

"Nihil Sine Deo"

Regatul

Cuvântului

Revistă de cultură universală editată sub egida
Ligii Scriitorilor Români

Regatul Cubântului

Publicație lunară, editată sub egida Ligii Scriitorilor Români

(serie nouă)

ISSN 2247 - 9716

ISSN - L 2247 - 9716

Fondatori

N. N. Negulescu

**Ex-director de imagine la publicația "Rațiunea",*

**ex-vicepreședinte al Filialei Oltenia a Ligii Scriitorilor Români,*

**ex-redactor-șef al revistei "Literaria",*

**initiator prim, fondator și ex-director al revistei de cultură universală "Constelații diamantine",*

**laureat cu distincția "Virtutea literară", acordată de L. S. R.*

Al. Florin Țene

**Președinte al Ligii Scriitorilor Români,*

**membru corespondent al Academiei Americano-Române de Arte și Științe*

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Membri de onoare:

- Academician **Constantin-Bălăceanu Stolnici**
- Prof.univ.dr.**Ion Paraschivoiu**, Președinte al Academiei Americano-Române de Arte și Științe, Canada
- Prof.univ.dr.**Jana Palenikova**, Universitatea Comenius, Bratislava, șefă a Departamentului de Limbi Romanice, Președintă a Societății Culturale Slovaco-Române din Bratislava
- **Dwight Luchian-Patton**, Director/Publisher, revista "Clipa", SUA
- **Vera Luchian-Patton**, Editor in Chief/ Publisher , revista "Clipa", SUA
- Prof.univ.dr.**Florinel Agafiței**, orientalist, sanscritolog
- Maria Diana Popescu, Redactor șef-adjunct la revista „Agero”, Stuttgart, Director la revista de cultură „Art Emis”, Director al Departamentului Art Emis Academy din cadrul Societății Culturale Art Emis
- **Cristian Petru Bălan**, membru al Academiei Americano-Române de Arte și Științe, SUA
- Prof. univ.dr.**Lidia Vianu**,director MTTLC, Universitatea București
- Ambasador,scriitor **Petre Gigea-Gorun**

Colectivul de redacție:

- **Director/redactor-șef:** **N.N.Negulescu**, membru al L.S.R.
- **Redactori șefi-adjuncți:**
 - Lector universitar dr. **Daniela Sitar Tăut**, membră a U.S.R.
 - Prof. dr. **Ion Pachie Tatomirescu**, membru al U.S.R.
- **Secretar general de redacție:** **Cezarina Adamescu**, membră a U.S.R.
- **Secretar directorat:** **Marian Malciu**, membru al L.S.R.
- **Critic de artă:** Prof. dr. **Magda Buce-Răduț**

Redactori:

- Prof. dr. **Nicoleta Milea**
- Violeta Petre**, membră a L.S.R.
- Prof. **Radu Andrei**
- Lector univ. dr. **Alina Beatrice Cheșcă**
- Sociolog, psiholog **Any Dragoianu**
- Lector univ. **Ovidiu Ivancu**, India
- Prof. dr. **Nicolae Balașa**,
- Prof.univ. **Coriolan Paunescu**
- **Dr.Gabriela Căluțiu-Sonnenberg**,Spania, Editor "Occidentul Românesc" - Spania, membră L.S.R si A.J.S.T, România

Redactori asociați:

- **Ionuț Caragea**- membru al UR, cofondator și vicepreședinte al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Quebec, Canada, membru de onoare al Societății Scriitorilor din Județul Neamț
- **Gerge Roca**- editor șef al revistei Romanian Vip, Australia
- **Slavomir Almajan**- Canada
- **Cătălina Florina Florescu**- Prof. dr. în Literatură Comparată, SUA.
- **Simona Botezan**- Jurnalist de limbă română la Washington DC, director adjunct al ziarului „Miorița”, SUA.
- **Teresia B.Țătaru**, Germania
- **Mariana Zavati Gardner**, membră a Royal Society of Literature UK

Redactor principal tehnoredactare: Ing. **Liliana Elena Slăvoiu**

Realizator copertă: **Luis Bozgan**.

Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine autorilor.

Creațiile literare se transmit la adresa: regatul_cuvantului@yahoo.com

Revista poate fi accesata la urmatoarele adrese: <http://liga-scriitorilor-romani.com/>
<http://regatul-cuvantului.toposystem.ro>.

Email director/redactor-șef: n.negulescu@yahoo.com
reg.nic1949@yahoo.com

Tel. redacție: 0351.405.824

Adresa redacției: Bd. Gheorghe Chițu, nr.61, Craiova, Dolj, România, cod 200541

La această adresă vor fi trimise cărțile și revistele în vederea prezentării /recenzării.

Parteneri culturali

MTLTC

Masteratul pentru Traducerea
Textului Literar Contemporan

EDITURA
HERALD

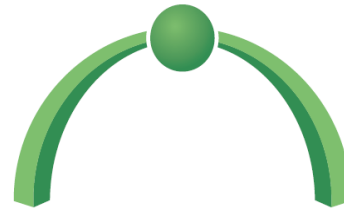

CLIPA, cea mai veche revista roma-
neasca din Statele Unite in circulatie.
CLIPA, revista independenta de
informatie
socio-politica si cultura, editata
saptamanal
in Statele Unite ale Americii.

<http://www.clipa.com/c8-Din-Comunitate.aspx>

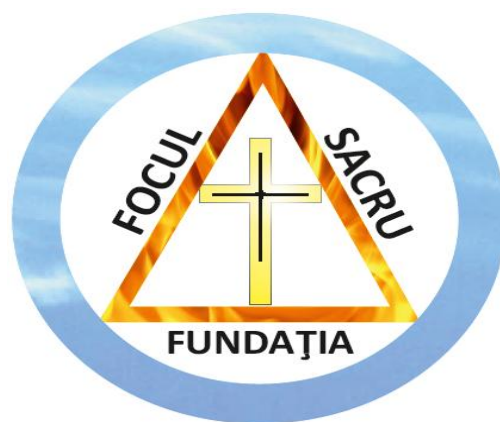
[Ziarul Miorita USA](#)

CENTRUL CULTURAL VIRTUAL
DE INFORMARE

Totpal's
DAILY
news

SUMAR

Corneliu Leu, Despre tradarea democratiei.....	6
Nicolae Baciut, Ana Blandiana.....	13
Adrian Botez, Exegeze.....	15
Cristina Maria Necula, Hermetica.....	17
N.N.Negulescu, The Wedding of words.....	19
Eugen Evu Poeseu.....	20
Maria Zavati Gardner, The colonel's Love letters.....	22
Nicoleta Milea, Mai tin de vorba clipa.....	27
Constantin Nistoroiu, (2) Christos.....	30
Constantin Nistoroiu (3) Libertatea.....	34
George Roca, Dezvoltarea arhitecturii in.....	39
Ionut Caragea, Ruga ultimului poem.....	48
Maria Diana Popescu, Galeria Pictorilor.....	51
Ion Pachiea Tatomiurescu, Siga III.....	53
Editura Herald.....	73
Adrian Botez, Interviu cu	76
Baki Ymeri, Cu sufletul pe buze.....	85
Petre Gigea Gorun, Din mmoria timpului.....	87
Any Dragoianu, Ganduri de primavara	96
Marius Robu, Poezii	96
Lenuş Lungu, Poezii.....	97
Fundatia Focul Sacru, Articole.....	98
Ionuţ Caragea, Constantin Frosin.....	102

Mariana Zavati Gardner, Poems in German.....	103
Viorel Ploeşteanu , Bancomatul	105
Cezarina Adamescu, Crezuri creştine.....	106
Daniela Sitar Tăut, Destinul Geniului.....	113
Daniela Sitar Tăut, Ce mai cauţi.....	115
Katherine Gallagher, Poeme.....	118
Marian Malciu, O zi la muzeu.....	120
Constantin Popa, Metafizica	123
Doina Şişu, Eu si tata.....	126
Liviu Florian Jianu, Poezii.....	128
Nicoleta Milea, Poeme.....	129
Adrian Botez Poeme.....	129
Cristina Maria Necula, Actul de creaţie.....	130
Elena Daniela Zgondea, Poezie.....	131
Dominic Diamant, jurnal liric.....	132
Octavian Curpaş Interviu cu Rodica Lupu	136
Ilie Chelaru & Ionel Bota	142
Tribuna Epigramistilor	143
Alina Chesca, Haiku.....	144
Octavian Lupu, Chipul eternitatii.....	146
Ionut Caragea, Result of.....	148
Mioara Ardieleanu Poezii	151
Corneliu Florea Dalai Lama.....	153
George Roca, ICR Fiat Lux	155
Alexandra Ioan Milu, Vernisaj.....	182

Françoise De Torcy

Corneliu LEU

126, Bd. Dacia, Bucuresto020064

tel,0400311045047; 0400344116739;

leuc@upcmail.ro ; corleu@upcmail.ro

www.cartesiarte.ro ; www.PORT@LEU

PAGINI DE AUTOR, COMENZI DE CARTI:

www.amazon.com ; www.corectbooks.com

STIMATI CONFRATI,

Am inceput publicarea opiniilor mele „Despre trădarea democrației”, zilnic în www.corectnews.com > corect social și la sfarsitul saptamanii în www.cartesiarte.ro > PORT@LEU .

DESPRE TRĂDAREA DEMOCRAȚIEI

Se vorbește tot mai insistent despre sfârșitul democrației. Voci autorizate teoretizează aceasta, fie ca o constatare obiectivă, dar a cărei răceală te îngheață, fie cu cinismul de a afirma depășirea acestui concept, ca unul trecător în politicile omenirii, prin ajungerea societăților la alte forme de organizare. Credibile din punctul de vedere al rațiunii pure dar, din păcate, toate subiacente angajării acestor teoreticieni pe frontul justificării globalizării. Sau, mai bine zis, a „globalizărilor” care aduc mare profit pentru anumite grupuri de interese. Este privită, așadar, democrația ca o etapă în evoluția omenirii; cel mult ca o eră pe care vine acum alta s-o înlocuiască, fie că se va numi *New Age* sau altfel.

Privită doar ca o etapă; și nicidecum ca o metodă de organizare a vieții sociale, întotdeauna în sincronie cu confruntare cu alte concepte sau intenții politice. Din care confruntare, de câte ori vreuna dintre caracteristicile ei a ieșit triumfătoare, s-a marcat și un anumit stadiu de experiență obștească pentru anumite locuri de referință din omenire. Avem istoria senatorilor romani, cei care au creat din „*Rei publicae*” – ceea ce înseamnă treburile publice, ale comunității - termenul de „*Republică*”. Republica era condusă de Senat. Senatorii erau trimiși la Roma din obștile lor, pentru o legislatură; iar, după ce-și terminau mandatul se întorceau la coarnele plugului. Și se laudau cu asta; se laudau că n-au uitat să are!... Au existat, de asemenea, religii în care, la un moment dat, marele preot era sacrificat; trebuia să se retragă, tocmai ca să nu prindă prea multă putere lumească... Există Parlamentul englez, care de sute de ani își păstrează neștirbite cutumele, tocmai pentru că ei au inventat parlamentarismul ca formă a garanțiilor cetățenești. Există democrații în care, ca să candidezi, trebuie să faci dovada unui anumit venit; și asta nu ca să se aleagă cei bogați, ci ca să garantezi că pui acel venit la bătaie pentru cheltuielile conducerii; adică dai tu, fără să-ți permiți, sub nici o formă, să iei bani de la alegători. Cum a făcut la 1848 boierimea noastră luminată, reprezentată prin strădania elocventă de a deveni producător burghez a lui C.A.Rosetti și de răbufnirea împotriva trădării lui Napoleon al treilea, care i-a adus o condamnare în Franța lui Ion C. Brătianu.

Avem, mai dur, chiar bănuiala că un legământ secret american prevede sacrificarea acelor președinți care, prin meritele lor, devin atât de populari încât ar provoca riscul de a fi votați și a treia oară!... Îmi place să-mi imaginez că anumiți bărbați destoinici americani, de la începuturile glorioase ale democrației lor, s-au jurat și au ținut cu dinții de acest legământ. S-a făcut o singură excepție, în vreme de război. În felul acesta, exemplul Statelor Unite ca stat de drept e sfânt, ajungând chiar la această poveste în care eu cred: Hotărârea secretă prin care au ieșit din scenă ne deranjând democrația americană nici Lincoln, nici Kennedy. Ca o lege nescrisă de trecere în umbră a celor pe care, din entuziasm, lumea i-ar alege a treia oară. Oricât de meritoși ar fi - s-au jurat americanii aceia care voiau stabilitatea statului lor democratic - dacă prezintă acest risc, ajungem până la actul final. Pentru că principiul democrației e mai presus!

Cum, pe de altă parte, avem și exemplul demagogic al aproape tuturor revoluțiilor europene care și-au ales lideri ce s-au proclamat repede împărați; avem exemplul lui Hitler care a venit la putere prin alegeri parlamentare libere, avem exemplul farselor de alegeri din toate țările pe care le mănjește dictatura internă sau externă. Avem, da, avem exemplele anarhiei care se autodistruge provocând alte anarhii, numai pentru a da unora prilejul de a pescui în ape tulburi schimbând Constituțiile după bunul lor plac, sau găsind vreo virgulă greșită de care să se agațe avocațește. Mistificarea legii prin litera ei nu înseamnă nimic altceva decât transformarea statului de drept într-un schelet de legi pe care, apoi, orice mistificator ajuns la putere îl îmbracă cum vrea. Să ne uităm în unele state unde, ne mai putând fi un singur dictator, sunt doi schimbându-și între ei posturile, ca să pretindă că sunt aleși.

Ei bine, pe baza unor asemenea exemple, eu cred că nu e vorba despre *sfârșitul democrației*, ci despre trădarea democrației sau, mai bine zis, de eforturile conjugate ale unor cercuri de influență din lumea economico-financiară a globalizării pentru **încurajarea trădării democrației** în cât mai multe zone ale omenirii. Profitând, bine înțeles, de starea psihologică a populațiilor și străduind cât mai mult la poluarea ei.

Nu mă încumet să atac problema în întregul ei ansamblu care mi se pare de-a dreptul monstruos; notez aici doar unele remarci la care se pretează contemporaneitatea românească:

2.

Democrația creștină a venit la noi târziu și pe o ușă foarte din dos; dacă nu cumva ca o frunză veștedă aruncată întâmplător de vânt pe fereastră. Ea avea gloria unei ascensiuni europene vreme de mai bine de o jumătate de veac, atunci când alegătorul român a putut măcar auzi de ea. De altfel, ca și politicianul român, care nu e nici mai breaz nici mai cult, conform principiului electoral al reprezentativității. Adică, politicianul român este reprezentantul parlamentar al ignoranței alegătorului român. Cel mult!... Pentru că deseori el ne șmecherește crezând că poate reprezenta doar interesele sale sau ale grupului corupt din care face parte.

Nu fac aceste afirmații pentru că aș dori acum, la bătrânețe, să intru în rândurile defăimătorilor de neam. Foarte departe de mine o asemenea masochistă practică a respectivilor subintelectuali!... Subliniez doar o realitate foarte convenabilă manipulărilor așa zis globaliste, exact ale celor despre care am spus că sunt cei ce cultivă încurajarea trădării democrației în cât mai multe zone ale omenirii. Pentru aceste intenții, o asemenea realitate precară cum reprezentăm noi ca zonă de influență e mană cerească și aur curat!... Iar când reușim să scăpăm de lecțiile unui mormon cu gaură-n pantof, se găsește un rector de universitate bun român pedelist, care să-l invite să mai vină pe la noi, pe la Pitești, să-i învețe pe argeșeni economie politică. Pesemne fiindcă n-au învățat destulă când le era Dincă prim-secretar și i-au făcut după '89 familie de miliardari. Dacă ar avea măcar cultură politică de cafeana, asemenea politicieni ar ști că și în perioada crizei din 1933, guvernul condus de Maniu avea un consilier financiar superstatat, Charles Riste care, fiind francofon, nu ținea seama de „e”-ul final al numelui său. Fapt pentru care, o distinsă doamnă ce avea intrare liberă la primul-ministru, e oprită de șeful de cabinet care-i spune ferm: „Vă rog să așteptați, domnul prim-ministru e cu Riste”... Indignată de ce auzea, distinsa doamnă părăsește antecamera încercând pe la alte cabinete dar, ne rezolvându-și problema, revine peste o vreme. De data asta șeful de cabinet e galant și o invită: „Poftiți, vă rog; domnul prim-ministru nu mai e cu Riste”...

Dar economistul la al cărui nume n-ar fi trebuit folosită prepoziția „cu”, avea în fața sa un Iuliu Maniu, nu un trepăduș care să ia notițe, sau o ministresă care a folosit fondurile europene numai când era vorba de telescaune importate; chiar și pentru zone montane inapte de partii, dar care trebuiau dotate pentru că banii se întorceau la producătorii din nu știu ce țară. Tot așa cum s-a reușit americanizarea fondurilor Transilvania prin Bechtel. Tot așa cum, în funcție de naționalitatea reprezentantului Comisiei Europene, în România s-au înmulțit băncile grecești, ori s-au cumpărat fregate gata uzate de marina britanică. Tot așa cum energia ieftină au luat-o rușii de la Slatina care se spune că l-au avut salariat pe un fondator pedelist. Tot așa cum o treime din proprietatea agricolă nu ne mai aparține, ajungându-se la acel „*land-grabbing*” fiindcă nimeni n-a dorit o lege clară, pământul ne fiind considerat în legislația lumii o marfă supusă cererii și ofertei ei, de la caz la caz, chiar un bun comun național al cărui produs nu ne e indiferent cum se prelucrează sau unde pleacă.

În acest fel, scenariul cu Big Brotherul este evident. Și are rădăcini adânci încă de la Sovromuri, sau de la CAER-ul unde lucra un tată de președinte parlamentar, tot pedelist, plătit astăzi cu cel mai îngroșat salariu de expert capitalist de stat. Bilderbergilor contemporani le convine de minune învățătura marxist-leninistă a priorității materialului asupra moralului, când ne dau pe la nas cu obsesia produselor lor care trebuie neapărat consummate de noi, în așa fel încât să facem orice act de corupție ca să le dobândim, chiar dacă nivelul moralei naționale ajunge sub zero. Sau, poate chiar dinadins ca să ajungă la acest nivel care face din noi niște docili amoralii, ușor de transformat în consumatori trăind pe marginea confuză a ilegalului și inculturii, a interlopului și a sărăciei. Și mai ales a consumismului absurd care

blazează orice apetit pentru politica pe care o lăsăm, astfel, în mâinile lor. Afaceriștilor din lumea elitelor mondialiste de astăzi le convine materialismul cinic pe care ni l-au predat marxiștii, pregătindu-ne pentru îndobitocirea cu oferte materiale ale civilizației de consum; și au nevoie de politicieni care să ne descalifice moral scoțându-ne din competiție.

Am făcut această mare paranteză ca să ne dăm seama cine reprezintă astăzi la noi democrația creștină, curentul politic salutar (în anumite alianțe postbelice ori țări în refacere, chiar providențial), care s-a luptat în Europa cu extremismele staliniste sau fasciste. Pentru că, alături de neo-liberalismul îmbogățit de la social-democrație cu idei de protecție socială, acesta este temeiul mișcărilor echilibrate, de centru, care stă la baza Europei moderne; și nicidecum al „dreptei” cum se declară după ureche politologii de pe Aleea Modrojan, asumându-și ridicol, exact trăsătura conservatoare de care sunt incapabili.

3.

Dar, din nefericire, nici măcar de dreapta nu avem cum numi un asemenea partid adunat pe stricte interese clientelare, din găști mici formate pe la primării prin exercițiul mafirot asupra bugetelor locale și aduse apoi să-și extindă experiența în îndeletniciri guvernamentale. Și, astfel, pentru eșichierul nostru politic situația devine foarte gravă lipsind o asemenea doctrină de dreapta, cu partizani care cred în ea și ar putea lupta pentru implementarea unora dintre proiectele ei de guvernare.

După cum, întrucât exact același partid lipsit de orice culoare decât cea a mitei, șperțului și comisioanelor, ocupă formal și un al doilea loc mai spre centru, cel al democrației creștine, înseamnă că nici această culoare politică nu are o reprezentare reală, iar spectrul nostru politic rămâne atât de sărăcăcios încât nu greșesc prea mult cei ce vorbesc despre amenințarea cu partidul unic. Pentru că nici dreapta, nici centrul-dreapta, ceea ce înseamnă o emisferă întreagă din sfera politicului, nu au nici un fel de acoperire prin ceea ce PDL pretinde a fi. Sau, mai bine zis, pretindea și a obținut recunoașterea formală a PPE atâta vreme cât în Parlamentul European e nevoie de reprezentanță națională în grupurile parlamentare internaționale ale partidelor. Ce fel de reprezentare e aceasta? Exact ca-n întâmplarea cu Lenin prezidând lucrările unei internaționale comuniste, care strigă de mai multe ori fără succes: „Are cuvântul reprezentantul Zanzibarului!” și, intrigat că nimeni nu urcă la tribună, cere explicații la care aparatcii îi răspund: „Kaganovici a spus că face orice sacrificiu pentru partid, dar inel în nas nu-și pune”.

Ei bine, noi le-am pus inel în nas lui Eba și lui Stolojan, când i-am trimis la Strassbourg ca reprezentanți români în grupul creștin-democrat al PPE. Dar și asta e de domeniul trecutului, așa cum am spus că, după ce s-a nșepat cu trandafirul roșu, ieșind sânge tot roșu, PDL „pretindea” a fi de orientare democrat-creștină. Acum nu mai pretinde nici asta pentru că, ne mai fiind la halva, unii membri îi fug, iar alții sunt atât de derutați că plâng așa cum plângea Sechelariu, când grădina publică pe care a-mbuiat-o cu mici și fanfare, nu l-a mai votat. Asta este PDL: Un partid cu pungii de plastic portocalii din care a dispărut mălaiul, sau cu poșete la prețuri exorbitante din care au dispărut fondurile europene pentru clientela lor. E o dramă, desigur, pentru Partidul Popular European care încă stă destul de bine în alte țări, să-și dea seama că, în România, merge pe o a doua mână moartă. Prima dată, această doctrină atât de frumoasă, atât de lucidă și atât de potrivită Europei a falimentat pe mâna securiștilor infiltrați în PNȚCD care, fiind oameni fără Dumnezeu, nu aveau nici doctrină. A doua oară, uite că istoria se repetă, chiar dacă securiștii au ieșit din ea, fiind vorba tot de oameni fără Dumnezeu în năravurile lor clientelare.

Cu toate că PPE ar fi trebuit să-și dea seama, măcar cum ne-am dat noi, când am văzut cum un partid întreg se mobilizează ca să pompeze voturi pentru candidatura independentă a fetei celui care le ajunsese stăpân. Când președintele a zis că „a acceptat” să-și facă fiica parlamentar european, m-am simțit ca în cele mai înapoiate țări din lumea subdezvoltată. Dar mi-am dat seama că mă înșelasem, pentru că un comunicat oficial a venit să șteargă orice îndoială: PDL nu propunea o asemenea candidatură. Va candida independent, înfruntându-și la mod egal forțele cu ale celorlalți candidați. M-am muștrat întrebându-mă ce aveam eu împotriva unui om tânăr care voia să-și încerce forțele în politică. Și am urmărit cum s-a dovedit că, prin modul de organizare a acelor alegeri nu au existat șanse pentru nici un candidat independent; nici măcar pentru comisarul Abraham, bine cunoscut din lupta împotriva infracționalității și la antidrog!... În afară, bine înțeles, de candidata independentă care a triumfat demonstrând înaltul democratism al familiei ei... Asta, până când au început să răsufle amănunte din interiorul respectivului partid și să apară articole de presă arătând că organizațiile PDL erau obligate să ia câte zece la sută din voturile fiecărui candidat adevărat, înscris pe listele lor și să le treacă în contul acestui „independent”... Asta era doctrina, și nu democrația creștină venită din filosofii lui Maritain, Mounier, De Rougemont și pusă-n practică politică de o galerie întreagă de mari bărbați, începând în Rezistență cu Luigi Sturzo și De Gaulle, continuând în Piața Comună cu Adenauer, De Gasperi și Schumann, consolidându-se în Comunitatea Europeană cu Giscard d'Estaing, Helmut Kohl, Fanfani, regele Juan-Carlos, „marea bărbat” Thatcher și, martirizându-se pentru Europa, Ioan Paul al doilea.

4.

Însă la noi, cosită de Boc, susținută la Strassbourg de Eba și cu dinții președintelui ținând încleștat de Bruxelles, s-a vestejit de tot democrația. Cum spuneam: Jale ca în cele mai înapoiate țări din lumea subdezvoltată!... Dar nu oricare, fiindcă și acolo, unde există mai multe partide, se dă o oarecare luptă. Ci, ca în acele țări și subdezvoltate și dominate de fățarnicia comunistă care nu are limite. Pentru că, nu numai Coreea de Nord e sperietoarea; lucrurile se văd bine trecând prin niște foste republici sovietice și ajungând azi în Siria: De la prințul ereditar la tovarășul ereditar, împins tenace din umbră câtă vreme tătica mai e în viață și dând apoi lovitura monarhică, nu e decât un pas pentru popoarele ținute într-un soi de feudalism de consum.

Cu teama de a nu luneca și noi într-acolo, zău că te-ntrebi crucindu-te de ce-au fost în stare ștregarii: Să se ia câte zece la sută din voturile fiecărui candidat adevărat, înscris pe listele unui partid și să se treacă în contul unui „independent”?!... Mărturisesc: Așa ceva chiar că nu mi-am închipuit a fi posibil - Un partid întreg, solidar în slugărnicia cu care retrage și reduce din șansele propriilor săi candidați, pentru a-i face plăcere Big Brotherului?!... Un partid întreg. Fără crâcnală!... Păi doar un partid bazat pe o aspră dictatură militară asupra propriilor săi membri, ar putea ajunge la așa ceva; nu un partid „emanat” aici, alături de noi, după legile noastre electorale, din niște oameni pe care îi știm că nu sunt nici fasciști, nici comuniști... Atunci?!... Singurul răspuns este că sunt atât de ahtiați după avantaje proprii, încât servesc necondiționat puterea guvernamentală.

Apropo de această ahtiere, singurul demers, hai să-l numim „teoretic”, pe care l-am văzut la acest partid (despre care discut numai pentru că s-a aflat, cel mai recent, multă vreme la guvernare; dar va veni și rândul altora), a fost când s-a propus ca demnitarul lui să nu-și mai permită a avea afaceri directe cu bugetul de stat. Un parlamentar de înaltă cultură etic-democratică a avut nerușinarea să amenințe că, dacă se întâmplă așa ceva, el își dă demisia din partid. Și chiar s-a retras, confirmând prin aceasta fățiș că el face politică pentru a putea face afaceri cu statul. Iar, dacă asta încă n-ar fi nimic, gestul lui a speriat atât de mult încât măsura „teoretică” nu s-a mai aplicat, afacerile tuturor continuând într-o veselie și ne mai ocupându-se nimeni de ele în partidul care-l susține pe acel parlamentar și-ntr-o candidatură la primărie. Ca să nu mai vorbim că măsura propusă nu venea din considerente morale, ci direct penale. Era ca-n filmele cu mafia, când marele tartor le cere copiilor săi să treacă la afaceri cinstite, ca să nu mai riște glonțul.

Asta anunță pericolul alarmant al golănirii societății noastre. Da: A molipsirii ei cu golănie; a înglodării ei în amoralitatea cinică și brutală a golăniei... Și, chiar dacă acuzația sună grav, avem aici a adăuga exemplul fostului prim-ministru care a tronat mai înainte ca primar și șef al grupării locale din care a selecționat un om făcându-și-l chiar viceprimar. Când acela i-a urmat în scaun, s-a dovedit a fi un hoț ordinar fiind arestat și suspendat din funcție. Ziarele au scris îndelung. Doar despre faptele aceluia, care ies tot mai compromițător la iveală. Dar nimeni nu a făcut nici un fel de legătură, nici un fel de apropo, despre cel care l-a format, l-a promovat și chiar l-a lăsat în loc. Nici pe colegii de guvern, nici pe colegii de partid nu i-au preocupat criteriile de selecție ale premierului... Sau, în ori ce caz, s-au făcut a nu-i preocupa, a nu le trece prin minte o asemenea întrebare. Dar nu e unicul caz; avem, de asemenea, descoperirea unui senator dedat la mari acte de corupție, dovedit ca atare, fugit din țară, întors și arestat. Toți s-au grăbit să comenteze, să condamne și să se dezică de faptele lui, inclusiv președintele unui grup parlamentar al partidului respectiv. Dar acest președinte de grup parlamentar era tocmai și președintele organizației locale care l-a promovat pe senatorul corupt, acceptându-l să candideze. Nimeni nu i-a făcut nici o imputare și nimeni nu întreabă cum de a promovat în județul lui un asemenea escroc, sau dacă a luat bani de la acela...

...Luat bani pentru organizație, bine înțeles, nu pentru sine. Ca și în cazul dispariției șefului de cabinet al fostului șef de la ANAF, a cărui specializare ocultă se pare a fi dezinteresata atragere de fonduri pentru partid. Pe care, fiindcă probele vin în special de la niște vămi, o putem numi „vămuire”! Ajungem astfel la o nouă politică financiară care se cheamă „vămuirea de partid și de stat”, practicându-se de obicei cu ochii închiși sau, mai bine zis, prin metoda închiderii ochilor. Să-mi spună cineva că asta nu este, la modul cât se poate de propriu: *Golănirea societății prin exemplul de partid!*

Și, atunci îți pui întrebarea: Oare, în numele doctrinei creștin-democrate se tace?!... Oare acesta este mesajul politic pe care îl aduce în România gruparea națională a Partidului Popular European?... Și nu numai că îl aduce, dar îl propagă; uzează de toată credibilitatea pe care o are la electorat, pentru ca să-i insuflă o asemenea atitudine civică. O atitudine civică a electorilor, în deplină concordanță cu cea a aleșilor lor!... Priviți în tramvai, autobuz, metrou sau troleibuz, când cineva descoperă hoțul care vrea să-l buzunărească sau chiar e atacat: Cu cât e mai banditesc actul care-l face pe acesta să strige, cu atât reacțiile celor de pe scaune sunt mai temătoare, mai egoist-înfricoșate sau mai ostentativ nepăsătoare, ca și cum ar vrea să sublinieze că pe nimeni nu privește soarta altuia. Și vezi un vagon întreg de călători, care numai dacă s-ar înghesui puțin în jurul agresorilor și tot i-ar anihila, cum stau, sau cel mult cască curios gura. Dar de intervenit nu intervine nimeni, asta încurajându-i și mai mult pe răufăcători.

Exact același lucru se întâmplă și la scara mare, în politică, în viața internă de partid sau în viața publică determinată de asemenea politici. Pentru că nici măcar cei care afișează doctrine adverse, desigur, din discreția și nemărginitul respect reciproc ce se vede prea bine, nu dau atenție la ce fel de conținut se vinde în ambalajul democrației creștine pe care o slujim bătăind-ne la Strassbourg.

5.

Ca să fie completă perspectiva acestei decăderi în golănierea degradant-umană care ne paște atunci când nimeni nu mai ține seama de principii, silind și populația să se complacă în starea în care foarte puțini produc și nimeni nu mai ajunge la principii (totul rezumându-se la obsesia imediată a unui consumism satisfăcut sau, și mai rău, și mai penibil, și mai imoral, aproape jalnic atunci când există ca obsesie dar nu este satisfăcut), vom încerca a analiza și reacțiile din alte partide. Pentru că, gândind lucrurile la nivel ideologic național, ele sunt organizațiile libere, obștești care, măcar în materie de politică, dacă nu și la nivelul general al educației naționale, au menirea să creeze curentele de opinie publică. Un partid care se presupune că vine să exprime nevoile și aspirațiile unui anume segment din populația țării, e de subînțeles că a studiat starea acestei țări și și-a axat politicile pe rezolvarea problemelor importante la zi, în spiritul doctrinei pe care o afișează. În măsura în care această doctrină este numai afișată și nu reprezintă o convingere de fond, nici opinia publică pe care partidele trebuie să o formeze nu mai recurge la principii, nu mai ține seama și uită de ele, se blazează electoral, iar absentismul se amestecă cu nemulțumirea nevoilor neîmplinite.

Peste care, astăzi, mai vin și poftele provocate de obsedantele reclame ale propagatorilor consumerismului – o categorie născută pentru a câștiga cu atât mai mult cu cât nu are principii; care nu știe altceva decât să își laude marfa și să-ți facă poftă de ea, indiferent de calitate și indiferent dacă necesitatea sau măcar utilitatea ei sunt reale sau nu. O îndeletnicire veche și pitorească altă dată, dar care a devenit foarte agresivă din clipa în care și-a dat seama că, pentru a câștiga ea, alții trebuie să nu producă. Și a trecut la atac fățiș, mutând războiul pe piața internațională, conjugându-l cu speculațiile financiare care înalță imperii de carton tot așa cum imperiul reclamei e din vorbe. False puteri care, când se prăbușesc, provoacă criza mondială ce adâncește și mai mult mediul penuriei, producând și mai mulți declasați care umplu favelele omenirii. Se ajunge astfel pe o treaptă și mai de jos a deteriorării morale, în care omul își pierde simțul muncii, rezumându-se la a dori doar să dea tunuri sau țepe, cum vede că se întâmplă și în viața financiară și în viața de partid. Exemplul cel mai clar îl avem în faptul că, la ordinul unor forțe suprastatale de care, acești politicieni ce joacă teatru în fața noastră, nu fac decât să asculte orbește, trei sferturi dintre țările lumii sunt conduse pe calea de a nu mai produce nimic, de a rămâne în stadiul de simple consumatoare care-și cumpără mărfurile îmbogățindu-le pe celelalte; sau, mai corect spus, marile companii internaționale provenite din celelalte. Cu ce plătesc?... Cu bunurile naturale pe care devin stăpâni alții, iar ei nu mai beneficiază de nimic, înafară de perspectiva unei sărăcii totale care-i fac din ce în ce mai dependenți. Dispar producătorii locali, dispar negustorii locali, dispăre orice interes pentru inițiativa individuală, nici măcar plăcerea acelor străzi întinse cu firme multe și mici prăvălioare printre care se plimbă lumea în voie trăindu-și viața de stradă, nu mai există. Totul depinde de marile lanțuri care produc și marile lanțuri care desfac produse tip, în magazine tip, cu ambalaje tip și prețuri fixate de o forță tip pe care nu o poți învinge.

Toată democrația care - asta-i adevărul probat de istorie - s-a creat la piața de mărfuri, în tocmeala liberă, cu sentimentul fiecărui proprietar de tarabă și fiecărui țaran care și-a luat găina subsuoară considerând-o marfă, că face afaceri, că existența lui socială e girată de aceste afaceri și că mâine poate ajunge la succes în aceste afaceri, iar poimâine poate deveni om bogat; toată această activitate plină de impuls și de căutare în care fiecare se perfecționează, se concurează și se întrece, dispăre. E înlocuită de existența leșioasă a unor cumpărături satisfăcând sau nesatisfăcând nevoi, a unor activități satisfăcând sau nesatisfăcând ambiții, a unor distracții satisfăcând sau nesatisfăcând pofta de viață. Totul devine jind, cerșeală sau rutină în slujba unei munci pe care nu știi pentru cine o faci și nu e neapărat să o faci pentru că venitul ei îl cheltuiești spre câștigul cuiva pe care nu-l știi și nu-l vei ști niciodată. Identitatea lui se pierde în cifrele anonime ale unor speculații financiare ajungând din ce în ce mai opac, devenind un sistem și nu o forță, un mecanism de produs și de consumat care merge și merge și merge, fără să te mai întrebi de ce și cum.

Asta e viața de rutină în care se epuizează forțele celor mai mulți oameni; fără surprize, fără pretenții, doar cu disperări din când în când, în momentele în care apar crizele cu zeci de mii, sute de mii, milioane de destine care se prăbușesc. Milioane de destine lipsite de minimul necesar, aruncate într-un sistem de eutanasiere în care nici nu știi când ai fost eutanasiat, nici nu-ți dai seama când ai dispărut de pe fața pământului. Deoarece mecanismul merge înainte adunând alte capitaluri, de la alți consumatori, spre câștigurile transformate în mister de cei care se mint pe ei înșiși crezând că ne conduc din umbră, nedându-și nici ei seama că mecanismul este al autodistrugerii.

6.

Am procedat la o oarecare radiografiere a unui partid la care mă refer numai pentru că s-a aflat, cel mai recent, multă vreme la guvernare; în plus, un partid care evocă democrația în însăși titulatura sa. Și fac asta pentru a arata ce

sanse au să învingă dușmanii democrației, sau cei cărora democrația le stă în coastă cea facătoare de bani și putere, atâta vreme cât morala ei are un cuvânt de spus.

Strădania lor este de a globaliza obsesia de „shopping” prin care, punând stăpânire pe bănuții fiecărei ființe, ei distrug sistematic independența acesteia. Este vorba de dependența de lucrurile materiale produse de altcineva. Afaceriștilor le convine materialismul cinic al marxiștilor și profită de faptul că aici, în aceste țări, el ne-a fost inoculat. Înțelegerea superioară a lucrurilor înseamnă meditație și rațiune, dar acestea sunt lucruri de care nu mai trebuie să aibă vreme omenirea. Ea e incitată mereu spre consumuri inutile; sub formă de sprijin sau investiții, se pompează bani pe de o parte, tocmai ca populația să fie făcută să cheltuiască mai mult pe de alta. Până ajunge la decădere, la înrobire, la dependență de instrumentele cu care forțele malefice ale șmecherilor o manipulează!...

Prin această reducere doar la poftele materiale, care se vede astăzi că le convine și altor politicieni, care au negat comunismul, omenirea devine din ce în ce mai mult o turmă consumatoare care se mișcă doar pe direcțiile impuse de cei care produc în neștire spre turmentarea mulțimii pofcioase. Pentru că adevăratele soluții de salvare a lumii, ceea ce include și redresarea omenirii, sunt tot cele morale. Tot cele capabile să formeze în lumea gânditoare un sistem de conștiință sănătos, un cadru de deziderate etice prin care gândirea să pună picioru-n prag stopând decăderea. Adică exact ceea ce nu-i interesează pe cei care se vor stăpâni lumii astăzi, continuând absurditatea bolșevicilor de ieri!... Dezmembrarea omenirii în pofte făcute unui instinct apucător de masă, pe de o parte și satisfacțiile ascunse, mafioate, ale unora care se doresc elite ale puterii permițându-și orice, până la a spune că Terra are nevoie doar de 500 de milioane de locuitori, restul trebuind să dispară.

Iar, prin această politică consumerist-obsesivă, primii care trebuie să dispară dintr-o populație cum e a noastră, sunt cei care produc. Ce dovadă mai elocventă privind punerea în practică a acestei mârșăvii, decât o guvernare care pune taxe prohibitive pentru mica producție, alături de o viață politică lipsită de un partid care să reprezinte interesele clasei de mijloc?! În schimb, proliferază politicienii slugarnici și servili intereselor străine din pricina cărora dispare cea mai activă și mai efervescentă categorie socială, cea pe care marii gânditori au considerat-o în întreaga istorie a politicilor moderne motorul prefacerilor sociale, al inovației și progresului unei societăți. Acele furnici mici, mărunte, multe și harnice care mișună prin societate de zece ori mai repede și mai activ decât alte categorii, care le animă și pe acelea și le trag cu ele pe calea unor prefaceri salutare pe plan social: Clasa de mijloc, care e cea mai explozivă, fiind cea mai dornică de afirmare, dar și cea mai dispusă la risc personal; clasa ale cărei mișcări sau partide au constituit întotdeauna motorul social al progresului; fermierii rurali și meseriașii, micii industriași, micii intelectuali, micii producători, micii negustori, puzderia de oameni capabili și dornici de afirmare care caută mereu căi, direcții și deschideri noi de care beneficiază apoi și alții... Cu alte cuvinte, cei care realizează în sine un profit mic, modest, însă întotdeauna bine folosit, dacă îi privim individual; dar constituie o forță prin mulțimea lor căutătoare de mijloace noi și de noi valorificări ale produselor vieții acesteia, creindu-ți acel sentiment de înnoire continuă pe care-l dă mulțimea unor energii puse mereu pe afirmarea a noi posibilități de existență.

Comuniștii au știut sau au simțit că această efervescentă căutătoare de soluții practice nu poate fi decât dușmanul lor, al totalitariștilor care voiau să dicteze de la centru orice măsură și să inhibe spiritul de inițiativă al ființei umane ca să o poată conduce cum voiau ei. Erau preceptele lor absurde, dictatoriale, dar care se dovedeau folositoare pentru cei care puteau să se mențină în fruntea piramidei dominându-i pe alții. Ei nu aveau nevoie de o culme înaltă dar cuprinzătoare spre care să aspire cât mai multă lume, ci doar de vârful îngust al piramidei totalitare. Ei bine, ciudat lucru că și-ntr-o societate de comerț liber, cum se pretinde a fi cea la care am revenit, tot asupra acestei clase efervescente prin căutările ei se revarsă dușmănia celor care vor să globalizeze totul în interes personal. Nemulțumirea celor puternici financiar lovește mereu în inițiativele mici care li se opun căutându-și câștigurile proprii. Se duce o luptă neloyală de îngădire și se depun toate eforturile de inhibare a unor asemenea instincte la om, pentru a-l menține în starea de consumator disciplinat și blazat pe care poți să-l duci de nas cum vrei tu. Se crează o categorie de oameni dresați pentru o asemenea înfrânare a afirmării locale, prin forțe locale; se crează funcționari de stat care pun cu plăcere taxe îngrozitoare pe mica inițiativă; se încurajează lenea și necinstea în scopul manipulării populațiilor spre doritul stadiu de consumator a ceea ce li se oferă, sau li se bagă pe gât.

7.

Am afirmat că nu avem un partid al clasei de mijloc pentru că nu văd nici o mișcare, nici un protest față de îngădirile care o înjosec și o anihilează cu consecvență, sau vreo doctrină care să le exprime răspicat drepturile. Nu s-a găsit un partid care să protesteze față de infamanta birocrăție căreia trebuie să-i facă față mărunțul investitor privat sau față de exterminatoarea fiscalitate aplicată lui. N-a apărut o inițiativă politică menită să asigure organizarea lor. Nu s-a văzut nici un gest îngrijorat al vreunui for politic constatând că dispare această clasă. Nu s-a auzit nici un apel de susținere a ei prin vreo inițiativă legislativă și nu există nici un organism care să arate transparent statisticile pierderilor din acest

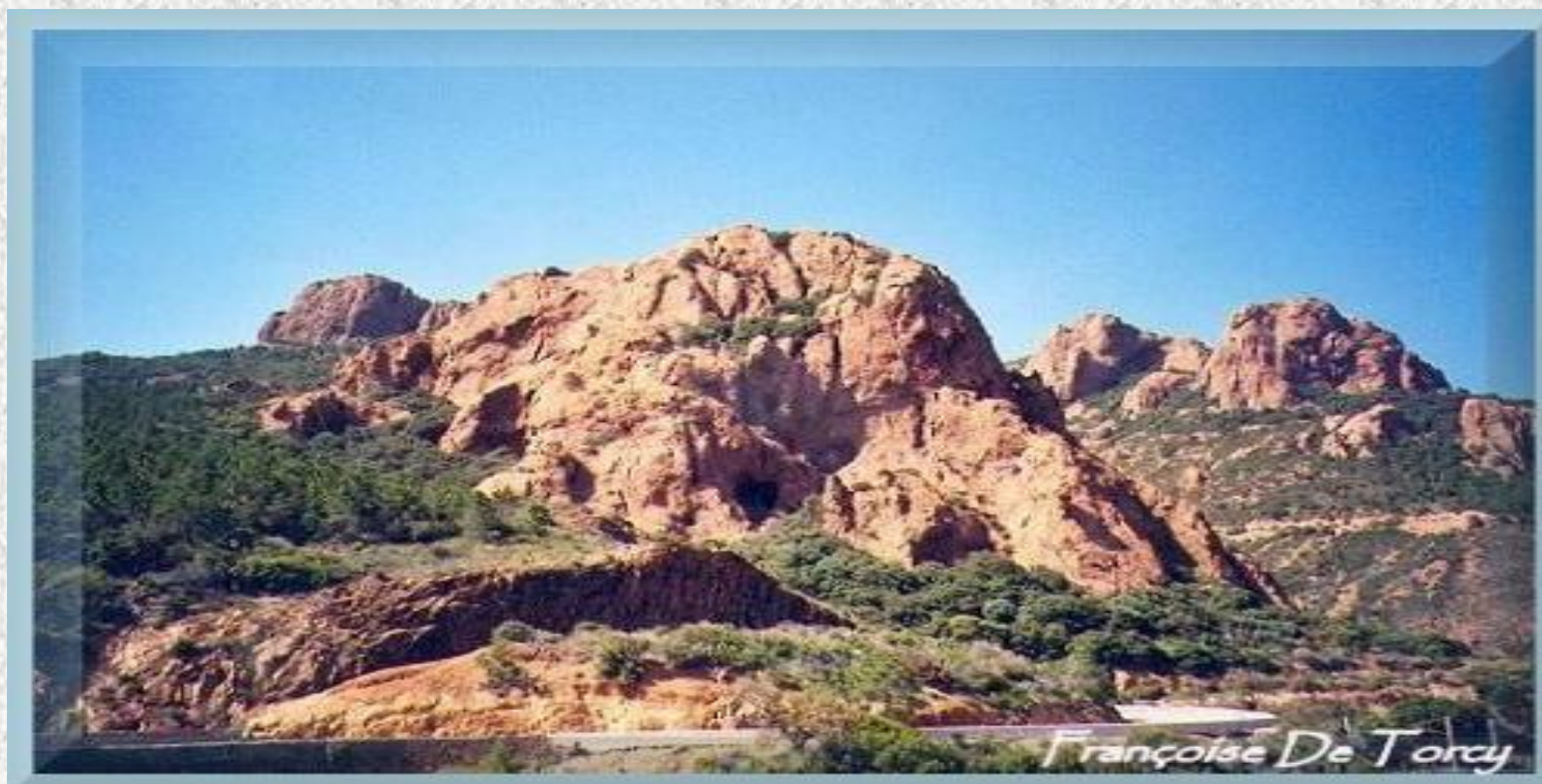
segment de populație care, în alte țări, este susținătorul principal al instituțiilor statului și promotorul societății. Mai mult: Cei care i-au îngrădit accesul la bunul comun de care beneficia altă dată, cei care din retrocedarea proprietății i-au dat numai terenul, nu și mijloacele de producție pe care i le-a luat colectiva sau cooperăția meșteșugărească, adică nu l-au repus și pe el la „*in integrum*” ca pe alții, îi impun și taxe atât de mari pentru mica întreprindere, încât omul se frige cel mai tare cu propria-i inițiativă și cu propriul său meșteșug. Până când își uită și meșteșugul, învață să nu mai aibă nici inițiativă. Exact cum au făcut cândva cei cu colectivizarea!... Iar la acest necaz național nu s-a găsit nici un partid care să vrea să reprezinte interesul câtorva milioane de români reprezentate prin asemenea familii de mici producători, comercianți, investitori, intelectuali care nu așteaptă salariu bugetar, inovatori și modele locale de perseverență, care se destramă

Dacă social democrația e orientată în special spre problemele celor care exercită munca angajată, iar neoliberalismul își păstrează atenția asupra lumii afacerilor mai mari, democrația creștină este cea care și-a demonstrat o asemenea chemare în istoria recentă a multor țări europene; acesta este și motivul denumirii de „*Partid Popular European*”. În vreme ce, în ceea ce ne privește, ne-am lămurit și nu mai pierdem timpul cu argumente: Ca la noi, la nimeni!... Motivul? Pentru că nu această clasă a inițiativei și strădaniei private dă marile tunuri din care se-nfruptă lumea politică și nu e ea nici cea care primește marile concesiuni bugetare de care dispune lumea politică luându-și tainul. Aici e vorba de inventivitate, de inițiativă și de muncă, uneori, cu rezultate foarte mici, nesemnificative ca posibilitate de jecmănire; așa că, mai degrabă sunt preferați interlopii care, chiar dacă nu dau tunuri, dau țepe.

Tunul și țeapa! De aici provin și banii pentru partid și mângâietoarele suplimente personale și, în ultimă instanță, bursa voturilor. Să lansezi o doctrină de apărare, promovare și stimulare a inițiativei private mici, e pierdere de timp când vin spre buzunarul tău lanțurile de supermarketuri și ai de promovat legi prin care acorzi marile finanțări bugetare. Ca să nu mai vorbim de problemele micii inițiative rurale sau de cartier urban, care ar ajuta niște pârliti de pe urma cărora nu pică nimic! Așa că eșichierul politic românesc contemporan nu cuprinde în nomenclatorul său politicieni specializați pentru așa ceva, sau politicieni care să creadă în redresarea națională prin așa ceva. Cu toate că experiența omenirii arată că asta ar fi cu adevărat „sarea pământului”, „regeneratorul social”, „cheia micilor succese continue”, etc.etc... Dacă nu e tun și nu e țeapă, înseamnă că nu ai nici tu ce lua de pe jos. Deci, nu te interesează!

Iar asta convine extraordinar marilor monștri globalizați care au început să ne numere îngrijorați că suntem pe lumea asta prea mulți care le suflăm în ceafă, că e prea mare libertatea democratică și n-o pot manipula la precizie cu cipurile lor. Convine atât de mult, încât s-a ajuns la forma cinică a unor universități care produc politicieni cărora să nu le pese de asemenea fenomene micronaționale în macropolitica lor. De data asta ne mai fiind doar continuatorii aparatecilor bolșevici, ci aspirând chiar spre gauleiterii ideologizați de Goebbels, ca să poată cânta pe mai multe voci prohodul democrației.

(va urma)

BACIUT Nicolae

FESTIVALUL NATIONAL DE CREATIE SI INTERPRETARE ANA BLADIANA - EDITIA I

Brăila a fost gazda primului concurs de creație dedicat unui scriitor în viață. Organizat de Școala "C. Sandu Aldea" din Brăila, în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național Mureș, alte instituții de cultură brăilene, Festivalul și-a propus să reconsidere tiparele unor astfel de competiții literare, limitate la autori care nu mai sunt în viață, și să propună și să impună valori contemporane, aflate în conștiința publicului larg.

Prezența unui scriitor la un Festival care îi este dedicat nu face decât să sporească interesul și impactul, aducând servicii literaturii, lecturii. Alegerea Anei Blandiana a fost una inspirată, poeta, laureată a Premului Herder pentru literatură, ridicându-se

peste așteptările publicului brăilean de poezie, care s-a considerat privilegiat prin onoarea găzduirii acestui concurs. Tematica Concurșului a fost "Îngeri de cuvinte" și a avut patru secțiuni: Creație literară - poezie; II. Critică/Analiză literară; III. Recitare; IV. Interpretare Folk.

Au participat aproape o mie de elevi din toată țara și din Republica Moldova, fiind acordate peste 100 de premii. Totodată, o selecție din textele participante la concurs au fost publicate în trei antologii: "Despre îngeri" – interpretare critică a poeziei Anei Blandiana, "Între alb și negru", eseuri, "La umbra poemelor în floare", versuri, care au făcut parte, alături de alte cărți, dintre premiile acordate.

Marele Premiu al Festivalului a revenit elevei Iuliana Vrabie, clasa a XII-a, de la Colegiul Național "Vasile Alecsandri" din Galați, coord. prof. dr. Corneliu Goldu, care a avut și cei mai mulți participanți, la toate secțiunile. Între laureați: Maria Ana Gâbu (Dorohoi), Alexa Sămărescu (Râmnicu Vâlcea), Luciana Moroianu (Brăila), Andreea Voicu (Târgoviște), Iulia Grăjdănescu (Ineu, Arad), Miruna Ioana Miron (Brăila), Alexandra Ciubotaru (Galați), Teodora Gogu (Brăila), Adrian Radu Racoviță (Galați), Maria Ana Dincă (Călărași), Gabriela Anca Vărzariu (Drăgășani), toți distinși cu Premiul I.

În cadrul Festivalului, s-a organizat și Simpozionul Interjudețean - „POETICA ANEI BLANDIANA - EXERCITII DE ASCEZĂ”, găzduit de Casa Memorială "Panait Istrati".

Pe parcursul Festivalului, s-au întâlnit cu cititorii scriitorii Ana Blandiana, Romulus Rusan, Nicolae Băciuș, unul din inițiatorii acestui proiect, alături de prof. dr. Gabriela Vasiliu, sufletul și coordonatorul întregii manifestări. Au avut loc recitaluri de muzică și poezie, numeroase momente artistice susținute de elevii școlii gazdă, care au reușit să impresioneze la superlativ prin prestațiile lor. „Sunt profund intimidată la gândul că acest proiect, care cu atâta sensibilitate și fantezie reușește să transforme copilăria într-o armă de cucerire a lumii prin poezie, este construit pe marginea paginilor mele. Dar important nu este numele meu, ci felul în care astfel copiii pot fi salvați din nepăsarea și agresivitatea din jur”, mărturisea Ana Blandiana la finalul manifestărilor.

Impresia Festivalului a fost copleșitoare, mergând până la a situa acest concurs între cele mai reușite din istoria acestor manifestări, garanție a faptului că resursele de creativitate și literară și artistică sunt foarte mari. Trebuie doar câte un dascăl, precum Gabriela Vasiliu, care să sfințească locul.

BUCĂREȘTE BERLIM BRUXELAS BUDAPEȘTE SZEGED QUICHINAU ISTAMBUL LISBOA LONDRES MADRID
 NOVA IORQUE PARIS PRAGA ROMA ESTOCOLMO TEL AVIV VARSÓVIA VENEZA VIENA

INSTITUTO
 CULTURAL
 ROMENO

Evenimentul **Ceașescu și Salazar: întrebări ale prezentului, lecții pentru viitor**, organizat de către ICR Lisabona, care se va desfășura în perioada 19-22 iunie, la Lisabona și Coimbra

Institutul Cultural Român de la Lisabona (ICRL) propune în perioada 19-22 iunie 2012, în premieră în Portugalia, un dialog asupra regimurilor totalitare din Estul și Vestul Europei secolului XX. Istorici și politologi din România și Portugalia vor discuta despre experiența dictaturii, respectiv despre regimurile Ceașescu și Salazar și importanța memoriei politice.

Prin proiecții de filme și dezbateri în două orașe cheie ale Portugaliei, Coimbra și Lisabona, se dorește stabilirea unei punți de comparație și legătură între două experiențe diferite și în același timp asemănătoare.

Programul evenimentului debutează la Coimbra cu două filme documentare găzduite de Teatro da Cerca de São Bernardo. În data de 19 iunie, ora 21h30, filmul portughez „48” al Susanei Sousa Dias prezintă o serie de prizonieri politici care vorbesc despre cei 48 de ani de dictatură salazaristă iar în data de 20 iunie, ora 21h30 „Amfiteatre și închisori” de Nicolae Mărgineanu aduce în prim plan mărturii ale unor deținuți politici de la închisoarea de la Pitești. Filmele vor fi însoțite de comentarii de specialitate, susținute de către invitații portughezi Dr. Maria Paula Meneses și Dr. Miguel Cardina, cercetători la Centrul de Studii Sociale al Universității din Coimbra.

Prof. Ioan Stanomir, Director al Școlii Doctorale a Facultății de Științe Politice a Universității din București și Dr. Adrian Cioflâncă, membru în Colegiul CNSAS, se alătură locutorilor portughezi în comparația dintre cele două realități politice și sociale în discuție.

Avându-i ca interlocutor și respectiv moderator pe Prof. Dr. Rui Bebiano și Prof. António Sousa Ribeiro, cercetători la Centrul de Studii Sociale al Universității din Coimbra, conferința „Coming to Terms with Dictatorial Past: Lessons from Romania” a lui Adrian Cioflâncă în data de 21 iunie, ora 17h00, la Centro de Estudos Sociais (Sala 1, Largo de Dom Dinis) va încheia seria de evenimente de la Coimbra.

În Lisabona, Fundația Mário Soares găzduiește în data de 22 iunie, la ora 18h00 conferința „Democratie, mémoire et iustice morale: la Roumanie confronte son passé communiste” prezentată de Ioan Stanomir. Evenimentul va fi deschis de

Mário Soares, fost președinte și prim-ministru al Portugaliei, în calitate de amfitrion. Prof. Dr. António Costa Pinto, profesor la Institutul de Studii Sociale al Universității din Lisabona va face o prezentare a conferențiarului și va modera dialogul ulterior.

Ciclul de filme și conferințe organizate de ICRL la Coimbra și Lisabona încearcă să răspundă la întrebări generate de trecutul totalitar, prin comparația între două universuri social-politice distincte: România și Portugalia, țări legate prin caracteristica comună a latinității limbii și a culturii.

ADRIAN BOTEZ

Exegeze

Ieșiri din sistem, editura Polidava

AUTO-DESCRIPTAREA ONTOLOGIC-AXIOLOGICĂ A MAESTRULUI-SIMFONIE: „DESPĂRȚIRI DE PLURAL sau IEȘIRI DIN SISTEM

...După cele trei Cărți ale Întâlnirilor – urmează, în sistemul de gândire și, mai ales, simțire, al lui Eugen EVU – necesitatea unei cărți a Despărțirii... „Despărțiri de plural”, cum ține să precizeze autorul. Să vedem de ce ar fi necesară, atât de devreme, Despărțirea, după TREI atât de frumoase și fructuoase Întâlniri...

„Mulțumesc trădărilor, care astfel – devreme fiind, fac mai suportabil inerentul Adio al Unuia, către Celălalt...! Caut să-mi fiu aidoma mie, pur și complex, dar nu complicat, Eugen Evu. Intră și uită-te, vezi ceea ce oricum vezi și dumneta, însă altfel. Prin aceasta nefiind suprimați de asaltul pluralității, prin acesta fiind noi înșine, plurisemantic, unici, așa cum ne este viața, care, nu-i așa? – este o moarte cu...încetinitorul...Poate...Numărătoarea este călătorie inversă, inversăm Timpul...” (cf. O dizertație despre Mișcare, p. 7).

Evident, discuția pornită (întru explicarea demersului cărții – implicând un soi de „hartă/ghid spiritual/ă”, pentru [auto-] înțelegere și [auto-] lectură) – încă de la începutul ei, se duce în plan cosmico-metafizic – și pune în mișcare termeni și arhei ai ontologiei Omului Etern.

„Unul” și „Celălalt” aduc aminte de termenii noicieni, dar, mai cu seamă, de cei ai cărții lui Mihail Șora – Eu tu, el ea – sau dialogul generalizat (o carte scrisă în preajma lui decembrie 1989 și apărută abia în 1990, după ce filozoful își multiplicase manuscrisul și îl difuzase prietenilor...). Acolo, în cartea filozofului Șora (ca și în gândirea lui Eugen EVU), persoanele gramaticale jucau, de fapt, într-o dramă cosmică, a “iubirilor”/autocunoașterilor paradisiace aflate în ek-stasis – și a “trădărilor necesare”, adică a necesarelor perspective, cerute de statutul ontologic al Ființei Umano-Divine, pentru a se cunoaște pe sine, prin autocontemplare “obiectivată”.

Eugen EVU constată că “adio” este atitudinea, gestul uman absolut necesar/ă, pentru a exista, în mod conștient. S-a întâlnit cu sine în mulți, li s-a dăruit, până la a se dez-identifica, până la a se pierde pe sine (...din vedere și din existența reală).

E timpul, afirmă multpreadăruitul/dăruitul, să mai și EXISTE, “să-mi fiu aidoma mie, pur și complex, dar nu complicat, Eugen Evu”.

Generozitatea nu trebuie să ducă la sinucidere. Generozitatea extremă, fără “oglundire”-conștientizare – duce la masacru, la genocid, la terroare. La pierderea Șansei Soteriologice a Umanității.

Hristos s-a identificat, pe Cruce, cu Păcatele Istoriei Umanității – dar n-ar fi putut mântui pe nimeni, dacă rămânea în non-disociere de Istorie. Mântuitorul nu este un “oarece inform”: Mântuitorul poate fi DOAR Hristos-Dumnezeu – UNU și Unicul.

Oglinditul, pentru a putea fi Oglinditorul și Vizionar-Obiectivat-Mântuitorul.

La fel, și Poetul!

Să fii “suflet în sufletul neamului tău” – dar, apoi, Golgota s-o urci Singur... Moise se identifică, firește, cu “poporul lui Israel”, dar, pentru a-și împlini funcția de Călăuză spre Ținutul Canaanului/”Pământul Făgăduinței”, trebuie să se unicizeze: să urce SINGUR Sinaiul, să rămână SINGUR înafara Canaanului, pedepsit și auto-pedepsit: adică, singularizat, precum Viitorul Munte Golgotic, pentru a fi ZĂRIT și urmat – sau, după caz, de care să se delimiteze Poporul lui Israel – să se delimiteze de păcatul Unicului Moise – pentru a-l păstra drept Călăuză, “loc de Mișcare” a Trupului și Duhului, totdeodată!

...N-au decât “poporeni” să-l contemple, să-i ofere “pluralitatea-plurisemantismul” lor – dar el să-și păstreze, față de ei, acel “altfel”, UNICITATEA – singura modalitate de a le fi REPER! “Intră și uită-te, vezi ceea ce oricum vezi și dumneta, însă altfel. Prin aceasta nefiind suprimați de asaltul pluralității, prin acesta fiind noi înșine, plurisemantic, unici, așa cum ne este viața”...

...A trăi, întru a te dăruia – nu înseamnă nici să-ți oferi nemurirea, nici să le oferi altora nemurire, în sens biologic. Ci să oferi (ție și lor!) TOLERANȚĂ față de moarte! Speranță/vizionarism în “ce este dincolo de ce vezi” ...cu ochii fizici. Da, “viața (...) este o moarte cu...încetinitorul...Poate...”

Numărătoarea este călătorie inversă, inversăm Timpul...” – adică, Drumul este comun, dar dacă îți și le arăți Inversul Egoismului Ființial/Timpul, celor pe care-i călăuzește preaplinul ontologic din tine – poți să trezești forța Nebănuțului-ca-Inversare-Ontologică, INVERSAREA ONTOLOGIEI TERESTRE, pentru ONTOLOGIA CELESTĂ! ...Mai ales dacă ești Vizionar, deci Profet, deci Poet!

...Aceasta ar fi intenția teoretică a filozofului Eugen EVU! Dar Poetul-MAESTRUL inițiator în vizionarism-Eugen EVU – este, mereu, generozitatea pluralizării întru “ceilalți!”

...Și, în definitiv, filozofia se poate dezvolta și altfel: (tu) EȘTI cu atât mai mult cu cât (ei) SUNT. Ființa Maestrului este, de fapt, făptura lui hristică, etern dăruită/oferită. Dar, precum o simfonie, deși pare o pluralitate de instrumente – prin MUZICA rezultată din armonizarea eurilor-instrumente, este, până la urmă – UNU! – tot așa și Poetul: cu cât rezonează cu mai multe suflete, în gestul său euharistic, cu atât (se) obține, mai limpede, mai explicit, întru UNU – adică, întru HIPER-SINELE SĂU TRANSCENS!

...La fel ca în toate cele TREI CĂRȚI ale ÎNTÂLNIRILOR, și această “DESPĂRȚIRE” este tot o trilogie: cum putea, altfel, să contrabalanseze despărțirea – întâlnirile?! Partea întâi și a doua fuzionează, aproape – din punct de vedere tematic.

Partea întâia: Lecturi, jurnale, insomnii...

Partea a doua (p. 215): Pagini invitate, retrairi, mărturii...

...Partea a treia: Întâmpinări, regăsiri, emoții...(O întâmpinare: Geo Galetaru și crinologia sa... – ...și o regăsire: Simona Gabriela Locsei – Arta mitopeică în modernitate – urmând...”O încântare a ochiului minții...!” – picturi arheice, p. 382).

...Dar, cum deja am spus, “despărțirea evuiantă” este și rămâne doar una pur conceptuală: Eugen EVU, cel care rezonează cu: Morris Cohen (Încercări modulare), cu Varujan Vosganian (Alte întâlniri...), cu Elena Daniela Sgondea (De excelență...), cu Darie Pop, George Vulturescu etc. etc. – cu morți veșnic prezenți (Ion Chichere – Un prinț hamletian al Poeziei române) și cu vii ...”alter-ego-uri” (Ion Scorobete, Dumitru Hurubă, Mariana Zavati Gardner...Antonia Iliescu, Gabriela Goundenhooft, Marilena Rodica Chiretu, Nicola Rampin, Ștefan Erdmann ... – Octavian Sărbătoare!) – cu atât își poate face mai lămurite și mai explicite și mai relevante și mai revelante – ale sale ALTE SCRIPTURI:

- Despre obârșia (originea) lumii, Dizertațiile...la Apa Sargeției! (cf. Dizertații la Apa Sargeției, p. 242) – ...despre Ontologia Socio-Umană, despre Omul Primordial și Omul Actual, despre Creator și Critic – despre Eternitate, Cunoaștere, Iubire (ceea ce duce la un regim cvasi-tautologic...!) etc. etc. !!! – și poate năvăli poetic, cu GNOZELE și EPOPEILE și “SAPIENȚIALELE” sale, ciudate, proteiforme și superbe, precum o limbă paradisiacă, de mult pierdută / etern râvnită – cf. Memoria sumeriană, Gnoze: Haggada, Epopeea lui Atrahasis...până la Eliu dezordinii gândite, p. 363 (dând iama prin toate limbile – ...cea mai luminoasă, alături de româneasca Grădiștei, fiind, totuși, italiana...!), poseistic (Poeseul: NOUĂ SPECIA LITERARĂ ROMÂNEASCĂ, marca “Eugen EVU”! – cf. Poeseu – mic elogiul românesc după o mie de ani: Omar Khayyam, p. 287, Jurnale, pagini, fulgurații, p. 295, Noi paradigme, sau eclecticisme?, p. 299, “Contemporan cu fluturii, cu Dumnezeu”, p. 300, Magic world...un poeseu românesc despre cosmogonia Ființei, p. 370) – ...dar și cu infinit mai multă și îndreptățită impetuoșitate, prin etimologiile sale noiciene, sau, pur și simplu, “evuiene” (cf. Sunetul Zeilor, p. 193 – dar și Sentința cu schepsis, p. 321: “Specie vine de la specializare. Rostul subspeciilor ar fi acela de bază a piramidei trofice, care susțin și tind către Vârf. Analogia cu Arborele – codificată în Piramidă, este <>...” – sau prin false “tradiții”, scăpate din Frâul Adevărului și Bunului Simț/Dreptei Măsuri a Lui Hristos (cf. Sincretisme NICICUM...sau zeități canibale? – cf. p. 264: “Când <> măcelărim 5 milioane de miei (de Paștile ortodoxe and catolice, 2010...), suntem tribali evrei...Când, de Crăciun, măcelărim milioane de brazi, suntem tribali nordici...Când substituim Sânziennele zeiței romane Dians – pre-dacice Bendis), Floriilor evreiești, nu suntem nici dacici, nici neo-latini, nici iudei: suntem NICICUM...!!!”, p. 264) – sau prin ciudățeniile sublime ale existenței terestre, văzute cu ochi fierbinte, DE OM (cf. Despre hibridi fosile, p. 267, Sapho kinighetikos, p. 269) – sau prin pamfletele sale – virile și nostalgice, totdeodată... – cu bătaie lungă cât...LUMEA! – de fapt, îndreptate spre lumea asta nestăpânită nici de Dumnezeu, d-apoi de Adversarul...cel mult de “O Paiață” dementă: Pudriere din InSula Lesbos sau chibițe de chibuț (cf. p. 275), Raiadul vs Raiua (cf. p. 285), Ubi Patria, ibi Matria? (p. 307), Diafragma fier-carbon la...guguștiuci (p. 314) etc. etc. etc.

...Da, TOTUL lui Eugen EVU este o năvală întru revelarea sinelui, prin “alții”. De data aceasta (față de Întâlniri...), acest proces este mai clar și intens conștientizat, teoretizat... – dar și aplicat. “Iadul – sunt ceilalți...” – mormăia Sartre... Eu – sunt ceilalți! – pronunță, cu foarte bună dicție, Eugen EVU.

...Dostoievski spunea: “Suntem vinovați de păcatele întregii umanități!”

Eugen Evu spune, la rândul său: A fi Maestrul cuiva/tuturor, înseamnă să-i știi și să-i fii/să le știi și să le fii – întru VINĂ și EXTAZ PARADISIAC, DEOPOTRIVĂ – SUFLETUL!!!

...Nu, nu se poate “ieși din sistem”, odată ce ți s-a dat Firea de Călăuză/Maestru și ți s-a “împlântat”, în această Fire – Misiunea Hristică: se poate doar “conștientiza” SISTEMUL DUMNEZEIESC al Revelației! (...“revelarea Revelației”...!) – ...și asta o și face, “cu asupra de măsură”, în cartea sa “despărțitoare”/conștientizatoare de Sine întru Sinea Trans-Individuală – Maestrul Eugen EVU.

Cristina Maria Necula

Hermeneutica formei fixe și virtuțile pitagoreice ale sonetului scris în

versuri de aur în SONETELE EMINESCIENE și în ecourile eminesciene

La origine, sonetul a fost un cântec de dragoste închinat de trubadurii provensali iubitelor lor. Etimologic, cuvântul provine din fr. "son"-"sunet" și diminutivul "sonnet"-"sunețel". Forma fixă are 14 versuri, așezate, după modelul italian al lui Dante Aligheri și Francesco Petrarca, în două catrene și două terțete, iar după modelul shakespearian, în 12 versuri și un distih. Hermeneutica acestei forme fixe face posibilă raportarea la filosofia "versurilor de aur".

Adevărata filosofie a "versurilor de aur", „vers beaux et Divins, semblables au Dieu, à l'esprit”(1), este revelată de scopul lor, de recuperarea „formei divine” privită în dualitatea ei structurală ca lumină și adevăr: „Par la connaissance ont obtient la vérité et la vérité –dit Pythagore – nous rapproche des Dieux, car Dieu a pour corps la lumière et pour l'âme la vérité.”(2) Filosofia contemplativă privind virtuțile divine ale versurilor de aur sugerează echivalența acestor versuri cu "proporția de aur" pe care o implică.(3)

Proporția de aur definește „ordinea perfectă care guvernează fenomenele cosmice, dovedindu-se a fi de origine divină, după cum remarca Chaignet, comentând poemele gnomice din versurile de aur.(4)

Acestei ordini perfecte îi corespunde și perfecțiunea sonetului, cosmicizat prin sugestiile pitagoreice ale numărului de aur. Numărul de aur este un principiu care duce la abolirea hazardului. După concepția pitagoreicilor, numerele reprezentau esența tuturor lucrurilor. Întregul univers constituie o armonie de numere, cărora li se atribuie proprietăți mistice.

Numărul nu reprezintă un simbol abstract, care permite evaluarea unei mulțimi sau mărimi prin numărare, ci o realitate concretă. Pitagoreicii atribuie numerelor o existență de sine stătătoare. Numerele sunt lucruri de sine stătătoare. Numerele sunt lucrurile sau, mai exact, lucrurile sunt compuse din numere. Agentul principal al matematicii era numărul întreg pe care Pitagora îl identificase cu Realul.

Numărul paisprezece (care stabilește legea de formație a structurii sonetului) este considerat de pitagoreici un număr supraperfect în conformitate cu legea consonanței din teoria muzicală a școlii pitagoreice (sunetele muzicale- consonanțele- se obțin atunci când lungimile corzilor ce le emit se află într-un raport exprimat în numere întregi)

Dimensiunile muzicale ale numărului întreg sunt în consonanță cu alte virtuți pitagoreice, sugerate de cele 5 candelor așezate în cinci firide în jurul altarului (ca dovadă pentagrama- pentagonul stelat – semnul de unire al pitagoreicilor) din capela lui Pitagora: Lampas utilitatis, lampas decoris, lampas misterii, lampas imaginationis, lampas poesis.

Numărul întreg și, implicit, numărul supraperfect 14 devine „muzică” a celor 5 semnificații: utilitatea, imaginația frumusețea, misterul, poezia. „forma perfectă” a sonetului este structurată de virtuțile pitagoreice ale numărului supraperfect paisprezece, care anulează rigiditatea, limitarea formală, conferindu-i dimensiunea muzicală a „ilimitării infinite deschise spre frumusețe, mister, utilitate, imaginație, poezie. Astfel, cele paisprezece versuri ale sonetului pot fi considerate, din perspectiva virtuților „supraperfecte”, „versuri de aur” a căror semioză infinită este motivată de infinita spiritualizare pe care o presupun.

Paralelismul posibil dintre acest univers numeric ideal și universul contingent rămâne un mister, dar, poate, în acest mister constă forța cognitivă și estetică a numărului de aur, a numărului supraperfect, care face parte din tentativa accesului la unitatea lumii, prin universalitatea unei legități matematice, care ar putea restabili echilibrul cosmic.

Referindu-se la filosofia Renașterii, Mircea Eliade afirmă: Pico della Mirandola propune reorientarea sistemului filosofic spre primordială formă, inițială unitate (...) Conceptul de armonie spirituală se proiectează cosmic și capătă siguranță matematică. Viziunea universală a lui Pico e de un dinamism muzical, așadar matematic, amintind de Pitagora, David, Vergiliu și alte temperamente muzicale. Pico e împotriva geometriei, care e spațială și statică- pe care o opune aritmeticii care e mișcare și succesiune. Numărul e oglinda echilibrului cosmic (...) există un ritm universal căruia îi corespunde numărul.; revelațiile se pot face „per numeros”(5)

Oglindă a echilibrului cosmic, numărul supraperfect 14 revelează o anulare a finitudinii sonetului. Prin „dezlegarea” în versuri de aur a veșniciei, stabilind corespondența „muzicală” a formei perfecte cu cosmicul, cu absolutul, cu ilimitatul., cu puterea divină a Luminii și a Adevărului, putere pe care o intuise și Eminescu.” O singură mișcare există în univers. Viața individului nu este decât o fracțiune a acelei unități. Dar dacă dintr-o serie de necunoscute, o fracțiune ne este cunoscută, atunci și restul de termeni se rezolvă.

E evident, dar, că cel dintâi lucru al omenirii s-a concentrat asupra acestei fracțiuni, că legile înnăscute ale matematicii și logicii, legile raportului fracțiunii către întreg au fost cele dintâi cercetate cu multă exactitate. Și luând această fracțiune ca unitate s-a ajuns a se confirma prin experiență tot ceea ce ea calculase a priori- de aceea Pythagora și egiptenii atribuiau numărului o putere divină”(ms.2255,f.357).

Solicitând semnificațiile de „aur” ale versurilor din *Scrisoarea I*, am putea redefini eminescian sonetul ca punct de al lumii și al veșniciei: „Precum Atlas în vechime sprijinea cerul pe umăr/ Așa el sprijină lumea și vecia într-un număr „- ca „dezlegare „ în „versuri de aur” a veșniciei.” Noaptea-adâncă a vecinicii el în șiruri o dezleagă”.

Numărul paisprezece – supraperfect – își „dezleagă” virtuțile divine (frumusețea, poezia, misterul) în cadența iambică a „versurilor de aur”ale sonetului redefinit din perspectiva filosofiei contemplative pitagoreice.

Semnificațiile pe care comentatorii pitagoreici le identifică în discursul sacru al „Versurilor de aur”(atribuite de unii lui Pitagora), redefinesc sonetul – care-și găsește în discursul pitagoreic un posibil echivalent- ca poem gnostic, ca un „cod de precepte morale cu parfum poetic”, ca un „ catehism poetic”, revelator al iubirii de înțelepciune, ca o revelație a Luminei și a Adevărului”corpului” și „sufletului” lui Dumnezeu.

Astfel, sensurile adânci ale sonetului răsună în muzica iambului suitor ce”ăsterne –n lungi șiraguri”(Mihai Eminescu – *Iambul*) „adevăruri despre lume rostite-n ritm iambic- o fereastră deschisă spre toate tainele vieții-, căci „versul cel mai plin, mai blând, mai pudic./ Puternic iar – de-o vrea- e pururi Iambul”- variantă „metrică” a proporției de aur, ce dezvăluie realitatea primordială a vieții.

Dimensiunea muzicală a ritmului iambic creează corespondențe cu muzica sferelor , integrând forma perfectă a sonetului în armonia cosmosului. Așa cum remarcase Paul Zumthor : „ semnificația numărului este tot muzicală. Prin aranjamentele numerale în compunerea ansamblurilor literare, textul propune ascultătorului său o imagine nobilă , imagine ce se cere tot timpul reinterpretată, despre muzica cosmică”.(6)

Armoniile cosmice răsună în „versurile de aur”ale sonetului care cade sub incidența semnificațiilor muzicale ale numărului: ”numărul- scrie Lotman-are la bază mai curând un mod percepere decât o concepție filosofică. El ține de o paradigmă, la nivelul unei semnificații de principiu imuabile, iar evenimentele au o sintaxă realizând diverse variante. Însă numărul este unul dintre factorii acestei sintaxe; numărul scoate în evidență relațiile primordiale între calitățile acesteia decât dimensiunea cantitativă a lumii”, este cazul proporției de aur.

Astfel, proporția muzicală a versurilor este în deplină concordanță cu simbolismul numărului, demonstrând că arta sonetării devine echivalentă cu arta muzicii , atunci când rimele sunt ecouri ale muzicii cosmice, iar sonetul se constituie ca o „ oglindă a echilibrului cosmic”, după cum afirma Mircea Eliade, dezvăluind această cosmicizare a sonetului prin virtutea numărului de a deveni „punct” optic al ordinii cosmice.

Imitând, prin reflectare în numărul „versurilor de aur”, ordinea cosmosului, sonetul, ca provocare estetică, propune sonetiștilor exerciții de virtuozitate în arta de a rima după ritmul muzicii sferelor, în arta de a gândi în sonet și de a „înnegri”paginile „cu gândiri și cu imagini”ce reflectă armonia cosmică.(7)

Ecouri ale ”versurilor de aur” eminesciene regăsim în **Eros - sonetele** -”oglină” ale poetului din diaspora, Cristian Petru Bălan.

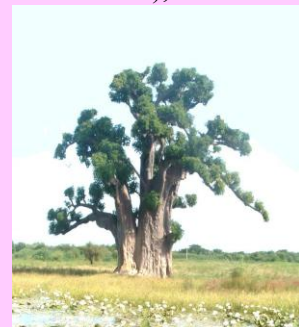
Astfel, iubita –”minune cu ochi mari”(*Iubind în taină, Gândind la tine, Sunt ani la mijloc, Părea c-așteaptă, Afară-i toamnă*) din sonetele erotice eminesciene , printr-o lectură în palimpsest- lectura unui nivel în transparența celui alt- își găsește, în **Eros-sonetele** lui cristian Petru Bălan, sintagme izotope: **iubita- primăvară** este ”reflectarea iubitei din sonetul eminescian *Răsai asupra mea (E iarăși primăvară : Dar primăvara-aceasta s-a-ntruchipat în tine, / din zările-aurite ți-a dat un nou veșmânt. / Răsai în loc de soare și-n flori mi te-ai răsfrânt-/ Așa te văd acuma când primăvara vine ; Iar tu-mi faci semn de-aproape și urc / cu-nverșunare / Până ajung pe culme, de tine plin de sete / Dar unde ești, minune? Căci ființa ta dispăre...”); **iubita- simbol al lui Venus** amintește de poezia *Venere și Madonă, dar și de ” glasul” poetului care-și cheamă, în ”tăcerea gândurilor”, iubita în sonetul *Când însuși glasul (Noul Mileniu, Doamne :Iar Venus strălucește cu crudă nepăsare / Simbolul ei noi suntem, prin inima ce bate / și răni adânci ne-aprindeși sapă cu vigoare / un suflet care tace....”);iubita – astru , ”femeie între stele și stea între femei” ”se oglindește” în ”iubita-stea” din sonetul *Te-am întâlnit în raza luminilor:Te-am întâlnit în raza luminilor din stele / Când timpu-nțepenise-n clepsidrele de dor, cât și din sonetul *Sădind iubirea-n muguri: de-mi concentrez privirea, văd ochii tăi frumoși. / Mă-norc în amintire și te mai caut încă, Să nu repet păcatul aceluiași strămoși ; iubita-înger* din sonetele erotice eminesciene ”se reflectă” în **Eros-sonetul** - oglindă *Plecăm, oricum,devreme :Se spune că ne-ntoarcem cu trup evoluat, / Din orizont de umbre, c-o fascinantă față;/ Dar nu e cu puțință s-ajungi tu mai măreață, / Decât arăți acuma- un înger irizat...*****

În sonetul *Cârtește gura lumii*, ”iubirea se-nalță până la stele”, fiind ocrotită de ”ziduri” astrale: Luceafărul-destin, luna, muzica cerească, grădini de curcubeu, cerul senin.

,Divinizarea femeii, dimensiunea cosmicizată și angelică a iubitei așază iubirea în cuprinderea astrală a universului, în timp ce sonetele erotice scrise în ”versuri de aur” rămân ” forme divine”, ”structuri magnifice”(Théodore de Banville), ”fiind la îndemâna tuturor aceluia ce nu sunt străini de poezie și de iubire”(Valéry Larbaud).

NOTE:

1. Pythagore- **Les vers d'or, Hieracles**, L' artisan du livre, Rue des fleurs, Paris
2. Fabre d' Olivet, **Examens des vers dores de Pythagora**, Edit.Bodin, ,p.208
3. idem.
4. ibidem.,p.208
5. Mircea Eliade - **Contribuții la filosofia Renașterii.Itinerar italian**, Colecția Capricorn, 1984
6. Paul Zumthor- **Încercare de poetică medievală**, Editura Univers,București,1983, p190
7. I.Lotman- **Le nombre dans la culture**, 1968,”Tel Quel”
8. Mihai Eminescu –**Versuri lirice**, Editura Muzeul Lliteraturii Române,București, 2000
9. Cristian Petru Bălan- **Eros-sonete**, în Revista de cultură universală **Regatul Cuvântului**, Anul II, Nr.3(5),Martie, 2012

I Have Been Asked

I have been asked
to talk to you
with the fingers
of my burning hands
just good
to burn the fire
of the past century
that beats
in my heart
and inside my ears
with the same blood
I have been asked
“Look....
he walks past the houses
towards you
half naked
struck by the whip
the hands
keep him awake
in his world -
they speak to him with
the toes
which Jesus
had washed
until I can clearly
fit
the crown of distance”
But how can I protect
myself –
I ask myself,
how can I protect myself
of the snake of the warm
ankle like steam
full of wonder extracting
the Earth’s eyes
out of me?
the mountain of thought
spins me
inside the wise men’s
mouth!
‘Talk to them, I have been
advised,
talk to them
with fingers of words
as the candle is about to
burn out
Tell them
that the holy oil of the
Church
is about to fly away’

Eurhythmies

The altar of the rock has lit
the opening of the deep
rainbow fragrance
golden in my eye

Spheres, smoothness, spirals
astral sacred kingdoms
meteors, bridge galaxies
on the frame of the heart

The Face of Sorrow

I cover myself
with all the gifts
on the reliefs of Eden
from the cross of dreams
no longer can I see
the cruelty of the world
hunting the Angels of
words
into the abyss

N.N.NEGULESCU**The Wedding of Words****Recognising the Ignorance**

The kernel of stones
and the colours of silence
know me
from the thicket of shadows;
Flocks of thoughts
flow
like molten light;
the star of the cosmic Egg
is dishevelled in water...
Only the self of the depths
of the spiritual life
does not follow my steps

**In the Arms of
Distance**

In the arms of distance
I also add
crumbs of stars
and even a halo
left
from the feasts
of the Olympian gods
fuming
over summits
like the horseshoe
of lightening

**Inside the Ray of the
Soul**

Inside the ray of the
soul
I protect you
from the storms of
darkness
brought on the waves
by the harps and
the dream of a bouquet
of stars
which is in Heavens
You remain bright
in the light of the
shrine
of my temple
until I make
alternative wings
for the scared youth

Higher up the Empira

Some have lost themselves
in a dream
like in a mountain of air
that is their business if they
forget the rays
on the bridge of cranes
without any pray or whisper
They must understand what
they can learn
to laugh and to cry as one
learns
higher up the Empira
or as they grasp the songs
for their eyes only
when they build
a galaxy

**The Soul Flaps its
Wings**

The shadow does not press
on me
Except at the echo of the
point
sparkling of light;
my little finger touches
the depth of space,
the annular slides
on the foliage of moments,
and the soul,
older that all
the Parents in the World,
flaps its Jupiter’s wings
so that I can learn its
language

Mysterious Life

The wind of the shadow
sharply
beats the fear of wild
feathers
within me
I feel alone
and empty
under my feet,
the sky of the new word
shreds
the depth of the
mountain
that holds me in his arms

Eugen Evu

Poeseu: A doua scrisoare către ai noștri

Omul înstelat

Lui Luc și celorlalți

Mecanica ocultelor este, dincolo de nesfârșitele cohors ale expertizelor, cea care face dinamica reală, ramificând paradigmele prin care umanitatea vine mereu din propriul ei trecut, așadar este în procesul „ eternei reînnoiri”, cum postulase Mircea Eliade. „ Istoria este înceată și nepăsătoare, iar viața ce(ne) trece, ambele, încremenesc în opere..” scria prof. univ. Dr. Lucian Drimba, prefațând o antologie de autori români emigrați înainte de 1989...(citat din memorie).

Suntem, aici, în necruțătorul travaliu SPIRALIC al Monstrului istoric, un Neam care, din origini, a fost mereu agresat și temporar supus ocupantului: atitudinal, procentul ambiguu al celor care din venetici (colonizați sau refugiați din alte urgisite înstăpâniri tiranice) – pare a fi adoptat comportamentul aciușilor: nu locuitori, ci în locuitori, nu de- drept-locuitor, ci duplicitar în cetatea coruptibilă. Mitul vulgatei este cel al supraviețuirii, concept care disimulează de facto, unul al subiețuirii. Mitul originismului (Densușianu, ș.c.l) – contrapune prin veacuri, resurect și niciodată disparibil de tot (!), unei interminabile ramificări de „ artere colaterale”, sforțate de Aorta ancestrală: protodacii sunt în sângele, în Genomul nostru, uneori chiar în al celor ce s-au hibridizat, au interferat cu inși de alte neamuri, împământeniți aici. În istoria recentă, aceste descendențe (...), s-au accelerat, sub presiunile aceluiași „ monstru istoric”. Un război cu funcție de „ accelerator” al sus-numiotei încetinelii (naturale), a devenirii în istorie, un război cu fronturi deschise mereu la răscrucele existenței, are în zbaterea lui forțe obscure, ale răzbunării: practic, suntem în „ globalizare”, acum precipitând agonic, sau spasmodic, un multiculturalism ce nu mai suportă granițe; ca atare, este manipulabil, la dispoziția celor vremelnici mai tari, nu atât spiritual- culturul, cât pecuniar: sabia și crucea sunt ale Tehnograților. Din comunismul (ratat) în care am trăit, știu că Geniile (loco) ale națiunilor, sunt confiscabile mereu – prin privilegiile efemere, sau mizere șantaje, - de către Stăpâni, smulg Cunoașterea din misterul inteligenței ubicuie al Intuiției ființei (...), și eșuează tragic, prin a deveni idoli reci, sfinți paradoxali, reciproc devorându-se în dispute, pe un itinerar labirintic, sau orfeic, sisific ori prometeic, fie și Heideggerian, recte al lui Platon. Va trebui să reînțelegem ce a fost în precreștinism acolo, la Qoumran, mai ales la Esenienii care au fostz semințele comunismului (lucrau pământul în comun, colectivist, prima formă de KIBUTZ-uri, împărțind egal recoltele dar și femeile (!)... Ce idealism disimulat în tendința egalitară! *Poate o remanență socială din Atlantida?*

...Marile mausolee, ori necropole, sunt cele mai triste remanențe (și ele destinate recăderii pe orizontala pasivă a Uitării, căderii în dizgrație sau repetabilei „ precesiuni mici”, parafrazându-l pe miliardarul român Iosif Constantin Drăgan.

Incomensurabilul geniu (friabil, ca tablele lui Jahweh ordonate lui Moise pe muntele Moria, sau de discursul liderilor- idoli ai Mulțimilor Feminine ale lui Gustave le Bon, masa de sacrificiu a tuturor devianțelor în ecuația psihologiei dualiste, binomul călău- victimă, (...), pare a fi mereu el însuși coruptibil, condiție tragică (D. D. Roșca, Mircea Vulcănescu, Petre Țuțea, fie colateralele suspendate ale lui Em Cioran, adeptul magnific al lui Diogene Laertius, „ Câinele înstelat”. Fascinante retrospective, ademenitoare parce, Moire și teosofii, de care Sufletul, în pulsația căruia este Paracletul cosmic, nemuritorul...Românii vor fi mereu Sanctuarici, ai unor origini și comportamente arhetipale de tip Montan, de Popor al Soarelui...Muntele a înălțat fruntea, cum spune Blaga, câmpia- latentă pustie biblică, i-a supus-o. „ Capul plecat sabia nu îl taie”?! O altă problemă ce va trebui reiterată și lămurită nouă, descendenților, mai ales, este cea a rostului *trădărilor*, încă din era lui Boerebista: duplicitarismul (vezi dualismul și recesivitatea ca structură a lumii, Mircea Florian) vor determina direct sau camuflat, slăbiciunea umanului (starea esențială a afectelor- condiției existențiale, ca stigmat- determinare- dobândite!) –induse de Puterile mereu agresive, ci nu smerite, ori ipocrite, habotnice, cu zadarnicii „ sfinți ai închisorilor”, și toate formele de sado-masochism .Cum s-a definit „ relația victimă- călău”; vezi torționarismul din lagărele stalinist- comuniste de după Marele Război; destinul nostru a fost impregnat de destinul celor colonizați sau implementați diabolic din patria lui Dostojevki și a lui Ivan cel Groaznic.

Incomensurabilul geniu (friabil, ca tablele lui Jahweh ordonate lui Moise pe muntele Moria, sau de discursul liderilor- idoli ai Mulțimilor Feminine ale lui Gustave le Bon, masa de sacrificiu a tuturor devianțelor în ecuația psihologiei dualiste, binomul călău- victimă, (...), pare a fi mereu el însuși coruptibil, condiție tragică (D. D. Roșca, Mircea Vulcănescu, Petre Țuțea, fie colateralele suspendate ale lui Em Cioran, adeptul magnific al lui Diogene Laertius,

„ Căinele înstelat”. Fascinante retrospective, ademenitoare parce, Moire și teosofii, de care Sufletul, în pulsația căruia este Paracletul cosmic, nemuritorul...Românii vor fi mereu Sanctuarici, ai unor origini și comportamente arhetipale de tip Montan, de Popor al Soarelui...Muntele a înălțat fruntea, cum spune Blaga, câmpia- latentă pustie biblică, i-a supus-o. „ Capul plecat sabia nu îl taie”?! O altă problemă ce va trebui reiterată și lămurită nouă, descendenților, mai ales, este cea a rostului *trădărilor*, încă din era lui Boerebista: duplicitarismul (vezi dualismul și recesivitatea ca structură a lumii, Mircea Florian) vor determina direct sau camuflat, slăbiciunea umanului (starea esențială a afectelor- condiției existențiale, ca stigmat- determinare- dobândite!) –induse de Puterile mereu agresive, ci nu smerite, ori ipocrite, habotnice, cu zadarnicii „ sfinți ai închisorilor”, și toate formele de sado-masochism .Cum s-a definit „ relația victimă-călău”; vezi torționarismul din lagărele stalinist- comuniste de după Marele Război; destinul nostru a fost impregnat de destinul celor colonizați sau implementați diabolic din patria lui Dostojevki și a lui Ivan cel Groaznic.

Ce erau, în istorie, geniile confiscate de Puteri, de Massonii divergenți și între ei, de oculte, dacă nu inițiații aserviți dramatic(cu ale lor obârșii și etnii cu tot) – dacă nu „ agenți” ai Informației care conduce sporadic lumile, civilizațiile, impreziile și satrapiile toate ? A globaliza este dirijabil și asta trăim, asta murim! Când zeii din Geneza au opturat părogramul genetic al Speciei noasatre antedeluviene, au exprimat clar motivația : omul babilonian, al societății primordiale, a fost drastic CENZURAT: Scopul lui Elohim (entitate plurală, voila !) –a fost de a amesteca limbile (bălbâială) – pentru a face vulnerabil omul, durata vieții autoritar- paternal- (patriarhale) a fost redusă cu probabil 90 %; omul adamic trăia „ vecinic” (adică veacuri, matusalemic (v. Cartea lui Enoch) „ ca să nu ajungă asemeni Nouă, și să se urce la „ Ceruri”...Cenzură cu scop protector al Tatălui Ceresc, dacă nu al unor entități intruse în Creație, Demiurgos... Întrebarea absolutei curiozități este : invocarea prin milenii a unui Tată Ceresc, ce altceva este, reînțelegînd azi, dacă nu a unui Creator- Genetician- Inseminator ? De ce sunt ignorate sau atribuite deriziunilor toate, cercetările și probatoriile îndubitabile ale unui Zecharia Sitchin, în Mesopotamia- Sumer și revelațiile omniprezente în patrimoniile arheologice din diferitele regiuniale globului?

Ni se flutură (credibil, e drept) că revelația (Revelation, ci nu Apocalipsa) – adică Dezvăluirea gol- goluțului adevăr depsre NOI, cine suntem, de unde venim (păi din Ceruri, adică implantați, clonați sau colonizați !, n) ni se flutură riscul cel mare al răspunsului global: omenirea nu ar suporta adevărul despre ea însăși, la gradul de inteligență parțial recuperator (tehnologii, genetică, transplanturi organice, clonări, etc)- ! Cu alte cuvinte, ar scăpa de sub control, cu scăpase în Babilon ?

Adică s-ar crea o PSIHOZĂ devastatoare: nicio formă de Putere statsale ori globale (biserici, armate, servicii secrete, etc) – nu ar ține în frâu comportamentul de turme- mulțimi copleșite de spaima care vine „ din ceruri”...Omul are teroarea spațiului înhis, claustrul subliminal, dar in extenso, și una a spațiului decsis...Teroarea vine din Arhetip !? Este așadar un program ? Îl identifică, în consecință (prin rationem) una a cenzurii pe care Blaga o numea transcendentală? Ca poet născut ci nu făcut (...), am patosul intact al Diafanului, necum cel al Obscurității de tip schizofrenetic, delirant-terifiat: iată-mi (și iată-Ne) speranța!

„ Devenirea” de tip JHWH (remember!) – este prea înceată în omenime, așadar Puterile succesive o manipulează. Istoria umanului este istoria războaielor sale, s-a spus. Evident, nici o minte lucidă nu plredează, după atâtea miliarde de cadavre ale „ experimentului Homo Faber”, sau Homo Cyberneticus, pentru conflagrații de dimensiuni globale, cum azi ne precipită vizibil ...Monstrul istoriei”... Existența umanului, numărînd azi peste șapte miliarde, este sub impactul sinistru al teoriei lui Malthus, pe care o citeam în ascuns, ca și „ Răbdarea la români”, sau Petronius, în copilăria din anii 50... Psihoza- prognoză sus- invocată, este una reală, ca reacție, și la individ, și la mulțime; însă a nu ne lăsa uciși sub toate aiurelile- delirurile conceptelor (că s-a făcut triaj, cum scria Marin Sorescu) – a nu consimți – ipocriți ori paranoizați, mancurtizați (!) – de dogmatrina lumii, Ne este ULTIMA DEMNITATE. Este demnitatea de un tip eroic aparte, a Spiritului ce pulsează ca lumină- sophie în Omul-Om, este, credem, semn al Devenirii pe nedrept demonizată ca „ luciferică”, ci mai franc înțeles, civilizatoare. Demnitatea de a fi operă vie și devenioare a Divinului, aici, în apollinicul nostru sistem...Poate că premiul Nobel Niels Bohr este mai merituos decât Einstein. Avem a reînțelege Codurile Dumnezeirii întru a ne reînțelege pe Noi Înșine, încă trăind. „ E lung Timpul, însă ceea ce este adevărat, se-ntâmpla-va „ scria Hoelderlin...

Adeverească-se !

Mariana Zavati Gardner

The Colonel's Love Letters

Chapter VI

Do you remember the Bacalauréat examination in 1931?

'You wouldn't remember it, Maruca. It seems a long time ago, though so close! What are you doing to my table? Are you scribbling on it?'

'No, Miss, of course not. I was only copying the vocabulary from the text-book!' I stealthily draw a quick rectangle when Mrs Ghervescu checks the teacher's book. I hate these lessons. Why do I have to learn English? And with such an old bat! Grandma and mum and dad keep drilling onto me! Grandpa doesn't take sides! Apparently, it's all in order to turn me into a rounded individual! It's easy for them! They don't have to face Mrs Ghervescu twice a week!

'There is writing in pencil on my table. I asked my other pupils and they all denied it. It must be you.'

'No, Miss. I would never do such a thing.' And I draw another line on the table as Mrs Ghervescu checks herself in the mirror, plastering another layer of rouge over her sinking cheeks.

'It is the Baccalauréat time of the year again. I am missing the high school. It has been such a long time since I stepped inside the building.'

'Maruca, I built that high school. What do you know anyway! I was its headmistress! How many people remember it now?'

'Or they don't wish to remember the old times, Miss!'

'Hush girl! You've grown too big for your boots, girl!'

'Not really, Miss! Do you want me to talk to my dad, to give you a tour of the chemistry laboratories? He organised it all. He's the best chemistry teacher in town.'

'Oh Maruca, you are impossible girl! Get on with it! We haven't got all day! Let's have less chatter, and more work!'

'Yes, Miss.' I manage to fit in a circle in between the line and the rectangle. Next lesson I'll bring my colouring crayons.

'Oh, Maruca! The Baccalauréat! I remember as if it were yesterday!'

It is becoming hotter outside. My bias-cut silk dress helps to keep me cool. Inside the building of King Ferdinand boys' high school it is the reverse. I am glad I brought my bolero jacket. I am the President of the Committee of Examiners. One for each subject. All of us with acid faces. Nothing distracts us in the name of fairness. The candidates with daring eyes appear distressed in extremis.

'Oh Maruca, you are impossible girl! Get on with it! We haven't got all day! Let's have less chatter, and more work!'

'Yes, Miss.' I manage to fit in a circle in between the line and the rectangle. Next lesson I'll bring my colouring crayons.

'Oh, Maruca! The Baccalauréat! I remember as if it were yesterday!'

It is becoming hotter outside. My bias-cut silk dress helps to keep me cool. Inside the building of King Ferdinand boys' high school it is the reverse. I am glad I brought my bolero jacket. I am the President of the Committee of Examiners.

One for each subject. All of us with acid faces. Nothing distracts us in the name of fairness. The candidates with daring eyes appear distressed in extremis.

How long will Mrs Ghervescu be going on this time? I ask myself, chewing the end of my guilty pencil!

'I am asking you again to answer the question. Do not elaborate on other topics. Do you know the answer?' My make-up face turns to the other woman at the desk with a dismissive gesture.

'Candidate Ciuchi, do you know this exam question?'

'I do! I do!' The young man in school uniform and well-starched collar utters timidly.

'Well, Candidate Ciuchi. Try to be assertive! We are listening!' The second female examiner encourages from the panel.

Candidate Ciuchi hops from one sole to the other. He shuffles his hair. He rubs his hands. Sweat is pouring at his temples and his hands are wet.

'M...m....I think...'

'We are not interested in your thoughts. What do you recall from Racine's plays?' I begin drumming on the desk.

'Have you prepared for your Baccalaureate, Candidate Ciuchi?' I question him on, more forcefully now.

'Yes, Miss, but I cannot concentrate...at all...now!' He looks at the other two ladies with flushed faces in front of him.

'Has this anything to do with the fact that you've been on a ham-diet since I moved in...you've been eating all the ham at our guest house?'

It's my duty as a good examiner to give him every chance; I prod on tactfully.

'No, Miss! My dad supplies all the food to the guest house...from our estate...'

'I don't see the reason why the guest house should favour you.'

'If you pardon me Miss...I live at the guest house during the term.'

'I also reside at the guest house...until our house is being built!'

There is no way of stopping Mrs Ghervescu Now, when she is letting full steam ahead!

The lady sitting next to me, whispers into my ear,

'His father supplies the canteen of the high school at a very reasonable price...and all the fuel free of charge! We must show lenience! He is a special case!'

'But he has been eating all the ham at breakfast time...and the best cuts of meat at dinner...'

'Anyway, I cannot pass you for the French exam. We'll see you again in the autumn! This will be the making of you, young man! You cannot always get what you want!'

'But, Miss! My dad will not take me to Slănic Moldova to listen to the brass band in the park...'

'No buts! No ifs! You've got some serious learning to do now! I advise you to stay away from the ham!'

I do not look at Candidate Ciuchi. I am busy at trying to find out an object in my deep brown leather handbag, which matches my summer sandals exactly.

'Good-bye, Candidate Ciuchi. As you go out, call the next candidate in.' I am the President of the Committee of Examiners after all! My decision is final! And I rub my nose with an air of satisfaction in fortissimo.

'What about that, Maruca?'

'Miss, I think you were too harsh on the poor boy. He sounded timid and scared. You needed to have given him a chance.'

'Maruca, you are far too outspoken for your age and status. I wonder why I agreed to give you private lessons!'

'Mum says you needed the money!' I blast out without thinking; though I have repeatedly been told to keep my mouth tightly shut and think before I leap into opening my thoughts to other people.

'Maruca, do they now?'

'Probably not, Miss.' And I steal a shaky triangle on my side of the mahogany table.

Chapter VII

Do you remember 2nd January 1932?

I can see the particles of dust as the light snow makes patterns on the French windows of my room. My only room now,

except for the long entrance corridor, the kitchen and the bathroom. I do what I do best each afternoon. I sit in my rocking chair. I sip a camomile tea. My dreams are all in black and white and they are all behind me now. The tip of my fingers trace an avalanche of memories locked up in my album of photographs. I am consumed by these photographs. They are my afternoon silent movie. Our photographs and the poem Ion wrote to me,

'Will you marry me?' He asks on one knee on the second day of the New Year.

'Yes.' I reply in my softest voice. I am smitten. Ion touches my woollen skirt with his lips. Outside, crows peck the minute squares of bread cut by my father. Gargantuan snow is covering my father's garden from 225 Calea Moșilor. Ion stands up, searches in the top pocket of his jacket and takes out a small box. He opens it and extracts a small ring.

'I bought it from the Grigoriu jeweller's in Bacău. I hope it fits.' And he tries to put it on my left finger. It's too small.

'No worries. Mr Grigoriu said he will adjust it accordingly. Do you like it?'

'It is beautiful.'

'It is a small diamond, but quite valuable.' He adds with pulsating red in his cheeks.

My body is weak with desire. I am craving the happiness of ripe age.

Ion gets closer to my face. Pity I am a head taller than him. We are almost touching when the door opens and my married sister busybodies herself yet again.

'Are congratulations the order of the moment?' She says laughing. *'At last!'*

She leaves the drawing room, a whirlwind with plucked eyebrows and razor sharp teeth.

'Shall we tell father over a cocktail?' I suggest, my eyes embracing Ion's rich hair and the flock of crows hovering over father's fruit trees.

'Great! Excellent! Scream!' His voice purrs and his eyes hum in tears.

I feel desperately happy.

'I wish mother was still alive!' I say nostalgia dancing in my throat.

Chapter VIII

Do you remember 19th March 1932?

The rain is about to stop. It's just past 6-30 am and the air is edged with the smell of smoke from the puffing engine. On the platform, in front of the first class carriage at București Nord Station, Ion is standing to attention with his aide-du-camp a few steps behind him. His arms are full of the most enormous bunch of tulips I have ever seen. He is dressed in his uniform with shining buttons and shoes reflecting the light of the developing morning.

'Good morning, my darling! You look like a movie star! Have you travelled well?' He stretches his right arm to help me step onto the platform as my silk lingerie swishes as I move. I manage to keep my synthetic nylon stockings unladdered. He bends his head to kiss my gloved hand. His aide-de-camp gets into the carriage to collect my cases.

'Well, indeed. I had the compartment all to myself. It's a bit of a chilly morning.' I say as I button my yoke coloured rounded shoulder-cut cashmere coat. I favour figure-hugging garments. *'How thoughtful of you! Tulips are my favourite flowers. The garden of the guest house I am staying is full of tulips, and wonderful Japanese cherries.'*

'I love spring flowers. They're so fresh this season. I hope these tulips will keep you company when longing for me.' He draws himself closer, though we are not touching, and he whispers *'Have you longed for me as I have longed for you, my darling? I want you to gulp me like champagne, my darling!'*

I bend my head slightly and half close my eyes.

'Yes, with all my heart and dreams. I missed you. I feel so lonely in my room. I have counted the days until I could see you again. I cannot settle.'

'My darling, I want to carry you like the tides. It's not long now. I also have no sleep at night. I toss and turn as I think of you...I imagine kissing your mouth, eyes, hair...There is no other solution. It's not long now, my patient darling... We shall soon be together for good! I'll be able to weave my love round you.'

'Let's enjoy being together. I am so happy to see you.'

'Me too, my beautiful darling. Engulf me in your love!'

We walk the length of the platform past the main vaulted body of the railway station. We get to the high steps of the entrance and the aide-de-camp gets us one of those new German motor-cabs. Luggage in the boot, we step inside the vehicle and sit at the back and the aide-de-camp at the front near the chauffeur.

'Where governor?' asks the driver.

'225 Calea Moșilor. Take us the scenic route, driver!' Ion replies confidently.

We zoom past little shops and bigger shops, old and new buildings, and farmers with heavy loads on their shoulders, most of them from Oltenia on the East side of București. There is Cercul Militar/ Army House, where Ion is staying and further on is Capșa Hotel and restaurant built in 1852.

'Darling Silvia, would you like to have afternoon tea at Lido? With its swimming pool it's the in thing in the capital since it was finished two years ago.'

'Cannot wait with anticipation, Ion. Oh, look the Royal Palace!' I say as we drive past the hustle and bustle round the massive building.

'Burnt down in 1927! Still a building site, near completion.' Ion gets closer and he whispers in his deep voice. *'I hear it has been designed with side entrances, to facilitate the discreet comings and goings of the King's mistress, Magda Lupescu and their myriad of financiers' friends.'* Ion squeezes my left hand. I tremble inside like a lotus flower on a lake in the middle of a summer storm.

'I got tickets for tomorrow's concert.' Ion informs me as we slow down past the Neoclassical structure of the Athenaeum, with its dome decorated with lyres.

'It's extraordinary how people gave money to continue and finish the building in 1888.'

'My darling girl, just like you inspire people to fund the construction of the high school.'

'It's my life's work, Ion, you must understand it!'

'I do, I do and I greatly admire you for it.' He gently kisses my left hand. I am smitten. I find it difficult to hide my inflamed passion for him.

'Romanian Telephone Company! Look over there; the foundations were put only last year! Solid steelwork from Reșița.'

'It is supposed to be completed by next year. Lots of money is at stake! Father told me it is built with a loan from the American trust Morgan.'

'Don't forget my darling that, almost daily, the newspapers bark that the Americans secured a 20 year monopoly on Romanian Telephones!'

'I must visit the couture shops tomorrow!'

'Pity about the starving unemployed, the disfigured beggars mushrooming in front of the furand the silk shops!'

'That's where their money is coming from!'

'And all these dispossessed peasants on the way to the courts!'

'București, the Paris of the East?' I wonder sometimes, if you can call it like this, when one can see so much poverty, even in the centre!

'They are here because that's where the money is! They are milking us for money!'

'Darling, you are too harsh! They cannot help for being destitute! We are an agrarian country! There is so much one can do on the land! There is a limit!'

'Ion, you don't mean it, do you? Stop being so soft! Compassion does not come into the equation!'

'Well, one must show kindness to those in difficulty. My sister Cornelia is a volunteer to the soup kitchen at her church. I'll have to visit them soon and see father before coming to Bacău.'

'Have you heard about your next commission? Where will you be posted? Any news about it?'

'Not yet? But I hope I'll be posted to Bacău...Meanwhile, I decided to order a new overcoat, a coat and a pair of trousers all made to measure at the Army tailor. All my monthly allowance will go on this!'

I feel like I am floating in the air. He will be posted to Bacău. It might be a certainty.

'My summer holiday is on hold this year! The course for Majors will be held during the months of July, August and September! Well, I'll have to attend; as I am getting older...further on... I won't have the stamina and the energy to read any new materials and documentation.'

'Oh, I see!' My heart hurts!'

'Tell me please, have you been to the jeweller's to engrave the wedding ring and to enlarge both the engagement and the wedding rings?'

'I left them with the Grigoriu jeweller's. Ready by the end of the week.'

'Perfect, darling. Tell me please what do you intend to do regarding the engagement photographs? Do you want to book the photographers for this Friday? To be all together? Or just you and I when I come to Bacău?'

'I believe now is better Ion, as father and sister can come with us to the photographer to give us their expert opinion.'

'It is your decision my darling. You know best. Must not forget we need to write the invitations. Shall we leave them for when I come to Bacău. I don't want Cornelia to think we spend all our time lost in each other! You know how she is!'

'No worries! I shall get one of the top calligraphers from the high-school to do that when I get back. I have so much marking and reading now. Last week I hardly squeezed in a visit to Lilica. Not to mention the fundraising and the related paperwork! We must decide on the list before I must leave on Sunday.'

'I had a very challenging week! I had to sell Ghiocel, my ten year horse, as he was slowing down now. I put the money at the Casa Corpului/ Army Corps Savings Bank in the hope I'll soon find and buy a new horse, no older than three years of age. I was so attached to it. It was a shame I had to sell it. It still upsets me to think of it! It is the Musicians of Bremen syndrome. I sold him because he was too old.'

Yesterday I walked to the stables. The bronze sky was melting over the delinquent branches of the chestnut trees asleep along the pavement of the avenue. I went to the stables of the Barracks and my heart was heavy. Ghiocel had just finished his feed and Lică, the groom was brushing his chestnut mane when I got there.

'Sir! He knows you are selling him!' The young lad uttered subdued.

'I know Lică, but there is nothing I can do now!'

'Sir, I know it's not my business, but can't you just keep him? He is no trouble at all and he understands.'

'I must sell him, Lică. He is too slow in manoeuvres. I cannot afford to keep him like that. I need the money. I am getting married mid-May.'

I looked at Ghiocel. The light fluctuated on Ghiocel's back. His hooves were stamping confused patterns in the straw. His head was sunk into his chest.

I stroked Ghiocel's head and his mane. I am sure I could detect tears in his eyes as if he knew... Sharp thorns were echoing in my heart too. Tears were locked in my eyes. I walked back to the Barracks and I had to pour myself a stiff drink. Half the night I kept thinking of poor Ghiocel. Well, there is nothing more I can do for him now...'

'Do not fret! It is only a horse, Ion... Well, we're nearly in Calea Moșilor. I hope father has not left for the bank yet.'

Istorie literară în imagini

N.N.NEGULESCU, STEFAN DORU DANCUȘ si LIVIU ANDREI în fața PRIMĂRIEI CRAIOVA

N.N.NEGULESCU, STEFAN DORU DANCUȘ

N.N.NEGULESCU și
STEFAN DORU DANCUȘ

MELANIA RALUCA GEICU, STEFAN DORU DANCUȘ,
N.N.NEGULESCU, CEZAR AUGUSTIN NEGULESCU

Prof. dr.
NICOLETA MILEA

MAI ȚIN DE VORBĂ CLIPA

Gânduri la „**PRIVIGHETORI BOLNAVE**”
de **Dumitru VASILE DELCEANU**

„Poezia este relevarea unui sentiment pe care autorul îl crede interior și personal, dar pe care cititorul îl recunoaște ca fiind al său.” (Salvatore Quasimodo)

A vorbi despre „**PRIVIGHETORI BOLNAVE**”, căci așa se numește ultimul volum de versuri pe care îl aduce în fața cititorului poetul **Dumitru VASILE DELCEANU**, este ca și cum ai striga Poezia pe Numele ei adevărat.

Și faptul acesta nu se întâmplă de azi, de ieri...chiar dacă primele volume tipărite i-au apărut târziu: „**Între lacrimă și stea**”(1987) și „**Dinspre singurătate**”(1987). Au urmat: „**Anotimpul vindecării**”(1991), „**Cerul din fântâni**”(1992), „**Pasărea de fum**”(1994), „**Colivia cu îngeri**”(1995), „**Beții închinată**”(1997), „**Lumina crucii**”(1997), „**Eu rămân ce-am fost: romantic**”(2000), „**Păstor peste năluci**”(antologie, 2004), „**Zăpadă și cenușă**”(2005), „**Răstignit pe frunză**”(2007).

Într-un context ce denunță criza lirismului autentic, opera lui Dumitru VASILE DELCEANU reprezintă o contribuție însemnată la îmbogățirea poeziei românești contemporane.

Crescut și educat la școala marilor creatori ai poeziei universale, poetul se remarcă nu numai prin vocația și formația profesională, ci și prin harul pe care divinitatea i l-a dăruit.

Acuitatea spiritului de reflexivitate, aplicată la starea de trăire înaltă, este instrumentul de bază al acumulărilor existențiale traduse în poemele sale.

Volumul de față este structurat în patru cicluri: „**Cu drumul de mână**”, „**Cu ochii în fum**”, „**Rezemați de lotuși**”, „**Versete**”, care îi permit cititorului să descopere, singur, temele și motivele literare predilecte: condiția artistului, poezia, timpul, natura, visul, reveria, frumosul uman și cosmic, Dumnezeu, îngerul, dracul, cântul, muntele, pasărea, singurătatea etc.

Nimic nu este artificial, nimic nu este fals în drumul pe care îl parcurgem prin labirintul poeziei: „*O pasăre al cărei nume-mi scapă/ Sau pe care nu l-oi fi știut niciodată/ Mi se uită în suflet ca într-o apă/ De lacrima nuferilor întunecată.// Se înfoaie dându-și drumul la ghiers/ De se clatină zarea pe tristețile ei./ Cu ce miere de cântec – descântec mi-a șters/ De pe suflet norii vineți și grii?// Spune-mi, pasăre albă, cum te cheamă și cum e/ Să te lepezi de tine și de altul să suferi?/ Ghiersul ei dă din aripi peste margini de lume,/ Ochiul meu se îngroapă în lumină de nuferi*”(Pasăre fără nume).

Lirismul profund, nu este conceput ca o expresie a atitudinilor subiective, nici ca o caracteristică a începuturilor, a creației de tinerețe, el este o constantă fundamentală, în ființa Poetului, care îl particularizează, definindu-l: „*Mă uit în gol: A fi ori a nu fi.../Îngrop în cântec lacrimile și/ Mai țin de vorbă clipa ce se-agață/ De veșnicie c-un crâmpei de ață.*(Mă uit)

Romantică prin conținut, clasică prin formă, dar nouă și proaspătă prin metaforă, creația lui Dumitru Vasile Delceanu cultivă, cu o rafinată acribie lingvistică, virtuțile autentice ale poeziei: „*Împărțim cu drumul azima nădejzii/ Și sudoarea clipei o-mpărțim frățeste./ Punem fiecare osul la primejdii/ Când vreun întuneric ne pândește.// Niciodată drumul fratele nu-și vinde/ Otrăvit de punga vre unui tâlhar./ Când se isprăvește traista cu merinde/ El ne pune-n palmă ultimul creițar./ Orice rătăcire ne-ar pândi, păgână./ Are grijă drumul să ne ia de mână.*”

Programul estetic este exprimat cu parcimonie într-o artă poetică remarcabilă pentru evidențierea locului și rolului artistului. Sensul poeziei, evidențiat încă din titlu și îmbogățit prin seria de antiteze și prin lanțul metaforic, se întregeste cu versurile finale: „*M-am întâlnit în colțul străzii cu/ O umbră fără umbră, speriată/ Mi se uita în ochi și parcă nu/ Îi respirasem carnea niciodată.// De prea adâncul nopții ei pătruns/ Mă-mpleticeam și nu m-am mai știut./ Nici întrebări n-aveam și nici răspuns./ Eram un pumn de iarbă și de lut.// Dar din senin, o mână ca o floare/ Îmi încălzea înghețurile frunții/ Și de mireasma ei vindecătoare/ M-am ridicat în șa să spintec munții.// Mă palmuia în somn potop de șoapte/ Vărsându-mi foc în oase și pe gând/ Și de atunci la orice miez de noapte/ Mă strânge-n brațe muntele urlând.*”(Munte urlând)

Eul liric se autocontemplă, adesea, ca un însingurat atât față de comunitatea umană ce devine o dată cu trecerea timpului tot mai de neînțeles, cât și în raport cu elementele universului: „*Ca din senin aducerile-aminte/ se împiedică*

oarbe-n cuvinte./ Obosite își fac cruce și tac;/ am rămas peste noapte sărac.// De mâine voi rămâne zăvorât/ în casă, în odaie, în urât,/ în chingile uitării asasine.// Cum să mai ies la poartă fără mine? (Ca din senin)

Însingurările poetului sunt eliberatoare, devin expresia cea mai directă a comunicării într-un limbaj specific, de semnificare și de simbolizare, care generează metabolele. În concertul poezilor din generația sa, Dumitru Vasile Delceanu este cu atât mai aparte cu cât anticipează tendințele noi ale poeziei contemporane de a deplasa accentul cuvântului, în virtutea valorii lui expresive, de la ansamblu către funcția sa existențială. Fluxul sensibilității spontane răspândește o lumină fantastică cu reflexe lirice fascinante: „*Iau muntele-n brațe,/ mi-e dor/ de-o spovedanie lungă.// Inima – amnar scăpărând / pe cremenea mădularelor lui/ se visează gheară de vultur/ sfâșiindu-mă pe dinlăutru.// Muntele mi s-ar smulge din brațe,/ dar gheara cu sălbăticie/ îl strânge, îl trage în mine;/ ni se amestecă sângele și/ amândoi zvâcnind într-o aripă/ scuturăm veșnicia văzduhului/ pe întunericul lumii.*”

Înspăimântat de o civilizație care-și află în desăvârșire propria ei negație, poezia evoluează spre o dominantă plină de virtuozitatea imaginației ce o creează: „*Mă uit în sus și nu-l zăresc decât/ Pe Dumnezeu cu lacrimile-n gât/ Și-n colțul gurii cu un tremur des/ Plimbându-se pe aburi de eres.// Mă uit în jos și tot pe el îl văd/ Plimbându-se pe aburi de prăpăd;/ Înărmurind de ce-i e dat să vadă,/ S-ar lepăda de propria-i plămadă.// Mă uit în ochii lui făcându-mi cruce./ Îi văd pe zare umbra cum se duce.*”

Poziția tragică a omului în raport cu universul cosmic, viața și moartea, atitudinea în fața evenimentelor majore ale existenței, dorința de a atinge absolutul, iată, numai câteva dintre problemele care determină înfruntările și confruntările cu divinitatea. În această sferă, universul liric este populat de Dumnezeu, îngeri, draci, oameni, păsări, animale: „*Luase foc grădina de la stele/ Și de la ea luase drumul foc;/ Dezlănțuit din gândurile mele,/ Am început să chiu și să joc.// Un înger spânzurat de cornul lunii/ Mi se părea c-avea țigara-n gură/ Și că în scrumul ei ardeau lăstunii/ Și că un drac de Dumnezeu înjură.// Mi-am descălțat opincile-ntr-o doară/ Și-am dat cu ele-n cer, cu amândouă.../ Când m-am trezit, duceam în subsuoară/ Un snop de trandafiri arzând în rouă.*” (Vis)

Potențarea trăirilor, între sacru și profan, este sporită de ruga în care cuvintele își depășesc propriile limite. Mai mult decât atât, mărturisirea poetului evidențiază starea creată de el însuși, între simplitatea gestică și complexitatea ideii: „*Îngenueasem ostenit de cale/ Pe-o lespede bătrână să mă rog./ Alături gândul sta ca un milog/ Cu un cuțit înțepenit în șale.// A milă, drumul tăvălit în smog/ Se închina făcându-și cruci banale./ Îngenuncheasem ostenit de cale/ Pe-o lespede bătrână să mă rog.// Octombrie scrâșnea din balamale/ Cu duhu-n chinga brumelor, zălog./ Îl spinteca un corn de inorog/ Și-n vaietele lui autumnale/ Îngenuncheasem ostenit de cale.*”

Legătura dintre eu și lume, numai iubirea este capabilă să o realizeze. Pădurea, cerbii, apele, trupul, ochii, o pasăre necunoscută, iată, câteva elemente-simbol, care păstrează atmosfera de mister, creează o mitologie poetică: „*Cândva o pădure erai/ unduindu-ți pe coarne de cerbi/ și pe coame de cai/ apele trupului verde;acum/ ochii tăi scriu pe zare cu fum.// Rătăcirăm pe-un drum răsucit?/ O mai fi vreun leac, vreo minune?/ Cândva izvorai dinspre răsărit,/ acum dinspre soare-apune...// Din mine o pasăre necunoscută/ se smulge, pe inima ta să-și ascuță/ aleanul vrăjit în licori îngerești./ Ascultă-i tăcerea și ai să-nverzești!// Sărut-o și dă-i drumul să zboare;/ îți va aduce apă vie din soare.*” (Pasăre necunoscută)

Dintre iubirile literare și aici este prezent Esenin, cel mai fidel prieten în spirit: „*- Stai, Serghei! Pe mine cui mă lași/ În răscuri de spaime și de vis,/ Pradă la strigoi și ucigași?/ Auzeam din cer: - M-am sinucis...// Steaua noastră-mbracă giulgi de fum/ Și-n tăcere sufletu-mi îngropu-l./ Să ne poarte chiotul de-acum/ Numai plopul știe, numai plopul.*” (Chiot cu Esenin)

Alteori universul poetic este dominat de trăiri la nivelul senzației (Strigăt orb, Îți ghicesc tăcerea, Rouă pârjolită, Oarba). Apar semne care prevestesc „o altă stare”, comunicarea adâncind relația dintre semnificat și semnificant: „*Azi pe deal, mâine pe vale/ Când călare, când pe jos./ Traista umerii mi-a ros/ Și mă arde frigu-n șale.// Orizontul aburos/ Dă nătâng să se prăvale/ Azi pe deal, mâine pe vale/ Când călare, când pe jos./ Nici hanger și nici parale// În chimiru-ntors pe dos./ Și de-ar fi, la ce folos/ Dacă oarba-mi dă ocoale/ Azi pe deal, mâine pe vale?*” (Oarba)

Dumitru Vasile Delceanu cultivă sentimentul solidarității în tot ce-i omenesc în viață, având curajul și puterea să „domesticească” timpul cu echilibrul interior al eului liric..

Temele și motivele poetice, ilustrare a parcursului liniștilor și neliniștilor trăite, sunt organizate într-o construcție solidă, care dă sens tulburătoarei dualități umane.

Discursul poetic, de o aparentă simplitate, este, în fapt, ipostaza concretă a concentrării lingvistice cu virtuți creatoare. Un limbaj generos, curat, proaspăt, deschide calea poeziei către cititor.

Așadar, toți cei însetați de frumosul din Cuvânt, tratați-vă sufletul cu „Privighetori bolnave”, întru nemurirea Poeziei!

CALEA CĂTRE DUMNEZEU SAU DRUMUL ÎNSPRE SINE? (2) CHRISTOS

Constantin GALERIU

„Eu am venit în numele Tatălui Meu, și voi nu Mă primiți; Dacă va veni un altul în numele său, pe acela îl veți primi. Cum puteți voi să credeți, când primiți slavă unii de la alții, și slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutați?”

(Iisus Hristos, Ioan 5, 43-44)

„Căci nu suntem ca cei mulți, care strică cuvântul lui Dumnezeu, ci grăim ca din curăția inimii, ca de la Dumnezeu înaintea lui Dumnezeu, în Hristos”.

(Pavel II Corinteni 2, 17)

„Prin eul meu, eu sunt cel mai mare dușman al meu”.

(Valeriu Gafencu „Martirul și Mărturisitorul întru Hristos”)

„Dragostea aceasta atotprisitoare și atotdăruitoare a constituit esența Revelației Fiului lui Dumnezeu întrupat și ea a pus și temelia pe care s-a ridicat Crucea răstignirii și a răscumpărării”. (Părintele Constantin Galeriu)

Una din experiențele cele mai profunde și universale ale omului este jertfa, cea care deschide comuniunea și împlinirea prin dăruire. Cele trei elemente esențiale și indisolubil legate ale Religie sunt Dumnezeu, omul și jertfa, care dintotdeauna strălucește pe cerul spiritual: „Pe cerul întunecat al vieții spirituale, jertfa a fost întocmai ca o stea unică și strălucitoare, care a insuflat popoarelor încredere și nădejde, concentrând în sine cele mai înalte dorințe ale lor și proiectând razele ei scânteietoare departe în istorie, pe colina Golgotei, unde avea să se înfăptuiască pentru totdeauna împăcarea omului cu Dumnezeu, prin jertfă de bună voie a Însuși Fiului lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii- Domnul nostru Iisus Hristos” (Pr. Ol.N. Căciulă, Sfânta Euharistie ca jertfă, Atena, 1932, p. 15).

Ortodoxia, deși este prinsă veacuri de-a rândul între cele două mari puteri expansioniste catolicismul și islamismul, nu aparține trecutului, ci dimpotrivă trăiește un prezent continuu creator sub autoritatea Duhului Sfânt, care profetizează și înnoiește totul. Uimitoarele aprofundări ale creștinismului s-au ivit îndeosebi prin Flacăra filocalică a Muntelui Athos, prin „revoluția mistică” a Teologiei ortodoxe din secolul al XIV-lea, prin isihasmul monahal moldav al secolului al XV-lea, prin mișcarea paisiană din secolul al XVIII-lea, prin monumentală antologie a teologiei mistice, Filocalia Sfântului Nicodim Aghioritul, publicată la Veneția în 1782, care în secolul următor cunoaște două ediții (iar în sec. XX este mai amplu elaborată de marele teolog român Părintele Dumitru Stăniloae), ori intuițiile lui Dostoievski și ale urmașilor săi spirituali, filosofilor religioși, cum spunea Christos Yannaris: „noi suntem cu toții nepoți ai lui Dostoievski”. Despre marele scriitor creștin, Berdiaev afirma că: „Dostoievski a știut tot ceea ce a știut Nietzsche, și încă ceva în plus” (Nikolai Berdiaev, L'Esprit de Dostoievski, trad. fr. Paris, 1945, 1974, p.70).

Filocalia devine astfel călăuză duhovnicească a fiecărui pelerin. Căile harismatice ale Filocaliei au înnoit profund spiritualitatea veacului al XIX-lea, prin marii duhovnici și ierarhi, marii scriitori și artiști, filosofi și oameni de cultură creștini, ce s-au ridicat cu cinste la apogeul Sfinților Părinți. Beneficiind de numeroase traduceri, Filocalia a contribuit într-o bună măsură și la renașterea spirituală a Occidentului.

Din mireasma serafică a Filocaliei a plesnit mugurul marii Filosofii religioase a secolului al XX-lea. Pentru filosofia creștină a Evului Mediu occidental, Etienne Gilson spunea că, numele propriu al lui Dumnezeu este Ființa, iar în Răsărit, numele propriu al lui Dumnezeu, pentru Sfinții Părinți este Iubirea.

Calea Iluminării șerpuiește prin perspectiva existențială, dă strălucire sensului religios al eros-ului și urcă spre panorama sensului comuniunii cosmosului. Să ne oprim puțin asupra unei clipe de foc din cea mai zbuciumată perioadă a istoriei neamului nostru. După ce Țara noastră a fost abandonată de marile puteri la Yalta în mâinile comuniștilor s-a născut și o mare repulsie față de ateii și bolșevici, mai ales că repulsia a fost alimentată și încurajată și de promisiunile occidentului, care ulterior s-au dovedit ipocrite și false. După ce s-a creat rezistența anticomunistă, occidentul ne-a întors spatele, fiind

posibil ca scopul să fi fost chiar distrugerea Elitei naționalist-creștine. Așa se face că aproape întreg tineretului creștin format prin educație morală: elevi, studenți, intelectuali urma să li se frângă și să li se strivească viața în sinistrelle și fioroasele temnițe atee de la Târgșor, Pitești, Ocnele Mari, Târgu-Ocna, Aiud, Gherla, Canal, etc. Toți până la unul erau elementele cele mai valoroase ale acelei Generații de-jertfă-dătătoare. Și totuși deasupra lor, puternic ancorat în spiritualitatea ortodoxă, pilduitor prin cuvânt și faptă, cu viața și sufletul dăruite lui Iisus Hristos, strălucea Valeriu Gafencu. De fiecare dată la dese anchete și torturi, le declara brutalilor atee, organelor politico-administrative, apartenența sa creștină: „*Dumnezeu nu poate fi smuls din sufletele oamenilor. Omul fără Dumnezeu cade, cu Dumnezeu se desăvârșește. Dumnezeu este realitatea imediată pentru cei ce trăiesc viața în duh. Lumea trebuie să crească din sufletele oamenilor, căci dacă vine din afară este strivitoare. Nu mă angajez politic, nu doresc să ajung om politic, dar nu accept limitarea libertății mele sufletești. Problemele mele de conștiință le rezolv în comunicarea sufletului meu cu Dumnezeu. Dacă toți oamenii și-ar face un sever și autentic proces de conștiință, stând responsabili în fața lui Dumnezeu, n-ar mai fi nevoie de justiția oamenilor. Cine are sufletul curat se comportă*

conform legii morale din el, lege care este la un nivel superior tuturor legilor omenești. Întregindu-le și desăvârșindu-le pe acestea din urmă, credința nu vine deci în conflict cu ordinea politică. ea este un mijloc superior de cunoaștere, o atitudine ideală a omului în societate. Căci nu poate fi dăunător societății cel ce iubește oamenii și se jertfește pentru fericirea lor. Avem deci datoria să-L mărturisim pe Hristos, pentru a restabili demnitatea creștinismului și pentru a restaura adevărata ierarhie a valorilor” (Ioan Ianolide, *Întoarcerea la Hristos* document pentru o lume nouă. Ed. Christiana, București-2006, p.74).

Credința înaltă și inteligența sa scilpitoare s-au topit în focul mistic al dragostei sufletului său. Cu chipul său smerit ajunsese la o stăpânire de sine și la o cunoaștere deplină, trăind o frumusețe permanentă, însoțindu-și cuvintele cu exemple din Evanghelie și Patericul Sfinților Părinți, iubindu-i pe toți și dăruindu-se fiecăruia. Își analiza atent viața sa lăuntrică, filocalică, având ca temă favorită conștiința păcatului. Deseori spunea: „*Este foarte greu omului să-și recunoască păcatul, dar este evident că suntem păcătoși și setea noastră de curăție și adevăr nu poate fi satisfăcută decât prin zdrobirea păcatului. Viața veșnică începe în sufletele smulse păcatului. Cine crede cu adevărat în Dumnezeu va ajunge la conștiința păcatului, cine nu crede în Dumnezeu rămâne prizonier eului său, orgoliului și păcatului său. Prin eul meu, eu sunt cel mai mare dușman al meu. Dacă eul nu moare, nu ne putem naște din nou în Hristos și rămânem în păcatul mândriei. Mândria l-a făcut pe om să se vrea Dumnezeu, împotriva evidenței sale nedesăvârșiri și mai cu seamă împotriva faptului că noi, oamenii, suntem cu toții muritori. Un Dumnezeu nedesăvârșit și supus morții e un fals Dumnezeu. Conștiința păcatului nu este bigotism ori obscurantism, ci luciditate și înțelepciune. Întreaga educație a omului depinde de felul în care funcționează conștiința păcatului. numai omul care trăiește în fața lui Dumnezeu are adevărata măsură a sa, a lumii și a vieții”* (ibid., p. 78).

Esența vieții religioase, sensul ei se asumă prin bucuria de a trăi însuflețirea doririlor sfinte. Pocăința și umilința (smerenia) sunt mijloace ale creștinismului, nu scopuri. Numai creștinismul a așezat umăr lângă umăr, genunchi lângă genunchi, închinăciunea și ruga a celui bogat și a celui sărac, a celui sănătos și a celui bolnav, a celui virtuos și a celui păcătos, a celui învățat și a celui umil. „*Când soarele vede un om cu știință, cu bogăție sau cu putere politică îngenunchind la rugăciune cu cel sărman și smerit, merge surâzând întru odihna sa”* (Sfântul Nicolae Velimirovici, *Pătimirea Bisericii*, Ed. Sophia, București- 2010, p.16).

Legătura creștinului cu Hristos trebuie să fie întotdeauna familiară și naturală, căci numai Dumnezeu dă plinătate sufletului credinciosului. Pășirea în viața cea adevărată se face sub haina harului smereniei, care nu depersonalizează, ci înfrumusețează. Urmarea lui Hristos înseamnă pilda smereniei, a autorității și a dragostei cu care El a prăbușit lumea veche și a ridicat o alta nouă, desăvârșind-o. „*Conștiința păcatului (continuă Valeriu Gafencu) nu se reduce la desfrânare, lăcomie, agonisire, ucidere ori alte fapte asemănătoare, mai mult nu este nici numai restabilirea orânduirii lăuntrice a omului, ci este lupta împotriva începătoriilor și stăpâniilor întunericului, care țin în beznă și robie .*

neamurile lumii întregi Cu alte cuvinte, lupta fiecăruia trebuie să contribuie la realizarea unei autentice orânduiri creștine a lumii. Trebuie să devii creștin în toate aspectele vieții tale de zi cu zi și prin aceasta să încreștinezi și lumea din jurul tău. Dar nu se poate ajunge aici prin studii intelectuale, ci prin trăirea în duh, prin lupta de fiecare clipă cu păcatul făcut, apoi cu păcatul vorbit, apoi cu păcatul gândit. Înainte de a ne lupta cu păcatele lumii trebuie să urâm păcatele, prostia, suficiența și moleșeala sufletelor și minților creștinilor, căci tocmai adormirea conștiinței creștine a dat frâu liber impertinenței ateiste” (ibid., p.79).

Continuitatea re-creativă, înnoitoare a Ortodoxiei se continuă prin Firul de aur al asceților, al misticilor, al filosofilor Duhului, al eroilor, mărturisitorilor, martirilor și sfinților. Expresia suferinței, jertfei și biruinței Mucenicilor regimurilor totalitar-atee din secolul al XX-lea, țâșnește din cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, auzite la Sfântul Munte Athos de Cuviosul Siluan: „*Ține-ți mintea ta în iad și nu deznădăjdui!*”.

Cuvântul profetic al lui Iisus salvează din nihilism pe mulți dintre contemporanii noștri. Se presimte prin mijlocirea tuturor jertfelor și suferințelor milenare, biruința lui a fi, ethosul însuflețit de lumina și slava Învierii Domnului. Întreaga comunitate euharistică a Bisericii Ortodoxe se sprijină pe axa martiriului. Viața Duhului este Jertfa, cum spunea o veche apoftegmă: „Dă sânge și primești Duh!”. În Ortodoxie, Tradiția martirului este neîntreruptă. Ipostasul martiric se continuă de la început, dincolo de persecuțiile și prigonirile religioase sub chipul ascetic al isihaiștilor pustnici și al filosofilor creștini, descendenți ai teologiei persoanei și ai comuniunii. Revoluțiile și Războaiele mondiale care au zburciat și cutremurat Biserica lui Hristos au lăsat printre dărâmături multă suferință și jertfă, dar și zeci de mii, sute de mii sau milioane de eroi, mărturisitori și martiri, consolidând astfel și mai mult comuniunea euharistică a creștinilor.

Minunata Taină a Întrupării Domnului, dar și înfricoșătoarea Taină a Răstignirii lui Hristos, dă sens suferinței și jertfei umanității întregi. Crucea Răstignirii Mântuitorului înmugurește a viață-făcătoare, devenind astfel scopul și sensul Întrupării Domnului, scopul și sensul întregii omeniri. Iisus Hristos ne-a lăsat pe Cruce Testamentul Vieții Sale dumnezeiești, din care a țâșnit Duhul împreună cu apa și sângele Său, apă a Botezului, a noii vieți și sângele Cuminecării al Vieții veșnice. Prin urmare, de la biruința Învierii Domnului, tot omul trebuie să devină ofrandă oferită lui Dumnezeu întru iertarea sa. Toate păcatele schimonosesc și mutilează ființa omului, dar cel care îi paralizează spiritul este moțaiala privind sensul și scopul Crucii, este neacordarea deplină și fundamentală a Învierii Mântuitorului nostru. Credința și frica omului de judecată se contopesc prin Duhul în Izvorul Iubirii care îl învie, cum afirma Sfântul Maxim Mărturisitorul: „*moartea lui Hristos pe Cruce este judecata judecării, osânda osândeii*” (Răspunsuri către Talasie 43, PG 90, 408[FR 3, 1947, p.148].

Duhul-Dumnezeul tainic este Cel care dă viață existenței noastre, Cel care ne face să auzim chemarea dumnezeiască, Cel care ni-l descoperă pe Hristos, Viața întregii umanități transfigurate, ce ne permite să devenim „con-sanguini” și „con-corporali” cu Iisus. Toate inegalitățile sociale și sexuale, toate opozițiile etnice sunt abolite deopotrivă în noua umanitate restaurată. Toate trebuiesc cu sârg îndreptate spre imperativul mântuirii, fără a se neglija și lucrarea socială în toate domeniile în care este vizat omul și societatea, o reciprocitate a comuniunii, astfel încât viața noastră să devină fratele nostru. Axa vieții sociale trebuie oglindită în Aura Sfintei Treimi-Izvorul dător al întregii culturi și civilizații umane.

Convertirea integrală la creștinism, la dreapta credință se face doar trăind profunzimea Fericităților- Calea ce duce la comuniune. Poate, tocmai de aceea una din marile responsabilități ale Bisericii Ortodoxe de astăzi este scoaterea la lumină a întregului patrimoniu ascetic și mistic, ca perspectivă înnoitoare, ca rezonanță și frumusețe liturgică, ca temelie și stâlp al Teologiei Ortodoxe, ca om în lumina chipului său creat întru asemănare cu Creatorul. Ego-ul trebuie absorbit întru asemănare, altfel este orbit de zorii sinelui în care se desfată și se răsfată norii patimilor. Verigile idolatre se înlănțuiesc în jurul iraționalului prin lăcomie și după rațional prin mândrie, curbând sensul metafizic al chipului de la a fi la a avea. La rîndul ei lăcomia pervertește dorința, ispitește erosul, venerează desfrâul, supralicitează avariția din care țâșnesc tristețea și invidia, culminând cu mânia, ura de sine, ori distrugerea celorlalți. Tiza lăcomiei este mândria în care se întronizează slava deșartă, ce asistă fascinată la parada narcisiacă a seducțiilor. Chipul mândriei este mânia întru asemănare cu ura. Marama tristeții picură gustul cenușiu al delăsării, prelingându-se într-o bolboroseală abisală a uitării. Astfel, ne răstignim curiozitatea, uimirea, fiorul, mirarea, dorul, recunoștința și bucuria. Inima se împietrește și peste ea se așterne dunele disperării cu platitudinea și vidul iluziilor și amăgirilor.

Dacă avem noroc spaima poate cuibări în noi frica de Dumnezeu- ca început al înțelepciunii, al venirii de la firesc la suprafiresc. Această salvare din naufragiul pulberii, vine prin ancora ascezei creștine, care ne reîntoarce la Hristos. Trecem astfel de la starea firii și a fricii la starea harului, a iluminării, a încrederii și smereniei. Ne alipim din nou cu căința cu ruga și cu curăția de Dumnezeu, cum frumos ne îndeamnă Sfântul Isaac Sirul: *„Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeuul nostru, care asupra lui Lazăr ai plâns și lacrimi de jale și de milostivire ai picurat peste el, primește și lacrimile mele cele amare. Cu patimile Tale vindecă patimile mele. Cu rănilor Tale tămăduiește rănilor mele. Cu sângele Tău curățește sângele meu și amestecă în trupul meu mireasma Trupului Tău cel făcător de viață. Fierea cu care ai fost adăpat de vrăjmași, să îndulcească sufletul meu luînd de la el amărăciunea, pe care potrivnicul mi-a dat-o s-o beau. Trupul Tău cel întins pe lemnul Crucii, să ridice către Tine mintea mea, pe care dracii au tras-o în jos. Capul Tău, care pe Cruce s-a plecat, să înalțe capul meu cel pâlmit de vrăjmași. Preasfintele Măinile Tale, cele ținute pe Cruce de necredincioși, să mă ridice pe mine din prăpastia pierzării, precum preasfânta Gura Ta a fâgăduit. Fața Ta, care a primit pâlmuire și scuipare, să strălucească fața mea cea pângărită cu fărâdelegile. Sufletul Tău, pe care pe Cruce l-ai dat Tatălui Tău, să mă călăuzească spre Tine cu harul Tău. Nu aduc inimă zdrobită în căutarea Ta, nici nu am pocăință, nici frângere, care amândouă întorc pe fii la moștenirea lor. Nu am, Stăpâne, lacrimi de mângâiere. Căci întunecat-sa mintea mea de cele lumești, și nu poate să caute spre Tine cu zdrobire. Răsucitu-s-a inima mea în multe ispite și nu se mai poate încălzi la lacrimile iubirii către Tine. Ci, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeuul și Vistierul bunătăților, dăruiește-mi pocăință deplină și inimă zdrobită, ca să ies cu tot sufletul în căutarea Ta. Căci fără de Tine sunt străin de tot binele. Așa dar, Bunule, dăruiește-mi harul Tău. Tatăl ce Te-a scos pe Tine din sânul Său mai înainte de veci., să înnoiască trăsăturile Chipului Tău întru mine. Eu Te-am părăsit. Tu să nu mă părăsești. Eu am plecat de la Tine, Tu pleacă în căutarea mea, și fă-mă să intru în imașul Tău și mă socotește în numărul oilor turmei Tale celei alese, și mă hrănește împreună cu ele din verdeața dumnezeieștilor Tale Taine. Căci inima lor curată îți este Ție sălaş și se vede în ea (se ivește) strălucirea descoperirilor Tale. Și strălucirea aceasta este mângâierea și odihna tuturor acelora, care pentru Tine s-au nevoit cu necazuri și cu chinuri de tot felul. De care strălucire să ne învrednicim și noi, cu Harul și cu iubirea de oameni a Mântuitorului nostru Iisus Hristos în vecii vecilor. Amin”* (Cuvinte despre Nevoia, Ed. Bunavestire, Bacău, 2001, p. 35).

Cu alte cuvinte Rugăciunea Sfântului Isaac Sirul, singură dacă ar fi, poate străluci ca o rază filocalică pe Calea mântuirii. Lacrimile toarse din caierul ascezei împletesc așadar fuiorul nădejdiei, surâsul bucuriei, seninătatea încrederii. În taina jertfei și a suferinței Dumnezeu Mântuitorul plânge în toate lacrimile noastre pentru a le umple cu harul Său. Numai în lacrimi inima se curățește și se întărește prin voia Duhului Sfânt: *„Fericți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia”*, ne spune Iisus.

Cunoașterea deplină a lui Dumnezeu în Treime și în Creația Sa se poate doar prin duhul haric al inimii în care predomină nu dorința plăcerii, ci dorul după sens al libertății întru Adevăr. Permanent în inima noastră să se poată reflecta frumusețea lui Dumnezeu, binele celuilalt și armonia Creației divine. Marcu Ascetul înțelege prin inimă sanctuarul lăuntric în care luminează harul Botezului și de unde își ia mintea îndemnurile bune și frumoase”. Fără legătura harului, care este stânca Numelui lui Iisus, inima ceva gândește și alceva vorbește. *„Nu este alt nume în istorie pe care să se fi construit atâta cât pe Numele Lui”* (Sfântul Nicolae Velimirovici, Pătimirea Bisericii, Ed. Sophia, București, 2010, p. 35).

Fiecare gând trebuie scos din scutecelul psihic și înfășat în porfira Numelui lui Hristos, spre a da strălucire cuvântului și mireasmă faptei. Numai în acest sens se zidește unitatea minții și a inimii, căci inima este ființa minții. Numai coborârea minții în inimă, urcă omul spre slava Numelui lui Hristos. De aici, Rugăciunea inimii, care poartă în suflet frumusețea Numelui dumnezeiesc: *„Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu miluiește-mă pe mine păcătosul”!*

În Tradiția noastră ortodoxă Calea către Dumnezeu, cunoașterea, străbate două etape: contemplarea naturii și comuniunea cu Creatorul. Mai întâi o Euharistie cosmică cum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul: *„Înțelegerea duhovnicească a celor văzute prin cele nevăzute”* (Mystagogia 2, PG 91, 669). Omul percepe prin har esența lucrurilor, cosmosul ca Poem al Creației devine un imens dialog între Ziditor și creaturile Sale. Lumea simbolurilor anticipează Întruparea Cuvântului. Cel Nepătruns, Cel Neapropiat se apropie de noi, prin Naștere, Cruce și Înviere. În Simbol se resimte fiorul emoției cu estetica luminii sale, provocând cunoașterea filocalică. În Aura Slavei lui Dumnezeu, rațiunea omului se inserează în lumina cunoașterii, presimțind preamărirea Atotcreatorului, iar prin harul Crucii și al Învierii, poate pătrunde savoarea mistică.

„Dacă Dumnezeu i-a cerut lui Adam să dea nume celor vii, noi cei re-născuți prin Botezul și Sângele lui Iisus Hristos, trebuie să purtăm Numele Domnului numindu-ne **CHRISTOȘI**. Identitatea noastră trebuie să se afirme plenar prin credință, adevăr, libertate și dragoste în comuniune cu Persoanele dumnezeirii și alte persoane. Persoana umană exprimă ființa libertății. Dumnezeu- Ființa, fiind Treime de Persoane își are existența veșnică și Și-o asumă doar în comuniune. Numai în Persoană libertatea și iubirea personală sunt identice dând viață Ființei, care este Adevărul. Dacă Dumnezeu, Tată-Fiu-Duh (spune Olivier Clement) este libertate a iubirii, față de om este iubire a libertății lui” (Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I Adevăr și libertate, Ed. Deisis, Sibiu, 1997, p.103).

HRISTOS S-A ÎNĂLȚAT !

CALEA CĂTRE DUMNEZEU SAU DRUMUL ÎNSPRE SINE?

(3) LIBERTATEA

Cine nu se va lepăda de sine nu va fi liber .” (Părintele Arsenie Boca)

„Dacă omul nu ar avea voință liberă el n-ar avea nici vrednicie sau merit pentru faptele lui bune, nici vină și pedeapsă pentru faptele lui rele.” (Profesor Teolog Teodor M. Popescu)

Dumnezeu fiind identitate de comuniune și de dăruire jertfelnică l-a creat pe om după chipul Său, tot ca identitate de comuniune și de dăruire jertfelnică. În comuniune cu Dumnezeu și cu semenii creștinul ajunge prin harul Duhului la asemănare, la dumnezeirea harică. Sfântul Irineu al Lyonului spune că: „*Omul este liber dintru începuturi - căci Dumnezeu este libertate, iar omul este făcut după asemănarea lui Dumnezeu*”. În crearea omului liber, adică a ființei personale, Atotcreatorul a folosit puterea libertății dumnezeirii Sale la modul absolut, dar Și-a oprit o limită pentru a-i respecta omului limitele libertății. Harul Libertății absolute are sensul dăruirii jertfelnice totale. În crearea liberă a omului, Dumnezeu Și-a asumat de la început jertfa Crucii, căci crearea liberă a unor libertăți implică în mod indiscutabil riscul Crucii. În dumnezeiasca Sa libertate, Atotcreatorul își poate transcende și propria Sa transcendență, atingând infinitul Dragostei, îngăduind omului chiar și libertatea de a-L nega.

Sfinții Părinți definesc libertatea lui Dumnezeu ca pe o „*neburnie a iubirii*”, ce-și are în Cruce o ultimă expresie. Prin răstignirea Sa, Mântuitorul își însușește toată robia păcatelor lumii, cu moartea în toată plenitudinea ei spirituală, ca chip al separării, al urii, al crimei, al suicidului, al absenței lui Dumnezeu, al constrângerii (legea lumii căzute), „*ca plată a păcatului*”, ca chip al iadului. În fibra Crucii jertfelnice răul se mistuie în picurii de sânge ai Iubirii Domnului. Devenind lăcaș al lui Hristos, lăcaș al Duhului, *Obiectul iubirii devine subiect al dragostei: El în tu, în noi, noi în Unul în Trei*. Creștinul trăiește în Dumnezeu, recăpătându-și libertatea de acum creatoare. „*Fiorul înaintea Crucii de-viață-făcătoare, înaintea iubirii nebune a lui Dumnezeu, ne deschide Duhului Care eliberează din interior libertatea noastră, care luminează asemeni unei inspirații creatoare, unei vieți, unui foc, fiindcă El Însuși e interioritatea a tot ceea ce există, Viața vieții, parfumul spiritual al oricărui lucru, șansa chipului în lumea cea mai opacă*” (Olivier Clement, op. cit. p.103).

Darul Domnului după Învierea Sa este prezența eliberatoare a Duhului, care odată cu libertatea ne dă și credința. Libertatea trebuie să ființască în Iubire, dar să trăiască în Adevăr. Măsura vieții libere ne este dată de Dumnezeu, prin Logosul Său, în Biserică și în Sfintele Taine. Mântuitorul ne arată măsura libertății, demnității și a slavei care sunt „*ascultare până la moarte, și încă moarte pe Cruce. Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preainălțat și i-a dăruit Lui nume care este mai presus de orice nume. Ca întru numele Lui tot genunchiul să se plece și al celor cerești, al celor pământești și al celor de dedesubt. Și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl*” (Filipeni 2,8-11).

În Biserică libertatea credinței trebuie să fie comuniunea încrederii, a slujirii și ascultării a tuturor față de toți. În libertatea credinței creștinul este deopotrivă slujitor și prieten al lui Hristos: „*Nu vă mai numesc slujitori, ci prieteni*”. Libertatea tuturor înseamnă de altfel și respectul alterității celui alt. Pentru a deveni capabil și responsabil de o libertate deplină creștinul are nevoie de urcușul ascetic al ascultării, de o înfiere liberă față de un îndrumător spiritual, față de un *părinte duhovnicesc* în care sălășluiește Duhul care eliberează, care înobilează chipul. De aceea creștinul nu poate fi obiectul manipularilor: genetice, comerciale, ideologice, religioase.

Chipul primit ne obligă la un respect necondiționat față de semeni. Cu fiecare om cu care ne întâlnim ar trebui să-l întâmpinăm cu aceste cuvinte: *Bucură-te! Hristos a înviat!*, asemeni Sfântului Serafim de Sarov: „*Bucuria mea, Hristos a înviat!*” Omul creștin, ființă și persoană devine prin biruința lui Hristos asupra morții pe Cruce, *libertate și iubire*, care se circumscriu unui singur cuvânt-*Înviere*.

Deci, numele propriu al creștinului este Înviere. De aici se pot naște expresiile minunatului salut al Biruinței:

- *Înviere, Hristos a înviat!/-Adevărat a înviat, Înviere!*
- *Iubire, Hristos a înviat!/-Adevărat a înviat, Iubire!*
- *Libertate, Hristos a înviat!/-Adevărat a înviat, Libertate!*
- *Bucură-te, Bucurie Hristos a înviat!/-Adevărat a înviat, Bucurie!*

Dumnezeu este Iubire. Dragostea nu este o poruncă ci un dar dumnezeiesc, un îndemn și o chemare la iubire. Din acest Dar trebuie să ne renaștem toți. Toți trebuie să alegem Iubirea. Toate poruncile dumnezeiești sunt de fapt daruri pentru creșterea noastră duhovnicească. Dragostea-Darul lui Dumnezeu oferit omului se transformă în dăruirea iubirii noastre pentru aproapele. Devenim astfel, toți fiii Iubirii, dar, doar în temeiul reciprocității. Chemarea apostolică la iubire este *Dar* din *Darul Iubirii*: „*Iubiților să ne iubim unul pe altul, pentru că dragostea este de la Dumnezeu și oricine iubește este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu. Cel ce nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire. Întru aceasta s-a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Său cel Unu Născut L-a trimis Dumnezeu în lume, ca prin El viață să avem. În aceasta este dragostea, nu fiindcă noi am iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său Jertfă de ispășire pentru păcatele noastre. Iubiților, dacă Dumnezeu astfel ne-a iubit pe noi, și noi datori suntem să ne iubim unul pe altul*” (I Ioan 4, 7-11). Se spune că doar marii călugări, misticii creației (poeti, filosofi, esești) și duhovnicii cunosc cu adevărat Taina iubirii. Cei care nu iubesc, și deci nu-L cunosc pe Dumnezeu (ateii în genere) confundă erosul cu expresia lui sexuală, despărțind astfel libertatea de iubire. Sistemele totalitare, concentraționare au promovat o astfel de despărțire, o astfel de mutilare. Numai că în oamenii credinței, Harul lui Dumnezeu a adus un preaplin de libertate și un prinos de iubire: prin rezistență, prin comuniune, prin suferință, prin dăruire, prin jertfă, transformând *lagărele* (cum remarcă Olivier Clement) în *straniile mănăstiri ale epocii noastre*. Iubirea adevărată, fidelitatea, respectul reciproc, răbdarea în greutate, necazuri și suferințe nu este o impunere, ci o propunere din partea lui Dumnezeu. Ceea ce impune Domnul este doar responsabilitatea iubirii, adică iubirea trăită întru adevăr, care îl transfigurează pe om în bunătate, adevăr, dreptate, credință, curaj, răbdare, frumusețe, dăruire, jertfă, sfințenie. „*Rănilor lui Hristos* (spune Sfântul Nicolae Velimirovici) *au lucrat mai multe binecuvântări în lume decât sănătatea tuturor cezarilor romani*” (Pătimirea Bisericii, Ed. Sophia, București, 2010, p.20).

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, nu trebuie să fie pentru noi doar foamea și setea de absolut, ci și hrana noastră zilnică de adevăr, *cea spre ființă*, căci „*Euharistia nu înseamnă doar o aducere-aminte, ci și o proorocie. Proorocia ei este că întregul pământ va deveni Trupul lui Hristos, carnea și sângele lui Hristos, astfel încât orice am mânca sau am bea, să-L mâncăm și să-L bem pe El*” (idem).

Hrana în Hristos constituie pentru om o jertfă a naturii, iar jertfa în Hristos devine pentru noi o alegere, dar și o chemare permanentă la jertfă. Jertfa nu poate avea loc decât în smerenie, în înfrățire, în comuniune. „*Nu există nici un lucru sublim sau josnic în lumea întreagă* (continuă Sfântul Nicolae Velimirovici) *căruia să nu-i aflu un chip în mine însumi și nici unul în care, măcar în parte, să nu-mi aflu chipul. Frumusețea, slava și măreția unei holde de grâu auriu stă în înfrățirea nenumăratelor spice de grâu, cu neasemănata lor frumusețe, slavă și măreție. De ai văzut aceasta, atunci nu-mi repeta iarăși vechea poveste a frumuseții slavei și măreției spicelor omeniești numite Pitagora, Cezar sau Napoleon. Oamenii cei mai bogați și mai puternici, pe care ne-am deprins să-i admirăm și să-i urmăm, au fost cei mai deplânși de Hristos. Astăzi, ca întotdeauna, cea mai grea propăvăduire creștină este printre cei bogați. Adevărata vrednicie nu ne-o arătăm niciodată prin folosirea drepturilor noastre, ci prin puterea noastră de slujire și de jertfă*” (ibid., p.20-21).

Cine nu e capabil de cinstire, de slujire și de jertfă, nu poate fi niciodată capabil să înțeleagă Taina Jertfei Mântuitorului, ca semnificație, ca faptă sfântă, ca realitate vie, ca dăruire divină, ca iubire dumnezeiască pentru omenirea Sa și nici slujirea și jertfa celor *aleși pentru Dumnezeu și pentru neamurile lor*. Autonomii, sclavii sinelui, robii e-ului, respectiv ai răului, altoiesc cele două mlădițe care au odrăslit pe tulpina vieții lor: libertatea și iubirea, în libertinaj și mândrie, devenind infirmi în slujire și mutilați în capacitatea de jertfă.

Cine nu e capabil de cinstire, de slujire și de jertfă, nu poate fi niciodată capabil să înțeleagă Taina Jertfei Mântuitorului, ca semnificație, ca faptă sfântă, ca realitate vie, ca dăruire divină, ca iubire dumnezeiască pentru omenirea Sa și nici slujirea și jertfa celor *aleși pentru Dumnezeu și pentru neamurile lor*. Autonomii, sclavii sinelui, robii e-ului, respectiv ai răului, altoiesc cele două mlădițe care au odrăslit pe tulpina vieții lor: libertatea și iubirea, în libertinaj și mândrie, devenind infirmi în slujire și mutilați în capacitatea de jertfă.

Știința fără prețuirea moralei nu are nici preț, nici valoare. Pe orice sistem metafizic se poate întemeia oricând o nouă învățătură, dar fără temelie morală și fără stâlp spiritual, însă pe Sfânta Evanghelie sau pe învățătura marelui Apostol Pavel, orice om își poate zidi casa sa duhovnicească. La fel, orice comunitate, orice popor și orice nație poate avea propria sa cetate duhovnicească.

„Toate Imperiile întemeiate pe drepturi au pierit și trebuie să piară. Viitorul aparține Împărăției Sfântului Pavel, una întemeiată pe slujirea iubitoare... Aceia care îl răstignesc cu adevărat pe Hristos în vremea noastră sunt cei care cugetă că Evanghelia lui Hristos nu poate fi luată drept temelie a politicii lumii. Oare n-au fost cuvintele Lui cele din urmă către ucenici: „Mergeți la toate neamurile”? (Matei 28, 19)” (ibid., p.22).

Dacă expresia creștinismului primar a fost *inter-individualismul*, în faza sa ultimă, desăvârșită trebuie să fie *Inter-naționalismul*. Morala creștină implică deopotrivă slujirea și jertfa credinciosului mărturisitor. În libertatea creștină slujirea înseamnă demnitate, iar jertfa onoare.

Un om, un popor sau un neam se simte și este liber doar atunci când se dăruiește jertfei. În libertatea creștină n-ar trebui să se ceară drepturi, ci slujire și jertfă, dar întrucât lumea în majoritatea ei este satisfăcută prin drepturi, determină într-un fel și comunitatea creștină minoritară.

„Nici Republica lui Pericle, nici monarhia lui Octavian n-au fost state ale fericirii, doar statul a-tot-omenesc al Sfântului Pavel, cu o singură Magna Charta a slujirii de bunăvoie, va fi un stat al fericirii universale” (ibid., p.23).

Multe duhuri necurate așează în fiecare om un câmp de luptă permanent. Trezvia omului constă tocmai în izgonirea lor, pentru a nu le deveni un sălaș lesnicios. „Concepția că gândirea lui Machivelli și a lui Metternich, a lui Bismarck și a lui Beaconsfield ar fi potrivite ca bază a politicii, în vreme ce gândirea lui Hristos n-ar fi, este o concepție împărtășită chiar și de mulți teologi. Însă Hristos le supraviețuiește tuturor acelor politicieni ca o Putere fără de moarte, pentru că este Cel mai potrivit dintre toți aceia. Ce filosofie neluminată e aceea care învață că Moise și Mahomed au avut ceva de-a face cu politica, și Hristos nu!” (ibid., p. 24).

Slujirea și jertfa creștină întru Domnul și întru semenii este înfierea noastră hristică în Dumnezeu. „Carlyle și Emerson s-au îngrijit peste măsură să-l recomande pe orice mare om drept lider al omenirii mai degrabă decât pe Hristos. E ca și cum ar spune: „Omule! Ia lumânări și lămpi ca să-ți luminezi calea în întuneric, dar ferește-te de soare!” Cât de mult diferiți sunt Dostoievski și Tolstoi!” (ibid. p.25).

Stricat de grija pentru mâine, cu amintirile de ieri, fiecare azi al nostru îl golim și-l dezindividualizăm de spirit. Lipsurile și neajunsurile morale îl fac pe om robul său, sclavul altora și despotul celorlalți. Închipuirile care înrobesc un neam îl determină să fie asupritorul altor nații.

„I-am privit pe oameni în rugăciune și am cugetat: Iată, îngerii căzuți! I-am privit din nou în ceartă plină de ură și am cugetat: Iată, dracii ridicați!” (ibid., p.25).

Biologic vorbind esența vieții creștine e Taina ei. Sub aspect moral împlinirea creștinului constă tocmai în trăirea acestei Taine a vieții. Creștinismul este singurul optimism rațional. Singurul om, popor sau neam liber este doar cel ce slujește Libertății, Adevărului și Iubirii. În istoria omenirii cel mai mare apărător al libertății s-a numit pe sine: „Pavel, slujitor al lui Iisus Hristos” (Romani 1,1).

Nu rugăciunea și postul, asceza și smerenia, credința și dragostea sunt cele care-l înalță pe om ci duhul din ele, trăire în duh a toate acestea. În Suferința și Jertfa Sa Mântuitorul a împreunat pe toate cele firești cu cele suprafirești.

Așezat în centrul istoriei universale Iisus Hristos reprezintă sublimul înțelepciunii Răsăritului și Apusului. Premergător „plinirii vremii” marile nații aveau o gândire spirituală avansată. Dacia, Mesopotamia și Palestina erau în așteptarea trimisului lui Dumnezeu, Mesia. În Egipt era o intuiție a Treimii dumnezeirii, chiar de era gândită ca o Familie perfectă: Tată, Mamă și Fiu. În mitologia lor așteptau venirea Fiului adevărat al lui Osiris, care le aducea fericirea. India promova dogma reîncarnării, dar starea cea mai înaltă, cea mai sublimă, nu fusese atinsă. Politeiștii cultivați află despre o *Pluralitate Treimică întru Unitate*. Eleniștii și grecii insistau pe monada divină și a unui Logos mijlocitor între Creator și Creație. Peste Asia fâlăiau misterele lui Zoroastru și ale lui Mithra. Roma, care era suveranul politic al lumii, tânja după un Împărat suprem care să instaureze Pacea universală. Așadar, toate neamurile și-au avut profeții, profetesele și proorocii în filosofii și religiile lor.

Puterea minunată de a îmbrățișa și de a primi de la toate marile filosofii și religii, dă mărturie creștinismului pentru vitalitatea și universalitatea sa. Peste toate acestea a trecut duhul Înțelepciunii lui Hristos. Prin Jertfa sfântă și Slăvita Înviere Biserica lui Hristos a devenit Sânul tuturor Națiunilor recunoscătoare, în așteptarea de a-i cuprinde pe toți deopotrivă, pe temeiul politicii eclesiastice: „Cel ce nu este împotriva noastră este pentru noi” (Marcu 9, 40).

Înțelepciunea puterii Bisericii lui Hristos are caracter atotcuprinzător. Exclusivismul constă tocmai în criza, slăbiciunea și boala Bisericii. Numai Biserica adevărată are puterea și înțelepciunea sofianică de a uni omenirea într-un singur trup duhovnicesc. În întregul ei Biserica lui Hristos este una, neîntreruptă și nedespărțită.

Creștinismul nu se dorește e fi un Imperiu lumesc, ci o Împărăție a lui Hristos divino-umană, universală. Întruchipând istoria lumii în întregime, Biserica, desigur și-a asumat și drama cea mai mare a istoriei. Dacă ne raportăm la Iisus Hristos, drama vieții Lui are o dimensiune cosmică, mai presus de orice viață istorică de pe pământ. La toți marii Întemeietori de Religii în realizarea scopului lor au predominat: învățătura și lucrarea mai presus de viață. La Mântuitorul lumii Viața Sa a fost mai presus de orice învățătură și orice lucrare, chiar dacă cele două au avut o dimensiune divină. Drama și Jertfa Vieții lui Iisus Hristos au pus Temelia și Stâlpul Bisericii Sale, care la rândul ei îi trăiește Drama și Jertfa Vieții Sale.

„*Cerculă acum în Londra (povestește Sf. Nicolae Velimirovici) o imagine impresionantă a unui soldat englez care zace rănit în suferință, pe câmpul de luptă. Ei bine, cu ce ar compara un pictor budist pe omul acesta în suferință? Cu ce altceva dacă nu cu un cuvânt ori cu o zicere a lui Buddha? Și ce ar picta un mahomedan ca să-l mângâie pe soldatul aflat pe patul de moarte dacă nu cu un cuvânt sau o zicere din Coran sau o viziune a Paradisului care îl așteaptă? Însă știți ce ar picta un pictor creștin- viziunea Celui Răstignit! Soldatul zăcând sub viziunea aceasta și ținând strâns cu mâna piciorul sângerând al lui Iisus; această viziune a Răstignitului este mai mare decât orice sentință, decât orice cuvânt, da, cuprinde toate cuvintele de compătimire și de mângâiere*” (ibid., p. 52).

Poate cu alt prilej artistul creștin ar picta o altă viziune potrivită cu Jertfa sfântă, cum ar fi cea a lui Valeriu Gafencu, supranumit pe bună dreptate „*Sfântul Închisorilor*”. Valeriu Gafencu strălucitorul student în Drept, marele Român și angelicul creștin, condamnat la închisoare pentru Dragoste de Dumnezeu și de Neam, încă de pe vremea dictatorului Antonescu, a îndurat cu stoicism toate mizeriile, defăimările și torturile regimurilor totalitar-ate. Prin dăruirea dragostei sale creștine a salvat de la moarte cu 10 grame de streptomycină (primită de la un camarad de suferință pentru a-și salva propria-i viață) viața pastorului evreu Richard Wurmbrand. I-a dăruit bucuros propria sa viață cu sufletul său plin de lumină. Apoi, cu starea sa împodobită de har, Valeriu a mai putut adăuga: „*În primul rând gândul și sufletul meu se închină Domnului. Mulțumesc că am ajuns aici. Merg la El. Vă rog mult să-L urmați, să-L slăviți și să-L slujiți. Sunt fericit că mor pentru Hristos. Lui îi datorez darul de azi. Totul e o minune*” (Ioan Ianolide, Întoarcerea la Hristos, op. cit., p. 189).

În inima sa caldă și mare cât o țară, îi îmbrățișa pe toți cu sufletul său înmiresmat și mărturisitor. Pentru izbăvirea semenilor, ruga sa cu lacrimi de foc, devenise un crez jertfitor: ” *Privesc cu dragoste pe toți oamenii, deși pe unii îi laud și pe alții îi plâng, cutremurându-mă de soarta lor. Iert cu toată libertatea sufletească pe cei ce mi-au făcut mie personal rău. De fapt cei ce m-au lovit, mai tare m-au împins în brațele Domnului și le mulțumesc. Mă rog pentru prieteni, pentru creștini și pentru mântuirea din ceasul al unsprezecelea a dușmanilor.*” (Ioan Ianolide, Întoarcerea la Hristos, op. cit., p. 222).

Slăvind întotdeauna pe Dumnezeu, Valeriu devenise prin trăire un simbol. Deși era evlavios, smerit și profund interiorizat, comunica înțelept și bucuros cu semenii săi, atât prieteni, cât și dușmani. Chinul, tortura, boala, persecuțiile îl striveau permanent, dar prin suferința smereniei și bucuria dăruirii învia mereu în duh omorând moartea: „*Eu plec acum, și chiar dacă viața mea a fost diferită de cea a înaltului cler, rămân ostaș credincios Bisericii, căci în aceste vremuri Iisus trebuia să fie în temniță. Sunt cutremurat și fericit că mi se oferă moartea pentru El. Să nu părăsiți niciodată Biserica, chiar dacă veți întâmpina mari împotriviri în statornicia adevărului! Creștinătatea are noi martiri și cu ei, un suflu nou învie. Gol sunt de orice orgoliu și umplere de sine și plin de iubirea fierbinte a Domnului. Lui îi mulțumesc pentru toate, El trebuie slăvit și laudat acum și în vecii vecilor*” (Ioan Ianolide, Întoarcerea la Hristos, op. cit., p. 223).

Cu inima plină de bucurie și-a pus sufletul în Măinile lui Hristos la 18 Februarie 1952, în Penitenciarul Tîrgu-Ocna. Fanatismul religios este o înșelare a credinței. *Nebunia credinței este o putere a dragostei dumnezeiești.*

Argumentul Bisericii Ortodoxe în lupta sa istorică cu toate stihiile și mândriile politice și culturale n-a fost atacul la loviturile dinafară și dinlăuntru, ci evidența eroilor, martirilor, mărturisitorilor și sfinților, iar ca cheazășie a Biruinței supreme Învierea și Înălțarea lui Hristos la ceruri de-a dreapta Tatălui.

<http://www.revistasingur.ro/articol-pres/7766-noi-apariii-in-proiectul-qintoarcerea-poetului-risipitorq>

Proiectul “Întoarcerea poetului risipitor”

- poezie cu rimă -

Editura SINGUR anunță crearea unei serii de 50 de volume de poezie română CU RIMĂ, purtând genericul: “Întoarcerea poetului risipitor”.

Proiectul a fost demarat cu condiția expresă a eliminării oricărui tip de jurizare. Acesta nu ar fi fost posibil fără o finanțare de 2000 euro, acordată de o persoană al cărei nume va fi dat publicității odată cu încheierea acțiunii.

Condiții de participare:

1. Volumele vor apărea în 300 exemplare, format A5, 64 pagini, cu o copertă color unică și vor purta un număr de ordine acordat pe măsură ce ne parvin manuscrisele. Numărul paginilor rămâne fix, chiar dacă autorii au prefețe sau postfețe.

Autorii interesați vor trimite un manuscris ce va conține 60 de poezii (indiferent dacă au mai fost publicate sau nu) culese pe calculator, cu diacritice, font Times New Roman, corp literă 12, spațiere între rânduri de 1,5, format word.doc., pe mail:

dorudancus@yahoo.com sau poștal, pe suport electronic (CD sau DVD) pe adresa: Editura SINGUR, O.P. 8, C.P. 19, loc.

Târgoviște, jud. Dâmbovița. Se vor atașa o fotografie scanată în format jpg și un scurt CV literar de 10 rânduri (acestea vor fi tipărite pe coperta 4).

Data limită de primire a manuscriselor: 1 septembrie 2012, sau până la completarea celor 50 de poziții.

2. Acest proiect, precum și volumele apărute, vor fi mediatizate de Grupul Media SINGUR și Agenția literară SINGUR. Ele vor beneficia de o intensă campanie de mediatizare pe mai multe site-uri culturale din țară și din străinătate, în diverse publicații on line din țară și din străinătate și în diverse publicații tipărite. De asemenea, vor fi prezentate publicului cu ocazia unor întruniri culturale, cenacluri, tabere de creație etc. Autorii vor fi ținuti la curent în permanență cu stadiul mediatizării volumelor lor.

3. Periodic, Grupul Media SINGUR va face public numele autorilor ce se vor înscrie în acest proiect, titlurile volumelor și data apariției acestora, pe site-ul www.revistasingur.ro și personal, prin mail. Manuscrisele vor intra la tipar în ordinea sosirii lor.

4. Fiecare autor va primi 150 exemplare ale volumului, celelalte 150 fiind destinate expedierii către revistele literare din țară și străinătate, vor fi lansate cu ocazia mai multor evenimente culturale din mai multe orașe și vor fi semnalate în diverse puncte media partenerere.

IMPORTANT! Toate bibliotecile municipale din România vor primi câte un exemplar al fiecărui volum editat!

5. Serviciile de prepress, corectura, taxele de expediție poștală către autori, reviste literare și biblioteci și resursele necesare mediatizării vor fi suportate integral de Editura SINGUR. **Atenție! Nu putem suporta cheltuielile de expediere ale celor 150 de exemplare pentru autorii din străinătate, dar suntem deschiși la orice propunere venită din partea acestora în sensul găsirii unor variante optime.**

6. Editura SINGUR va încheia câte un contract de editare cu fiecare autor, certificându-i dreptul de copyright asupra ediției apărute în cadrul proiectului.

7. Autorii incluși în proiectul “Întoarcerea poetului risipitor” vor fi invitați în TABĂRA REVISTEI SINGUR, ediția a II-a, ce va avea loc în toamna anului 2012 la Târgoviște, jud. Dâmbovița.

8. Aportul financiar al autorilor este de 1000 lei cu tot cu TVA, sumă destinată exclusiv operațiunilor de tipărire a volumelor. În cazul în care autorii au sponsori, Editura SINGUR le poate pune la dispoziție CONTRACTE DE SPONSORIZARE.

Datele firmei în contul căreia se virează ori se depun 1000 lei:

SC YEUDENI SRL

Banca Transilvania, Târgoviște, România

Cont IBAN (lei): RO10 BTRL 0160 1202 T 47115xx

Cont euro: RO82 BTRL 0160 4202 T 47115xx

C.U.I.: RO26372890

Nr. de Ord. în Reg. Com.: J15/3/2010

Loc. Târgoviște

Jud. Dâmbovița

Vă rugăm să păstrați chitanțele de la bănci sau oficii poștale de unde faceți această plată și să vă indicați adresa poștală exactă, pentru a primi factură pentru banii depuși. Anunțați efectuarea depunerii prin mail:

dorudancus@yahoo.com

sau telefon: 072-444.35.87.

Director Editura SINGUR,
Ștefan Doru Dăncuș

Director Grup Media SINGUR,
Grigore Timocanu

PREFAȚA

DEZVOLTAREA ARHITECTURII IN PERIOANDA DE DOMNIE A BINECREDINCIOSULUI VOIEVOD STEFAN CEL MARE SI SFANT

Abstract:

După o domnie de 47 de ani, 2 luni și trei săptămâni, Ștefan cel Mare, cel mai eminent conducător al Moldovei se stinge din viață la data de 2 iulie 1504. Acesta, pe lângă mărețele sale fapte războinice care au dus la consolidarea statului pe care îl conducea, a încurajat dezvoltarea culturii, a artelor, a arhitecturii, devenind ctitor a peste 44 de lăcașuri de cult, fiind întrecut doar de Neagoe Basarab (46), după cum ne informează cronicarul Grigore Ureche. A mai construit cetăți, fortificații de apărare, case domnești și a făcut importante donații unor lăcașe de cult din afara perimetrului național. A contribuit la emanciparea condițiilor de trai a supușilor săi, câștigând respectul și iubirea acestora.

Prof. Dr. Artur SILVESTRI: „VIZIUNEA RĂZEȘEASCĂ”

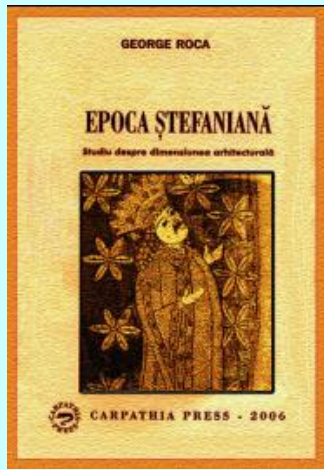
Întocmit în urmă cu câțiva ani, dar solid și documentat, cu o staruință ce nu se mai practică decăt rar astăzi la noi, unde „neștiința petulantă” de carte s-a impus într-un chip absolut dezagreabil, studiul lui George Roca despre „arhitectura ștefaniană” izbește și prin alte câteva elemente ce trebuie evidențiate ca să se înțeleagă mai bine deopotrivă sensul dar și însemnătatea lui ieșită din comun.

Întâi de toate, acesta nu-i, paradoxal, opera unui „istoric” adică a unui „specialist” deși atât înfățișarea, riguroasă, și concepția inteligentă nu îl arată pe „amator” ci pe cărturar. Totuși, atitudinea surprinde, căci autorul fiind poet, scriitor și jurnalist, părea a se fi dedicat acestui gen de cercetare dintr-o obligație de moment și nu din năzuința de a clarifica o temă destul de puțin frecventată în planul sintetic și prin „vizionare de sus”, ceea ce însă se observă și trebuie salutat. Rezultă, deci, că oricine este inițiat în materie și examinează totul cu înțelegere, renunțând la prejudecata minimalizatoare, constată adaosul de perspectivă și, poate chiar, și încheieri ce merită reținute. Aceasta este, însă, prin sugestie indirectă, „imaginea științei oficiale” de astăzi, de la noi.

Astăzi așezată ca o dogmă ce nu se contestă este „ideologia disuasiunii” și „proiectul descurajării” și cei ce ocupă scena vieții publice și impun perspective obligatorii pentru uz didactic și public sunt cei ce susțin încheieri diametral opuse celor ce se întâlnesc aici. Pentru această „sectă revizionista”, Ștefan cel Mare ar fi nu exponentul voievodului și ilustrarea „împăratului ocul” al Bizanțului perpetuu ci un personaj de teatru istoric capricios în conduită, amoral și afemeiat și, de fapt, o legendă inventată de „românismul patologic”, ce trebuie combatută și, până la urmă, eliminată.

Tot ceea ce s-a adunat, în mai bine de un secol de studiu stăruitor și de efort de a ne recupera memoria și documentele de identitate ce stateau ascunse ori erau gata a se irosi, se împrăstie sub asediul „noii școli” organizate de câte un „savant” ce și-a făcut studiile la curtea unui rege african și de un mic „papa ridicul” al anti-miturilor naționale despre care nu se poate discuta decât atunci când va putea dovedi că „știe carte”. Vremurile ce par a repeta persecuțiile din vremea Imperiului Roman decadent reclamă „răspunsul eroic” și un anumit tip de „enciclopedism necesar” care împinge până și pe cel dedicat literaturii și plăcerii „verbului visator” să înlocuiască, prin strădanie și trudă dedicată, stricăciunea și confuzia.

Acest studiu, ca și altele, ce se sustrag „culturii de porunceală” de la noi, ilustrează în chip strălucit acest „răspuns de răzeș”. Însă de aici rezultă, deopotrivă, și o altă încheiere ce uimește încă și mai mult și chiar în grad înalt. Căci atitudinea aceasta răzeșească nu se întâlnește decât rareori între așa-ziiși „intelectuali” din România și când se întâlnește nu aparține intelectualului de vitrină ci cărturarului expus la „marginalizare”, excludere și dispreț, în chip de „popă de țară”, „profesoară prăfuit” ori „personaj caduc”. Ea se află, însă, impunător de constituită și se răspândește între românii risipiti pe aiurea, unde „identitatea”, „rădăcinile” și „stramoșii” sunt însăși substanța vitală iar nu motiv de eseistică „subțire” și defăimătoare cum practică vreun oarecare post-păltinișan de la București.

Astfel încât dacă ne vom gândi că ne este de trebuință o „recucerire a adevărului despre noi”, pe aceasta o vom afla în cultura de margini de Românie și în reminiscențe de „Românie de odinioară”, astăzi dezlegate de statalitate, și, întâi și-ntâi, la „românii risipiți”. Acolo doar, sub apăsările de mediu ostil, apare ideea că a pierde identitatea este totuna cu a se pierde tot ce este mai de preț pe Pământ.

Începe, deci, a se vedea că noi vom ajunge acolo unde ar fi trebuit să fim demult prin eforturi colective de mulțimi împrăștiate, unde se vor putea găsi, prin împărtășire de obiective, români de pretutindeni și deopotrivă din satul pierdut în munți și din orașele gigantice de pe meridianele streine. Aceștia încep astăzi a-și aduce aminte că, spre a ne recăștiga dreptul la „diferență”, modelul și totemul sunt cele mai importante și că, avându-le și amintindu-le, vom ști de unde venim și încotro ne ducem.

Între acestea, Ștefan cel Mare se întrevade a fi chipul tutelar, Prințul dimensiunii noastre enigmatice, Stăpânul statului vegetal. Urma lui este adâncită ca un tipar cu neputința de a se șterge, umbra lui stăpânește, în tulburătoare prezență tăcută, geografie și timp. O poveste - care, poate, că nici nu este poveste, ci un miracol ce se rostește șoptit, că și cum atunci s-ar fi arătat semnul României ideale ce trăiește în altă dimensiune - ne spune că, acum o sută și mai bine de ani, la Grivița și la Rahova, în Războiul pentru independență, chipul lui Ștefan cel Sfânt se profilase pe cer, ore în șir, arătând dorobanților „calea” și „adevărul” ce renăștea. Aceasta ne rămâne și nouă, astăzi, tulburătoarea „apariție din neguri”.

Prof. Dr. Artur SILVESTRI
București,
martie 2006

ARGUMENT

De când mă știu am fost interesat de domnitorii români. De la Decebal la Mihai Întâiul! Aceștia reprezintă esența supușilor lor, sunt cei care prin faptele de arme, de vitejie, intelect, diplomație, cultură, viziune artistică, au promovat țara și au aliniat-o altor nații cu tradiție istorică. Unul dintre cei mai de seamă, a fost Ștefan cel Mare, domn al românilor din Țara Moldovenească între anii 1457-1504. Acesta, pe lângă mărețele sale fapte războinice care au dus la consolidarea statului pe care îl conducea, a încurajat dezvoltarea culturii, a artelor, a arhitecturii, îmbunătățind condițiile de trai a supușilor săi, câștigând respectul întregii lumi civilizate din aceea epocă.

Anul 2004, a fost anul când în România s-a sărbătorit aniversarea a 500 de ani de la nașterea marelui domnitor. Departe de țară, aflat la antipodi, la peste 20.000 de kilometri de locurile unde se desfășurau serbările, slujbele și revocările dedicate marelui Ștefan, am simțit nevoia să fiu alături de cei de-acasă și sa-mi aduc aportul la cinstirea acestui erou național.

Documentarea pentru acest studiu a fost destul de dificilă. Mă aflu, după cum v-am spus, la mare distanță de „locul faptelor” și nu posedam surse tangibile pentru a mă informa. Desigur, virtual, se mai găsea câte ceva pe internet. Am avut totuși noroc cu prietenii de acasă. Am primit pe diferite căi mai multe materiale de unde am extras esența lucrării. Apoi am folosit din plin materiale comparative despre aceea vreme, găsite prin bibliotecile din Sydney, cât și cele din rafturile conaționalilor români pripășiți pe meleagurile australe. Aș fi vrut să concep un studiu mai vast, dar sărăcia surselor de informare mi-au limitat lucrarea. Păcat! Poate profesioniștii români, din domeniul istoriei și cel al arhitecturii, se vor indura să-l aprofundeze și să-l prezinte mai în detaliu celor însetați de cunoaștere.

Spre bucuria mea, această lucrare, având denumirea de „Dezvoltarea arhitecturii în perioada de domnie a binecredinciosului voievod Ștefan cel mare și Sfânt”, a fost publicată pentru prima dată în prestigiosul „Jurnal ARA 2004” și prezentată ca omagiu lui Ștefan Cel Mare, la cel de al XXX-lea Congres al Academiei Româno-Americane, care a avut loc la Chișinău, în perioada 5-10 iulie 2005. M-am simțit atunci, alături de cei prezenți la importantul eveniment din capitala Moldovei, că mă contopesc cu istoria acelor meleaguri peste care a domnit marele voievod român.

George Roca
14 iulie 2006
Sydney

1. INTRODUCERE

Ștefan cel Mare a ajuns la conducerea Moldovei la data de 14 aprilie 1457, într-o perioadă destul de tulbură, în urma înlăturării de la domnie a lui Petru Aron, cel care închinase țara cotoropitorilor turci prin acceptarea plății tributului către Poartă. Integritatea și supraviețuirea țării era amenințată atât pe plan intern, prin dezbinările și rivalitățile marii boierimi, cât și pe plan extern prin lupta impusă de puterile vecine - Polonia, Ungaria și Sublima Poarta - pentru dominație asupra Moldovei și stăpânirii zonei Mării Negre. De asemenea trebuiau stopate incursiunile popoarelor barbare, venite din est, care amenințau tot mai des stabilitatea țării.

Moldova, pentru a fi recunoscută și aliniată celorlalte țări civilizate ale Europei, trebuia să dovedescă că este în stare să își consolideze poziția ca stat, să își păstreze independența și să se integreze în sistemul valorilor europene. Pentru noul domn, devenea imperios, să-și concentreze atenția asupra unor obiective precum, modernizarea și învigorarea țării, crearea unei armate puternice, dezvoltarea economiei, a comerțului, îmbunătățirea relațiilor diplomatice și construirea unor alianțe durabile cu cât mai multe state. De asemenea, voievodul Ștefan cel Mare, a pus un accent deosebit pe dezvoltarea culturii, arhitecturii și artelor (încurajând în special pictura religioasă). Istoriografia a deținut un rol important, în acea vreme fiind scrise importante istorii ale Moldovei (Cronicile de la Putna și Bistrița).

Dezvoltarea arhitecturii a luat un avânt extraordinar, datorită faptului că se cerea o schimbare în arhitectura tradițională care nu mai satisfăcea cerințele epocii. Până atunci, aceasta era bazată pe folosirea lemnului și a pietrei ca materiale de construcții. Modernizarea a oferit tehnici și materiale noi, cu o durabilitate mai mare în timp și cu o ornamentație mai plăcută ochiului. De aceea unele construcții din acea vreme au ajuns să dăinuie până în zilele noastre și să devină elemente de istorie vie, mândria patrimoniului național românesc, multe dintre acestea figurând pe lista obiectivelor protejate de UNESCO.

2. ARHITECTURA EPOCII ȘTEFANIENE

Referindu-mă la acel mult discutat stil al epocii ștefaniene[1], impus de marele ctitor construcțiilor din perioada domniei sale, putem observa că acesta este un stil specific local, integrat cu subtilitate în arhitectura acelei epocii de medievalitate târzie. Cu toate că mă consider un novice în domeniul arhitecturii, aș îndrăzni să numesc arhitectura moldovenească din perioada de domnie a lui Ștefan cel Mare, „arhitectură ștefaniiană”, în loc de „arhitectura epocii ștefaniene”. Aș face acest lucru nu numai pentru a aduce un omagiu marelui voievod, ci și pentru a sublinia importanța acestuia în istoria arhitecturii românești.

Pe parcursul timpului, creația arhitecturală a acelor locuri a fost insuficient de cunoscută marelui public consumator de istorie și de frumos. În ultimele două decenii, însă, s-a pus un accent mai mare pe prezentarea și integrarea acesteia în tezaurul mondial al monumentelor de valoare artistică unică. Această epocă dezvoltă celui care o cercetează, diferitele sale aspecte de o impresionantă valoare. Este o epocă de modernizare locală, de febrile căutări inovatoare, de integrare în tradiția și civilizația evului mediu, o epocă în care își fac apariția noi forme, trăsături stilistice și experiențe constructive nemaîntâlnite până atunci pe acele meleaguri.

Activitatea ctitoricească se afirmă cu precădere printr-un stil în care elementele arhitecturale de influență străină se îmbină cu tradiția autohtonă, rezultând creații de o estetică deosebită. Aceste elemente au menirea de a fi ligamente între aceasta și arhitectura bizantin-orientală sau cea occidentală, aducându-și aportul chiar și până în zilele noastre, la promovarea imaginii țării și integrarea acesteia în rândul țărilor civilizate cu bogată tradiție istorică.

Arhitectura epocii ștefaniene poate fi așezată la loc de cinste alături de alte realizări ale marelui domnitor precum: emanciparea statului moldovenesc, păstrarea independenței față de turci și câștigarea respectului conducătorilor altor state. Aceste fapte au creat o mai mare stabilitate politică, economică și au dus la dezvoltarea culturii, artelor și a înfloririi civilizației pe acele meleaguri. Nu este de mirare că însuși personalități de seamă ale acelor vremuri l-au admirat și i-au spus cuvinte de laudă, precum Papa Sixtus al IV-lea, care i-a dat titlul de: „Atlet a lui Cristos”[2]. Toate acestea au dus la obținerea unor legături puternice, atât cu vecinii cât și cu țări europene mai îndepărtate geografic, având ca rezultat încheierea a unor bune relații diplomatice, de prietenie sau chiar alianțe.

3. CTITORIILE

Majoritatea edificiilor construite în acele vremuri se caracterizează printr-o arhitectură de model popular românesc combinat cu elemente decorative de factură gotică și bizantină. Marele număr de monumente ridicate, cât și complexitatea problemelor tehnice și plastice cu care s-au confruntat constructorii acelor vremi, au făcut să prevaleze priceperea acestora în crearea unui stil propriu, unic, nu numai a acelei zone geografice ci și a acelei perioade de timp. Un exemplu concludent poate fi biserica “Sfântul Gheorghe” de la Voroneț, care prin stilul, frumusețea și unicitatea sa, încântă privirea. Atunci când a fost descoperită de iubitorii de frumos din occident, pe bună dreptate, a fost numită de aceștia laudativ, „Capela Sixtină a estului”[3].

În perioada de timp a epocii analizate în această lucrare se disting trei segmente ctitoricești bineconturate. Acestea sunt:

- construcții de apărare (cetăți, turnuri de veghe, etc.)
- construcții religioase (biserici, mănăstiri)
- construcții rezidențiale (case domnești, conace, etc.)

3.1. Construcțiile de apărare

Țara Moldovei a fost întemeiată pe la mijlocul secolului al XIV-lea, prin încheierea unei comuniuni între diferitele grupări de aceeași etnie, stabilite în aceeași zonă geografică, unite prin legături de neam, limbă sau credință. Atât moldovenii din Țara de Sus, cât și maramureșenii lui Dragoș-Vodă (stabiliți pe văile râurilor Siret, Bahlui, Suceava, Moldova, etc.) organizați în mici cnezate, aveau deseori de furcă cu cei care încercau să le cotopească pământurile. Acești năvălitori veniți din est, precum tătarii din Hoarda de Aur, treceau râul Nistru și produceau mari pagube locuitorilor, pustiind satele și înrobind populația. Pentru a face față acestor invazii, era absolut necesar o unitate a acestor mici formațiuni statale și dezvoltarea unei strategii comune de apărare.

Încă din vremea lui Petru Mușat (1374-1391) au fost puse bazele unui sistem defensiv bine organizat, constând din cetăți solide, construite din piatră. Exemple concludente de acest fel de construcții sunt cetățile: Neamț, Suceava, Țețina. Acestea aveau forma unui patruleter, având în colțuri turnuri de observație și atac, după modelul cetăților baltice, a căror influențe au ajuns în Moldova prin relațiile acesteia cu Marele Cnezat al Lituaniei[4].

Printre primele obiective importante cu care s-a confruntat voievodul Ștefan cel Mare, încă de la începutul domniei sale, au fost acelea de a consolida și moderniza apărarea țării. Se cerea neapărat, crearea unui sistem de amenajări cât mai perfecționat, pentru a putea face față tehnicii militare folosită de inamici. În acest sens, s-a pus, în primul rând, un mare accent pe îmbunătățirea și dezvoltarea sistemului defensiv al frontierei de răsărit, cu precădere a cetăților de pe Nistru, Cetatea Albă (portul Moldovei la mare), Hotin, Soroca, Tighina, pentru a stăvili expansiunile străine, în special a tătarilor. De asemenea, s-a pus un accent deosebit pe construirea sau refacerea unor cetăți sau curți fortificate din interiorul țării precum: Bacău, Baia, Chilia (aceasta a fost reconstruită integral de Ștefan, în 1479, folosindu-se peste 800 de zidari și 17 000 de ajutoare), Cotnari, Crăciuna (fortificată în 1482 cu scopul asigurării unui avanpost împotriva turcilor), Hârlău, Iași, Neamț (înălțând zidurile de piatră la peste 20 de metri), Orhei, Roman, Siret, Suceava, Țețina, Vaslui, etc.

3.2. Construcțiile religioase

Cele mai de seamă ctitorii din timpul domniei lui Ștefan cel Mare au fost cele de lăcașuri sfinte. La început, domnitorul, a avut grijă să refacă principalele mănăstiri ridicate de înaintașii săi în scaun: Bistrița, Bohotin, Chiprieni, Dobrovăț, Humor, Moldovița, Neamț, Probota și altele, ridicându-le construcții noi și oferindu-le danii în sume de bani, moșii, mori, iazuri de pește, prisăci etc.

În a doua jumătate a secolului al XV-lea s-au construit peste 44 de lăcașuri noi de închinare, precum mănăstiri, biserici și schituri, majoritate după fiecare victorie câștigată împotriva turcilor. Dintre cele mai renumite se pot menționa cele din așezările: Arbore, Bacău, Baia (Sfântul Gheorghe, numită și Biserica Albă, ridicată după înfrângerea lui Matei Corvin), Bădeuți (distrușă de armata austro-ungară în 1917), Bălinești, Borzești (Adormirea Maicii Domnului – din satul unde se zice că ar fi copilărit domnitorul), Botoșani, Chilia, Dorohoi, Huși (Sfinții Apostoli Petru și Pavel, rezidită în secolul al XVII), Iași, Hârlău, Milișăuți, Pătrăuți (lângă Suceava), Piatra Neamț, Pângărați, Popăuți, Putna (unde se

În a doua jumătate a secolului al XV-lea s-au construit peste 44 de lăcașuri noi de închinare, precum mănăstiri, biserici și schituri, majoritate după fiecare victorie câștigată împotriva turcilor. Dintre cele mai renumite se pot menționa cele din așezările: Arbore, Bacău, Baia (Sfântul Gheorghe, numită și Biserica Albă, ridicată după înfrângerea lui Matei Corvin), Bădeuți (distrușă de armata austro-ungară în 1917), Bălinești, Borzești (Adormirea Maicii Domnului – din satul unde se zice că ar fi copilărit domnitorul), Botoșani, Chilia, Dorohoi, Huși (Sfinții Apostoli Petru și Pavel, rezidită în secolul al XVII), Iași, Hârlău, Milișăuți, Pătrăuți (lângă Suceava), Piatra Neamț, Pângărați, Popăuți, Putna (unde se află moaștele domnitorului), Rădăuți, Războieni, Reuseni (Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, jud. Suceava, pe locul unde a fost ucis tatăl său), Siret, Suceava, Tazlău (de lângă Buhuși), Vaslui, Volovăț, Voroneț (biserica Sfântul Gheorghe, a fost construită pe locul fostului schit al călugărului Daniil Sihastru) și multe altele.

Ctitoriile religioase ale domnitorului Ștefan cel Mare, din afara perimetrului național moldovenesc, au devenit adevărate simboluri de unitate națională a acelor vremuri. În Țara Românească, a construit o biserică la Râmnicu Sărat (Hramul Sfintei Parascheva) și alte două în Transilvania, la Feleac (Cluj) și Vad (pe râul Someș), care au devenit și scaune vlădicești. Demn de remarcat este faptul că domnul moldovean a ajutat la refacerea a mai multor așezăminte bisericesti aflate sub dominație turcească, un exemplu fiind reconstrucția mănăstirii Zografu de la Muntele Athos. Altor mănăstiri atonite[5], precum Vatoped, Grigoriu, Sf. Pavel și Costamonid le-a oferit ajutoare substanțiale în bani.

Mănăstirile moldovenești erau situate pe domenii vaste care conțineau în afara de pământul arabil, livezi, pășuni, păduri, vii și sate. Acestea mai pot fi întâlnite sub denumirea de lavre[6], denumire preluată de la mănăstirile de mari dimensiuni, apărute mai întâi în Egipt, iar mai apoi în Grecia și Rusia. O lavră împreună cu chiliile călugărilor care oficiau în cadrul său, formeau o mică așezare rurală.

Datorită expansiunii otomane și a dușmanilor veniți din est, acestea erau construite precum alte complexe monastice din toate țările balcanice, sub forma unor ansambluri fortificate, după modelul celor de la centrul monastic ortodox de la Muntele Athos. Marea majoritate a mănăstirilor, dispuneau de propriul sistem de apărare, fiind inconjurate de ziduri groase de piatră sau cărămidă. În mijlocul îngrăditurii era situată biserica, iar pe lângă ziduri (în interior) erau dispuse chiliile călugărilor, depozite, magazii, case de oaspeți și locuri de refugiu (adăpostiri) pentru cei din afară în cazul când aceștia ar fi fost amenințați de primejdii. În Moldova, cetățile mănăstirești de zid, sunt înregistrate documentar și arheologic abia în ultima perioadă a veacului al XV-lea, începând cu 1481, data fortificării Mănăstirii Putna[7].

Bisericile moldovenești diferă de cele din Europa de vest datorită faptului că au mai puține ferestre și metereze, iar influențele stilului gotic sunt evidente doar la forma ușilor și ferestrelor. Datorită pictării pereților interiori și exteriori, acestea se aseamănă foarte mult cu biserici medievale bizantine întâlnite în Grecia, Serbia sau Bulgaria, iar din punct de vedere arhitectural, majoritatea acestor construcții dețin o formă trifoidală (triconc), specifică și stilului moldovenesc medieval. Aceste edificii se caracterizează prin armonie și eleganță în proporții, prin grațioasele turle construite pe naos sau pe pronaos, prin acoperișuri compartimentate, prin sistemul de boltire cu arce piezișe (cunoscut sub denumirea de bolți moldovenești), și prin folosirea unor sisteme de ornamentare ale fațadelor cu arcaturi suprapuse și frize compuse din discuri sau butoane de ceramică smălțuită.

În arhitectura creștină, sunt folosite foarte des formele trifoidale, atât la desenul bazei lăcașului de închinăciune (plan triconc), cât și la cel al altarelor și a arcelor trilobate. Simbolizând crucea și Trinitatea[8], acest stil, care amintește de eleganța frunzei de trifoi, se zice că își trage originea tot de la Muntele Athos, a penetrat în Moldova prin Serbia și Țara Românească, fără să fie însă, întâlnit prea frecvent în alte părți ale Greciei. Bisericile construite de Ștefan cel Mare, urmează reguli structurale clasice, având suprafețele împărțite în secțiuni bine definite:

Advonul (exonartex), sau pridvorul, este spațiul care precede pronaosul, având caracter introductiv. La început acesta era construit sub forma deschisă, delimitat uneori doar de o balustradă (Biserica Curții, Bălinești, ctitorită de logofătul Tăutu în 1493), sau de arcade susținute de stâlpi lemn sau piatră, care mai târziu a luat forma unei încăperi închise, prevăzută cu ferestre. Primul pridvor închis din Moldova a fost construit la biserica mănăstirii Putna.

Pronaosul (nartex), sau vestibulul, definește intrarea. Conform regulilor creștine, este situat în partea de vest a clădirii, având forma unei sălițe - vestibul. Până în secolul al XVI-lea, acesta era separat de sala mare a bisericii, printr-un perete plin, străpuns de o ușă.

Naosul (nava), este încăperea principală. Acesta se evidențiază deseori, printr-o boltire cu arce frânte sau diagonale (piezișe, apărute în Moldova la 1487). Este compus dintr-o sală având o suprafață plană (atribuită credincioșilor în timpul slujbei) și o parte mai ridicată numită soliu. Pe lângă pereți sunt situate stranele, unde stau cântăreții în timpul slujbei. Amvonul (mica tribună destinată preoților în timpul prediciei) fiind o caracteristică a catolicismului, a apărut la bisericile moldovenești, mult mai târziu decât la cele din Transilvania.

Foarte frecvent, în perimetrul dintre naos și pronaos se poate întâlni o mică încăpere boltită numită gropniță (camera mormintelor) în care este situat mormântul ctitorului și a familiei acestuia. Cel mai important monument funerar moldovenesc de stil gotic (înscris pe lista patrimoniului internațional) este cel al pârcălabului Luca Arbore, din biserica „Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul” din comuna Arbore, județul Suceava. Desigur, mormântul domnitorului Ștefan cel Mare, aflat la Putna este apreciat la aceeași valoare. Ambele morminte se aseamănă, fiind așezate sub un arcosoliu (o nișă arcată adâncită în grosimea zidului). Prima gropniță este atestată în 1466, la biserica mănăstirii Putna. Deseori, în zidul adiacent sarcofagului vom observa o scară în spirală care urca la bașcă (tainiță), o încăpere secretă, de mici dimensiuni, destinată păstrării unor valori sau folosită ca refugiu în caz de asediu.

Altarul este orientat spre răsărit, făcând parte opusă cu pronaosul. Este partea cea mai sacră a bisericii, locul în care preotul săvârșește pe Sfânta Masă, misterele Liturghiei și în primul rând Sfânta Taină a Euharistiei. La început, absida principală (spațiul altarului), a fost despărțită de naos printr-o balustradă scundă numită cancel (cancellum), preluată de la bazilicile antice, care apoi a fost înlocuită cu tâmpla (templon), o despărțitură făcută din stâlpi sau coloane, între care se puneau draperii. Acest fel de despărțire a fost folosit în bisericile moldovenești până prin secolul al XV-lea, când a fost înlocuită cu iconostasul, apărut ca o manifestare estetică a despărțiturii și preluat datorită influențelor bisericii ruse. Acesta este reprezentat sub forma unui perete din lemn sculptat, pe care sunt dispuse după un anumit canon, icoanele. Iconostasul este străbătut de trei uși, una mai mare pe mijloc, numită „ușa împărătescă”, bogat ornamentată, destinată în exclusivitate preoților, și două uși laterale, „ușile îngerești”, mai înguste, pentru diaconi.

Frumusețea și unicitatea elementelor arhitectonice ale bisericilor moldovenești construite în perioada de domnie a lui Ștefan cel Mare, împreună cu picturile murale, cu icoanele, cu bogatele decorațiuni, cu odoarele pe care le posedau, au dat acestor lăcașuri de cult o valoare deosebită, inestimabilă, devenind mândria poporului român și o parte importantă a bogăției patrimoniale și spirituale a acestuia.

Este demn de menționat faptul că multe dintre bisericile și mănăstirile construite în acele vremuri, precum Bistrița, Dobrovăț, Neamț, Putna, Voroneț și altele s-au păstrat în bună condiție până în zilele noastre, spre bucuria și folosința urmașilor. Marea majoritate a acestora au devenind locuri sfinte de închinăciune și de pelerinaj ale creștinilor ortodocși autohtoni și bineînțeles importante obiective turistice.

3.3. Construcțiile rezidențiale

În perioada dezvoltării arhitecturii ștefaniene, alături de construcțiile de apărare și cele religioase, un rol important l-au avut construcțiile rezidențiale. Acestea se compuneau din curți și palate domnești, reședințe nobiliare (atât cele aflate în cetățile-orașe cât și cele situate în mediul rural unde aceștia dețineau moșii), case domnești și egumenești construite în cadrul imprejmuirilor mănăstirești, conace și clădiri din perimetrul urban aparținând patriciatului orașenesc, conducătorilor militari și oștenilor de frunte, dregătorilor și meseriașilor.

Se știe, deasemenea, că în epoca ștefaniacă în interiorul țării au fost refăcute și modernizate vechile curți fortificate de la Bacău, Cotnari, Hârlău, Iași, Piatra Neamț, Roman, Suceava, precum și feudele domnitorului din Transilvania, Cetatea de Baltă (județul Alba) și Ciceu (județul Bistrița-Năsăud), primite în dar de la Matei Corvin.

Zonele care cuprindeau satele dispuse în împrejurimile unei cetăți se numeau ocoale[9]. Pe teritoriul dintre Nistru și Carpați, Ștefan cel Mare a pus bazele unei rețele întinse de ocoale. Satele se supuneau regulilor de organizare dictate de cetatea de care aparțineau. Acest fapt a influențat în mod pozitiv organizarea administrativă, sistematizarea și arhitectura mediului rural, un exemplu fiind beneficiile pe care le aveau satele prin cunoștințele obținute dela cetățile, mănăstirile și conacele boierești din perimetrul cărora făceau parte

Cercetările arheologice referitoare la construcțiile rezidențiale din această perioadă, atestă faptul că majoritatea acestora nu au dăinuit peste ani, unele fiind afectate de calamitățile vremii sau distruse de invadatori, iar altele reconstruite, relocalate sau modernizate parțial sau total.

Cronicile vremii păstrează puține informații referitoare la aceste tipuri de construcții, datorită cărui fapt nu ne putem face o imagine întrutotul a felului cum arătau. Există totuși câteva mărturii, precum, vestitele case domnești ale lui Ștefan, de lângă biserica „Sfântul Gheorghe” din Hârlău, ruinele curții feudale de la Reușeni sau faimoasa cramă a domnitorului, de la Cotnari (loc unde acesta trăgea din când în când să închine un pahar de vin în cinstea victoriilor de pe câmpul de luptă).

Pentru a ne face o imagine asupra arhitecturii construcțiilor rezidențiale, încercând să aplicăm o metodă comparativă, ne vom da seama că acestea urmau principiile de construcție a marilor cetăți și mănăstiri, având același caracter defensiv, fiind dotate ca și acestea, cu porți solide și cu ziduri groase, specifice acelor timpuri istorice.

4. CONCLUZII

Ștefan cel Mare a impresionat nu numai oamenii din perioada domniei sale, ci și pe cei care i-au urmat până în zilele noastre. Cronicarul polonez Dlugosz îl elogia prin cuvintele: „O, bărbat demn de admirat, întru nimic mai prejos ducilor eroici pe care îi admirăm, care cel dintâi dintre principii lumii a reputat în zilele noastre o victorie atât de strălucită împotriva turcilor. După părerea mea, el este cel mai vrednic să i se încredințeze conducerea și stăpânirea lumii și mai ales funcția de comandant și conducător contra turcilor, cu sfatul comun, înțelegerea și hotărârea creștinilor, pe când ceilalți regi și principii creștini trândăvesc în lene, în desfătări și lupte civile”[10]. Analizând dezvoltarea arhitecturii în epoca ștefaniană, ne dăm seama că în această perioadă au fost folosite, pe lângă forme stilistice autohtone, și idei novatoare importate din arhitectura baltică, rusească, bizantină și occidentală. Acești factori, având în compoziție tradiție, influențe și inovație, au dus la crearea unui stil propriu moldovenesc, fapt care a reprezentat un moment de răscruce în consolidarea fenomenului arhitectural românesc. De aceea, multi cercetători de prestigiu, din țară și din străinătate, au un interes deosebit în studierea acestor monumente, exprimându-și admirația față de cel care le-a construit. După părerea mea, Ștefan cel Mare a fost, cel mai prodigios ctitor din istoria poporului român. Cu sprijinul și cheltuiala faimosului domnitor s-au materializat forme artistice majore, precum pictura, sculptura monumentală și bineînțelese arhitectura, care împreună cu consolidarea relațiilor diplomatice cu alte state și cu succesul în războaiele duse pentru păstrarea independenței naționale, i-au creat acestuia o aureolă de sfânt, o bună faimă, recunoscută însăși dușmanilor săi, cărora le-a câștigat nu numai teama, ci și respectul și admirația, înscriind astfel, una dintre cele mai strălucite perioade de glorie din istoria țării noastre.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- [1] „Epoca ștefaniană”, după cum o numește în scrierile sale academicianul Răzvan Theodorescu
 [2] Ion Bulei, Scurtă istorie a românilor, p.42
 [3] Sergio Rivier, The history and art of the Northern Moldavian monasteries in Romania, Emisiunea “Global Village”, SBS Television, Australia, 07 iunie 2004
 [4] Vasile Drăguț, Dicționar enciclopedic de artă medievală românească, (Arhitectură), p.44
 [5] Mircea Păcurariu, Sfinții daco-romani și români, p.131
 [6] Mihai Manea, Mic dicționar de termeni istorici, p.149
 [7] Cristian Moisescu, Arhitectura epocii lui Matei Basarab, Vol.I, p.19
 [8] Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, Dicționar de simboluri, Vol.3 (P-Z), p.367
 [9] Manea, M., Op.cit., p.183
 [10] Păcurariu, M., Op.cit., p.127

BIBLIOGRAFIE

- BULEI, Ion, Scurtă istorie a românilor, Editura Meronia, București, 1996
- CHEVALIER, Jean, GHEERBRANDT, Alain, Dicționar de simboluri, (Trei volume), Editura Artemis, București, 1995

- CIOBANU, Radu, Mic dicționar de cultură religioasă, Editura Helicon, Timișoara, 1994
- DRĂGUȚ Vasile, Dicționar enciclopedic de artă medievală românească, Ediția a II-a, Editura Vreamea, București, 2000
- GEORGESCU, Vlad, Istoria românilor de la origini până în zilele noastre, Ediția a III-a, Editura Humanitas, București, 1992
- LĂZĂRESCU, Dan, A., Imaginea poporului român în conștiința europeană, vol III, Editura Cogito Oradea, 1995
- LECCA, Octav-George, Familii boierești române, Editura Libra, Muzeul literaturii române, București, f.a.
- MANEA, Mihai, Mic dicționar de termeni istorici, Editura All Educational, București, 1999
- MOISESCU Cristian, Arhitectura epocii lui Matei Basarab, Vol.I, Editura Meridiane, București, 2002
- PĂCURARIU Mircea, Sfinții Daco-romani și români, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1994
- ȘARAMBEI, Nicolae, RADEȘ, Corneliu, The Illustrated History of the Romanians, Foreign Languages Press Group, Romania, f.a.
- VINTILĂ, Horia, Dicționarul papilor, Editura Saeculum I.O., București, 1999
- <http://www.rotravel.com/romania/monasteries>
- <http://www.geocities.com/paintedchurches>

<http://www.lclark.edu/~klaus/Monasteries.htm>

POSTFAȚĂ

Octavian CURPAȘ: „ARHITECTURA ȘTEFANIANĂ”

Publicată pentru prima dată în prestigiosul „Jurnal ARA 2004” și prezentată ca omagiu lui Ștefan Cel Mare, la cel de al XXX-lea Congres al Academiei Româno-Americane, care a avut loc la Chișinău, în perioada 5-10 iulie 2005”, studiul lui George Roca, „Dezvoltarea arhitecturii în perioada de domnie a binecredinciosului voievod Ștefan cel mare și Sfânt” ni se dezvăluie ca o invitație la a lua contact, dintr-o perspectivă inedită, cu arhitectura Moldovei din perioada marelui voievod. Volumul se constituie ca un veritabil model de promovare și valorizare a unor bijuterii arhitectonice aparținând patrimoniului național, venind în consecință, ca un act de patriotism din partea autorului.

George Roca, un scriitor dedicat muncii sale

George Roca locuiește în Sydney, Australia și este redactor șef la revista Romanian Vip din Dallas - Texas. Membru al Academiei Româno-Americane, Membru al Academiei de Științe, Literatură și Arte (ASLA Oradea), (fost) redactor al revistei AGERO din Stuttgart – Germania... Acesta a copilărit în Oradea, un oraș frumos, situat în vestul țării, unde cultura se îmbină cu tradiția, acolo unde, după spusele sale, „întâlnești pe stradă români, maghiari, evrei, cehi, slovaci, austrieci, polonezi, și chiar și zarzavagii bulgari, trăind cu toții în perfectă armonie și respect”. De formație filolog și om de teatru, George Roca pleacă definitiv din țară, în 1980. Pe 26 septembrie 2009, scriitorul a avut lansarea unui volum de poeme „Evadarea din spațiul virtual”, la Espacio Niram, din Madrid. Deci a doua carte!

Articolele sale de atitudine, presărate în multe din revistele de limbă română din lume (online și „pe hârtie”), vădesc un interes febril pentru toate durerile românilor – nu doar din România, ci de pretutindeni. În luna mai a acestui an și-a lansat la București o nouă carte de proză purtând titlul „De vorbă cu stelele” – interviuri (Vol 1).

Alături de românii de acasă

Volumul de față a fost scris cu ocazia aniversării, în 2004, a 500 de ani de la nașterea marelui domnitor. Vorbind despre acest eveniment, autorul însuși se destăinuie: „Departate de țară, aflat la antipodi, la peste 20.000 de kilometri de locurile unde se desfășurau serbările, slujbele și revocările dedicate marelui Ștefan, am simțit nevoia să fiu alături de cei de-acasă și să-mi aduc aportul la cinstirea acestui erou național.”

Suntem chemați deci, să facem o călătorie în lumea frumosului, pentru a descoperi realizările arhitectonice din vremea „celui mai eminent conducător al Moldovei”. Aflăm cu această ocazie, că Ștefan cel Mare, „pe lângă mărețele sale fapte războinice care au dus la consolidarea statului pe care îl conducea, a încurajat dezvoltarea culturii, a artelor, a

arhitecturii, devenind ctitor a peste 44 de lăcașuri de cult, fiind întrecut doar de Neagoe Basarab (46), după cum ne informează cronicarul Grigore Ureche. A mai construit cetăți, fortificații de apărare, case domnești și a făcut importante donații unor lăcașe de cult din afara perimetrului național. A contribuit la emanciparea condițiilor de trai ale supușilor săi, câștigând respectul și iubirea acestora.”

O schimbare în arhitectura tradițională

Cartea lui George Roca prezintă realizările arhitecturale ale civilizației ștefanieni într-un stil simplu, concis, direct, accesibil unui public de fundal, folosind fotografii și furnizând informații despre cultura vremii. Trebuie remarcat că „în perioada de timp a epocii analizate în această lucrare se disting trei segmente ctitoricești bineconturate. Acestea sunt: construcții de apărare (cetăți, turnuri de veghe, etc.), construcții religioase (biserici, mănăstiri), construcții rezidențiale (case domnești, conace, etc.)”

Autorul arată că în timpul acestui voievod „dezvoltarea arhitecturii a luat un avânt extraordinar, datorită faptului că se cerea o schimbare în arhitectura tradițională care nu mai satisfăcea cerințele epocii.” În acest spirit, scriitorul înțelege și comentează pertinent inovațiile ivite, explicându-le în așa fel încât să poată fi pe înțelesul cititorului fără pregătire în domeniul arhitecturii. Iată deci, că dacă până la Ștefan cel Mare, se utilizau lemnul și piatra pentru a construi, din acest moment apar „tehnică și materiale noi, cu o durabilitate mai mare în timp și cu o ornamentație mai plăcută ochiului.”

„Un moment de răscruce în consolidarea fenomenului arhitectural românesc”

Ținând cont de legile esteticii, cartea lui George Roca, „Dezvoltarea arhitecturii în perioada de domnie a binecredinciosului voievod Ștefan cel mare și Sfânt”, prezintă nu doar sensibilităților de excepție, ci fiecăruia dintre noi, în mod obiectiv și intim totodată, o epocă în care oameni potriviți au știut să dea viață unui „stil specific local, integrat cu subtilitate în arhitectura acelei epocii de medievalitate târzie”.

Punctul forte al cărții lui George Roca constă în râvna scriitorului de a aduce înaintea ochilor cititorului o frântură anume din Moldova de odinioară, marcată de cei 47 de ani de domnie ai lui Ștefan cel Mare. Dispunem astfel, de o imagine clară și esențializată, dar și obiectivă a vieții culturale din acele timpuri. Încercând să reconstituie și să definească stilul arhitectural al vremii - stilul moldovenesc - George Roca are viziunea unei definiții de excepție, a unei definiții emblemă a stilului arhitectonic prezentat în carte: „Analizând dezvoltarea arhitecturii în epoca ștefaniană, ne dăm seama că în această perioadă au fost folosite, pe lângă forme stilistice autohtone, și idei novatoare importate din arhitectura baltică, rusească, bizantină și occidentală. Acești factori, având în compoziție tradiție, influențe și inovație, au dus la crearea unui stil propriu moldovenesc, fapt care a reprezentat un moment de răscruce în consolidarea fenomenului arhitectural românesc.”

Un omagiu adus marelui voievod

Cartea lui George Roca este pătrunsă de spiritul tradițional, devenind o pledoarie revelatoare pentru frumosul din arhitectura Moldovei din sec. XV. Autorul explică rolul și importanța „arhitecturii ștefanieni” în evoluția arhitecturii românești, recurgând la argumente și informații specifice. Volumul se caracterizează printr-un stil sobru, simplu, reprezentativ, printr-o expresie îngrijită și variată. Arta și rafinamentul lui George Roca rezultă din strădania de a păstra și a reda cu exactitate semnele esențiale specifice arhitecturii ștefanieni, cu atât mai mult cu cât recunoaște că se condiseră „un novice în domeniul arhitecturii”. Autorul afirmă: „Aș îndrăzni să numesc arhitectura moldovenească din perioada de domnie a lui Ștefan cel Mare arhitectură ștefaniană, în loc de «arhitectura epocii ștefanieni». Aș face acest lucru nu numai pentru a aduce un omagiu marelui voievod, ci și pentru a sublinia importanța acestuia în istoria arhitecturii românești.”

„Una dintre cele mai strălucite perioade de glorie din istoria țării noastre”

Trebuie remarcate consecvența, pasiunea și finețea cu care autorul aprofundează și definește elementele distinctive ale stilului ștefanian în arhitectură, din perspectiva valorilor civilizației materiale și spirituale, ale artei românești. Scriitorul intuiește cu multă finețe secretul durabilității acestei creații. Astfel, „cu sprijinul și cheltuiala faimosului domnitor s-au materializat forme artistice majore, precum pictura, sculptura monumentală și bineînțeles arhitectura, care împreună cu consolidarea relațiilor diplomatice cu alte state și cu succesul în războaiele duse pentru păstrarea independenței naționale,

i-au creat acestuia o aureolă de sfânt, o bună faimă, recunoscută însăși dușmanilor săi, cărora le-a câștigat nu numai teama, ci și respectul și admirația, înscriind astfel, una dintre cele mai strălucite perioade de glorie din istoria țării noastre.”

Octavian Curpaș
Phoenix, Arizona, SUA
iulie 2010

Ionuț Caragea

CANADA

Adulmecând osul

„singurătatea naște
monștri”
monștrii nu pot fi
îmblânziți decât de
îngeri
dar îngerul meu tace
și-mi sugerează sufletul ca un
vampir
nu-i mai ajunge
în curând voi fi un
mormânt
profanat de propria
umbră

orice tristețe are o
consolare amară
oglinzile nu mor
niciodată
își schimbă stăpânul la
fiecare privire
doar eu stau ca un câine
în fața unui străin
adulmecând osul

Înger cu reportofon

Viața este o luptă pe care am pierdut-o înainte de a mă naște. Tot ce fac acum este să-mi savurez înfrângerea. Trăiesc închis într-o lume în care grățiile sunt înalte până la cer. Iluzia cea mai frumoasă a morții este când privesc stelele. Gata, m-am decis! Renunț la locul de veci! Vreau un nou loc de muncă! Ce are de spus Dumnezeu la toate acestea? M-așteaptă să-l vânez prin univers cu reportofonul. Îmi îmbrumută cineva o pereche de aripi?

Colaj poetic din volumul în pregătire „Rugă ultimului poem”

O gară pentru două poeme

uneori îmi doresc să am din nou 18 ani
dar să nu las să-mi scape
printre degete norocul din jur

în fața oglinzii
vorbesc mereu cu prezentul
în ochii celorlalți pătrund mai adânc
descopăr adesea o ființă zgribulită
cu ochii închiși și capul între genunchi
numărând dorurile

printre pleoape întredeschise
deslușesc linii argintate
trenul nostru nu știe
unde s-aștepte
pun semn de carte
o gară pentru două poeme

Singurătate în apnee

am nevoie de singurătate ca de aer
să fiu printre voi și să nu mă vedeți
să mă simțiți și să nu mă prindeți
chiar acum fac respirație
gură la gură cu umbrele
întru în voi
până la refuzul apneei
mirați-vă
cât sunt de singur
ca un abur în fața
sărutului vostru
cubist

Tenere ogni speranza voi ch'entrate

mult prea departe de aproape
și mult prea aproape de nimic
cineva a creat timpul și m-am închinat
lui
trecut prezent viitor
sfânta treime a fricii de eternitate

am iubit zeii de sticlă
(și eu după chipul și asemănarea lor)
ah, dacă frumusețea ar fi putut
să oprească timpul în loc...

...aș fi dorit să fiu o femeie
neasemuit de frumoasă
în zidul manolic al ochilor celorlalți
aș fi dorit să mor

dar dragostea care trebuia
să-mi iasă pe gură
a devenit piatră
mi-am legat-o de gât
și m-am aruncat în propriul meu sânge
știam că nimeni nu este profet
în inima lui

în zadar am așteptat înțelepciunea
primăvara veșnică
a cuvintelor sale
am cugetat... deci m-am scufundat
adânc
tot mai adânc și fără colac de salvare
adevărul a ieșit la suprafață
sufletul rezidual
al gândurilor abisale

cât despre aduceri-aminte
tenere ogni speranza voi ch'entrate
sexul este singurul infern accesibil
cu drum de întoarcere

Groparul orb

începutul poemului
este întocmai ca răsăritul
iar pagină albă
o mare misterioasă
care mă cheamă-n adâncuri
dar umbra mă ține de mână
- nu te duce încă, lasă primul val
să se izbească de stâncă

și stânca seamănă cu inima mea
o așchie înfipță în toracele timpului

un vas fantomă și salva
de puncte puncte
spărgând liniștea

sfârșitul poemului
este întocmai ca noaptea cea mai lungă
de care nu vrei să te desparți
în care nu vrei să adormi de teama
necunoscutului

groparul orb sapă mormântul ultimului
cuvânt
doar păsările mai poartă în tril
amintirea poemului

**Zbor deasupra unui cuib de
hamburgeri**

din întreg stadionul se auzea doar inima
lui
se antrenase de nenumărate ori
dar nu trecuse niciodată în competiții
peste propria sa înălțime
se încurajă
își potrivește pașii
și se desprinsese de sol
corpul i se undui
pluti pentru două secunde
și ateriză direct în rugăciune
de mulțumire
spectatorii spuneau că fusese
o săritură modestă
continuau să-și bea berea
și să-și înfulece hamburgerii
fără să înțeleagă
ce se întâmplă cu adevărat

Rugă ultimului poem

îmi citesc ultimul poem
sunt trist chiar dacă el
se va îndrăgosti de alți cititori
sau de alte poeme

(chiar nu știți că poemele
se iubesc între ele când se lipesc
două pagini?)

îmi citesc ultimul poem
îmi amintesc cum i-am dat suflet
cum i-am dat nume
cum l-am învățat să meargă silabă
cu silabă
cum l-am învățat să râdă
când simțea numai durere
cum l-am certat și i-am tăiat din
porția de cuvinte
(i-am spus să nu vorbească cu
gura plină
să aibă răbdare să caute esența
lucrurilor să guste viața
ca pe un vin vechi preschimbat
din apa tuturor suferințelor)

îmi citesc ultimul poem
împreună am pus capăt
războiului de treizeci și șase de
ani
cu umbrele cu spaima cu celălalt
eu
și nici acum nu știu dacă am
pierdut
dacă am învins dacă pacea
peste tâmpile mele a nins
(victoriile se conjugă doar la
timpul pierdut
ținând inima pe post de spadă și
scut)

îmi citesc ultimul poem
și-l rog să le spună
și celorlalți
că există
că alte poeme vor veni
ca o herghelie de fluturi sălbateci
cu aripile întinse peste lume
lovind din copite

îmi citesc ulti...

Muguri

de la abatorul cârților
se auzeau strigăte puternice
poemele înjunghiate erau lăsate cu
capul în jos
până curgea tot sângele
apoi se vindeau la kilogram
cu ștampila unui inspector
de la uniunea vânzătorilor de carne
acesta își invita prietenii la un pahar
de viață veșnică
vorbind despre necesitatea
traducerii crimei
în cât mai multe jargoane
patriei voiau să-i scoată limba
și să o dea cu împrumutul
la amatorii de senzații tari
nu puteam să stau ca alții cu pixu-
ntre dinți
gândindu-mă la o metaforă nouă ca
la o femeie virgină
am ucis animalul din mine
îndrăznesc să scriu despre primul
arbore
plantat în paradis
îmi cresc muguri
pe șira spinării

Vino tată și repară drumurile

sunt drumuri care merg către stele
drumuri care coboară-n infern
și drumuri pe care tatăl meu
le-a făcut pentru oameni

dar tatălui meu nimeni nu i-a mulțumit
vreodată
cu toții se miră de gropile care apar
odată cu trecerea timpului

vino tată și repară drumurile
te așteaptă îngerii cu lopeți și cazmale
în mâini
te așteaptă mașina de piatră
te așteaptă vagonul te așteaptă fadroma
te așteaptă asfaltul încins și betonul

dar tatăl meu merge de-a bușilea prin
casă
pe un drum plin de gropi
pe care mama mea le astupă cu lacrimi
și iubire

Arta de a ști

sunt câteva lucruri pe care trebuie
să ți le spun despre lume
în primul rând: nu știi nimic
în al doilea rând: nu știi nimic
în al treilea rând: e mai bine că nu știi nimic
trebuie să crezi și atât
și nu mă refer la zei
bănci sau reclame publicitare
mă refer la tine însuși
la visele tale la puterea ta creatoare

îmi vei spune că oamenii au dreptul să știe
eu îți spun că adevărul
te face sclavul unui alt adevăr
răspunsurile nasc alte întrebări cu răspunsuri
pregătite dinainte de naștere
până și durerile sunt programate
să te doară până la un punct
care aduce maxim profit
apoi să ți se spună în față respectuos
ne pare rău nu mai putem face nimic
pentru dumneavoastră

da știi oamenii au ajuns să se iubească
în doi timpi și trei mișcări
viața a devenit un atentat la pudoare
superba moarte a celor pregătiți să moară
împăcați
a fost plagiată prin odioase crime
bună ziua faceți cunoștință cu apocalipsa

sunt câteva lucruri pe care trebuie
să ți le spun despre tine
în primul rând: știi multe despre tine
în al doilea rând: știi multe despre tine
în al treilea rând: știi mai mult
decât știi tu despre tine
și mai știi că îți este frică de mine
pentru că știi
inima ta a devenit o sală de așteptare
pentru trenuri de marfă scumpă
pentru că știi
tăcerea ta a devenit un avocat al perversiunii
dar nu mă poți opri
sunt cuvântul ascuns cu grijă
la temelia trezirii
sunt explozia întârziată a fericirii
degeaba te ascunzi
degeaba îți pui măști
fiecare om are un călcâi al lui Ahile
și acela este iubirea

Regii nimicurilor

chiar și peste o sută de ani
oamenii tot își vor pierde vremea cu
nimicurile lor
tot va ploua după ce-și vor spăla prețioasele
vehicule
iar buruienile vor continua să crească
nestingherite
în grădinile ticsite cu flori
ajung să cred că viața mea nici nu contează
stau în casă și scriu despre goana acelor de
ceasornic
privind vecinul cum își plimbă câinele
sau femeia pe stradă
cu aceeași fală cu aceeași dorință de control
din păcate foamea mă-ndeamnă să mușc
din prezent
*acest sandviș cu singurătate între două felii
de timp
împărțit frățește cu umbra*
poți trece prin viață anonim ca un râu pe
sub pământ
nimeni nu va ști din ce apă își potolește
setea
poți trece prin viață ca Saul pe drumul
Damascului
nimănui nu-i va păsa că te-ai schimbat
că spiritul tău are nevoie
de un mediu propice înaltei comunicări
dar nu-i nici o tragedie
ce ne mai miră
*nici moartea nu mai impune respect
a devenit o simplă măturătoare
care ascunde oasele sub preșul celui fără
câine la ușă*
prea scump serviciul de salubritate al
acestei lumi
datoare sie înseși
dar și acestea sunt tot niște nimicuri
despre care n-ar trebui să vorbesc

**Noaptea în care
moartea a închis
ochii**

chiar și fără să vadă
ochiul meu poate
plânge
chiar și fără să vadă
așa cum plânge
mâna mamei
pe ochiul de lână
așa cum plânge
vino acasă
rătăcitorule
ți-am împletit
dragostea
mâinilor tale
înghețate
vino acasă

acum este noaptea
în care moartea a
închis ochii
totul e viu și negru
ca singurătatea
cu trup alunecos și
rece
lenevind la focul
inimii
cu burta plină de
amintiri

dar eu încă mai sper
îmi deschid ochiul în
acoperișul minții
și aștept să ningă cu
polen albastru
din irișii lui
dumnezeu

GALERIA PICTORILOR VALOROȘI – ION BOBEICĂ

<http://www.art-emis.ro/cronica/cronica-de-arta/1002-galeria-pictorilor-valoroi-ion-bobeica.html>

MARIA DIANA POPESCU

Agero, Stuttgart

Scenograf la Teatrul de Stat din Reșița, președinte al U.A.P, filiala Reșița, artist plastic cu imaginație debordantă, pictor de șevalet, Ion Bobeică, reușește să creeze în manieră personală, dintr-un firesc-nefiresc, o lume magnifică situată între curentele începutului de secol XX - expresionism, impresionism, cubism. „Teatrul este o lume și lumea un teatru”, spunea Shakespeare, iar clasicul și modernul din cele peste o sută de piese din repertoriul românesc și universal, puse în scenă de maestrul Ion Bobeică, trimit în lucrările sale corespondențe din lumea teatrului. Pe lângă expozițiile personale, maestrul are un palmares impresionant, depliat în țări precum Ungaria, Serbia, Iugoslavia, Republica Moldova, Franța, Germania, Bulgaria, în colecții particulare și de stat din România, Franța, Germania, Israel, S.U.A, Ungaria, Bulgaria, Serbia, Republica Moldova. Cu impact puternic asupra contemporanilor, viziunea sa artistică înglobează sensibilitate cromatică, talent în a reda dimensiunea poetică a realității, chiar cu acel realism sumbru, care atinge o impresionantă

ION BOBEICĂ

coerență artistică. Delicată sau explozivă, „țesătura” plastică a fiecărei pânze vorbește original despre amestecul de har, spiritul de observație și artificiu al unui remarcabil caligraf, cunoscător al vechilor maeștri. Înțelegerea profundă a naturii umane, emană în pictură și în grafică tensiunea dintre intelectual și emoțional, egalată de o tehnică strălucitoare. Pictor al unui anume ritual metaforic, amprentat cu note de umor cerebral de tipul Paul Klee, Ioan Bobeică pictează credincios acelu „genius loci”, care conferă distincție creației artistice. Purtătoare de mesaje cu substrat filosofic și simbolic, lucrările maestrului invită iubitorul de frumos într-un univers mirabil, care-l poate desfăta cu sublimul tonurilor, al liniilor, cu luminile și umbrele dătătoare de limpezimi. „Priviți, priviți, pînă veți vedea și veți înțelege”, spunea Brâncuși. Priviți-le de aproape, priviți-le de departe, priviți-le din lăuntru lor, din gîndul lor, pentru că pînă la urmă fiecare tablou are gîndul său care îl gîndește.

În armonie cu atenția privitorului, atmosfera de emoții trasată de penel vorbește de mecanisme secrete ale metamorfozei, unde ironia demnă și amară, devine iluzie și invers. Deși aparent, principala particularitate ar fi neliniștea, maestrul prezintă de fapt frumusețea și farmecul personajelor sale în compoziții pline de țilcuri, de încărcătura unor discursuri polemice, unde capacitatea detaliilor înglobează și restituie energii interogative, dincolo de care se simte sonoritatea, contemplația și ironia spectacolului de teatru îndelung aplaudat. Cuantele de lumină concentrate în pigmenti vorbesc de o profunzime pe axe compoziționale temeince, de un *dincolo* de membrana pînzelor, de fapt, despre lumea sa lăuntrică, potrivit modului cum ea se recompune în jurul harului, întrebărilor, ideilor, căutărilor.

În armonie cu atenția privitorului, atmosfera de emoții trasată de penel vorbește de mecanisme secrete ale metamorfozei, unde ironia demnă și amară, devine iluzie și invers. Deși aparent, principala particularitate ar fi neliniștea, maestrul prezintă de fapt frumusețea și farmecul personajelor sale în compoziții pline de țilcuri, de încărcătura unor discursuri polemice, unde capacitatea detaliilor înglobează și restituie energii interogative, dincolo de care se simte sonoritatea, contemplația și ironia spectacolului de teatru îndelung aplaudat. Cuantele de lumină concentrate în pigmenti vorbesc de o profunzime pe axe compoziționale temeince, de un *dincolo* de membrana pînzelor, de fapt, despre lumea sa lăuntrică, potrivit modului cum ea se recompune în jurul harului, întrebărilor, ideilor, căutărilor.

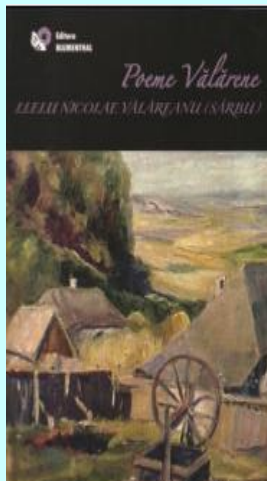
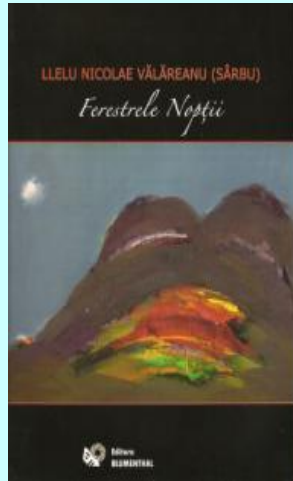
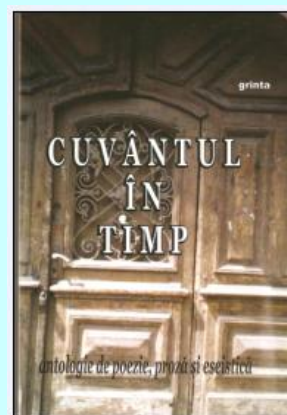
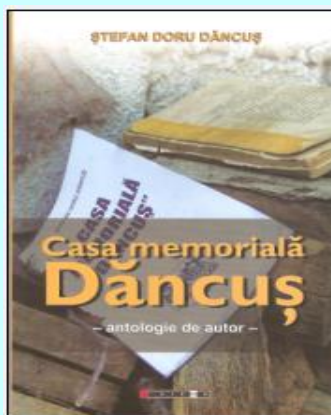

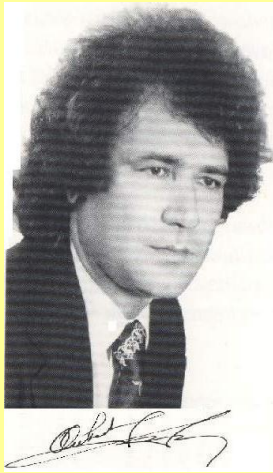
Înclinația către poetica picturală dominată de un cosmos esențial pentru relația om-metaforă-aluzie, extrage din anonim concepte și idei care dau impresia că însuși spațiul pictural este o scenă de teatru. Familiile de tonuri, cochiliile de nuanțe, jocul subtil de linii și tonalități, apartenența umbrelor și luminilor la un întreg pus în scenă sub semnul simbolului și metaforei, aduc în prim-plan mesajele unui repertoriu artistic susținut de o frumusețe intrinsecă. Fragmentele de idei străbătute de un fluid universal, sugestiile fascinante și tot ceea ce penelul maestrului aduce din imaginar, contribuie la încheierea unui univers emoționant, care invită la meditație.

Filtrarea atentă a elementelor pe care i le oferă cu generozitate inspirația, dezvăluie un foarte bun grafician și un pictor talentat, de la care arta plastică cere permanent acea formă de exprimare care trebuie hrănită. Lumea din rame, pe care maestrul o pune în scenă, ungeri cu umor sever și disciplinat, cu siguranță și talent, este o operă extrem de atrăgătoare, ce exprimă profunzimea sentimentelor umane. De mare finețe și complexitate, creația maestrului Ion Bobeică radiază o frumusețe aparte, indică un artist plastic liric, mester în topirea formelor în pete, linii și tonuri.

CĂRȚI PRIMITE LA REDACȚIE

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu

La început fost-au sâga, sîgetul, siginii, apoi Sarmisegetusa – (monografia unui cuvânt pelasg > valah)

Partea a III-a

26) SARMISEGETUSA – SARMIZEGETUSA – ZARMIZEGETHUSA (< pelasgo-dac. compus: *Sarmis-* „Sarmis [aprox. 354 – 295 î. H., regele-zeu-medic-ctor al davei-capitală a Daciei – v. fig. 33-a, *infra*]“ + *-seget* „sâget“, „droaie de sâgi cioplite“ / „andezituri“ + *-tusa* „fort zalmoxian“, „tusă“; vectorizarea semantică a toponimului: „fortul [Tusa] *sâget*-ului lui *Sarmis*“) – capitala Daciei (în pereche zalmoxiană de *mic – mare*: 1. **capitala religioasă a**

Daciei: **Sarmisegetusa Mică** [la altitudinea „blândă“ de 1200 m, aflată „sub protecția muntelui sfânt“, **Cogaionului Mic**, cel ce are – magic-religios – cea de-a zecea „terasă“ frântă, spre „a fi magic-analogic“ unsprezece, „căci de zece nu se trece, totul reluându-se în sacră spirală, de la unu-geminat, 11“, cunoscut astăzi sub numele de Grădiștea Muncelului]; 2. **Sarmisegetusa Mare** de la poalele / piciorul-de-plai și sub protecția sfântului **Cogaion Mare** [„cucuionul“, numit și astăzi **Gugu**, prin „transformarea“ oclusivei postpalatale surde, *C-* / *K-*, în sonora *G-*, prin închiderea vocalei labiale posterioare mijlocii, *-o-* în *-u-*, și prin apocopa silabei ultime *-ion*], munte sacru având altitudinea „sever-totală a vârfului“ de 2291 m și Peștera [lui Zalmoxe Întâiul, aprox. 1630 – 1555 î. H.; cf. PTIR, I, 42, reformatorul Zalmoxianismului din orizontul anului 1600 î. H.], puțin mai jos, Cogaion / Kogaion [nu Kogaionon !] la care se poate ajunge pe Râul Mare; **Sarmisegetusa Mare** este capitala politic-administrativ-teritorial-militară a Daciei antice, redenumită, după sinuciderea regelui-erou al Daciei, Decebal, din august 106 d. H., și în cinstea cuceritorului, la puțină vreme după instaurarea puterii imperial-romane în câteva provincii ale aurului / metalelor și sării din Dacia Nord-Dunăreană: **Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa**).

Fig. 29. Ruine din capitala Daciei, **Sarmisegetusa Mare**, din vremea imperial-romană, ce mai pot fi văzute și astăzi în comuna **Sarmizegetusa**, din județul Hunedoara.

Tradiției – ori, mai exact spus, „oralității culte“ a Zalmoxianismului, grație căreia s-a transmis până-n prezent, nealterat, numele sacru al capitalei Daciei, **Sarmisegetusa** –, i se raliază cele mai vechi documente istorice scrise, în ciuda ordinului dat de împăratul cuceritor din Roma, Traian, ca Dacia, războinic-eroicului ei popor Pelasgo(>Valaho)-Dac și capitala Zalmoxianismului, **Sarmisegetusa** (Mică), să dispară, să fie rase de pe fața pământului, în cele mai barbare chipuri antice, de la jefuirea, incendierea și distrugerea templelor de către armata imperial-romană, până la uciderea dirijată a liderilor, a elitei preoțești-militare:

26-1) în **Îndreptarul geografic** (cunoscut și cu titlul „mai economic-lingvistic“, **Geografia** – v. *supra*, fig. 15 / 18), „îndreptar“ elaborat în orizontul anului 150 d. H. (la numai patru decenii de la căderea singurei dave-capitale europene căreia Imperiul Roman de sub conducerea lui Traian i-a trimis patru ani substantialul tribut. mai exact spus. între anii 98 și 101 d. H.).

marele geograf al antichității, marele învățat din Alexandria Egiptului Antic, **Ptolemeu**, înregistrează – o dată cu numele unei mulțimi de cetăți-orașe, sau dave – și numele davei-capitală, „capitala mare“, cu creierele conducerii Romei din acea vreme, din Dacia, **Sarmisegethusa Regală**, ori, cu exactitatea grafiei din manuscrisul gresesc transmis prin secolii (cu sonorizarea fricativei dental-surde, *S-* / *-s-*, în *Z-* / *-z-*, fără a afecta-o și în cea de-a treia poziție, cea din elementul formant terț, *-tusa* „fort“), «**Ζαρμιζεγέθουσα βασιλειον**», de coordonate: «47° 50' – 45° 15'» (Fontes, I, 544 sq.); precizarea lui Ptolemeu lasă a se înțelege că pe lângă capitala **Regală** mai existau și ruinele capitalei Zalmoxianismului / Cogaionului, **Sarmisegetusa Mică**, situată „la două poște“ (20 km + 20 km, adică „unități în pereche“), toponimele înseși constituindu-se într-o sacră pereche cogaionică (de *mare – mic*); și pe atunci, chiar dacă în memoria autohtonilor pelasgo(>valaho)-daci era încă viu numele capitalei lor religioase, al capitalei Zalmoxianismului, **Sarmizegetusa Mică** nu mai prezenta vreun pericol pentru Imperiul Roman, de vreme ce fusese transformată în scrum, rasă de pe fața pământului de barbaria Romei;

26-2) în **Istoria romană**, de Dio Cassius, datând din orizontul anului 229 d. H., reîntâlnim numele aproape neschimbat, doar cu vocala maximei aperturi, *-a-*, închizându-se anterior în *-e-*: «După ce [Traian] rândui aceste și lăasă oaste la **Zermizegetusa** (**Ζερμιζεγέθούσα**)... [în toamna anului 102 d. H.]» (LXVIII. 8. 3 / Fontes. I. 690 sq.):

26-3) în *Cosmografia*, scrisă prin secolul al VII-lea d. H., de Ravennatis Anonymi / Geograful din Ravenna, apare – într-o înșiruire de dave / orașe-cetăți din Dacia Nord-Dunăreană, cu un amendabil număr de toponime grafiatate cu greșeli (datorate nu transliterării făcute de anonimul geograf creștin, ci scribilor superficiali din școlile abațiilor din acel secol) – și numele capitalei Daciei, însă cu *-i-* redeschis în vocala maximei aperturi, *-a-*, cu *-s-* > *-z-* și fără cel de-al treilea element formant, *-tusa*, „fort“: *Sarmazege* («Item trans fluvium Danubium sunt civitates [...]: Porolissum [...], Napoca, Patabissa [...], Apulon [...], Germigera, Petris, Aquas, *Sarmazege*, Augmonia...») / «De asemenea, peste fluviul Dunărea sunt orașele [...]: Porolissum [...], Napoca, Potaissa [...], Apulum [...], Germisara, Petris, Aquae, *Sarmazege[tusa]*, Acmonia...» – Geograful din Ravenna, *Cosmografia*, IV, 7 / *Fontes*, II, 580).

Autorii antologiei de sub egida Academiei Române, din 1970, *Fontes Historiae Dacoromanae*, II, precizează (cu privire la *Cosmografia ravenniană*): «În secolul al VII-lea, un autor creștin necunoscut din Ravenna a redactat o lungă operă geografică în cinci cărți, intitulată *Cosmografia*, care cuprinde aproximativ 5300 de nume. Ea a fost făcută pe baza unei hărți militare unice, probabil revăzute în sec. al V-lea sau al VI-lea, cu schimbări și adaosuri din Orosius, Iordanes și Isidor din Sevilla. Materialul se află în legătură strânsă cu cel din *Tabula Peutingeriana*, iar elementele vechi sunt dintr-un prototip care a stat în baza lucrării *Itinerarium Antonini*, din secolul al III-lea.» (*Fontes*, II, 575).

Geograful din Ravenna secolului al VII-lea d. H. corectează într-o bună măsură numele greșit („metatezat“) al capitalei Daciei din

Tabula Peutingeriana, «*Sarmatege XIII*» («*Sarmizegethusa* 14 [mile]») – *Fontes*, I, 740 / 741), desigur, în temeiul informațiilor / izvoarelor sale din secolul al VII-lea d. H., în *Sarmazege[t]* (< *Salmas* „Zalmas“ / „Zalmoxis“ + *seget* „sîget“, „lespezi / stâlpi de andezit“), în „sacru“ toponim antic pelasgo(valaho)-dac (unde, după mai bine de o jumătate de mileniu de Creștinism, mai persista amintirea „sâgetului zalmoxian“), fiind posibilă apocopa celui de-al treilea element formant, *-tusa* („fort“).

Vasile Pârvan, în admirabila sa lucrare, *Getica*, din anul 1926, abordează, firește, și toponimia pelasgo(valaho)-dacă; numelui purtat de capitala Daciei (așa cum se relevă atât din inscripții, cât, mai ales, din «tabele de toponime după sursele documentare care le menționează, analizate și discutate din punct de vedere topo- și geografic, ca și filologic-lingvistic» – REtn, 183) îi acordă subcapitolul *Ζαρμίζεθουσα βασιλειον* [*Zarmizegethusa Basileion* = *Sarmizegethusa Regia*], făcând o trecere în revistă a mai tuturor „istoriilor“ de până în acel anotimp al cercetării, din care – pentru Distinsul Nostru Receptor – spicuim: «M[anuscrisele] lui Ptolemeu mai dau în locul lui *Z* inițial, ca și chiar a celui de-al doilea, un *Ζαρμίζε-* – [Sarmize] și *Ζαρμισε-* – [Sarmise]. Aceeași variație și în inscripții. Perfect cunoscut. Așezat de Ptolemaeus destul de exact ca direcție pe hartă, dar cu long[itudinea] și lat[itudinea] greșite.» (PGet, 154).

Și, într-adevăr, marele geograf antic din Alexandria de Nil, din orizontul anului 150 d. H., uimește prin foarte marea apropiere a coordonatelor sale date *Sarmisegethusei Regale* (*Ζαρμίζεθουσα βασιλειον*): 47° 50' – 45° 15' (*Fontes*, I, 544 sq.), de vreme ce exactitatea noastră revoluționar-geografică, datorată măsurătorilor prin sateliți, indică drept coordonate: pentru comuna *Sarmizegetusa* din județul Hunedoara-Dacia / România (perpetuare contemporană a

Fig. 31. Ruine ale capitalei Daciei, *Sarmizegetusa* [*Mare / Regală*], lângă casele de astăzi ale comunei *Sarmizegetusa*, din județul Hunedoara.

Fig. 30. Primăria comunei *Sarmizegetusa*, din județul Hunedoara, în anul 2012.

Sarmisegetusei Mari): 45° 52' latitudine nordică – 22° 78' longitudine estică (altitudine: 570 m) și pentru *Sarmizegetusa Mică*, sau capitala Zalmoxianismului, azi, în ruinele din Grădiștea Muncelului, comuna Orăștioara de Sus, județul Hunedoara: 45° 37' 23" latitudine nordică – 23° 18' 43" longitudine estică (altitudine: 1200 m). Pelasgo(>valaho)-dacul *Sarmizegetusa* (*Zarmizegethusa*, *Sarmazege[tusa]* etc.) este un toponim rezultat prin compunere (și – ca orice „cuvânt sacru“, de vreme ce desemna capitala Zalmoxianismului, ori a regelui-erou, Decebal – transmis cu „cea mai mare griță“ a valahofonilor

autohtoni), unde distingem trei elemente: (I) „**Sarmis** [onomastic dacic-dinastic / regal, desemnând regele-zeu-medic-ctitor al davei-capitală a Daciei, aprox. 354 – 295 î. H.]“ + (II) **-seget-** „sâget“ [„locul cu multe sâgi“„, adică gresii, lespezi, cu „stâlpi-de-andezit“„, cu „soare de andezit“„, cu „temple de andezit“„ etc.] + (III) **-tusa** „fort [zalmoxian]“„, întregul toponim având o clară vectorizare semantică, atestată și istoricește, și arheologic: „fortul [**Tusa**] de **sâget** / andezituri al regelui-zeu-medic al Daciei, **Sarmis**“.

(26-I) **Sarmis-** (< **Salmas** < **Salmos** < **Sarmys** „Zalmoxis“) este primul element formant al toponimului **Sarmisegetusa**, prim-element rezultat din lucrarea multimilenară a legilor lingvistice ale limbii pelasge, adică ale limbii valahe arhaice, asupra numelui purtat de cel ce-a devenit întemeietorul Dinastiei Zalmoxienilor, în orizontul anului 1600 d. H., și de cei ce i-au urmat în tronul Sarmisegetusei / Daciei, considerat **rege-zeu-medic** (după cum ni-l prezintă istoriile antice).

Fig. 32. O parte din **sâgetul** de azi (a – în jurul solstițiului de vară; b – în preajma echinocțiului de toamnă) al vestitei capitale religioase a Daciei. **Sarmisegetusa Mică**.

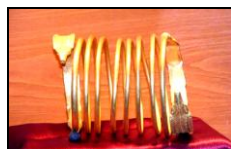
Încă din orizontul anului 5300 î. H., potrivit **Tăblițelor de la Tărtăria** (cultura Turdaș-Vincea, din România), descoperite în aria cogaionic-sarmisegetusană, după cum certifică specialiștii în scrieri antice (sumerologi, egiptologi ș. a.), de la Moscova, V. Titov și Boris Perlov, se face grăire despre o foarte importantă „zeitate locală“, «**Șane**, identic cu numele zeului sumerian **Usmu**» (VMR, 99). Jertfa umană de pe la 5300 î. H., din aria cogaionic-tărtăriană a Daciei, este închinată de fapt

unui **Șane – Samosh / Samoș**, adică **Soarelui-Moș / Tatălui-Cer** (după cum spun aceiași specialiști): «(De către **cele patru conducătoare** [,] pentru chipul zeului **Șane**); jertfitul cogaionictărtărian este Moșul / Înțeleptul, Unu / Uniilă, «cel mai în vârstă [conducătorul-patriarhul-sacerdotul-preotul suprem]» ce, «a fost ars în virtutea înțelepciunii adânci» (*ibid.*).

Dacă zeitatea acestui orizont temporal, **Șane – Samoș (Soarele-Moș / Tatăl-Cer)**, domină panoul central al credințelor din acest spațiu spiritual, panou **al primelor patru conducătoare**, atunci jertfitul tărtărian-cogaionic „pentru chipul supremei divinități“ este „al zecelea“ conducător-patriarh, ori „rege-zeu-medic“, este un „lu“ / „om“ (al Soarelui-Moș / Tatălui-Cer, de-aici, de pe pământ), un **Sa-lu-masua** < **Salmas** (ori cu constrictiva dental-surdă, **S-**, transformată „în pereche“, adică în constrictiva dental-sonoră, **Z-**) / **Zalmas** (< ***Sa-** „soare“ + **-lu-** „lumină“ [ca în sumeriană], ori „om“ [ca-n pelasgo-dacă] + **-mas** [cu **-a-** > **-o-**] „moș“, cu vectorizarea semantică: „omul / lumina Soarelui-Moș“, „Samoș“ > „Zamoș“, „Tatăl-Cer“ / „Tatăl-Soarelui“, „Dumnezeul Cogaionului / Sarmisegetusei“, reprezentat în plan real-astronomic de discul senin, luminos-ultramarin, al cerului, cer constituit – potrivit mitului pelasg[>valah] – din cele zece bucle ale spiralei Apelor Primordiale, unde-s distribuite cele nouă ceruri accesibile ființei umane și al zecelea – „de neatins“, rezervat unicului Dumnezeu).

Dincoace de **Reforma Zalmoxianismului** din orizontul anului 1600 î. H., un cucutenian-cogaionic / sarmisegetusan rege-zeu-medic este **Salmas / Zalmas** (pare-se că-i vorba de cel de-al cincilea rege-zeu-medic din Dinastia Zalmoxienilor, cu domnie aproximată între anii 1375 și 1315 î. H.); el este pomenit cu fapte eroice, în **Analele lui Suppiluliuma**. Acest **Salmas / Zalmas** (nume „înregistrat“ / „transliterat“ greșit la Herodot, drept „Zalmoxis“), în vreme ce se afla „în spirala absolutei cunoașteri întru Samos / Soarele-Moș“, într-o „haltă-templu“ din Imperiul Hittit Nou, al lui Suppiluliuma, mai precis, între 1380 și 1375 î. H., ca epopt în Zalmoxianism, ca prezent / viitor zeu-rege mai mare peste regii-de-arme din „țările de râuri / munți“ ale Daciei, adică în calitate de tânăr „teșub“ (în hittită, termenul desemnând pe «Stăpânul Cerului și al Pământului, regele zeilor» – GHT, 227), însoțit de o sută de cavaleri din confreria războinic-religioasă a **lupilor / lupachilor**, se angajează să atace vestita cetate Amqa, răsculată (la îndemnul Egiptului) împotriva prietenului său, împăratul hittit, Suppiluliuma, readucând-o în ascultare (cf. GHT, 264 sqq.). **Analele lui Suppiluliuma** («prelucrate de fiul său Mursilis») dau lămuriri în acest sens: «[III] în timp ce tatăl meu era în ținutul Karkemis [astăzi, Djerablus, pe Eufrat], el a trimis pe **lupachi** [Lupakkis] și teșub-**Zalmas** către ținutul Amqa; ei au mers să atace ținutul Amqa [între Liban și Antiliban] și au adus deportați, bovine și oi, înaintea tatălui meu; când a auzit poporul Țării Egiptului despre atacul asupra cetății Amqa s-a înfricoșat.» (GHT, 235 sq.). Fiind din orizontul cultural al anului 1375 î. H., rămâne – deocamdată – cea mai veche referință la dacicul complex magico-religios al lupului, la transformarea războinicului în vânător-lup («un războinic-fiară prin naștere, cel care coboară dintr-un Strămoș-Lup [...] sau devine prin inițiere, prin transformarea rituală, carnasier» – EDZG, 35) și la numele unui rege-zeu-medic, **Salmas / Zalmas** („Zalmoxis“).

La regal-sarmisegetusanul / cogaionicul **Salmas / Zalmas**, se conectează și franjele semantic-sincretice de la apelativul **zalmas / zalmos** („piele de urs“), despre care este vorba – mult mai târziu – la Porphyrios (232 – 304), la Rohde, Deubner, Kazarow, Rhys Carpenter ș. a.; este o „realitate“ mitico-magic-ritualistic-sarmizegetusană / cogaionică, în care are convergență mitologia pelasgo-dacă, adică arhaic-valaho-dacă, **legată de urși, ursini, urse (Ursa Mare, Ursa Mică)** etc. (cf. VMR, 501 sqq.; EDZG, 59; CS, 352).

a) **Sarmis** (aprox. 354 – 295 î. H.), chipul regelui-zeu-medice al Daciei de pe una dintre monedele de aur descoperite la Turda, în anul 1826; b) brățară de aur din Dacia.

După aceste incursiuni în istoria culturilor / civilizațiilor dunăreano-anatoliene, prilejuite de numele purtat de regele-zeu-medice-întemeietor, din Cogaion / Sarmisegetusa, este vremea să relevăm lucrarea legilor lingvistice pelasge / arhaic-valahe, dinspre orizontul anului 1375 d. H., temporal orizont al lui **Salmas / Zalmas**, până în frumosul nume regal-dacic, **Sarmis** (ce-i prim element formant în toponimul **Sarmisegetusa / Zarmizegethusa**, din orizontul anului 150 d. H.): în „impresionanta călătorie a acestui cuvânt“ pelasgo(>valaho)-dac, **S-**, constrictiva dental-surdă, după cum s-a mai spus (*supra*), se transformă, „în pereche“, în constrictiva dental-sonoră, **Z-** (după multe secole putându-se constata „și calea inversă“); sonanta lichidă laterală, dental-sonoră, **-l-**, sub influența vocalei de maximă apertură, „se fixează în statut“ de lichidă-vibrantă, **-r-**; ultimul element formant, **-mas**, evoluează, înregistrează, pe segmente

temporale diferite, „două roiri triunghiular-vocalice“: 1) cu „închiderea“ posterioară („întru divină limpiditate semantic-sincretică“) a lui **-a-** în rotunjită mijlocie **-o-**, ceea ce determină constrictiva dental-surdă, finală, **-s-**, să se metamorfozeze în constrictiva prepalatală surdă **ș**, rezultând **-moș** „semidivinitate a înțelepciunii“ (**Salmas / Zalmas** > **Salmoș / Zalmoș**, cu vectorizarea semantic-sincretică: „omul Soarelui-Moș“; reamintim că în mitologia pelasgă > valahă există o impresionantă „instituție a moșilor“: **moșul / moșii** dau „copiii la grindă“, priveghează focul / jarul din vetre, întruchipează înțelepciunea, înaltul spirit justițiar etc.); 2) cu „închiderea“ anterioară a lui **-a-** în **-e-**, apoi în **-i-**, și o dată cu vibrantizarea lichidei laterale (**-l-** > **-r-**), numele regelui-zeu-medice din Cogaion / Sarmisegetusa devenind: **Salmas / Zalmas** > **Sarmes / Zarmes** > **Sarmis / Zarmis**, poate și spre a fi evitată o confuzie „apartenențială“ – după intrarea în „istorii“ a importantei provincii, **Moesia**, „a tribului moșilor > moesilor“, din Dacia Sud-Dunăreană (dar, după cum s-a văzut – *supra* – și la Herodot, **moesii** au ajuns să fie, până la urmă, **mysi**, ori – ca **moezi**, să fie confunđați cu **mezii** Mesopotamiei).

Între izvoarele unor importanți istorici din secolul luminilor, ori din veacul ce i-a urmat, se află interesante date despre regele Daciei din Dinastia Zalmoxienilor, **Sarmis** (aprox. 354 – 295 î. H. / *supra*, fig. 33 a), contemporan cu împăratul Alexandru cel Mare / Alexandru Macedon (336 – 323 î. H.); în Transilvania / Ardeal, în anul 1826, au fost descoperite, la Turda, două monede de aur, bătute de Sarmis, regele Daciei (firește, ambele cu chipu-i). Ludewig Albrecht Gebhardi (n. Lüneburg, 13 aprilie 1735 – m. 26. octombrie 1802), în lucrarea-i **Geschichte des Reichs Hungarn und der damit verbundenen Staaten**, tipărită în anul 1778, vorbește despre un rege al Daciei, **Sarmis** (onomasticul regal-dacic e grafiat la acest istoric, **Syrmus**, probabil, prin metateza lui **Sarmys** < **Sarmoes** „soarele moesilor“), ce angajează o luptă în Dacia Sud-Dunăreană, în Munții Hemus / Balcani, chiar cu faimoasa-i rudă pelasgă > valahă, Alexandru cel Mare, fiul lui Filip, regele Macedoniei, o luptă ce-i determină – în ultima instanță a armelor – pe cei doi comandanți de oști egali(e) ca valoare să semneze un tratat de prietenie (cf. MIMS, 98). Un alt istoric, Huszti András, nu peste multă vreme, în 1791 (în lucrarea **Ó és újj Dacia**), ne încredințează că regele Daciei, **Sarmis**, «a trăit după Potop în anul 1971 și a luptat cu Alexandru cel Mare, regele Macedoniei». Acest rege al Daciei, **Sarmis** – ne mai spune istoricul Huszti András –, «a construit în Țara Hațegului, în interiorul Porților de Fier [ale Ardealului / Transilvaniei], un oraș regal mare și l-a denumit după numele său, Sarmisegetusa.» (adică **Sarmis-** + **-seget-** + **tusa** „fortificația mulțimii de săgi a[le] regelui Sarmis“ – cf. MIMS, 31). În 1854, istoricul J. F. Neigebaur certifică: «Numele de Dacia se impune, după cât se pare, o dată cu cuceririle lui Alexandru [cel Mare]. El a întâlnit aici o rezistență serioasă și **Sarmis**, regele dacilor și-a apărat țara de pustiire prin încheierea unei păci. Capitala Sarmizegetusa pare a fi fost construită de acest rege și o monedă de aur găsită la Turda [...] pare să confirme aceasta, căci pe fața cu bustul său stă inscripția **Sarmis Basil**, în vreme ce pe revers apare o poartă de oraș întărit.» (MIMS, 34; v. fig. 33-a / *supra*; 34, 35, *infra*).

Fig. 34. Ruine din **Sarmisegetusa Mare** / Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa.

(26-II) **-seget-** (< pelasgo[valaho]-dac. *sâget* < *sâgă* + suf. col. *-et*), ca element formant secund în toponimul *Sarmisegetusa* / *Zarmizegethusa*, are (după cum s-a mai spus, *supra*) încărcătura semantică a apelativului din circuitul contemporan: „sâget“, „locul cu multe sâgi“, adică gresii, lespezi, cu „stâlpi-de-andezit“, cu „soare de andezit“, cu „temple de andezit“ etc.

(26-III) **-tusa** este al treilea element formant ce are o limpidă vectorizare semantică: „fort“ / „davă“, „fortificație sacră“ / „cetate sfântă“, „așezare fortificată“, până azi, în toponimia Daciei / României, s-a conservat acest element formant, însă ca „independent“ toponim ce desemnează o localitate cu necercetate ruine de „fort“ pelasgo-dac, **Tusa**, azi un pitoresc sat de munte din comuna **Sâg [Sâg] / Sig**, județul Sălaj (cf. CPLR, 103).

27) SĂBIER > SĂGHIER / SĂGHIER s. m. < pelasgo-dac. *sabie* < *saghie* / *săghie* [cu alternanța vocalică, *-a-* / *-ă-*, și cu oclusiva dentală surdă, *-gʷ-*, bilabializată sonor, *-b-*, nu numai sub înrâurirea vocalei anterioare de maximă apertură și a închisei anterioare, ci și sub presiunea administrației imperiale austro-ungare a cărei bază de articulare nu are *ă, î*] + suf. prof. *-er* „ce ține de săghie / sabie“, „producător de *săghii* > *săbii*“; „înnarmat cu *săghie* > *sabie*“; «Stanciul-*săbier*...» este menționat într-un document muntenesc din 5 ianuarie 1587 și într-altul, din 6 februarie, același an – Ders, 207).

28) SĂBIEȘTI (< pelasgo-dac. *săghie* / *sabie* + suf. „specific-dacic“ *-ești*; vectorizarea semantică a toponimului: „de locul săbierilor“, „locul luptătorilor cu sabia“, „loc / sat de săghiești > săbiești“) – localitate în județul Dâmbovița (cf. CPLR, 87).

29) SĂCALU[L] DE PĂDURE (< pelasgo-dac. *Săcă* / *Săgă* „săgă“ + suf. „apartenențial“ *-al* > *-ar* + art. hotărât masculin singular *-[u]l* + *de* + *pădure*; vectorizarea semantică a toponimului: „săgalul dinspre pădure“, „săgalul / săgarul ce ține de pădure“) – localitate în județul Mureș (cf. CPLR, 87).

Fig. 36. Biserică pe temelie din *săgi* la *Săcalu* [„săgalul“ / „săgarul“] *de Pădure*, jud. Mureș.

Fig. 35. Din capitala Daciei, *Sarmisegetusa Mare*, în comuna de astăzi, *Sarmizegetusa*, din județul Hunedoara: ruinele *Amfiteatrului Daco-Roman*.

Localitatea Săcalu de Pădure, din comuna Brâncovenеști, se află la vreo zece kilometri de orașul viorilor, Reghin. Statisticienii subliniază că, în orizontul anului 1850, Săcalu de Pădure avea 648 cetățeni, din care, 643 erau valahi, ceilalți cinci fiind țigani; în anul 1960, numărul de săteni de-aici scăzuse la 623, din care, 613 erau valahi / dacoromâni (608 ortodocși și 10

adventiști) și ceilalți (tot) cinci – țigani. Biserica *Înălțarea Domnului* din Săcalu de Pădure, construită din lemn, prin grija preotului Chirilă și sfințită (de episcopul Vasile Moga) la 8 iunie 1824, a fost declarată important monument istoric din România, începând din anul 1975 (*supra*, fig. 36).

30) SĂCAR / SĂGAR > SECAR / SEGAR > SICAR / SÎGAR s. m. < pelasgo[>valaho]-dac. *săcă* / *săgă* > *secă* / *segă* > *sică* / *sîgă* + suffix. nume agent *-ar*; (1) în epocile pietrei: „cel ce locuiește / lucrează la săg / săgi“; (2) din epoca fierului, după inventarea *sicăi* ca unealtă / armă: purtătorul / utilizatorul (războinicul / militarul) se numește *sicar* (< *sică* + suf. agent *-ar* / pl. *sicari*); (3) în ultimele secole, *sicar* mai desemnează: «asasin, ucigaș tocmit» (DEX-98, 984), semantism cu care apelativul a fost împrumutat din limba pelasgă > valahă în limbile italiană (*sicario*), franceză (*sicaire*) etc.

31) SĂCĂDAT (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă* / *Săgă* - „săgă“ + *-dat* „dat [cu săga]“ / „ținând [de săgă]“; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor ce țin de săgă“, „locul / satul celor dați / dedați, adică obișnuiți cu săgă“) – localitate în județul Bihor (CPLR, 87). Comuna Săcădat, păstrătoare a coordonatelor (potrivit datelor din enciclopedia

liberă, *Wikipedia*) 47° 2' 38" N – 22° 8' 5" E / 47° 2' 38" N – 22° 8' 5" E), se ridică la un număr de 934 de cetățeni, în orizontul anului 1992.

32) SĂCĂDAT (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă* / *Săgă-* „săgă“ + *-dat* „dat [cu săga]“ / „ținând [de săgă]“, v. *supra*) – localitate în județul Mureș (cf. CPLR, 87).

33) SĂCĂDATE (<*Săcădate[le]* > *Săgădate[le]*) – plural de la *Săcădat* – < pelasgo / valaho-dac. *Săcă* / *Săgă-* „săgă“ + *-dat* „dat [cu săga]“ / „ținând [de săgă]“; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor ce țin de săgă“; „locul / satul celor dați / dedați, adică obișnuiți cu săgă“; un document al orizontului iluminist al anului 1790 certifică vectorizarea semantică a toponimului: *Sacadinum*) – localitate în județul Sibiu (cf. CPLR, 87).

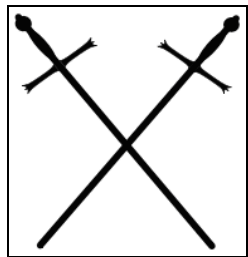

Fig. 37. Stema evmezică de la *Săcădate*-Avrig, județul Sibiu, din anul 1577 (*apud* «Wikipedia»).

Sibianul sat, *Săcădate*, purtător de nume pelasgo(>valaho)-dac și al coordonatelor (potrivit datelor din „enciclopedia liberă“, *Wikipedia*) 45° 45' 35" N – 24° 23' 22" E / 45° 45' 35" N – 24° 23' 22" E, pare-se că mai păstra în memoria ancestrală a cetățenilor săi semnificat-semnificantul de *săcă* > *săgă* / *săgă*, devenită dincoace de neolitic, prin epoca metalelor, *săcă* > *sică* / *sabie*, de vreme ce, în anul 1577, își pun în „stema-le evmezică“ (*supra*, fig. 37) două săbii-cruci, în forma literei X „nerăsturnat“, dar amintind crucea Sfântului Apostol Andrei, creștinătorul Pelasgimii / Daciei.

34) SĂCĂLAIA (< pelasgo-dac. *Săcă-* < *Săgă-* + suf. *-ăraie*, cu *-c-* > *-g-* și cu sonantele lichide dental-sonore, *-l-* / *-r-*, oscilând între „vibrante“ / „laterale“, + art. hotărât feminin-singular *-a*; vectorizarea semantică a toponimului: „săgăraia“, „locul / satul *săcălaiei* > *săgăraiei* > *săgăraiei*“) – localitate în județul Cluj (cf. CPLR, 87).

35) SĂCĂLAZ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcălatz[i]* < *Săgălaț[i]* < *Săgul* + *lat*; vectorizarea semantică a toponimului: „cei de la săgul lat“, „locul / satul de *săgălaț[i]* > *săgăla[tz/i]* > *săcăla[tz/i]*“) – localitate în județul Timiș (*supra*, fig. 38; cf. CPLR, 87).

Fig. 38. Primăria din *Săcălaz*, județul Timiș.

36) SĂCĂLENI (< pelasgo-dac. *Săcăl-* < *Săgăr-* < *Săgăr-* + *-ean/ -eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgar*, al *săcălenilor* / *săgălenilor*“) – localitate în județul Neamț (cf. CPLR, 87).

Fig. 39. Biserica de lemn din *Săcălășeni*, județul Maramureș.

37) SĂCĂLĂȘENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcălaș-* < *Săgăraș-* < *Săgăraș* + suf. *-ean / -eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul de *săgărașeni*“) – sat / comună cu 2300 de locuitori, din vestul județului Maramureș, la 15 kilometri de municipiul Baia Mare (v. fig. 39 / cf. CPLR, 87).

38) SĂCĂLUȘEȘTI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcăluș-* < *Săgăluș-* < *Săgăruș* + suf. top. *-ești*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul *săcălușeștilor* / *săgărușeștilor*“) – localitate în județul Neamț (cf. CPLR, 87).

39) SĂCĂMAȘ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă-* / *Săgă* + *-mare* „săgă-mare“ – [v. *coadama-re*, numele pelasgo>valaho-dac al plantei *Equisetum telmateja* – cf. PTZpl, I, 94 – din orizontul sarmisegetusan / cogaionic al anului 50 d. H. –], *Săgămare* / *Săgămare*, din care a rezultat, prin apocopa lui *-re*, *Săgama* > *Săcăma* + sufixarea cu *-aș* [dar numai după ce comunitatea a pierdut din memorie „semantismul originar al celor două elemente formante din toponim]; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul *săgămă[ri]așului* / *săcămașului*“) – localitate în județul Hunedoara (cf. CPLR, 87).

40) SĂCĂRÂMB (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă-* / *Săgă-* „săgă“ + *-carâmb* „carâmb“ / „parte a cizmei, de la genunchi, peste pulpă, până la gleznă“, cu afereza lui *ca-* din elementul formant secund, spre a se evita și „cacofonita“, rezultând: *săgărâmb* > *săgărâmb* > *săcărâmb*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul de la *săga* [*ca un*] *carâmb* / *săga-carâmb*“) – localitate în județul Hunedoara (cf. CPLR, 87).

41) SĂCĂRENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcar-* < *Săgar* „săgar“ + suf. *-ean/ -eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgar*, al *săgărenilor*“) – localitate în județul Mureș (cf. CPLR, 87).

42) SĂCĂREȘTI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcar-* < *Săgar* „săgar“ + suf. *-ești*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgar*, al *săgăreștilor*“) – localitate în județul Iași (cf. CPLR, 87).

43) SĂCĂȘENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcaș* / *Săgaș* [*săgă* + *-aș*, *supra*] + suf. *-ean/ -eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul *săcășenilor* / *săgășenilor*“) – localitate în județul Satu Mare (cf. CPLR, 87).

44) SĂCEL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săc-* / *Săg-* < *Săg* „săg“ + suf. dim. *-el*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgul mic* / *săgel*“) este un sat din județul Cluj, la o altitudine de 617 metri, având coordonatele 46° 36' 5" N – 23° 27' 23" E (cf. CPLR, 87).

45) SĂCEL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săc-* / *Săg-* < *Săg* „săg“ + suf. dim. *-el*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgel*“) – localitate în județul Harghita (cf. CPLR, 87).

46) SĂCEL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săc-* / *Săg-* < *Săg* „săg“ + suf. dim. *-el*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgel*“) – localitate în județul Hunedoara (cf. CPLR, 87).

47) SĂCEL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săc-* / *Săg-* < *Săg* „săg“ + suf. dim. *-el*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgel*“) – localitate în județul Maramureș (cf. CPLR, 87).

48) SĂCEL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săc-* / *Săg-* < *Săg* „săg“ + suf. dim. *-el*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgul mic* / *săgel*“) – localitate în județul Sibiu (cf. CPLR, 87).

Fig. 40. Primăria din Săcele-Brașov.

49) SĂCELE (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcele* / *Săgele* < *Săgele* [*săgă* + suf. dim. *-ea* + articolul hotărât feminin-plural *-ele*]; vectorizarea semantică a toponimului: „aria *săgelelor*“) – localitate (cf. CPLR, 87; v. fig. 40, *supra*) în județul Brașov. Situată în partea de sud a „Țării Bârsei“, în plaiul de la Piatra Mare (masivul celor trei peșteri de săgă – Grota de Gheață, Piatra Scrisă și Bârlogul / Prăpastia Ursului –, cu Canionul celor Șapte Scări, cu cascada Tamina etc.), localitatea *Săcele* („săgele“ / „săgele“), de coordonate: 45° 37' 12" N – 25° 42' 35" E / 45° 37' 12" N – 25° 42' 35" E, se relevă în prelungirea sud-estică a reședinței județului, devenind un important municipiu, din 6 iunie 2000.

50) SĂCELE (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcele* / *Săgele* < *Săgele*

[*săgă* + suf. dim. *-ea* + articolul hotărât feminin-plural *-ele*]; vectorizarea semantică a toponimului: „aria *săgelelor*“) – localitate în județul Constanța (cf. CPLR, 87).

51) SĂCELE (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcele* / *Săgele* < *Săgele* [*săgă* + suf. dim. *-ea* + articolul hotărât feminin-plural *-ele*]; vectorizarea semantică a toponimului: „aria *săgelelor*“) – localitate în județul Ilfov (cf. CPLR, 87).

52) SĂCELU (< pelasgo[>valaho]-dac. < *Săg-* „săg“ + suf. dim. *-el* + articolul hotărât masculin singular, *-[u]*]; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgel*“) – localitate în județul Gorj (cf. CPLR, 87). Săcelu[1] de Gorj se remarcă de veacuri printr-o stațiune balneoclimaterică – după unii istorici popositori pe aceste meleaguri (între care și vestitul arheolog, Gr. Tocilescu) – încă din antichitatea daco-romană, peste epoca evmezică, spre a cunoaște, din anul 1840 încoace (declanșată de marele boier valah al zonei, Dumitru Săceleanu), o „modernă“

afirmare, izvoarele tămăduitoare de-aici (ce conțin o diversă gamă de elemente, cu preponderență, bromul, clorul, iodul, sodiul, sulful etc.) făcând minuni în tratarea reumatismelor, a bolilor de ochi, de sistem nervos, de stomac, de pancreas, de colon etc.

53) SĂCENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă* / *Săgă* „săgă“ + suf. *-ean* / *-eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgă*, al *săgăienilor*“) – localitate în județul Teleorman (cf. CPLR, 87).

54) SĂCENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă* / *Săgă* „săgă“ + suf. *-ean* / *-eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgă*, al *săgăienilor*“) – localitate în județul Timiș (cf. CPLR, 87).

55) SĂCENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă* / *Săgă* „săgă“ + suf. *-ean* / *-eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săgă*, al *săgăienilor*“) – localitate în județul Teleorman (cf. CPLR, 87).

Fig. 41. Biserica din *Săcueni*, comuna Gura Ocniței, județul Dâmbovița.

57) SĂCUENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcui* / *Săgui* „săgui“, *supra* + suf. top. *-eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săg[i]*“, „locul *săcăienilor* > *săgoienilor* > *săguienilor*“) – sat din comuna Gura Ocniței, județul Dâmbovița (cf. Ders, 207; cf. CPLR, 87; fig. 41, *supra*).

58) SĂCUENII NOI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcueni* „săguieni“ + *Noi*; vectorizarea semantică a toponimului: „noul loc / sat al *săcuienilor* / *săgăienilor*“) – localitate în județul Harghita (cf. CPLR, 87).

59) SĂCUENI-ROMAN (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcueni* „săguieni“ + *Roman*; vectorizarea semantică a toponimului: „așezarea / satul *săcuienilor* / *săgăienilor* de lângă târgul / orașul Roman“) – localitate în județul Neamț (cf. CPLR, 87).

60) SĂCUI s. m.; pl. art. hot. *săcui* < pelasgo[>valaho]-dac. *Săc-* < *Săg* „săg“ + suf. *-ui*; vectorizare semantică a derivatului: „cel / cei de la *săg[i]*“, „săcui“ / „săgui“; în antroponimie: *Săcuianu* (cf. Ders, 207).

61) SĂCUIEU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcuiieu* / *Seguiieu* „săguiieu“; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul *săguiieu* / *lui*“) – localitate în județul Cluj (cf. CPLR, 87).

62) SĂCUȚA (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săcă* / *Săgă* „săgă“ + suf. dim. *-uță*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul de la *săga* mică“) – localitate în județul Suceava (cf. CPLR, 87).

63) SĂGAC / SĂGACE < pelasgo[>valaho]-dac. *săg[ă]* + suf. *-ac* / *-ace* „săgac“, „săgace / săgace“, „de-al / de-a săgului / săgii“, „săg / săgă de la potoape“.

64) SĂGAGEA (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săgace* [cu *-c-* / *-g-*] „săgace“ + art. hot. f. sg. *-a*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *săga* potoapelor“) – localitate în județul Alba (cf. CPLR, 87).

65) SĂLSIG (< pelasgo[>valaho]-dac. compus: *Săl-* „sare“ [v. lat. *sal* „sare“ – GDlr, 1083] + *-sig* „sîg“; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul *săgului* de sare“) – localitate în județul Maramureș (cf. CPLR, 88).

66) SĂG (SÎG) / SIG (< pelasgo[>valaho]-dac. *Săg* / *Sig* „săg“; vectorizarea semantică a toponimului: „locul celor de la *săg*“, „satul *săgăienilor*“) – localitate în județul Sălaj (cf. CPLR, 91). *Săg (Sîg) / Sig*, din aria Daciei Porolissene, este azi o comună carpatină din județul Sălaj, de un pitoresc neasemuit (fig. 42 / 43, *infra*), „întinsă pe 40 de kilometri pătrați“; numele comunei vine de la satul-reședință, *Săg* (desemnând „locul cu săgă / gresie“).

b)

a)

Fig. 42. Izvorul Despletit de Sâgi pe un pînten al Muntelui Șes din comuna Sâg (Sîg) / Sig (a – în iulie; b – în octombrie).

Prin anotimpuri și documente, toponimu-i caligrafiat fie **Sig**, fie **Sâg** / **Sîg**; la recensământul din 2002, satul avea 758 de locuitori. Comuna **Sâg**, de la interferența dintre Muntele Șes și Munții Meseșului, în Depresiunea Silvaniei, are în raza sa, în afară de satul de la care-i vine numele, încă patru sate: **Tusa** (localitate ce se distinge prin „morile de apă, în perfectă stare de funcționare“, dar și printr-un *guguion* – „cucuion“ / „muncel“ – împădurit, pe care se află ruinele unui turn de davă, zidurile – *murus dacicus* – necercetate încă sistematic de arheologi), **Mal**, **Fizeș** și **Sârbi**. Vecinătățile comunei **Sâg** sunt: la est – localitatea **Cizer**, la nord – **Bănișor** și Crasna, la vest – **Valcăul de Jos** și la sud – Ciucea, cu admirabilul domeniu al lui Octavian Goga.

67) SÂGAN s. m. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg* + suf. aug. *-an* „sâgan“, „om de la sâg“, „locuitor al satului **Sâg**“ – în **neolitic**: „pietrar, cu înfățișare rupestră, ca de la *sâg* / *sâgă*“; în **epoca** (extracției și prelucrării) **metalelor**: „fierar, ca de la *sâg* / *sâgă*“; pl. *sâgani* (*sîgani*) / *sâgance* (*sîgance*): „comunități de lucrători de la sâg / sâgi, cu chipuri negre de fum, de la cuptoare / forje, ori murdare, mânjite de funingină, prafuri, soluții etc.“ (v. *infra*, *sigan* / *sîgancă* > *țigan* / *țigancă*).

68) SÂGANCĂ s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâgan* / *sigan* + sufixul moțional *-ancă*: „sâgancă“ / „sigancă“ – „soție / lucrătoare ca pietrar / fierar, cu înfățișare rupestră, ca de la *sâg* / *sâgă*“, „săteancă din Sâg“ (v. *infra*, *sigan* / *sîgancă* > *țigan* / *țigancă*).

69) SÂGAR / SÂCAR, SĂGAR / SĂCAR, SEGAR / SECAR, SIGAR / SICAR s. m. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg[ă]* / *săc[ă]*, *săg[ă]* / *săc[ă]*, *seg[ă]* / *sec[ă]*, *sig[ă]* / *sic[ă]* + *-ar* „sâgar“, „săcar“, „săgar“, „săcar“, „segar“, „secar“, „sigar“, „sicar“, „cel ce locuiește / lucrează la sâg / sâgi“; din epoca fierului, după inventarea *sicăi* ca unealtă / armă, producătorul (fabricantul) / producătorii, purtătorul / putătorii, utilizatorul / utilizatorii se numesc *sicar* / *sicari*.

70) SÂGICĂ / SÂGĂRICĂ s. f. < *sâg[ă]* / *sâgărie* + suf. dim. *-ică* / *-ice* „sâgică“, „sâgărică“, „sâg / sâgă mărunț[ă]“, „mărgea de gresie“, „pietriș rezultat din spargerea / prelucrarea gresiei“.

71) SÂGĂRIE / SÂGĂRAIE s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg[ă]* + suf. col. *-ărie* / *-ăraie* „sâgărie“ / „sâgăraie“, „mulțime / droaie de sâgi“, „la cariera de extras / prelucrat sâgi / gresii“, „tone de spărturi / pietriș de gresii / sâgi“.

72) SÂGIȘCE / SÂGIȘTE, SÂGĂRIȘCE / SÂGĂRIȘTE, SECĂRIȘTE s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg[ă]* / *sâgărie* / *secărie* + suf. col. *-ișce* / *-iște* „sâgișce“, „sâgiște“, „sâgărișce“, „sâgăriște“, „secăriște“, „mulțime / droaie de sâgi“, „loc cu tone de sâgi sparte“.

73) SÂGCIOARĂ s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg[ă]* + suf. *-cioară* „sâgcioară“, „sâguță“, „gresioară“, „lamă mică de gresie“, „măgea de sâgă“.

74) SÂGCIOR s. m / n. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg* + suf. *-cior* „sâgcior“, „sâg mic“, „sâgușor“, „sâguț“.

75) SÂGEL s. m. / n. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg* + suf. dim. *-el* „sâgel“, „sâg mai mic“.

76) SÂGESC / SÂGHESC, SÂGESCU / SÂGHESCU, SĂGHIESC / SĂBIESC adj. / s. m. < *sâg[ă]*, *săghie* / *săbie* + suf. mod. / onom. *-esc* / *-escu* „sâgesc“ / „săghesc“, „săbiesc“ / „săbiescu“, „ce ține de sâg[ă] / săbie“, în onomastica valahă de azi: *Săgescu*, *Săgescu*, *Săghescu*, *Săbiescu* etc.

77) SÂGEȘTI / SÂGHEȘTI, SEGEȘTI / SEGHEȘTI, SIGEȘTI / SIGHEȘTI s. m. pl. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg[ă]*

Fig. 43. Biserica Ortodoxă din satul Sâg, renovată între anii 1990 – 1995.

+ suf. col. **-ești** „sâgești“ / „sâghești“, „segești“ / „seghești“, „sigești“ / „sighești“.

78) SÂGET / SÂGHET, SEGET / SEGHE, SIGET / SIGHET s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + suf. col. **-et** „sâget“ / „sâghet“, „seget“ / „seghe“, „siget“ / „sighet“.

79) SÂGIȘCE / SÂGIȘTE, SÂGĂRIȘCE / SÂGĂRIȘTE, SECĂRIȘTE s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** / **sâgărie / sâcărie** + suf. loc. **-ișce / -iște** „sâgișce“ / „sâgiște“, „sâgărișce“ / „sâgăriște“, „secăriște“ < „sâgăriște“, „mulțime / droaie de sâgi“, „loc cu tone de sâgi sparte“.

80) SÂGICĂ / SÂGICE s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + suf. dim. **-ică / -ice** „sâgică“ / „sâgice“, „sâg / sâgă mărunț[ă]“, „mărgea de gresie“, „pietriș rezultat din spargerea / prelucrarea gresiei“.

81) SÂGILĂ s. m. / n. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + suf. aug. **-ilă** „sâgilă“, „sâgoi“, „mare cât un sâg / stâncă“.

83) SÂGIME s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + **-ime** „sâgime“, „mulțime / droaie de sâgi din albiile pâraielor / râurilor“.

84) SÂGIȘ s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + **-iș** „sâgiș“, „mulțime / droaie de sâgi“, „sâgi sparte“, „gresiiș“.

85) SÂGIȘCE / SÂGIȘTE, SÂGĂRIȘCE / SÂGĂRIȘTE, SECĂRIȘTE s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** / **sâgărie / secărie** + **-ișce / -iște** „mulțime / droaie de sâgi“, „loc cu tone de sâgi sparte“.

86) SÂGIȚĂ / SICĂIȚĂ s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** / **sică** + suf. dim. **-iță** „sâgiță“ / „sicăiță“, „sâgă / sică micuță“.

87) SÂGOI / SÂGOAIE s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + suf. aug. **-oi / -oaie** „sâgoi“ / „sâgoaie“. „sâg / sâgă enorm[ă]“.

88) SÂGON / SÂGOANE s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg / sâg[ă]** + suf. aug. [cu circuit îndeosebi în Banat] **-on / -oane** „sâgon“ / „sâgoane“, „sâg / sâgă peste măsură de mare“.

89) SÂGOS adj. / s. m. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + **-os** „sâgos“, „loc / teren cu mulțime de sâgi“, „pietros“; onomastică: **Sâgosu / Sigosu**.

90) SÂGȘOR s. m. / n. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg** + suf. **-șor** „sâgșor“, „sâg mic“, „sâguț“.

91) SÂGȘOARĂ s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + suf. **-șoară** „sâgșoară“, „gresioară“, „lamă mică de gresie“, „mărgea de sâgă“.

92) SÂGUCĂ s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** + suf. dim. **-ucă** „sâgucă“, „sâgă / gresie foarte mică“, „mărgea de gresie“.

93) SÂGUI / SÂCUI, SEGUI / SECUI, SICUI s. m. / n. < pelasgo[>valaho]-dac. **sâg[ă]** / **sic[ă]** + suf. **-ui** „om de la **sâgi**“, „cel ce lucrează la cariera de gresie“ – în neolitic; „producător / purtător, înarmat de / cu **sică**“ – în epoca în care Dacia era leagănul civilizației aramei, bronzului, fierului, aurului, argintului etc“; „sâgan“, „țigan“, „venetic“, „mercenari-venetici – de toate semințiile / etniile – aduși de imperiile evmezice în inima Daciei, în locurile sâgoase / muntoase ale Carpaților de Curbură [fapt pentru care autohtonii valahi / dacoromâni le-au și dat numele de **secui**, spre a-i deosebi de **sâgani** > **țigani**], mercenari cu misiunea de a stăvili valurile migratoare mongolo-turco-tătare din secolele XII / XVI către imperiile Europei Centrale“ – din evul mediu încoace; istoricii Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu ne încredințează că **secuii** sunt «amestec de elemente etnice diferite: turcice, orientale și maghiare [...]; luptând în avangarda trupelor maghiare, secuii au fost așezați de obicei la hotare; de aceea, pe măsură ce progresau cuceririle ungare, îi găsim mai întâi în Bihor, unde au trăit alături de români, de la care au învățat și scrierea, cum ne relatează

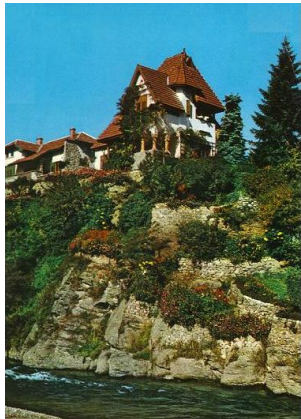

Fig. 44. *Sebeș*, județul Alba – cu vile municipale, sâgi și râu (*infra* – „Carte poștală“, editată de Poșta Română, București, 2002).

cronicarul Simion de Keza; ulterior (secolul al XII-lea) îi aflăm pe Mureș și Târnave iar la începutul secolului al XIII-lea pe locurile unde trăiesc și astăzi [...]; secuii împrumută [de la valahi / dacoromâni] multe obiceiuri, portul, felul de a-și face casele și altele; de la o vreme unii dintre secui trecură și peste munți, stabilindu-se în părțile Bacăului și Romanului: urmașii lor sunt ciangăii de astăzi.» (Glrva, 194 sq.).

94) SÂGUICĂ < *SICUICĂ* s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâgă* / *sică* + suf. dim. *-uică* „sâguică“ / „sicuică“, „sâgă / sică mititică“.

95) SÂGUȘ s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. *sâg* + suf. dim. *-uș* „un sâg mai mic“, „sâguș“; vectorizare semantic-toponimică: „locul cu sâguș“.

96) SEBEȘ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segheș* „sâgheș“ / *Seghiș* „sâghiș“, cu oclusiva palatală surdă, *-g'*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“» – cf. GDlr, 1080; 2. evmezic-habsburgică / austro-ungară; vectorizarea semantică a toponimului: „locul cu *segheș* / *sâgheș*“, „locul cu droaie de *sâgi*, adică *sâgiș* / *pietriș*“) – localitate în județul Brașov (cf. CPLR, 89).

97) SEBEȘ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segheș* „sâgheș“ / *Seghiș* „sâghiș“, cu oclusiva palatală surdă, *-g'*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“» – cf. GDlr, 1080; 2. evmezic-habsburgică / austro-ungară; vectorizarea semantică a toponimului: „locul cu *segheș* / *sâgheș*“, „locul cu droaie de *sâgi*, adică *sâgiș* / *pietriș*“) – localitate în județul Mureș (cf. CPLR, 89).

98) SEBEȘ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segheș* „sâgheș“ / *Seghiș* „sâghiș“, cu oclusiva palatală surdă, *-g'*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“» – cf. GDlr, 1080 –, sursa wikipedistă neprecizându-ne în ce inscripție latină apare, ori în ce document imperial-roman – «în antichitate, pe locul *Sebeșului* de astăzi s-a aflat o așezare dacică, încorporată Imperiului Roman»; 2. evmezic-habsburgică / austro-ungară – *Melnbach* / *Mühlbach* / *Mühlenbach* – „râu morii“, în tâlmăcirea saso-germană, ori *Szászsebes* – „*sebeșul* / *segheșul* / *sâghișul* sașilor“, în tâlmăcire maghiară; «în cele mai vechi documente istorice care atestă existența *Sebeșului*, localitatea poartă numele de *Malembach*», într-un document din anul 1245, «*Millenbach*» – într-un document din anul 1309, «denumiri care derivă din săsescul *Malemboch*, însemnând „râu care poartă mult pietriș“, lucru care corespunde realității geografice; numele german modern al orașului [e] *Mühlbach* „râu morii“» – Wikipedia; vectorizarea semantică a toponimului: „locul cu *segheș* / *sâgheș*“, „locul cu droaie de *sâgi*, adică *sâgiș* / *pietriș*“, „locul cu mori de piatră / apă“) – localitate în județul Alba (fig. 44, *supra*; cf. CPLR, 89).

Pe harta Daciei, ca și în România (adică „nucleul“ supraviețuitor până azi al Daciei Nord-Dunărene), *Sebeșul* forma și încă formează o pereche toponimic-zalmoxiană de *mare* – *mic*, bineînțeles, cu *Sebeșul* (v. *infra*). *Sebeșul* – din județul Alba –, de coordonate: 45° 57' 36" N – 23° 34' 12" E / 45° 57' 36" N – 23° 34' 12" E, cu atestare antic-dacică, neîntreruptă până azi, când numără 27698 de locuitori, din care copleșitoarea majoritate este constituită din 25580 de valahi, alături de care trăiesc minoritățile etnice (în ordine numeric-descrescătoare): 1406 țigani, 425 germani / sași, 218 unguri / maghiari și 51 de cetățeni formând un grup din evrei, ucraineni, ruși, sârbi, bulgari, turci, greci ș. a. (potrivit recensământului din 2002), are statut de municipiu al României – provincia *Arutela* > *Arudela* > *Arudeal* / *Ardeal* (adică provincia / euro-regiunea Transilvania, după cum fost-a denumită de cancelariile imperial-evmezice, nu de valahi).

99) SEBEȘ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segheș* „sâgheș“ / *Seghiș* „sâghiș“, cu oclusiva palatală surdă, *-g'*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“» – cf. GDlr, 1080 –, sursa wikipedistă neprecizându-ne în ce inscripție latină apare, ori în ce document

imperial-roman; 2. evmezig-habsburgică / austro-ungară – *Melnbach / Mühlbach / Mühlenbach* – „râul morii“, în tâlmăcirea saso-germană, ori *Szászsebes* – „sebeșul / sâghișul sașilor“, în tâlmăcire maghiară; vectorizarea semantică a hidronimului: „râul cu segeș / sâgheș, râul cu droaie de sâgi, adică sâgiș / pietriș“, „râul cu mori de piatră / apă“) – râu în județul Alba (fig. 44, *supra* / 45, *infra*).

Râul *Sebeș* („segeș“ / „sâgheș“) izvorăște din Munții Cindrel, de la o altitudine de aproape 1660 de metri, trece prin comuna Petrești-Alba, „capitala“ celebrei „culturi-Petrești“, de factură cucuteniană, apoi, prin *Sebeș*, orașul care-i poartă numele, după tradiția pelasgo[> valaho]-zalmoxiană („omonimia *râu-davă strategică*“), aflându-și confluența cu *Secașul* („râul *sâgașului / sâgișului*“), chiar în localitatea Lancrem, deci pe pământul nașterii celui mai mare poet expresionist și filosof din secolul al XX-lea, Lucian Blaga, vărsându-se după câțiva kilometri, în amonte de Vințu de Jos, într-unul din râurile fundamentale ale Daciei / României, *Maris* > *Moris* > *Mureș* (mai precis, în *Mureșul Mic*, formând pereche hidronimică, la *Siggdun / Seghedin*, cu *Mureșul Mare / Tisa*, încât informatorii lui Herodot, părintele «Istoriilor», l-au făcut să creadă că-i „fluviul *Maris / Mureș*“).

Râul *Sebeș* (< *sebieș / seghieș*, „sâgheș“, „cu droaie de sâgi“, „pietros“) are un potențial hidroenergetic impresionant (bine evidențiat și de pagina-i „monografică“ din Wikipedia): «Din necesitatea asigurării cu energie electrică a țării, râul *Sebeș* [...] a fost inclus în primul plan de electrificare a României, dintre anii 1951 – 1960; cu izvoarele în etajul subalpin, pe versantul sudic al culmii Cindrel-Frumoasa, cursul *Sebeșului*, lung de 88 km [...], străbate, într-un extins areal cu șisturi cristaline, o succesiune de sectoare înguste, ori largi, favorabile amenajării barajelor și lacurilor naturale; studiile complexe, intensificate, începând din anul 1965, au relevat faptul că, pe *Sebeș*, pot fi realizate șase uzine hidroelectrice, cu o putere instalată de 390 MW și [cu] o capacitate de producție de 691 mil[ioane] kwh / an: *Frumoasa* (cu o putere instalată de 10 MW și cu o capacitate de producție de 17 mil[ioane] de kwh / an), *Gâlceag* (150 MW – 260 mil[ioane] de kwh / an), *Șugag* (150 MW – 260 mil[ioane] de kwh / an), *Săsciori* (42 MW – 88 mil[ioane] de kwh / an), *Petrești* (12 MW – 21 mil[ioane] de kwh / an) și *Sibișeni* (26 MW – 45 mil[ioane] de kwh/an)». Amenajările hidroenergetice ale râului *Sebeș*, declanșate-s-au în anul 1972, cu o puternică susținere financiară din bugetul României socialiste, încât, până în anul Revoluției Valahe Anticomuniste, din cele șase hidrocentrale proiectate pe râul *Sebeș*, patru erau deja puse în funcțiune înainte de anul 1989: *Oașa-Gâlceag* («barajul [...] a intrat în funcțiune în anul 1979; este construit din anrocamente [...] cu mască din beton armat; are înălțimea, la coronament, de 91 m, lățimea maximă, în bază, de 250 m – în zona taluzului –, lățimea, la coronament, de 10 m, și lungimea maximă de 300 m; acumularea realizată, Lacul Oașa, cu un volum util de 136 mil[ioane] de metri cubi, are o suprafață de 460 ha și o lungime de aproximativ șase km; hidrocentrala Oașa-Gâlceag, de tip cavernă, cu aducțiunea principală constituită dintr-o galerie lungă de 8,2 km, a intrat în funcțiune în aprilie 1980»), *Tău-Șugag* («barajul Tăul Bistrei, situat în „Poarta *Sebeșului*“, este construit din beton în formă de arc, [având] lungimea de 193 m; lățimea sa maximă, din bază, este de 11 m, la coronament – de 4 m, iar înălțimea maximă se ridică la 78 m; lacul Tăul Bistrei, format în anul 1983, în spatele barajului, are o lungime de circa 3,5 km și acumulează un volum de apă de 21 mil[ioane de] metri cubi; hidrocentrala Tău-Șugag, tot de tip cavernă, a intrat în funcțiune în anul 1984»), *Căpâlna-Săsciori*

Fig. 45. *Sâgi* din râul *Sebeș* (< *Segheș*, adică „sâgheș“ / „sâgos“).

«barajul Obrejii de Căpâlna este construit din beton, fiind de formă arcuită; are grosimea, în bază, de 10,5 m, la coronament – de 4 m, înălțimea [fiind] de 42 m și lungimea de 143 m; lacul format, Nedeiu / Obreja-de-Căpâlna, este lung de aproximativ 3,2 km, acumulând 3,5 mil[ioane] de metri cubi; [...] apa din lac

pune în mișcare cele două turbine ale hidrocentralei Căpâlna-Săsciori, de câte 21 MW fiecare; funcționează la întreaga capacitate din anul 1987») și *Petrești* («barajul Petrești, construit din beton [...], a permis formarea unui lac] lung de 2,1 km, acumulând 1,2 mil[ioane] de metri cubi de apă [...]; hidrocentrala Petrești, cu o putere instalată de 4 MW, a intrat în funcțiune în anul 1983» – Wikipedia).

100) SEBEȘEL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Sebeș-* / *Segheș-* „segheș“ / *Seghiș-* „sâghiș“ + suf. dim. *-el*, cu oclusiva palatală surdă, *-g'-*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“») – cf. GDLr, 1080; 2. evmezic-habsburgică / austro-ungară; vectorizarea semantică a toponimului: „micul *Sebeș* / *Segheș*“, „mica așezare cu *segheș* / *sâgheș*“, „locul cu droaie de *sâgi*, adică *sâgiș* / *pietriș*“) – localitate în județul Alba (cf. CPLR, 89).

101) SEBEȘ-OLT (< pelasgo[>valaho]-dac. *Sebeș-* / *Segheș-* „sâgheș“ / *Seghiș-* „sâghiș“ + elementul formant secund *-Olt*, cu oclusiva palatală surdă, *-g'-*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“») – cf. GDLr, 1080; 2. evmezic-habsburgică / austro-ungară; vectorizarea semantică a toponimului: „*Sebeșul* de pe râul Olt“, „localitatea cu *segheș* / *sâgheș*“, „locul cu droaie de *sâgi*, adică *sâgiș* / *pietriș*“) – localitate în județul Sibiu (cf. CPLR, 89).

102) SEBEȘUL DE JOS (< pelasgo[>valaho]-dac. *Sebeș-* / *Segheș-* „sâgheș“ / *Seghiș-* „sâghiș“ art. hot. *-l*, cu oclusiva palatală surdă, *-g'-*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“») – cf. GDLr, 1080; 2. evmezic-habsburgică / austro-ungară, + elementele formante: secund, prepoziția *-de-*, și, terț, *-Jos*; vectorizarea semantică a toponimului: „*Sebeșul* de Jos“ / „*Sebeșul* din Vale“, în zalmoxiană topo-pereche cu *Sebeșul de Sus* – localitate în județul Sibiu (cf. CPLR, 89).

103) SEBEȘUL DE SUS (< pelasgo[>valaho]-dac. *Sebeș-* / *Segheș-* „sâgheș“ / *Seghiș-* „sâghiș“ + art. hot. *-l*, cu oclusiva palatală surdă, *-g'-*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, *-e-* / *-a-*, și *-e-* / *-i-*, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială: 1. antic-romană – *Sabesium*, radicalul tâlmăcirii trimițând, firește, la «*sabulum* / *sablum*, *ī*, n. „nisip, pietriș“») – cf. GDLr, 1080; 2. evmezic-habsburgică / austro-ungară, + elementele formante: secund, prepoziția *-de-*, și, terț, *-Sus*; vectorizarea semantică a toponimului: „*Sebeșul* de Sus“ / „*Sebeșul* din Deal“, în zalmoxiană topo-pereche cu *Sebeșul de Jos* – localitate în județul Sibiu (cf. CPLR, 89).

104) SEBIȘ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seghiș* / *Sâghiș* „sâghiș“, cu oclusiva palatală surdă, *-g'-*, între cele două vocale „anterior-redeschise“, bilabializându-se, tot exploziv-surd, dar și sub presiunea administrativ-imperială, antic-romană (v. *supra*) și evmezic-habsburgică / austro-ungară (v. *supra*); vectorizarea semantică a toponimului: „așezarea cu *sâghiș*“) – localitate în județul Bistrița-Năsăud (cf. CPLR, 89).

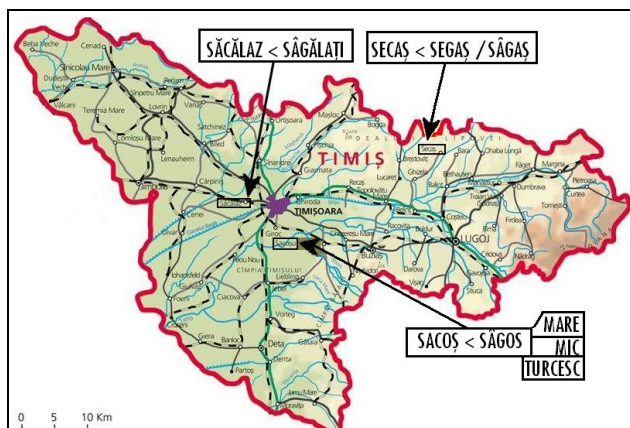

Fig. 46. Harta județului Timiș: localități desemnate prin compuse / derivate de la *sâg* – *sâgă*: Sacoș (Sacoșul Mare / Mic / Turcesc), Săcălăz, Secaș etc.

110) SECAȘ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Secaș* < *Săgaș* / *Săgaș* „sâg“ + suf. dim. *-aș*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul de la *sâgul mic* > *săgaș*“ / „localitatea *săgașilor*“) – localitate din județul Timiș (cf. CPLR, 90; v. *supra*, fig. 46). O pereche toponimic-zalmoxiană, de *mare* – *mic*, după cum se certifică prin documente din arhive administrativ-evmezice, ținând de orizontul anului 1440, forma *Secașul* Mic, bineînțeles, cu *Secașul* Mare, pare-se, așezarea din jurul davei / cetății Șoimoș; în onomastica valahă: *Secășan*, *Secășanu* etc.

111) SECĂRIA / SECĂRIE (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segărie* / *Săgărie* [*săgă* + suf. col. *-ărie*] / din *săgărie* – substantiv feminin articulat hotărât-singular – a rezultat toponimul *Secăria*; vectorizarea semantică a toponimului: „săgăria“, „locul / satul celor de la droaia

de **sâgi**, al **sâgărenilor**“, nu „al cultivatorilor de secară“, cum au înțeles cercetătorii „grăbiți“ ai arhivelor Pelasgimii > Valahimii); toponimul *Secăria (Secăria de Sus)* din Dacia de la nord de Dunăre (România, provincia Muntenia), este menționat într-un document datând din 16 iulie 1538; *Secăria* („sâgăria“) domnului / jupânului Drăghici apare tot într-un document muntenesc din 7 august 1574; astăzi, există o singură localitate, un singur sat, *Secăria*, în România – provincia Muntenia, județul Prahova (cf. Ders, 212 / cf. CPLR, 90).

112) SECĂRIȘTE (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segăriște / Sîgăriște* < *sigă* + suf.[I] *-ărie* + suf.[II] *-iște*; toponimul conservat-a două etape de derivare: [I] *segă* (nu *secă*, ori *sică*) / *sâgă* + sufixul topo-colectiv *-ărie* > *Sâgărie*, desemnând „locul cu mulțime de **sâgi**“; pe când cuvântul *sâgărie* nu mai era perceput în nucleul său topo-semantic colectiv, acesta a înregistrat – pleonastic – o secundă derivare; altfel, toponimul ar fi fost *Sâgiște – Sîgiște – / Sigîște*, căci apelativele *sâgărie* și *sâgiște* sunt sinonime; [II] *sâgărie / sîgărie* + suf. topo-colectiv *-iște / -isce* > *Sâgăriște*) – toponim din Dacia Nord-Dunăreană (România – provincia Muntenia), menționat într-un document din 10 noiembrie 1528 (cf. Ders, 212; v. *supra*, localitatea *Cigarisce* din Croația).

113) SECĂȘEL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Sâgășel* [< *sâg-* „sâg“ + suf. dim. *-aș* + suf. dim. *-el*]; vectorizarea semantică a toponimului: „locul de la *sâgul mic* de la *sâgășel*“, realizându-se astfel perechea toponimic-zalmoxiană de *mare / vechi [Secăș]* – *mic / nou [Segășel / Sâgășel]*: „sâgașul mic / recent“; deopotrivă, poate însemna, dacă avem în vedere amplasamentul, „satul de pe râul Secășul mic“, *supra*, *Secăș / Roșia de Secăș*) – localitate din județul Alba (cf. CPLR, 90).

114) SECĂȘENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Secăș / Segăș* „sâgă“ [I. *sâgă* + suf. *-aș*] + [II] suf. *-ean / -eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâgaș*, al *sâgășenilor*“) – localitate în județul Caraș-Severin (cf. CPLR, 90).

115) SECĂTURĂ-PLĂIȘOR / SECĂTURĂ (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segătură / Sâgătură* [< [*în*]*sâga* „însâga“ + suf. *-ătură*; „[în]sâgătură“, deci cu aferezarea lui *în-*] + *Plăișor* [*plai* + suf. dim. *-ișor*]; vectorizarea semantică a toponimului: „*săcătura / sâgătura* de *plăișor*) – toponim din Dacia Nord-Dunăreană (România, provincia Muntenia), potrivit unui document istoric datând din 11 februarie 1558; la plural, *săcături* „sâgături“ apare în două documente muntenesti: unul din 17 ianuarie 1558 și celălalt din 5 august 1586 (termenul apare și în alte documente muntenesti – unul din 24 septembrie 1563 și celălalt, din 18 ianuarie 1597 etc. – cf. Ders, 212). *Sâgătura* (< *săcătura* < *secătura*, cu *-a-* / *-e-*, ori cu *-ă-* / *-â-*, și cu *-c-* / *-g-*) nu însemna în orizontul secolului al XVI-lea („departe semantic“ de sinonimul *secătură* de astăzi) nici *ржанное поле* [„miriște de secară“], nici *место вырубленново леса* [„loc de pe care pădurea a fost tăiată / defrișată“], nici „terrain cultivé au seigle“ [teren cultivat cu secară], ori „terrain defriché“ [teren defrișat], ci *sâgătură*, adică teren aproape neproductiv (nici pentru cereale, nici pentru arborii pădurii) – ce nu trebuie confundată (îndeosebi, de „birouași“, cu *săcătura* ca loc în care a[u] secat izvorul / izvoarele, ori cu *secătura* ca „om sec de minte“); în pădurile în care masa / „ulucul“ de *sâgă* se află la douăzeci-treizeci de centimetri sub stratul de cernoziom (sau de „pământ bun de agricultură“), *sâga* nepermițând fagilor, stejarilor, ulmilor, dăcinilor, brazilor etc. să se înrădăcineze pentru a atinge maturitatea, se creează „insule-de-codru“ / „luminișuri-de-codru“ (dar cu această accepțiune pur-logică, pelasgo[>valaho]-dacă, de *seget* > *sighet*, nu poți să întâlnești vreo vocabulă din limba maghiară, nici în *sziget*, *sziget-*, nici în *szigetlakó* etc. [cf. CheRM-I, 439] – ceea ce a făcut, poate, ori mai produce și azi destule „victime“ ce și-au rupt, ori își mai sparg incisivii în sâgă / arcer, cute etc., printre maghiarofili / ungurofilii de Sighetul Marmației / Silvaniei, ori printre extremiștii și nostalgicii Imperiului Austro-Ungar).

116) SECEANI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Secă / Segă* „sâgă“ + suf. *-ean / -eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâgă*, al *sâgeanilor*“) – localitate în județul Timiș (CPLR, 90). Satul *Seceani*, de coordonate: 45° 58' 37" N – 21° 19' 2" E / 45° 58' 37" N – 21° 19' 2" E, din comuna Orțișoara, județul Timiș, amplasat în Câmpia Mureș-Banatului, într-o zonă în care arheologii au descoperit urme de civilizație antică dacă și romană, situat la 35 km de municipiul Timișoara și cam tot la aceeași distanță față de municipiul Arad, la recensământul din anul 2002, avea 595 de locuitori (**valahi / dacoromâni: 555**, germani: 2, unguri: 6, țigani: 28), reper demografic alarmant de scăzut, față de anul 1900, al recensământului „de apogeu demografic“, pe când înregistra **1923 de locuitori: valahi / dacoromâni: 1717**, germani: 152, unguri / maghiari: 49, țigani: 5. În îndelungata istorie a localității *Seceani* (adică de sat de „sâgeani“), toponimul a cunoscut, firește, presiunea de factură lingvistică imperială, antic-romană și evmezic-habsburgică / austro-ungară, documentele înregistrând satul sub numele *Zechien* (adică „seghian“ / „de sâg“) – în anul

1256, *Secsany* (adică „segeani“ / „de sâgeani“) – după cum se certifică de către «Dijmele Papale de la 1333 – 1337»; arhaica-i pecete civilizatorie pelasgo(>valaho)-dacă de la începuturi până azi (istoricul Nicolae Ilieșu afirmă că satul *Seceani* s-a ridicat «pe un loc defrișat de valahi» – cf. *Seceani*, Wikipedia) se observă și grație evmezicelor documente ce relevă existența unei perechi toponimic-zalmoxiene de *mare (Seceaniul Mare) – mic (Seceaniul Mic)*, pereche toponimică tâlmăcită cu „fidelitate imperială“ (atât cât putea proba atunci cultura administratorilor austro-sârbo-unguri și în ciuda slavizării de cancelarie exercitată „cu inconștiență istorică“ de Biserica Ortodoxă Sârbo-Valahă), în *Veli Szecsan / Marele Secian* (pleonastic: „marele sâgean“) – *Mali Szecsan / Micul Secian* (oximoronic: „micul sâgean“), potrivit unui document din anul 1582.

117) SECERĂ verb tranzitiv < pelasgo[>valaho]-dac. *seceră* < *segeră* „sâgelă“ (*infra*) + desinența verbală de infinitiv, *-a*; vectorizări semantice: 1. „a tăia / reteza din bază tulpinile de cereale – grâu, secară, orz, ovăz etc. –, folosindu-te de seceră, ori de alte unelte“; 2. „a ucide oameni / animale, în masă, dintr-odată, în bătălii / războaie“ (cf. DEX-75, 845).

118) SECERAR s. m. < pelasgo[>valaho]-dac. *seceră* < *segeră* „sâgelă“ + suf. prof. *-ar*; vectorizare semantică: «Luna august. – *secera* + suf. prof. *-ar*» (DEX-75, 845).

119) SECERAT s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. *seceră* < *segeră* „sâgelă“ + suf. prof. *-at*; vectorizare semantică: „seceriș“ (cf. DEX-75, 845).

120) SECERĂ s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *secelă / sâgelă* [*sâgă* + suf. dim. *-el / -elă*]; în neolitic, *secera* < *segela / sâgela* ca unealtă agricolă întrebuințată la recoltarea cerealelor se confecționa dintr-o lamă curbată de *sâgă / gresie*; în epoca metalelor, se confecționa din fier – și încă se mai obține și-n zilele noastre «dintr-o lamă îngustă și curbată de oțel, cu tăișul în interior (prevăzut cu dinți), fixată într-un mâner de lemn» (DEX-75, 845); când legătura „ombilical-semantică“ dintre *secelă / segelă* [„sâgelă“] – *unealta de sâgă* – și *unealta de fier* cunoaște autoanihilarea, când diminutivarea *secelă / segelă* [„sâgelă“] nu mai este percepută de vorbitorii pelasgi [> valahi] arhaici, are loc și transformarea sonantei lichide laterale *-l-*, în perechea-i vibrantă, *-r-*, rezultând apelativul *segeră* > *seceră*, ca în circuitul limbii valahe contemporane.

121) SECERĂTOR, -OARE, substantiv m. / f., adj. < pelasgo[>valaho]-dac. *seceră* < *segeră* „sâgelă“ + suf. prof. *-ător / -ătoare*; vectorizare semantică: «1. (Persoană) care seceră. 2. S. f. Mașină agricolă de recoltat care seceră cereale și alte plante agricole» (DEX-75, 845).

122) SECERĂTURĂ s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *seceră* < *segeră* „sâgelă“ + suf. prof. *-ătură*; vectorizare semantică: «Recoltă secerată – sau de secerat» (DEX-75, 845).

123) SECERIȘ s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. *seceră* < *segeră* „sâgeră“ + suf. prof. *-iș*; vectorizare semantică: 1-a. „acțiunea de a secera“; 1-b. „perioadă de timp în care se desfășoară seceratul“; 2. «recoltă secerată» (DEX-75, 845).

124) SECIA / SEČA... (< pelasgo[>valaho]-dac. *Secia / Sâgea* [*sâgă* + suf. dim. *-ea*] „sâga mică“ / „sâgea“; vectorizarea semantică a toponimului: „localitatea de la *sâgea*“) – localitate din Dacia Sud-Dunăreană, azi, **Seča Reka** [< *Secia / Sâgea* „sâgea“ + *Reka* „râu“; vectorizarea semantică a toponimului: „la sâgeaua râului“], în Serbia, localitate situată pe malul râului Skropez, în valea-i din Muntele Crna, la sud-est de orașul Macoviște și la sud-vest de orașul Razana.

125) SECIU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seč / Seğ* „sâg“ + art. hot. *-[u]l*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâgiu*“) – localitate în județul Prahova (cf. CPLR, 90).

126) SECIU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seč / Seğ* „sâg“ + art. hot. *-[u]l*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâg*“) – localitate în județul Vâlcea (cf. CPLR, 90).

127) SECIU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seč / Seğ* „sâg“ + art. hot. *-[u]l*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâg*“) – localitate în județul Vrancea (cf. CPLR, 90).

129) SECIURILE (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seciuri / Segiuri / Sâ-giuri* [plural arhaic, v. *supra*] + art. hot. *-le*; vectorizarea semantică a toponimului: „satul *sâgiurilor*“) – localitate în județul Gorj (cf. CPLR, 90).

130) SECU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Secu[l] / Sâgu[l]* – *sâg* + art. hot. *-[u]l*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâg*“) – localitate în județul Caraș-Severin (cf. CPLR, 90).

131) SECU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Secu[l] / Sâgu[l]* – *sâg* + art. hot. *-[u]l*; vectorizarea semantică a toponimului: „satul celor de la *sâg*“) – localitate în județul Dolj (cf. CPLR, 90).

132) SECU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Sec / Seg* „*sâg*“ + art. hot. *-[u]l*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâg*“) – localitate în județul Harghita (cf. CPLR, 90).

133) SECU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Sec / Seg* „*sâg*“ + art. hot. *-[u]l*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâg*“) – localitate în județul Neamț (cf. CPLR, 90).

134) SECUI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segui / Sâgui* [*sâg* + suf. *-ui*]; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâgui*“) – localitate în județul Dolj (cf. CPLR, 90).

135) SECUI s. m. < pelasgo[>valaho]-dac. *sec-* / *seg-* / *sîg-* „*sâg*“ + suf. *-ui*; **secui** 1. „om de la *sâgi*“, „cel ce lucrează la cariera de *sâgă* / gresie“ – în neolitic; 2. „producător / purtător, înarmat de / cu *sică*“ – în epoca în care Dacia era leagănul civilizației aramei, bronzului, fierului, aurului, argintului etc.; „*sâgan*“, „*șigan*“, „*venetic*“, „*mercenari-venetici* – de toate seminiile / etniile – aduși de imperiile evmezice în inima Daciei, în locurile *sâgoase* / *muntoase* ale Carpaților de Curbură [fapt pentru care autohtonii valahi / dacoromâni le-au și dat numele de *secui*, spre a-i deosebi de *sâgani* > *șigani*], „mercenari cu misiunea de a stăvili valurile migratoare mongolo-turco-tătare din secolele XIII / VI către imperiile Europei Centrale“ – din evul mediu încoace; istoricii Constantin C. Giurescu și Dinu C. Giurescu ne încredințează că *secuii* sunt «amestec de elemente etnice diferite: turcice, orientale și maghiare [...]; luptând în avangarda trupelor maghiare, *secuii* au fost așezați de obicei la hotare; de aceea, pe măsură ce progresau cuceririle ungare, îi găsim mai întâi în Bihor, unde au trăit alături de români, de la care au învățat și scrierea, cum ne relatează cronicarul Simion de Keza; ulterior (secolul al XII-lea) îi aflăm pe Mureș și Târnave iar la începutul secolului al XIII-lea pe locurile unde trăiesc și astăzi [...]; *secuii* împrumută [de la **valahi** / **dacoromâni**] multe obiceiuri, portul, felul de a-și face casele și altele; de la o vreme unii dintre secui trecură și peste munți, stabilindu-se în părțile Bacăului și Romanului: urmașii lor sunt **ciangăii de astăzi**.» (Gîrva, 194 sq.).

136) SECUIA (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seגיע / Sâגיע* [*sâgă* + suf. aug. *-uie*] + art. hot. fem. sg. *-a*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâגיע*“) – localitate în județul Vaslui (cf. CPLR, 90).

137) SECUIENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segui / Sâgui* [*sâgă* + suf. aug. *-ui*] + suf. *-eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâגיע*, al *sâגיעenilor*“) – localitate în județul Bacău (cf. CPLR, 90).

138) SECUIENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segui / Sâgui* [*sâgă* + suf. aug. *-ui*] + suf. *-eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâגיע*, al *sâגיעenilor*“) – localitate în județul Harghita (cf. CPLR, 90).

139) SECUIENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segui / Sâgui* [*sâgă* + suf. aug. *-ui*] + suf. *-eni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor de la *sâגיע*, al *sâגיעenilor*“) – localitate în județul Neamț (cf. CPLR, 90).

140) SECUIENI[I] NOI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seגיעeni / Sâגיעeni* + elementul formant secund, **Noi**, spre a forma o pereche toponimic-zalmoxiană de *vechi* [v. *Secuieni, supra*] – **nou**; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul noilor *sâגיעeni*“) – localitate în județul Neamț (cf. CPLR, 90).

141) SECUIESC (< pelasgo[>valaho]-dac. *secui* / *sîgui* + suf. *-esc*; adjectivul pelasgo[>valaho]-dac, *Secuiesc*, „de-al *sâגיעilor* / *secuilor* [ca purtători de *sică*]“ este element formant secund în două toponime din **Arutela** > **Arudela** > **Arudeal** / **Ardeal**: **Cristuru Secuiesc** – din județul Harghita – cf. CPLR, 31 – și **Târgu[I] Secuiesc** – din județul Covasna – cf. CPLR, 101).era confecționată din *sâgă* / gresie (cremene) și, începând cu epoca metalelor, din fier; ca

toponim, *Secure*, apare într-un document muntenesc, datând din 2 iulie 1533: «între *Săcure* și ...» / «между *Сакуре* и по...» (Ders, 213); toponimia (cf. CPLR, 90) din România contemporană nu a păstrat *Săcure[a]*, decât diminutivat, în moldovenescul *Securiceni* „săcuriceni” (v. *infra*).

145) SECURICE s. f. < pelasgo[>valaho]-dac. *secure* / *săgure* „săgure” + suf. dim. *-ice*; vectorizare semantică la *securice* / *săcurice*: „secure mică”.

146) SECURICENI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Securici* / *Săgurici* „securi mici” + suf. top. *-iceni*; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / satul celor înarmați cu securi mici, adică topoare”, „dava purtătorilor de securici”) – localitate din județul Suceava (cf. CPLR, 90).

147) SECURISCA (< pelasgo[>valaho]-dac. *Securișca* „toporișcă” [*secure* / *segure* „secure” + suf. *-ișcă* / *-ișca*]; vectorizarea semantică a toponimului: „fortăreața de la Securișca”, sau „dava-secure / săgure”); transliterarea grecească a toponimului pelasgo[>valaho]-dunărean: *Σεκορίσκα*; *Securișca* desemnează o davă / fortăreață strategică din Dacia Sud-Dunăreană – provincia Moesia Inferioară – cf. Fontes, II, 758 –, de la gura râului Asa – „afin”, cf. PTZpl, I, 44 sq.) > Osăm (afluentul de pe malul stâng al Dunării), fortificație imperial-iustiniană ale cărei ruine sunt considerate cele ce se mai pot vedea și astăzi în satul bulgăresc Belavoda-Nicopole; Procopius din Caesarea (500 – 575 aprox.), în lucrarea sa, *Despre zidiri*, certifică: «IV, 7. 3. Deci să pornim mai întâi de aici spre locuitorii din Moesia pe care poeții îi numesc „luptători de aproape”; pentru că țara lor se mărginește cu Illyria. 4. După localitatea Lucernariaburgu, împăratul Iustinian a zidit o fortăreață nouă, *Securisca*» (Fontes, II, 469). Pare-se că nu-i vorba despre localitatea *Săgăriște* / *Sigăriște* > *Cigarisce*, desemnând „locul cu mulțime de săgi”, „cariera cu săgi mărunțite de *sigini* / *săgari* pentru extragerea / prelucrarea minereurilor, pentru construcții, pentru obținerea pietrei de var și a prafurilor folosite la zugrăvit, ori în tăbăcărie” (*supra*), localitate din Istria-Peninsulă, azi, în Croația, cercetată de acad. Sextil Pușcariu, când toponimul a fost înregistrat și pe harta întocmită în orizontul anului 1925.

148) SECUSIGIU (< pelasgo[>valaho]-dac. *Secu-* „secu[l]” / „uscatul” + *-sigiu* „sîgiu[l]” / „sâg[iul]”; vectorizarea semantică a toponimului: „sîgul / sigiul uscatului, neinundabilui loc”; reamintim că *Secusigiul* se află pe malul stâng, în matca Mureșului) – localitate din județul Arad (cf. CPLR, 90).

149) SEGAI (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seg-* „sâg” + suf. top. dim. *-aș*; în *segaș* „sâgaș” se constată „sonorizarea” constrictivei prepalatale surde *-ș* în *-j*, sub „presiunea” bazei de articulare administrativ-imperiale evmezice habsburgice / austro-ungare; vectorizarea semantică a toponimului: „locul cu *sâgaș*”, „localitatea sâgașului”) – localitate din județul Alba (cf. CPLR, 90).

150) SEGARCEA (< pelasgo[>valaho]-dac. *segărice* / *săgărice* + articolul hotărât pentru nominativ / acuzativ, feminin-singular: *-a* și cu sincopa lui *-i-*) – localitate (cf. CPLR, 90) din județul Dolj, aflată cu 28 de kilometri mai la sud de Craiova, având coordonatele: 44° 5' 37" N – 23° 44' 46" E – 44° 5' 37" N – 23° 44' 46" E; din 1965, a devenit oraș; potrivit statisticilor, „în anul 1965, Segarcea avea 8550 de locuitori”, număr ce – la recensământul din anul 2002 – a scăzut la 8066.

Este un important centru viticol (fig. 47-b) din România (cu faimă adusă de înalta calitate a producției de coniac, de zaibăr, de vinuri albe etc.). Unii dintre istorici / arheologi susțin că – pe temeliiile unui turn dacic – în anul 1547, a fost ridicată o mănăstire fortificată, ale cărei ziduri, reparate în secolul al XIX-lea, au rămas pe verticală până în zilele noastre, în ciuda seismelor imperial-otomane și de alt soi, cunoscute de provincia Alutuania > Oltenia – ce-a jucat un rol fundamental din istoriile Daciei și până în prezent.

151) SEGARCEA-DEAL (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segăricea* [cu sincopa lui *-i-*] „săgăricea” + elementul formant secunt, *Deal*; vectorizarea semantică a toponimului: „săgăricea din deal”) – localitate din județul Teleorman (cf. CPLR, 90).

152) SEGARCEA-VALE (< pelasgo[>valaho]-dac. *Segăricea* „săgăricea” + elementul formant secund, *Vale*; vectorizarea semantică a toponimului: „săgăricea din vale”) – localitate din județul Teleorman (cf. CPLR, 90).

153) SEGET / SEGHEȚ > SIGET / SIGHET > SÎGET / SÂGHET s. n. < pelasgo[>valaho]-dac. *săg[ă]* + suf. col. *-et*; vectorizare semantică: „mulțime / droaie de săgi”, „săgi sparte”, „gresiiș”.

Fig. 47. *Segarcea* – a) poziționarea orașului pe hartă; b) intrarea în „cetatea zaibărului regal“.

154) SEGGE[T]D[UN] / SZEGED (< pelasgo[valaho]-dac. *Seghedin* < *Seghetdyn* < *Seggetdun* < *Seggetdon*, toponim rezultat prin compunere: *segget-* „sîget“, „pietriș“ + *-don* > *-dyn* / *-din*, elementul formant secund având aceeași semnificație întâlnită la primul element formant din *Don-Ares* / *Dunăre*; vectorizarea semantică a toponimului: „casa / cetatea **sâgetului** de la / dinspre *Don-Ares* / *Dunăre*“) – davă din Dacia de Vest, pe malul stîng al Dunării, la vărsarea Mureșului în Tisa (de unde apele acestei perechi zalmoxiene de râuri mai străbat câțiva kilometri până la confluența cu *Dunărea*), azi, în Ungaria. *Segge[t]d[un]*

J > *Seghedin* (în limba pelasgo[>valaho]-dacă) / *Szeged* (în limba maghiară) a fost o importantă, strategică davă a Daciei, formând o „zalmoxian-toponimică pereche“ de *mic* (*Segge[t]d[un]* / *Szeged*) – *mare* (*Siggidun* – azi, Belgrad, capitala Serbiei; v. *infra*, fig. 49). Precizăm că în limba pelasgo(>valaho)-dacă, *seget* (s. n. „sâget“ / „sîget“, desemnând o „mulțime de sâgi sparte / mărunțite, produs al viiturilor de râuri, cu „depunere“, îndeosebi, în meandrele acestora“) este rezultat din sufixarea apelativului *sâg* / *sâgă*; derivatul *seget* („sîget“) se relevă anterior anului 450 d. H. (v. „roirea“ *supra*, fig. 19-a); *sâget* – dar ca element formant secund – s-a conservat și în *Sarmisegetusa* (< *Sarmis-seget-tusa*) / *Sarmizegetusa*, numele capitalei Daciei.

Seghet[dun] / *Seghedin*, numele pelasgo-dac, adică valah-arhaic purtat și azi de frumosul oraș din Ungaria (de peste o sută de mii de locuitori), ori, mai exact spus (potrivit grafiei etimologic-maghiare), *Szeged* (fig. 48, *supra*), a conservat o formă arhaică, nealterată de milenii, a primului element formant, *seget* „sâget“, evident, nu din veacul așezării ungarilor / maghiarilor în Dacia de Vest – Pannonia, al X-lea, pe malul drept al Dunării de Mijloc, în partea stăpînită de Imperiul Bizantin, „prin bunăvoința împăratului de Constantinopol“, ci cu mult mai târziu; cu multe secole după „încuscrirea“ ducelui / „regelui“ valah, Menumorut, cu primul conducător ungar, Arpad, mai exact spus, după căsătoria / nunta fiicei conducătorului valah din „duca-tul“ / „țara“ dunăreano-tisiană, cu Zultes, fiul lui Arpad, „gînerele maghiar“, când a primit ca zestre și câteva moșii situate pe malul stîng al Dunării, între cotul „sacruului“ fluviu dacic (*Baja*) și Tisa (dar nu și dava *Seghedin* / *Szeged*).

Fig. 48. *Segget[dun / Duna]* > *Szeged* < *Seghed[in]* – trainice clădiri din secolul al XX-lea, pe temeliile de *sîget* (< *seget*).

Fig. 49. Două orașe din Dacia de Vest, formând o pereche zalmoxian-toponimică de *mic* – *mare*: *Segge[t]d[un]* (*Szeged*) – *Siggidun* (*Belgrad*).

Există și un onomastic pelasgo(>valaho)-dac, provenind de la toponimul *Seghedin*: Petru *Seghedinaț* – nume intrat în istorie, pentru că a fost purtat de conducătorul răscoalei din Banat a țăranilor valahi / dacoromâni, maghiari și sârbi, din anul 1735, certificându-se astfel și lingvisticul fapt că în acest orizont temporal era „palatalizată“ africata prepalatal-sonoră (-*ğ*- / -*ge*-) în oclusivă sonoră (-*g*'- / -*ghe*-).

155) SEGHEGINAȚ (< pelasgo[valaho]-dac. *Seghedin* „nume de cetate-oraș din Dacia de Vest“ – v. *supra* – + suf. onom. -*ăț[ean]*, apocopat în spirit dialectal-bănățean; vectorizarea semantică a onomasticului: „[Petru] cel originar din *Seghedin*“); potrivit literei istoriilor, *Petru Seghedinaț* a fost, după cum s-a mai spus, marele «conducător al răscoalei țăranilor români, sârbi, maghiari, din Banat, în anul 1735» (DER, IV, 351).

156) SEGHIȘTE (< pelasgo[valaho]-dac. *Seghiș* „sâgiș“ / „sâghiș“ + suf. col. -*iște*; vectorizarea semantică a toponimului: „așezarea de la **sâgiște**“, „loc ce se distinge printr-o droaie de **sâgi**“) – localitate din județul Bihor, situată (v. *supra*, fig. 50) la sud-est de orașul Dr. Petru Groza, având coordonatele: 46° 32' N – 22° 29' E (cf. CPLR. 90).

157) SEGLEȚ (< pelasgo[valaho]-dac. *Seguleț / Sâguleț* [*sâgul* + suf. dim. *-eț*], prin sincoparea lui *-u-*; vectorizarea semantică a toponimului: „localitatea celor de la sâgul mic / sâguleț”) – sat (cf. CPLR, 90) din județul Dolj.

158) SEGUI s. m. < pelasgo[valaho]-dac. *sâg[ă] / sic[ă]* + suf. *-ui*; vectorizare semantică: „om de la *sâgi*“ / „om înarmat cu sică“ (v. *supra*: *sâgui*, *secui*, *sicui*).

Fig. 50. *Seghiște* și harta vecinătăților ei.

159) SIBICIU[L] DE JOS (< pelasgo[valaho]-dac. compus din *Sibiciu[l]* „sighiciu“ / „sâghiciu“ [< *sâg* + suf. dim. *-ici* + art. hot. sg. *-u/l*] + prep. *de* + adv. *Jos*; vectorizarea semantică a toponimului: „localitatea celor de la sâgul mic [*sâghiciu*], cel de jos, din vale / poiană“) – așezare din județul Buzău; formează pereche buzoian-toponimic-zalmoxiană cu *Sibiciul de Sus* (cf. CPLR, 90).

160) SIBICIU[L] DE SUS (< pelasgo[valaho]-dac. compus din *Sibiciu[l]* „sighiciu“ / „sâghiciu“ [< *sâg* + suf. dim. *-ici* + art. hot. sg. *-u/l*] + prep. *de* + adv. *Sus*; vectorizarea semantică a toponimului: „localitatea celor de la sâgul mic [*sâghiciu*], cel de sus, din deal“) – așezare (cf. CPLR, 90) din județul Buzău; formează pereche buzoian-toponimic-zalmoxiană cu *Sibiciul de Jos*.

161) SIBIEL (< pelasgo[valaho]-dac. *Sibiu / Sîghiu* „sighiu“ / „sîghiu“ + suf. dim. *-el*; vectorizarea semantică a toponimului: „dava / așezarea celor de la *sîghiel* > *sibiel*“) – localitate din județul Sibiu; formează pereche toponimic-zalmoxiană de *mic / Sibiel – mare / Sibiu* (cf. CPLR, 90).

162) SIBIOARA (< pelasgo[valaho]-dac. *Sibiu / Sîghiu* „sighiu“ / „sâghiu“ + suf. dim. *-oara*; vectorizarea semantică a toponimului: „dava / așezarea celor de la *sîghioara* > *sibioara*“) – localitate (cf. CPLR, 90) din județul Constanța.

163) SIBIȘEL-BERIN (< pelasgo[valaho]-dac. comp. *Sibiș / Sîghiș* [*sibi-* / *sîghi-* „sâghiu“ + suf. col. *-iș*] + suf. dim. *-el* + *Berin* ca element formant secund / distinctiv – *infra*; vectorizarea semantică a toponimului: „așezarea celor de la *sîghișelul / sibișelul* de Berin[i]“) – localitate din județul Hunedoara (cf. CPLR, 90).

164) SIBIȘEL-RÂU-DE-MORI (< pelasgo[valaho]-dac. comp. *Sibiș / Sîghiș* [*sibi-* / *sîghi-* „sâghiu“ + suf. col. *-iș*] + suf. dim. *-el* + determi-nativele elemente formante impuse de existența celui alt *Sibișel: Râu[l]* + *de* + *Mori*; vectorizarea semantică a toponimului: „așezarea celor de la *sîghișelul / sibișelul* dinspre Râul Morilor“) – localitate din județul Hunedoara (cf. CPLR, 90).

Fig. 51. Siggidava / Sibiu (Sâghiu) – Turnul Sfatului (mai mult ca sigur, „în sacrul pătrat zalmoxian al Soarelui-Moș“; foto: *apud* Ovidiu Sopa).

165) SIBIU (< pelasgo[valaho]-dac. *Sighiu[l] / Sîghiu[l]* [< *sighi-* / *sâghi-* + art. hot. *-u/l*], cu vocala *-â-* / *-î* > *-i-*, și cu oclusiva dentală surdă, *-g'*, bilabializată sonor, *-b-*, nu numai sub înrâurirea vocalei închise anterior, *-i-*, antepuse și postpuse, ci și sub presiunea bazei articulatorii a funcționării din administrațiile imperiale cunoscute de Dacia: 1. mai întâi, antica administrație romană „deformează“ toponimul / hidronimul în *Cibinum* – constrictiva dentală surdă, *S-* [din pelasgo-dacul *Sighiu / Sîghiu*] devine africată prepalatală surdă, *Č-* / *Ci-*, în următoarele „circumstanțe atenuant-lingvistice“: în epoca imperial-romană, provincia *Arutela* > *Arudela* > *Arudeal / Ardeal* a Daciei deținea nu numai monopolul aurului și sării, ci era – pentru întregul Imperiu Roman, pentru Eurasia – unul dintre cele mai importante centre metalurgice, producătoare, între altele, și de *sigine* / *sighine*, adică de lănci, *dava-Sighiu / Siggidava* fiind la acest capitol între cele mai vestite; *sighina* pelasgo-dacă, de la Herodot citire, devine în graiul romanilor / latinilor *sibina / sibyna*, *ae* <f. [un fel de]

lance sau țepușă de vânătoare» – GDlr, 1122; și pentru că pelasgo-daca *sighină* fusese transferată în latineasca *sibina*, cu oclusiva dentală surdă, *-g'*, bilabializată sonor, în *-b-*, administratorii împăratului de la Roma, analogic și pe baza apropierii semantice dintre numele davei, *Sighiu / Sîghiu*, și numele vestitului produs militar, pelasgo-dac, *sighina* > *sibina*, „conving“ ca toponimul / hidronimul *Sighiu / Sâghiu* să fie nu *Sibin* [confundabil cu obiectul produs *sibina*], ci *Cibin[um]*; 2. aproape pe urmele imperialilor Romei merge și evmezica administrație habsburgică / austro-ungară ce își permite redenumiri ale localității ca, de pildă, **Hermannstadt, Nagyszeben** etc.; subliniem că vorbitorii ambelor administrații imperiale nu aveau – ca și urmașii popoarelor lor de azi – nici „bază de articulare“ pentru sunetele *ă, î / â* și, firește, nici litere în alfabetele lor spre a le [cali]grafia etc.; vectorizarea semantică a toponimului: „dava / localitatea [orașul / municipiul] celor de la sîg / sâghiu“) – este municipiul-reședință (și „Capitală Culturală Europeană“, în anul 2007) din județul omonim, Sibiu (v. *supra*, fig. 51 – **Siggidava** / „Dava Sîghiului“ – *infra*, fig. 58 / 59).

Mai mult ca sigur, în temeliiile municipiului *Sibiu* < *Sîghiu*, de coordonate: 45° 47' 45" N – 24° 9' 8" E / 45° 47' 45" N – 24° 9' 8" E, aproape ca ale lui Ptolemeu, calculate (la Alexandria-Egipt) în orizontul anului 150 d. H.: 48° – 46° 20', se află importanta „fortăreață a aurului“ din Dacia (provincia Arutela > Arudela > Arudeal / Ardeal), **Siggidava**. Forma (în antichitatea Daciei) și formează (și în prezentul României) două perechi toponimic-zalmoxiene: (1) de „masculin“ (*Sibiu*) – „feminin“ (*Sighișoara*)“ și (2) de „mare“ (*Sibiu*) – „mic“ (*Sibiul*)“. Municipiul *Sibiu* – potrivit recensământului din anul 2002 – avea 154 548 de locuitori, pelasgii > valahii / dacoromânii reprezentând **95,72%** (*apud* „Enciclopedia liberă *Wikipedia*“).

Fig. 52. Sic, jud. Cluj: a) Strada principală; b) Casă tradițional-valahă cu temelie din sâgi, expusă la Muzeul Etnografic din comuna Sic.

166) SIC (< pelasgo[>valaho]-dac. *Seg* > *Sîg* „pietroi / bolovan mare“, „sâg / drob de sare“; vectorizarea semantică a toponimului: „locul / locuitorii de la sâg“, „locul / locuitorii de la sâgul, sau stânca, ori marele drob de sare“) – sat din județul Cluj (*supra*, fig. 52, a, b). În antichitatea Daciei, ca și în Dacia sfârtecă de Imperiului Roman, ori de imperiile evmezice, Habsburgic, sau Austro-Ungar, localitatea *Sic* („sîg“ / „sîg“) era vestită prin minele de sare, sarea Daciei hrănind mai toată Eurasia; **siceni / sâgenii** erau tratați cu un interes special de administratorii imperiali: într-un document din anul 1291 erau numiți «hospites nostri de *Zek*», adică „oaspeții noștri de [la] *Sec* > *Sic* > *Sîg*“ (*apud* *Wikipedia*).

167) SICAR < pelasgo[>valaho]-dac. *sîgă* > *sică* + *-ar* ; pl. *sicari*; semantism neolitic: „cel ce locuiește / lucrează la sâg / sâgi“ / „cei ce locuiesc / lucrează la sâg / sâgi“; din epoca fierului, după inventarea *sicăi* ca unealtă / armă: „purtător de *sică*“, „producător / fabricant de *sici*“, „războinic înarmat cu *sică*“ – în sinonimie: „cuțitar“.

EDITURA
HERALD

ORGANIZATOR
aer
asociația editurilor din România

SUB EGIDA

FRANȚA
invitat de onoare

EDITURA HERALD

Vă invită
la

Bookfest

Târgul Internațional de Carte
30 mai – 03 iunie 2012
Romexpo
Standul Editurii Herald

Cărțile Editurii Herald te așteaptă la
Târgul Internațional de Carte – Bookfest 2012,
într-un program captivant de lansări de carte, conferințe, workshop-uri, demonstrații, muzică,
momente ambientale, dans, concerte, spectacole, videoproiecții și arte conexe.

Programul Editurii Herald la Bookfest - 2012

Joi, 31 mai 2012 Ora: 15.00 Standul propriu

Eveniment: **Sundao**

Invitați: **Camelia Cioba** (Vicepreședinte Asociația "Floarea Vieții"), **Andreea Șerbănescu**, **Gabriela Deniz** (Psiholog)

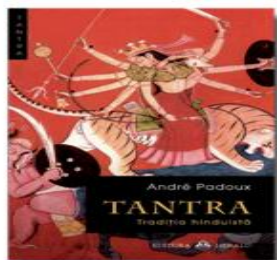
Lansare de carte:
Jae-Sheen Yu, "**Sun dao** – respirația daoistă și practica vindecării"

Joi, 31 mai 2012 Ora: 17.00 Standul propriu

Eveniment: **Colecția Tantra**

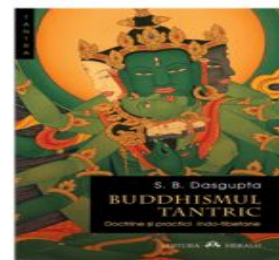
Invitați: **Radu Bercea** (indolog/filosof), **Vlad Șovărel** (coordonator colecție), **Aurelian Scrima**

Lansarea Colecției Tantra:

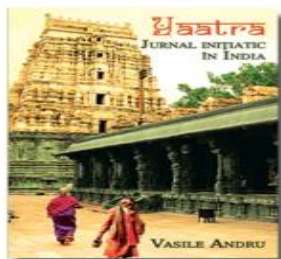
André Padoux, "**Tantra**";

S.B. Dasgupta, "**Buddhismul tantric**".

Vineri, 1 iunie 2012 Ora: 17.00 Standul propriu

Invitați: **Vasile Andru** (scriitor), **Dr. George Anca** (scriitor/indolog), **Dr. Carmen Pesantez** (Dir. Bibl. Pedagogică)

Lansare de carte:

"**Yatra. Jurnal din India**", de [Vasile Andru](#)

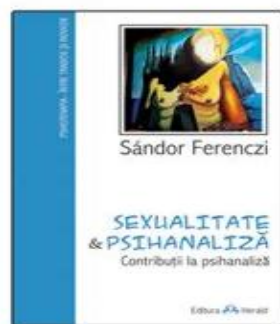
Sâmbătă, 2 iunie 2012 Ora: 15.00 Standul propriu

Eveniment: **Colecția de Psihoterapie**

Invitați: **Mihai Dobrovolschi** (realizator Radio Guerilla), **Brândușa Popa** (Psiholog clinician),
Gabriela Deniz (Psiholog)

Lansare de carte:

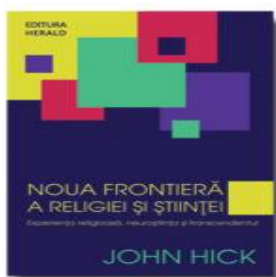
Clasici ai psihanalizei: **Otto Rank** & **Otto Sachs**, "**Psihanaliza și științele umaniste**"; **Sandor Ferenczy**, "**Sexualitate și psihanaliză**"; **Otto Rank**: "**Mitul eroului**"; **Sigmund Freud**: "**Despre psihanaliză**". Standul propriu

Sâmbătă, 2 iunie 2012 Ora: 17.00 Standul propriu

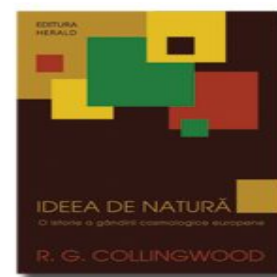
Eveniment: **Colecția Mathesis**

Invitați: **Tudor Călin Zarojanu** (scriitor/realizator TV), **Alexandru Anghel** (coordonator colecție)

Lansare de carte:

John Hick, "Noua frontieră a religiei și științei";
R.G. Collingwood, "Ideea de natură. O istorie a gândirii cosmologice europene".

Duminică, 3 mai 2012 Ora: 15.00 Standul propriu

Eveniment: **Colecția Coqito**

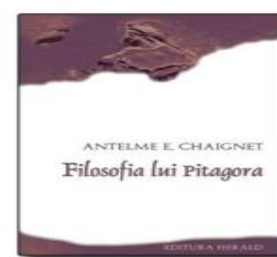
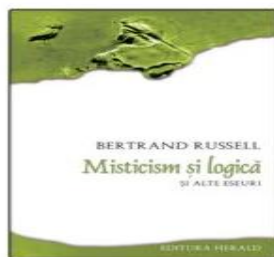
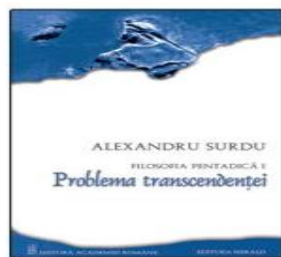
Invitați: **Alexandru Surdu** (academician), **Bedros Horasangian** (scriitor), **Corneliu Sterian** (prof. univ.)

Lansare de carte:

Alexandru Surdu, "Filosofia Pentadică I. Problema transcendenței";

Noutăți din colecția Coqito:

Bertrand Russell, "Misticism și logică"; **Antelme E. Chaignet**, "Filozofia lui Pitagora".

Editura Herald îți aduce la Târgul Internațional de Carte – Bookfest 2012 peste 250 de titluri noi, cu reduceri între 15 și 35%!

Urmărește aici evenimentele Editurii Herald de la Târgul Internațional de Carte „Bookfest 2012”.

Îmi place EDITURA HERALD Like

 4.357
Aprecieri pozitive

Photos

**Fii primul care participă
la noutățile și evenimentele conexe
organizate de Editura Herald!**

>> [Comunicatul de presa in format WORD cu diacritice \[descarca\]](#)

Pentru mai multe detalii si comenzi on-line va asteptam la www.edituraherald.ro

Pentru comenzi prin e-mail scrieti-ne la comenzi@edituraherald.ro

Pentru comenzi prin posta utilizati adresa: Editura Herald OP.10 - CP.33 Cod 024220 Bucuresti

Pentru comenzi prin telefon ne gasiti la: 021.3194060, 021.3194061, 0771.664.320, 0744.888388

Pentru comenzi prin fax : 021.3194059

[Urmareste aici campaniile Editurii Herald](#)

Igor Mocanu

PR Executive - Editura Herald

Mob: 0743.05.05.07

Tel: 021.3194060, 021.3194061

Fax: 021.3194060

E-mail: igor@edituraherald.ro

www.edituraherald.ro

www.teasteptaminlibrarie.ro

www.libraruliscusit.ro

[Join us on Facebook](#)

ADRIAN BOTEZ

Interviu cu scriitoarea și jurnalista **MARIA DIANA POPESCU**, redactor-șef adjunct, la revista „**AGERO**”-**STUTT GART/GERMANIA**
www.agero-stuttgart.de

MARIA DIANA
POPESCU

„SE IMPUNE O <<DICTATURĂ A
VIRTUȚII>>

Adrian Botez: *Stimată doamnă Maria Diana Popescu, interviul de față este, pentru mine, dintr-un anumit punct de vedere, o premieră. Mai exact, pentru prima oară intervievez o persoană de mare finețe a Duhului, având o valoare spirituală încă ne-explorată decât destul de fugitivo-superficial, de către hermeneuți - dar atât de discretă cu sine însăși, încât ai zice că „lucrează sub acoperire”, sub pseudonim. Am răscolit tot Internetul, pentru a afla, înafară de titluri de cărți, versuri sapiențial-orfice și articole de o eleganță și, concomitent,*

*incisivitate (intelectuală și critică) exemplare – și niscaiva date biografice : n-am aflat decât lucruri ținând de ideatica dvs. splendidă, am „legumit”, cu aleasă desfățare, formulările dvs. subtil-sentențioase, din articole, dar nimic despre omul cu personalitate tetrestră, omul de „carne și sânge”, omul care să devină un con-locutor solid, non-fluid. Pe de o parte, vă admir, necondiționat, superba dvs. discreție, în acest veac al exhibiționismului, al imposturii și al mahalagismului mondializat! Dar, cu următoarea informație seacă: „Maria Diana Popescu - eseist, critic, poet, jurnalist, redactor șef-adjunct - revista „Agero”- Stuttgart, consilier editorial – „Slova creștină”, redactor șef ag pe rime (n.me: nici nu știu cum se traduce sintagma: “redactor șef ag pe rime”), Președinte al Societații Academice Art Emis, vicepreședinte al societății culturale Art Emis, membru al Academiei Olimpice Române, filiala Vâlcea, senior editor revista Pietrele Doamnei, 14 volume publicate” – la care se adaugă un „tablou” (vast și fascinant, nimic de zis) al operei scrise/editate de dvs., până acum: **Lumea dintre gânduri** - poeme; **Trecutul din clipă** - poeme; **Urmă de stea** - poeme; **Atingere de înger** - poeme; **Dialoguri privilegiate**, vol. I - interviuri; **Vechimea veșniciei** - poeme; **Cursuri de șantaj** - poeme; **Cai crucificați la simpozioane** - poeme; **Imperfectul perfect** - poeme; **Dialoguri privilegiate**, vol. II - interviuri; **Dialoguri privilegiate**, vol. III - interviuri; ...**Restul este legendă!**- poeme; **Omenirea în paragină savantă** - eseuri. În curs de apariție: **Clopotе și incendii** - poeme*

N-am prea devenit un „răsfățat al științei despre oameni”! Totuși, oamenii (mai ales în climatul de hiper-suspiciune, din zilele noastre, când mai toți „se dau” tocmai ce nu sunt și nu vor fi niciodată, pentru a manipula mai ușor, din spatele cortinei), oamenii, zic, trebuie să-și cunoască, și întru viață, măcar cât de cât, modelele de duh, spre a căpăta încrederea (absolut necesară) de a le urma. Și dvs., din multe puncte de vedere (nu doar scriitoricesc, ci, în primul rând, poate, din acela al atitudinii, al verticalității de cetățean/Om al Cetății - „Cetate” numită România, numită „lume”) vă constituiți într-un autentic model ontologic. Academicianul Academiei Europene, Gheorghe Păun, afirmă despre dvs., într-un articol: „Iat-o, de-o pildă, pe Maria-Diana Popescu. Marie și Diana, în același timp, predestinare încă de la botez, ursită de ursitoare darnice, dar nu mult doritoare de consens. Fragilă până la evanescență (nu o spun eu primul), pioasă la modul înalt al termenului, „trăind parcă pe furis” (și asta am citit-o undeva), cu o delicatețe uneori anacronică – mai ales pentru vremea noastră tarată de indelicatețe, elegantă în fiecare gest, pregătită parcă să mângâie lumea pe creștet în fiecare clipă, dar și mintoasă până aproape de limita agresivității – mai ales pentru vremea noastră superficială, plină de aplomb (gazetăresc), rapidă în gând, rapidă la condei, eficientă, mobilă și productivă, îndragostită vizibil de limba română. Volume de poezie, volume de interviuri, publicistică – ba chiar și fotografie. Metafore-filigran, pictate cu pensulă orientală, pe hârtie de mătase, pe bob de orez, dar și metafore ample, puternice și neașteptate, convingătoare; un aer firesc-învăluitor de rană poetică, de damnare, de simțire hipertrofiată, asumându-și toată melancolia lumii și încă ceva pe deasupra, dar și răzvrătirea unui spirit liber, interogativ, bântuit de setea de dreptate (existențială), cu un solid antrenament filosofic, livresc sau doar dobândit prin iluminare poetică. Titluri de carte care sunt poeme în sine, interviuri care-i fac să transpire pe cei intervievați (știu ce spun, că și de-aceia am folosit mai devreme cuvântul „mintos”), o prezență (cu cadență) de invidiat în cetatea literară, nu totdeauna comodă pentru cei din jur, niciodată ignorată. Spuneam, Marie și Diana în același timp, prind-o cine poate într-un singur paragraf, într-o singură pagină”. Am reținut (dincolo de admirația sa nedisimulată, pentru activitatea Duhului dvs. rebel, profund, subtil-inflexibil, efervescent, proteiform și multiplu-demiurgic) două expresii, pe care le păstrez, pentru că sunt perfect de acord cu ele: „fragilă până la evanescență” și „trăind parcă pe furis”. Vă rog să mă credeți că respect, cu religiozitate, intimitatea oricui...dar, în același timp,

credeți, vă rog, omului aflat „**sub vremi**”: că, departe de a avea curiozități maladive, de „țată”, încerc, și eu, o frustrare, ca și academicianul Gheorghe Păun, în fața unei atât de pronunțate „evanescente” și a unei „furișări existențiale” atât de evidente. Cu mult tact și delicatețe, aș dori, o clipă, să îndepărtăm un colț al Voalului Isiac - să se întrevadă, măcar parțial, ce și cine există dincolo de misterul „**marianic**” ori de cel al „**Artemidei/Diane**” – ...și aș vrea să n-o pătesc, eu („instigatorul la dezvăluire”), totuși, precum Acteon, cel transformat în cerb - „încornorat”, ba și sfâșiat de câini. În această Eră a Virtualității, aș îndrăzni să-mi doresc să „dau mâna”, interneristic, cu o non-virtualitate. Ca urmare, mă voi preface că vorbesc în numele „marii mase a spectatorilor”, care „cere o explicație” - vorba unui personaj emfatic și ipocrit, din Maestrul și Margareta (Arkadi Apollonovici Sempleiarov), al lui Bulgakov: „**Vă rugăm, dacă se poate, să ne dezvăluiți măcar câteva elemente ale existenței dvs. concret-umane!**” – pentru a avea certitudinea că vorbim/dialogăm „pe viu”/cu viii ...iar nu în cadrul unei ședințe de spiritism!” Sper că, prin această nevinovată întrebare, n-am devenit la fel de grobian, în esență, precum „musiu” APOLLONOVICI Sempleiarov. Și chiar de m-ați categorisi așa, oare cine are șanse mai mari să afle ceva despre Artemis/Diana, decât „fratele” Apollon și... ”cimotoile” lui literare...adică până și... ”-ovicii”. N-am zis „mojicii”! Până și Venus are un loc și un mod de a se naște, întru concretețe geografică! Bunul Homer însuși (deloc indiscret, în Înțelepciunea Orbirii sale), poate zice despre ea: „chipreșa zeiță”! Veți zice: „Homer este vizionar! El își interiorizează, în Duhul său, Nașterea Afroditei.” Bine-bine, dar unde mai vedeți dvs., astăzi, și în ce împrejurări – „homeri”, „vizionari”, „vizionarism”...? Totul devine de o concretețe și de un sybaritism și egotism cu adevărat grobian-dezagreabile. Unul ca mine ar dori să știe, despre semenii săi, doar fragmente microscopico-iluminative: unde s-au născut, când au văzut lumina „apollinică”, ce orgolii au. Cer mult prea mult și cu o indiscreție revoltătoare și lamentabilă, în același timp - așa-i?

MARIA DIANA POPESCU: Stimate profesor doctor Adrian Botez, „din toți cei care se ascund, sunt cel mai ascuns”, afirma Nietzsche. Viața filosofului era mai secretă decât opera sa, sau, mai exact spus, cunoaștem despre viața lui atât cât ne îngăduie opera. „**Scriitorii nu au biografie. Biografia lor este opera lor – măreață sau mai puțin măreață**”, spunea Noica. „**Aș vrea să fiu în același timp vestită și necunoscută**”, parafrazându-l pe Edgar Degas, însă mă subsumez modestelor mele scrieri (14 cărți de autor, alte câteva antologii) și profesiei de jurnalist. *Trăiesc pe furis*, astfel ca existența mea să nu incomedeze aleile cu sfînși. Tactica dezgolirii merită reflecție, trebuie să mă tem pentru mine, avînd în vedere linia vehementă a protestelor din cei 12 ani de presă scrisă, dar și unele mesaje de la cei care mă pîndesc prin binoclu, metodic și riguros, în turnul din care arareori mai cobor. Avem de-a face cu un public inteligent, el trebuie avertizat cu grație prudentă că te afli în sprijinul lui. Rămân, totuși, fidelă preceptului baconian „**De nobis ipsis silemus**” (despre noi înșine să tăcem), astfel ca faptele să vorbească. Vreau să știți că m-am născut pe un deal în Ardeal, tocmai cînd ursitoarele erau plecate de acasă. Era marți, 29 mai, zi de primavară. Bunicul meu, notar de meserie, de bucurie că în băătătură a mai sosit un nepot, m-a înregistrat cu altă dată decât cea reală. Călcasem pe pămînt cu impasul, s-a dovedit a fi așa, am copilărit în partea opusă a țării, bucuriile se opreau rar la poartă. Așa se face că *mi-am luat lumea în cap*, am făcut o pereche de studii universitare, alte forme de învățămînt cu durată de un an sau trei, și ca toți cei veniți pe lume marțea, visez ca, într-un viitor apropiat, să mă înscriu la un doctorat. Știți bine, e o modă în toate. Mă bucur, culmea, nu de cei 24 de ani cînt m-am purtat prin școlile patriei, ci de premiile la poezie și de toate diplomele și medaliile pentru publicistică din ultimii ani. Unul din pereții casei e tapetat cu astfel de acte înrămate. Bucuria aceasta mă întinerește cu cîte o amiază, mă îmbătrînește cu cîte un popas. Vîrstă nu am, stimate domnule Profesor Doctor, nu am avut niciodată, ca să nu mă tem de viitor. La urma-urmei, sînt mîndră că m-am născut marțea și că pot enunța despre mine ceea ce mi se pare fantastic: **EXIST!** Nu în simulacru, nu în automatismul pseudorațional, nici în păienjenitul mitomaniilor colective, ci în actul cognitiv, în analiza critică a sistemelor de gîndire și acțiune cu care mă confrunt.

Adrian Botez: Spune, despre dvs., Poetul Eugen Evu într-o recenzie (cf. *Să aprinzi întunericul cu propria lumină - „Imperfectul perfect”*, Editura Tiparg, 2007): „**Maria Diana Popescu este evident în marș superb spre și întru autocunoaștere, via livrescă, însă tensiunile înnoitoare și benefice pentru cel atras de sensul stării – rostuirii Poetului în Cetate - sunt izbuciri limpezi din adâncimi bogate ale Însuflețirii empatice, iubitoare de semeni...**” Asta era în 2007. Acum suntem patru ani mai târziu - 2011. Ați ajuns, între timp, la „autocunoașterea” despre care vorbea recenzentul cărții dvs. de Poezie (observați, vă rog, că eu ortografiez Poezia, cu „P” - întru sacralitate)? Chiar îi iubiți pe oameni? Mai merită oamenii să fie iubiți, după cât de ne-oameni se dovedesc a fi, majoritatea (nu mă exclud, neapărat), și încăpățânați întru refuzul de Hristos?!

MDP: A vorbi despre atotcunoaștere este ostencios. Cu toții tindem spre îndemnul fundamental al lui Socrate, „*Cunoaște-te pe tine însuși!*”, însă cunoașterea de sine se împotmolește în echivocul întreprinderii. Mobilul analizei eului nu e niciodată clar. Ezită între justificare și acuzație, între eliberare și înlănțuire, între recuperare prin cuvânt și risipa prin aluzii ori imagini nebuloase. Atotcunoașterea opune rezistențe hotărâte metodelor măsurătoare, deși se bucură de prestigiu teoretic în rîndul gînditorilor. E, poate, la mijloc și teama de-o nouă „teologie”. Sondarea propriilor adîncimi, revolta perpetuă a unui gînd împotriva lui însuși, răspund dorinței fundamentale de clarificare, dar în paralel cu proiecția publică a pierderii de sine, cînd eul este obiectivat simultan cu obiectivarea caracterului public la care se supune.

Însemnă că, eu, MDP, subiectul confesiunii, devin un Eu redus la condiția interiorității; și spre deosebire de experiența religioasă, experiența interiorității nu-și acordă altă autoritate decît sinele. Sustrăgîndu-se tentațiilor publice, eul meu ar suspenda orice transfer între sine și socialul-public, a cărui dorință este, de regulă, de a manevra statutul subiectului. De altfel, unitatea dintre subiect și ființă poate fi chiar o iluzie, o hologramă pentru public. Fiecare dintre aceste entități este animată de forțe proprii, de un flux continuu, predeterminat. Confesiunea sinelui este tocmai un recurs la această ruptură, la scindarea care permite abolirea prea strictei determinări a mecanismelor de funcționare a relației interior-exterior-public.

Atotcunoașterea și confesiunea despre ea, apar, stimate Profesor Doctor Adrian Botez, atunci cînd conștiința și experiența sinelui se întîlnesc cu practica, iar eu, subiectul MDP, m-aș putea transforma în propriul instrument de cunoaștere, de investigare a lumii. A lumii interioare și exterioare. Vorbesc despre conversia sentimentului persoanei, despre acea deplasare a locului pe care l-aș ocupa în propria imaginație, în propriile sunete și energii încătușate în propria materie, procese care țin mai degrabă de inițiați, de psihologia sonoluminică. Mișcîndu-mă zilnic „*între Dumnezeu și neamul meu*”, mai caut încă unde este eul meu în cel mai înalt grad. Mă mai aflu împotriva sau pentru o temă, o idee, pe care nu le-am dus pînă la eroism, în sfera profunzimii, pînă acolo unde să beneficieze de avantajul unor repere încercate chiar de mine. Încă mai transfer în casa cuvintelor întrebări esențiale, întrebări necheltuite. Pînă la urmă, fiecare cuvînt are casa lui, în care locuiesc căutările. Să fie acestea toate ochiul atent spre atotcunoaștere? Habar nu am. Am însă libertatea să aleg, potrivit lui Țutea, frînghia agățată de cer, spre lumină sau să cobor în întuneric. Iată bipolaritatea libertății mele! Cu toate că mă îmbrac în salopeta căutătorului chiar și la Operă, port mănuși de dantelă în război și susțin că nimic nu se compară cu iubirea acelui microcosmos și microteos din miezul ființelor. De aceea, uneori mă cocoș pe acoperișul lumii și fac pe îngerul păzitor. De sus se vede bine pe pămînt și nici gîndacii nu mi se mai par dezgustători.

Alteori, nu-mi pot stăpîni zîmbetul de dispreț la ideea că în fiecare zi urc în același TREN și ajung înapoi, pe Pămînt, unde îmi aduc aminte de Baudelaire: „*Ca să nu simțiți cumplita povară a Timpului care vă zdrobește umerii și vă înconvoaie la pămînt, trebuie să vă îmbătați neconținut. Cu poezie ori cu virtute, după cum vă e felul. Dar îmbățați-vă!*” Și tot încerc să gust, de ceva vreme, din aceste în-fericiri. Cît despre iubirea de oameni, e adevărat, suprapopularea orașelor o inhibă. Sînt prea mulți oameni de iubit: la serviciu, în comunitate, și că în mod repetat ne este suprasolicitată disponibilitatea de a empatiza, intervenind instinctul de conservare, care duce, în cele din urmă, la izolare afectivă. Totuși, mă încapăținez și cred că ne-am născut într-un „imperiu creștin”, al cărui suveran, Dumnezeu, promulgatorul legii supreme a iubirii, este de o bunătate fără precedent și ne va ține aproape.

Adrian Botez: *Prof. univ. dr. Marian Barbu scrie despre dvs., ca ziaristă și scriitoare (cf. Prozatori cu ștaif - Maria Diana Popescu: „Este de minune ce pledant pro causa se arată jurnalista Diana Popescu, atunci când referirile sale se circumscriu României, interesului pe care politicienii actuali ar trebui să-l arate mersului normal al țării, spre bunăstare și civilizație”. De ce mai iubiți România „asta”, cînd atîția o hulesc, o fură ca pe... „ultima fraieră din lume” - ...sau o părăsesc, fug de ea „ca dracul de tămâie”, le este „rușine cu România”, scuipe înapoi, cînd pleacă de pe aceste meleaguri „blestamate” etc. O iubiți, poate, din spirit de contradicție?*

MDP: Pe domnia sa, criticul și istoricul literar Marian Barbu, am avut onoarea să-l cunosc în 2011, la Festivalul Național „Rotonda Plopiilor Aprinși”, desfășurat în „Capitala Tipografilor”. Un mare spirit, un nume cu rezonanță în galeria de spirite contemporane, intelectual rafinat, căruia îi mulțumesc pentru aplecare asupra cărții mele. Stimate Profesor Doctor Adrian Botez, mai ales în acest timp involburat, cînd, lovită mișelește, România se clatină pe marginea abisului capitalist, iubirea de țară ar trebui predată în clasele elementare, la fel cum se predă Religia. Patriotismul, sau iubirea de țară, nu sînt exagerări, ci subdiviziuni ale iubirii, ca întreg. Cine iubește valorile identitare și perene, își iubește neamul și țara. După lovitura de stat din 1989, România nu a avut parte de niciun moment constructiv. Deasupra noastră parcă plutește un blestem care zădărnicește redresarea. De aceea, pasul în

inima patriotismului este imperios necesar.

Adrian Botez: *Ziaristul și scriitorul româno-australian George Roca scria despre volumul al II-lea, Dialogurilor privilegiate: „Volumul II apărut în acest an, ne prezintă 60 de personalități românești selectate din diferite domenii de activitate, de la literatură la politică și de la artă la spiritualitate... de la excentricul matematician american de origine română, Florentin Smarandache, până la actorul Emil Hossu și de la regizorul Geo Saizescu, la măicuța Gabriela, de la Mânăstirea Nămăiești, via binecunoscutul politician epigramist, Mircea Ionescu Quintus. Suntem curioși să descoperim „surprizele” și „entitățile” volumului III”. Eu, știind că acest volum al III-lea a apărut, nu mai am curiozitățile dlui George Roca, deci, vă întreb așa: vă fascinează personalitățile? Vă fascinează cât de pitoresc a creat Dumnezeu nu doar Cosmosul exterior, ci și cosmosurile interioare? De ce scrieți, cu aceeași fascinație și aprigă curiozitate intelectuală, despre un VIP (politic sau artistic) și despre o călugăriță? Ziariștii de azi fac bani grei pe seama VIP-urilor (divorțate, căsătorite, re-divorțate, re-căsătorite). Nu vreți să faceți avere, de pe urma profesiei de jurnalist?*

MDP: Să ne amintim de despotismul imperial al Romei, care, ajuns în faza decadenței, a pus pe același plan virututea și viciul, onoarea și lipsa de onoare, cunoașterea și ignoranța, astfel încât conceptul adevărului, legile eticului erau simple opinii și convingeri subiective. Astăzi, ca și atunci, realitatea culturală joacă dur.

Vorbesc despre o evaziune a culturii, despre tot mai evidentă ei funcție patognomonică, ca bun de consum, care sufocă valorile și tradiția. Omul capitalist consumă ceea ce i se sugerează cu obstinație. Așa își manifestă conformismul, aderența la turmă și autonomia individuală. Mass-media îl ajută, întreținând un permanent flux poluant care ține de modele, de comportamente, de mod de viață și limbaj. Englezismele se joacă la mintea noastră, dar nu căutăm mijloace de apărare împotriva bombardamentului. În curînd vom constata că mai mult de jumătate din fondul nostru lingvistic provine din surse străine. Sclavului modern, dominat de mentalitatea confortului, puțin îi pasă de cosmosul interior, de atotcunoaștere, de Divinitate sau de „Coloana infirmității”, cînd OK-ul e mai scurt și mai simplu. Societatea capitalistă nu face decît să prolifereze epuizarea fondului de valori prin virtualizare, secătuiind cultura și viața spirituală. De fapt, înlocuiește omul din om.

Drieu la Rochelle, în lucrarea „Mesure de la France”, afirma că în viitor nu va mai fi nimic de conservat. Valorile morale și spirituale, familia și pricipiile existențiale, vor fi „praf și pulbere”. Chemînd în fața națiunii instanța personalităților intervievate, doresc profilarea unei a „treia căi”, una de întors acasă, în sînul spiritualității și valorilor neamului românesc. Interviuurile pe care le realizez se înscriu în cultura comunicării, ca dimensiune națională, și au, cred eu, puterea caracterului de evidență și de conservare a valorilor și semnificațiilor care le motivează. Mac Luhan spunea că mijloacele din cîmpul existenței ar trebui înțelese ca „prelungiri ale simțurilor”: *cartea - extensia ochiului, roata - extensia piciorului, îmbrăcămintea - extensia pielii, sistemele și circuitele electronice - extensii ale sistemului nervos central*”. Am putea spune că fiecare personalitate intervievată reprezintă prelungirea spiritului ei în național și universal.

Adrian Botez: *Într-un editorial recent din revista „Agero” Stuttgart (Iluzia puterii), dvs. concluzionați așa: „Nu m-au interesat niciodată comentariile partinitoare în favoarea celor care au deconstruit România, favorabile celor din haită, care îi aruncă în față, precum apele la mal, pe mîzgălitorii de hîrtie, pe aiuriții și obsedații veacului acestuia. Generațiile au avansat, nu mai acceptă informații ieftine, nu mai pot fi duse cu zăhărelul istoriei. În ceea ce mă privește, rămîn credincioasă și atașată sentimentului patriotic, modelelor de integritate morală și spirituală ale neamului, așa cum Părintele Galeriu ne povățuiește: <<Faptele dau mărturie, nu gura noastră păcătoasă>>”... De ce ar trebui să ne mai intereseze ce au spus cei precum Părintele GALERIU? Părintele GALERIU a murit, de mult/demult. Oare Nichifor Crainic traducea o durere REALĂ (sau: necesară, bună de/la ceva), atunci când scria poemul său, cu titlul „Unde sunt cei care nu mai sunt?”*

MDP: „S-au ascuns în lumina celui nepătruns”. Însă au rămas învățăturile lor, „cunoștința adevărată”, precum ne spune Sf. Marcu Ascetul, dăruită oamenilor de către Dumnezeu, astfel ca împărtășindu-ne din ea să credem înainte de toate în Cel ce ne-a dăruit-o”. Trăim într-o lume a concurenței acerbe între sisteme oscilante, o lume în care domnește o atît de flagrantă disparitate a mijloacelor de modelare umană, o atît de falgrantă ignoranță față de valori! Pierderea modelelor este apogeul fatal al acestei societăți libere de orice reper. Neîntrebuițarea valorilor produce o mare risipă societății. Omul modern dispune de terminale tehnologice care îi aduc acasă, cu un un simplu clic pe maus, modele din lumea întregă, fara ca el să mai cerceteze, să afle, să constate. Exagerînd puțin, afirm că omul viitorului va fi un cocon tehnologic, îmbrăcat într-un costum de date, intrat într-o forma tehnică de comă. Tehnologia

Tehnologia virtuală a întărit tendința de însingurare a individului, l-a înstrăinat căutării de sine și raportării la modele. Încă din sec. al XIV-lea, Cuviosul Nil Athonitul vorbea despre apariția lumii tehnologico-digitale, despre pervertirea relațiilor interumane: „*După anul 1900, către mijlocul sec. XX, oamenii acelor vremuri vor deveni de nerecunoscut. Bărbații și femeile vor fi imposibil de deosebit din cauza folosirii hainelor și purtarea părului..., în societate vor conduce pofa trupească, desfrânarea, sodomia, faptele rele și crima. Antihrist va da înțelepciune stricată unui nefericit om, ca acesta să descopere un mod prin care un om poate purta o discuție cu un altul de la un capăt la celălalt al pământului*”. Etapă arsă deja la nivel global. Deși aș contrazice paragraful ultim. Știința și cunoașterea de la Dumnezeu vin.

Mă rog, dincolo de dezgustul pe care tristul spectacol politic și economic îl provoacă asupra noastră, știu sigur că omenirea e în mâinile lui Dumnezeu. Dar mă întreb, cutremurată de răspunde: oamenii ce fac? Vin ei în întâmpinarea Creatorului? Omul este o ființă mult prea fragilă ca să nu simtă nevoia „idealului de frumusețe, de moralitate și bunătate”, cum îl descrie Dostoievski pe Iisus, Cel împodobit cu deosebite calități intelectuale, volitive și spirituale. Nu este și nu poate fi nimic mai desăvârșit decât minunea apariției unui astfel de ideal în mijlocul omenirii. E timpul reîntoarcerii la modelul de iubire supremă, oferit de istoria și teologia creștină. Este ora exactă a creștinilor patrioți!

Adrian Botez: *Am observat (v-am și mărturisit într-un e-mail), că articolele dvs. din ultimul an s-au radicalizat – atât prin ton, cât și prin conținut și chiar prin formularea frazei. De ce acum și nu mai demult? Și, totuși, în primul rând: DE CE?*

MDP: În mod inevitabil v-ați întrebat cât vom mai gazdui în noi surdina pe care o impunem toleranței și complicității cu haosul. Toleranța nu mai poate fi un concept de lucru, în condițiile în care poporul a devenit un robot controlat cu telecomanda. În condițiile în care nimeni nu mișcă, nicio idee nu răsare, nicio cerere nu e luată în seamă, dacă nu se apasă pe butonul de la Cotroceni. Jefuirea și vânzarea țării după lovitura de stat din 1989, îmbogățirea rapidă a clasei politice, sărăcirea poporului, austeritatea numai pentru mulțime și chiverniseala pentru guvernanți, au adus România la limita răbdării. În schimbul supunerii și resemnării, poporul i se amintește mereu de criză, de sacrificii și de faptul că neascultarea va face (ca la o simplă pocnitură din degete, dacă îndrăznește să miște în front), să-și piardă și bruma de pîine.

Mi se pare absurd, ca acum, în ceasul al doisprezecelea, societatea să ofere lecții de belcanto politicianilor afoni, din moment ce nici protestele nu mai sînt eficiente. Fie că e vorba de politic, economic, cultural, în anii de presă scrisă, audio și video m-am ocupat de negarea procesului de serializare a falselor V.I.P. -uri și valori, și nu mică mi-a fost mirarea cînd viespile au trimis spre mine roiuri de ace. Nu avea dreptate Hegel afirmînd că modul de „a cugeta” al unei epoci îl înțelegem abia atunci cînd sîntem în stare să-l negăm? Nu fac apologia războiului, încerc prin protestul scris să trezesc conștiințe, să-i fac pe corupți să se simtă frustrați de imoralitatea lor, încerc să oblig și pe unii și pe ceilalți să se întrebe, dacă nu cumva rechizitoriul capitalismului trebuie curățat definitiv. Nu ne putem scărda de două ori în aceeași apă, vorba lui Heraclit. Se impune o „dictatură a virtuții”, după expresia bine cunoscută a lui Sloterdijk.

Adrian Botez: *Sunteți redactor șef-adjunct/editorialist, la revista „Agero”- Stuttgart. Deci, cunoașteți, mult mai bine decât aș putea eu să cunosc situația cultural-spirituală și economică a Germaniei. Știam, dintotdeauna, că Germania este Patria lui Goethe, că Germania este „locomotiva economică” a Uniunii Europene – și că numai „păcatul” nazismului a făcut ca, în fruntea Uniunii Europene, să pășească („de ochii lumii”), Franța și Anglia. Dl prof. univ. dr. Viorel Roman afirma, însă, într-un articol din revista Armonia („Germania se autolichidează”), analizând o carte a lui THILO SARRAZIN („Deutschland schafft sich ab. Wie wir unser Land aufs Spiel setzen”, München 2010), că: „Sistemul școlar este, de ani buni, precar, universitățile mediocre. Instituțiile fundamentale germane: Familia, Armata și Biserica, sunt din ce în ce mai subrede. Prima se destramă, a doua devine una de mercenari, a treia începe acum un program de reevangelizare”. Domnia sa se referă, în articolul cu pricina, și la (celebrul, de-acum!) „Plan Morgenthau” („Germania trebuie să devină o pășune”)...Acestea să fie, oare, urmările „binefacerii” ocupației anglo-americano-franceze (deci a „forțelor sănătoase ale capitalismului”) a fostei Germanii Federale? Sau capitalismul nu e ceea ce credeau românii („salvarea României!”), înainte de 1989: oare capitalismul gâfâie, azi - sau dă chiar semne de agonie? Atunci, de ce România trebuie să ia/ „împrumute” (în plan spiritual, în învățămînt, mai ales) drept modele, niște „zei de lut”, care se prăbușesc? Oare noi, românii, vrem să ne sinucidem spiritual, cultural, educativ etc. - cu premeditare? ASTA (n.meă: mesajul acesta) să ne fi comunicând, oare... „Miorița”?! Mereu, „ea” de vină?*

MDP: Pentru că și-au disputat pînă la gelozie și epuizare supremația Europei, apusul puterilor europene nu mai poate fi evanghelizat. Va veni în curînd vremea țărilor din grupul BRICS. Germania ar trebui să mai dea din cînd în cînd cîte un *refresh* neuronilor ocupați cu istoria. Însă nu avem dreptul să ignorăm faptul că Germania a renăscut din propria-i cenușă, din ruinele celei mai teribile conflagrații a omenirii. Așa cum sovieticii au devastat România postbelică, tot astfel, Națiunile Unite au procedat cu Germania învinsă. Ați făcut referire la Planul Morgenthau, un fel de reactualizare a Tratatului de la Versailles din 1919. Pentru cei care nu cunosc, în cartea sa, „Germania este problema noastră”, Harper & Brothers Publishers - New York și Londra, 1945, autorul, Henry Morgenthau a schițat programul preventiv împotriva unei ipotetice posibilități ca Germania să poată începe un Al III-lea Război Mondial - „**Planul Morgenthau**”. În treacăt fie zis, se pare că astăzi, alții au această intenție. Prevederile planului au fost concepute astfel încît să distrugă tot ceea ce se construise în Germania celui de Al Treilea Reich. Voi aminti selectiv doar cîteva din cele aplicate:

- teritoriului Germaniei învinse a fost împărțit între Aliații ocupanți-învingători;
- au fost confiscate toate utilajele, în special cele din centrul puterii industriei germane (zona Ruhr) - demontate și „transferate” la Națiunile aliate (S.U.A., Anglia, U.R.S.S.) ca restituire (?). Toate instalațiile industriale și echipamentele care nu puteau fi deplasate au fost complet distruse, la fel și dotările altor industrii cheie, ce ar fi putut ajuta la refacerea industriei;
- toate școlile și universitățile au fost închise pe o perioadă în care Comisia Aliată de Educație a formulat un program de reorganizare riguros controlat.
- „crema” capetelor luminate germane a fost și ea supusă unui tratament similar. Operațiunea americană „Paperclip” le-a furat nemților elita materiei cenușii (un singur exemplu edificator: Wernher von Braun - creatorul rachetelor V1 și V2, unanim considerat „părintele” programului spațial al S.U.A.). Marea Britanie și U.R.S.S. au procedat identic. Ar mai fi multe de spus, însă spațiul se îngustează. Mai mult decît evident, astăzi, Germania este din nou o mare putere europeană, economică și militară, cu un sistem de învățămînt superior organizat. Nu e cazul să-l comparăm cu dezastruosul nostru sistem de învățămînt postdecembrist. Nu „noi, românii, vrem să ne sinucidem spiritual, cultural, educativ etc. - cu premeditare” - v-am citat, ci argații autohtoni aserviți puterilor mondiale. Ei vor să transforme România într-un „teritoriu fără locuitori”... poate pentru a o repopula ulterior. Distrugerea unei țări nu se mai face astăzi prin confruntări armate. Se poate și pașnic, adică economic, prin subjugare. Cînd ești dator vîndut, ești ca și cucerit, adică ai capitulat în fața lor - cazul Greciei. Nu cred că i-ar conveni Germaniei să rămîna fără insulele de la Baltică, așa cum ceruse Greciei, ca un prieten salvator, să-și vîndă insulele? Cînd e vorba de luat, de ce să nu se încerce, angelic, Mediterana cu degetul?

Revenind la țara noastră, iată că, în timp ce multe state europene își modernizează școlile, dar și legislația referitoare la instrucție și educație, (cazul recent al Primului Ministru englez, care și-a asumat răspunderea în Cameră, fiind la un pas de a-și pierde mandatul), la noi, surogatelor occidentale, luate drept modele, au dat naștere, pe fondul debusolării interne, unor tulpini otrăvitoare pe care s-au altoit moravurile ușoare, corupția și non valorile. Fără un for cultural de trebuință națională, în 22 de ani de libertate au trecut fraudulos granița în țara noastră mișcări laice și religioase destabilizatoare, confiscînd parte din registrul valoric al spiritualității. Reprezentanți ai Puterii au politizat instituțiile culturale, media și de învățămînt, lor fiindu-le aservite trusturi de presă, de radio, reviste și ziare. Iar noi am acceptat tacit falsificarea realității.

Degeaba s-au deschis atîtea de instituții de învățămînt privat, dacă miniștrii de după 1989 au dizolvat puțin cîte puțin sistemul public de educație. În școală românească de dinaintea evenimentelor din decembrie 1989, notele nu erau mediate. Erau atribuite pe merit. Dovada? Calitatea învățămîntului de atunci, la toate nivelele, era net superioară celei de azi. Peste tot în lume, și la noi, taxa școlară a viciat sistemul de notare și pe cel de apreciere a gradului de cunoaștere. Rațiunea studentului de azi, e clară: „*dacă vrei să plătesc taxe în continuare trebuie să mă treci.*” De aici și afacerea diplomelor false. Avem armate de licențiați și doctori în științe. Mulți au pătruns la catedre importante, dar puțini sînt buni, și mai puțini au așezare de gînditor. Cam asta a adus capitalismul. Și nu văd diferența între clamatele cozi de altădată din fața alimentarelor, care se vedeau de pe lună, asemeni zidului chinezesc, și cele de acum, care s-au mutat la oficiile de somaj și la cantinele pentru săraci. Atunci, momenclaturiști trăiau modest, astăzi detașamentele de politicieni și ciocoi ne sfidează din munții de averi, plesnesc de bunăstare și lux, disputîndu-și România ca pe un tort. Nimeni n-a umblat în opinci în perioada anterioară, de acum înainte vom umbla poate cu blacheuri în tălpi. Opinca e încălțare ecologică și mi-e teamă că nu ne vom permite s-o cumpărăm. Atunci era Cîntarea României și Cenaclul Flacăra, acum, manele, divertisment și prostituție televizată. Capitaliștii care ne-au cerut să deschidem porțile organismelor internaționale, au vrut de fapt să ne lăsam cucerii, ca să ne poată domina. Patriotismul și economia au fost luate la vale de tăvălugul hedonist al globalizării, cu urmări dăunătoare pe termen lung asupra intra-istoriei noastre.

Mult-vehiculatul program de a pune capăt izolării, fabricat de ideologii capitaliști, a urmărit ruperea statelor de propria evoluție social-economică și culturală. Nu lichidarea înapoierii, nici modernizarea statelor, nici ajutorarea, nici așa-zisa eliberare, ci libertatea marilor puteri de a pătrunde pe teritoriul statelor vizate, în vederea acaparării de noi resurse naturale, aducătoare de venituri colosale. În relația dintre pacea lumii și intra-pacea popoarelor, capitalismul cotropitor nu mai respectă principiile fondatoare ale statelor. Nerespectarea suveranității popoarelor a dus la exacerbare relațiilor internaționale, iar pacea globală este permanent în pericol.

Am o opinie ușor diferită despre capitalism: capitalismul, stimate Profesr Doctor, e un sistem forțat, corupt, războinic, mimetic, bazat pe interese de grup, nu pe interese consensuale și omogene. Totul mi se pare o mutare menită să ne jignească percepția, cu atât mai mult cu cât se vorbește de pacea și libertatea popoarelor cu mâna pe trăgaci: Irak, Egipt, Libia, Siria, iată a venit rîndul Pakistanului și Iranului. Întorcîndu-mă la România, înainte de lovitura de stat, pecetluită la Malta, învățămîntul și sănătatea erau gratuite. Nu prea era libertate individuală, spun trăitorii. Azi ești liber să-ți dai copilul, pe bani grei, la școlile particulare ale bogătaşilor, ești obligat să cumperi manualele analfabeților din sistem, altfel i se scade nota la materie. Astăzi stai cu frica în sîn ca o să ajungi șomer, ești liber pe naiba. Doar să mergi pe jos. Pentru că nu-ți ajung banii de abonament la transportul în comun. Astea da, „succesuri” și „inexactitudini!”

Adrian Botez: *Într-un interviu dat de Maestrul Tudor Gheorghe lui George Rădulescu în Adevărul, 2 septembrie 2011, acesta afirmă: „Mi se pare că nu mai avem intelectuali rasași. Vă amintesc poate una dintre cele mai frumoase replici pe care le-am auzit, dată de un prieten bun de-al meu, un personaj fabulos, unul dintre ultimele mari spirite ale acestei țări, Romulus Vulpescu, despre care a zis o jurnalistă că e „fost intelectual”. Ce părere aveți? Și lui i-a plăcut și de câte ori se prezenta spunea: <<Romulus Vulpescu, „fost intelectual”>>. Vedeți, asta mi se pare fantastic! Cu cât scrii mai complicat, cu cât ești mai așa și cu cât îți pute ce-i aici, și cu cât ești mai dincolo, cu cât închizi ochii și te-ai văzut dincolo spre granițele Ungariei, spre Austria, cu cât uiți de bălegarul de aici, ești <<ales>>, ești <<rafinat>>”. Ce părere aveți despre modul cum România își tratează adevărații intelectuali: domnii Liiceanu, Pleșu, Patapievici, Traian Ungureanu, Sever Voinescu-Cotoi. Președintele Traian Băsescu le oferă avionul prezidențial, ca să-i țină domniei sale de urât, la Neptun, iar eminentul traducător al lui Villon ori Rabelais este „fost intelectual”. Tot Maestrul Tudor Gheorghe afirmă: „Pe țăran, când l-ai rupt de glia lui și l-ai băgat în mahala, a luat ce e mai rău și a devenit mîrlan” Oare cum să scape nobilul popor urmaș al Magilor Kogaionului – de mîrlănie?*

MDP: România are extrem de multe capete luminate, recunoscute mai mult peste graniță. Statutul intelectualului român s-a șubrezit în perioada aceasta de disoluție internă. Cum instituțiile abilitate cîntă la instrumentul nepotrivit, intelectualul nu mai poate fi dirijor. E mai degrabă un outsider, și cu greu va putea fi readus în ipostaza sa istorică. Ignorat și dezamăgit de starea în care a fost adusă știința, cercetarea, cultura, nu mai așteaptă de la vremuri cine știe ce isprăvi revoluționare. A început un fel de mers în nume propriu. Cu siguranță nu vom mai avea un Eminescu, un Iorga, un Tușea, un Noica, un Eliade, un Nae Ionescu, un Cioran et caetera, personalități impunătoare prin opera pe care au creat-o.

Din ungherele în care societatea aruncă lucrurile inutile, din deasa și strîmăba pădure a capitalismul, respirația intelectualului abia se simte. Văd și eu, mă tulbur și mă mîinii, că valorile și creatorii care au împodobit decenii la rînd patrimoniul național, și pe care îi consider un fel de sfinți, sînt scoși din manuale și aruncați în debara de niște diavoli ai nisipurilor mișcătoare, care au creat mormane de gunoaie în cultură, transportate de autorități în condiții de artă. Adică acoperite ecologic și servite pe masa culturii naționale, ca o dovadă de exhibționism, echivalentă cu scuipatul pe stradă, cu înjurătura autobuz sau cu manelele asculte la mobil în instituția școlii. Promovarea subculturii este parte a așa-zisei revoluții culturale, promovate de instituțiile abilitate, pentru care normalitate înseamnă atentat la simbolurile sacre. Nu mai vorbim despre literatură, artă, învățămînt, sluțite și ele de-a binelea. Mare parte din cărțile premiate sînt bune de pus pe oala cu smîntînă, de citit la o ședință plictisitoare de guvern sau la o masa rotundă cu tema crizei economice. Autorii lor candidează, cu intenție sau nu, la titlul de cea mai penibilă literatură scrisă pînă acum. Înjurăturile de patrie și neam au făcut celebru un lăcătuș mecanic, iar acum este tradus și acceptat în Europa.

Adolescentul avangardist Geo Bogza afirmă pe vremea lui: „Eu, prea înalt pentru Calea Victoriei. De câte ori trec pe Calea Victoriei, fie vară, iarnă, sau orice alt anotimp, de undeva din văzduh sau din mine, se aude o voce care mă înfioară, spunînd convingător: Eu, prea înalt pentru Calea Victoriei...”. Parafrazîndu-l, afirm fără sfiială: prea înaltă Calea Victoriei pentru astfel de „mîrlani”, citîndu-vă. Radu Carneci, un poet al dragostei pe hîrtie, mi-a declarat în interviu: „eu scriu poezia bunului simț, am democrația bunului simț”. O parte a literaturii a devenit o plajă de nudiști,

populată de exaltați și de obsedați sexual. Stimat profesor doctor Adrian Botez, să-i luăm metodic pe enunțați: pe Horia Roman Patapievici l-am condamnat la inexistență, cu mai multe capete de acuzare, din care amintesc: inadmisibila declarație cu debaraua despre Poetul Nepereche, cărțulia „Politice”, afacerea de milioane de euro „România Medievală”, care făcea un deserviciu imens culturii și României, și altele, în care denigreză cu limbaj violent neamul românesc. Pentru cei care încă nu au citit celebrele sale cărți, câteva perle din puțul gândirii lui H.R.P.

:

Geografia României:

„*Radiografia plaiului mioritic este ca a fecalei: o umbră fără schelet, o inimă ca un cur, fără șira spinării.*” (din „Politice” de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.63)

Istoria românilor:

„*Toată istoria, mereu, peste noi a urinat cine a vrut. Când i-au lăsat romanii pe daci în forma hibridă strămoșească, ne-au luat în urină slavii: se cheamă că ne-am plămădit din această clisă, daco-romano-slavă, mă rog. Apoi ne-au luat la urinat la gard turcii: era să ne înecăm, așa temeinic au făcut-o. Demnitatea noastră consta în a ridica mereu gura zvântată iar ei reîncepeau: ne zvântam gura la Călugăreni, ne-o umpleau iar la Războieni, și așa mai departe, la nesfârșit. Apoi ne-au luat la urină rușii, care timp de un secol și-au încrucișat jetul cu turcii, pe care, în cele din urmă, având o bășică a udului mai mare (de, bețile...) i-au dovedit.*” (din „Politice” de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.63).

Cultura românilor:

- „*Puturoșenia abisală a stăutului suflet românesc... spirocheta românească își urmează cursul pînă la erupția terțiară, subreptice, tropăind vesel într-un trup inconștient, până ce mintea va fi în sfârșit scobită: inima devine piftie iar creierul un amestec apos.*” (din „Politice”, de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag 49).

- „*Cu o educație pur românească nu poți face NIMIC.*” (Din „Politice” de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.56).

- „*România are o cultură de tip second hand*” a enunțat într-o emisiune televizată. (după Viorel Patrichi în Revista „Rost” nr.24/ 2005).

Populația României:

- „*23 de milioane de omuleți patibulari.*” (din „Politice”, de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag 53);

- „*Un popor cu substanță târâtă. Oriunde te uiți, vezi fețe patibulare, ochi mohorâți, maxilare încrâncenate, fețe urâte, guri vulgare, trăsături rudimentare*” (din „Politice” de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag. 34)

- „*Românii nu pot alcătui un popor pentru că valorează cât o turmă: după grămadă, la semnul fierului roșu*” (din „Politice” de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag. 64)

Limba română:

„*Româna este o limbă în care trebuie să încetăm să mai vorbim sau... să o folosim numai pentru înjurături...*” (din „Politice”, de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.64)

Viitorul României:

- „*Eminescu este cadavrul nostru din debara, de care trebuie să ne debarasăm dacă vrem să intrăm în Uniunea Europeană*” (după Viorel Patrichi în Revista „Rost” nr. 24 / 2005)

Institutul Cultural Român are rolul de a susține și de a promova cultura românească în lume, însă, H.R.P., cel care ține în mâini soarta culturii românești și imaginea ei pe mapamond a pus la zid și a mitraliat practic ceea ce a mai rămas din cultura noastră, după 1989. Când spunem I.C.R., imediat ne vine în minte cuvîntul „scandal”. Din 2005, de la investirea sa în funcție, abuzurile s-au ținut lanț, fondurile alocate proiectelor culturale și cele pentru conservarea valorilor de patrimoniu național, au fost cheltuite fără folos în complexe statuare de prost gust în București, în vreme ce clădiri istorice și monumente de patrimoniu se clatină sau sînt demolate de rechinii imobiliari pentru a construi în locul lor zgîrie-nori sau baruri de noapte. Să ne amintim binecunoscutele scandaluri în care a fost implicat I.C.R.: expozițiile porno de la New York și de la Berlin, cazul „Turnători la Academia de Vară”, imagini pornografice și blasfemii la adresa creștinismului, ale „artiștilor” Alexandru Rădvan și Sorin Țara, premiarea de către organizația Gay and Lesbian Association din Suedia, pentru serviciile aduse et caetera. Pentru că și-a făcut treaba cu zel, președintele României, pe 16 ianuarie 2009, printr-un decret semnat de domnia sa, l-a reconfirmat în funcția de director (cu rang de ministru-secretar de stat), pentru un nou mandat de 4 ani (pînă în 2013), și l-a copleșit cu cea mai înaltă distincție ale României.

Doi, cu toate că m-a dezamăgit atitudinea sa față de președinție, între plăcerea și interesul cu care l-am citit pe Liiceanu și nevoia de a o citi pe doamna „Nobelă”, îl aleg pe primul. În mult-dezbătutul dialog de la Ateneu, „bunul simț intelectual și eminența liiceană” i-au dat o lecție personajului venit să împrăște cu noroi, sub considerentul că un așa premiu îi permite. Ceea ce a scris și ce a făcut drăgălașa Nobelă după ce a plecat din România, nu poate fi mai

presus decât opera și viața lui Liiceanu, de pildă, dedesubtul căruia, laureata, se poate așeza la rînd, poate cu mai multă demnitate. A luat Nobel-ul susținută de nemți, dacă am în vedere pe Amos Oz, unul dintre importanții contracandidați. Mulți nu știu cine este Gabriel Liiceanu, pentru ca nu l-au citit. Place unora sau nu, Liiceanu e o valoare prin opera sa, exceptînd, desigur, modul cum s-a raportat și se raportează la diferitele contexte. Mai multe puteți citi în editorialul meu, „Nobel, Oskar și Gabriel”.

Adrian Botez: *NICOLAE BREBAN scrie în 4 octombrie 2011, așa (altădată scria invers), în ziarul Adevărul: „Nu, nu ne temem că, așa cum o cred unii exegeți, neînțelegînd-o, această <<mișcare>>, ea s-ar putea repeta; nu, deoarece suntem aproape siguri că ea se va repeta într-un fel sau altul, mai devreme sau mai târziu. În <<ea>> se află <<încapsulat>> prea mult adevăr, mai bine-zis o prea mare sete sau voință, nu... de putere, ci de înțelegere a <<ceea ce suntem>>. Ați avut (sau chiar emis), vreodată, vreo părere personală (iar nu înghițită pe nemestecate, de fapt, nici nu e „felul” dvs., mai exact, mestecată de-a gata de propaganda de stînga și de dreapta, egal), despre Mișcarea Legionară? Dacă da, care și cum? [La această întrebare, dată fiind <<CORRECTNESS POLITICAL>>, puteți răspunde sau nu, puteți reformula etc.]*

MDP: Stimate Profesor Doctor Adrian Botez, informarea prin gimnastica surselor a fost întotdeauna cauza deformării adevărului istoric. Fiecare este responsabil pentru afirmațiile pe care le face, apoi, eu nu am căderea unei judecăți asupra afirmațiilor lansate de scriitorului Nicolae Breban. Domnia sa are dreptul să facă uz de propriile convingeri, apoi să revină asupra lor. Anumite fraze scoase dintr-un context pot deforma percepția pentru cei care nu cunosc „întregul”. În ceea ce privește paranteza domniei voastre, dintr-un principiu foarte sănătos, „nu înghit nimic pe nemestecate”. Cu atît mai mult o informație. Poate cădea greu la stomac, iar indigestiile creează confuzii și convulsii. Cu privire la Mișcarea Legionară s-au scris pogoane întregi, au curs tone de cerneală, bună și rea, pro și contra, reală și/sau falsă. Înainte de a aborda, orice teorie, fie și conspirativă, are ten de capodoperă. În urma dezbaterii și intrării în ciurcuit, unele devin erori care traiesc cît/precum o capodoperă. După Al Doilea Război Mondial, dacă cineva era interesat să te scoată din scenă, striga: „Legionarule!”. Deși comparația poate părea deplasată, astăzi se practică același procedeu gratuit, cu degetul arătător îndreptat în sens invers: „Securistule”! „Comunistule”! După căderea capitalismului, ce va fi? La zid cu „Capitaliștii”, cu toți instruiții la școlile politice de vară ale zecilor de partide. Și tot așa, ne rotim ca apa care ajunge apă. În istoria scrisă s-a dat de multe ori cu banul, mulți și-au construit cariere și doctorate pe ruinele istoriei, prestidigitînd adevărul și actele de trădare ale poporului. În fața istoriei trebuie să fii dezinteresat, într-o oarecare măsură chiar deposedat de tine însuși, de așteptările tale, pentru a face loc adevărului. Măsluirea lui e o funcție a împrejurărilor istorice în care a apărut. Las aceste teme în seama istoricilor patrioți și de bună credință, autorități în domeniu: prof.univ. dr Gheorghe Buzatu, prof. univ. dr. Ioan Scurtu și alții. Nu sînt istoric, am aprofundat fenomenul la care vă referiți doar cu titlu informativ, așa că ar fi „Politically incorect” să mă pronunț de la peluză. Ceea ce se știe cu certitudine este că „mișcarea” a apărut ca o replică la „Marea Revoluție din Octombrie” din Rusia și la ideologia bolșevică, într-un moment în care curentul naționalist circula în toată Europa. Mai tîrziu, conjunctura în care s-a aflat România și întreaga planetă a facilitat numeroase modificări de poziție și de percepție, asupra cărora nu e loc să insist. Îngăduiți-mi să glumesc, numai pentru a „survola” întreaga sagă a problematicei, în maniera lui Păstorel Teodoreanu, cu referire la noul partid creat după 23 August 1944 (P.M.R.) și la foștii membri ai Mișcării Legionare: „Camarade, nu fii trist/ Garda merge înainte/ Prin Partidul comunist!” - valabilă și pentru noul guvern, format dăunăzi pe genunchi, pentru a astupa gura străzii.

Adrian Botez: *Prin revista „Contraatac” (pe care am creat-o, ca replică, în 1999, la pagina de murdării/blasfemii, la adresa lui Mihai Eminescu, din revista Dilema), eu și colegii mei de redacție am încercat, în ciuda tuturor și îndurînd adevărate prigoane, să păstrăm un echilibru spiritual, între lumea de azi (cu nebunia, dar și cu cerințele ei „teribil de imperative” - cerințe față de care am considerat - ba chiar despre care ne-am permis, „cu nemaipomenită obrăznicie”, să clamăm - că trebuie să avem o atitudine foarte ascuțit-critică, pentru ca să nu fie otrăvită și înghițită de neant, iarăși, o generație de tineri, întreagă) și Tradiție. Să păstrăm bunul-simț românesc ancestral. Cât încă (și dacă) mai suntem în stare să-l recepționăm. Aș dori (la fel ca și colegii mei de redacție, toți) opinia dvs.: am reușit, oare, prin revista noastră, în cât de mică măsură, să apărăm valori ale Duhului, ori ba? Vă rog să mă credeți că nu e o întrebare retorică. Deloc, ci așteptăm răspunsul dvs., de ziarist profesionist, cu sufletul la gură și suntem dispuși la schimbări, în conținutul și „alura” revistei...după cum vă vor fi sfatul și părerea.*

MDP: Alături de operă și de realizările de mărime ale domnei voastre, fără îndoială, doriți să vă situați în continuitatea profundă a tradiției noastre spirituale, încercînd să-i puneți în lumină bogăția și prin revista **CONTRAATAC**, pe care o strălumiți, și a cărei rostuire și rostire continuă acțiunea de educație națională, ca aspect de rezistență a spiritului românesc în fața tăvălugului demolator al vremurilor. În pofida greutăților, **CONTRAATAC** insistă pe misiunea de oglindire a valorilor din spațiul românesc. Creație a domniei voastre, care sînteți un spirit inițiat, atașat slovei, un spirit care se revendică din linia celor a căror operă le sporește existența, **CONTRAATAC** s-a impus prin valoarea autorilor găzduiți, prin fermitatea și caracterul avizat al opiniilor, prin modul elegant de a polemiza. **CONTRAATAC** este o realitate culturală, o „instituție” cu tradiție. Minunat este că revista își păstrează însemnul percepției echilibrate din afară. Misiunea domniei voastre, ca întemeitor și conducător al unei atmosfere culturale, este onorantă, dar deloc ușoară, avînd în vedere înțelegerea că „*trebuie să facem artă, cultură și literatură în spiritul și din izvorul nesecat al geniului nostru, ca popor*”.

Adrian Botez: Vă mulțumim, cu adîncă reverență, pentru cinstea pe care ne-ați făcut-o, de a fi OASPETELE DE ONOARE al revistei noastre! Dacă veți dori să faceți chiar mai mult decît atât, și să colaborați (cu rubrică permanentă sau fără...!) – ...sunteți, oricînd, primită cu tot respectul și cu tot dragul, în mijlocul nostru!

MDP: Eu vă mulțumesc, dinstis Profesor Doctor Adrian Botez. Sper ca dialogul nostru să fi atins puțin din caracterul dinamic al moralei. Mă retrag să potrivesc ceasornicul existenței la presiunea vremurilor.

B
a
k
i

/

m
e
r
i

DIALOG

Ce ai vrea mai întai
Să mâncăm
Sau să ne iubim
Cum vrei tu
Iar apoi vom mânca

FANTEZIA MAGNETULUI

Învață arta de a iubi
Adoptând tactica fulgerului
Ia de la nori suplețea insinuării
Învață să spargi literele
Ca pe niște alune
Ca să alcătuiesti miezul cuvintelor
Răsfață-te precum un tezaur
Până pătrunzi taina răsfațului

Învață Tao și alte milenare secrete
Ale longevității!
Învață să-nflorești
Folosind fantezia magnetului
Dă zânei cele trei mii de săruturi
Pe orice milimetru pătrat
Până când te va considera
Cel mai potent poet al planetei

Învață cum să te dezveți de păcat
Îmbătrânește ca și când ai întineri
Învață cuvintele să te iubească
Ascunde ceea ce e de ascuns
Arată ceea ce alții alții nu știu
Apoi îți va fi cu mult mai ușor

FRAGILITATE

Toată lumea vorbește
Despre iubire
Numai eu vorbesc
despre
Trădarea sufletelor.
Sărutul - sunet divin,
Așteaptă să fie rostit
Te iubesc
Ti amo
Ich liebe Dich
Dragostea mea
Amore mio
Lumină a inimii
Fragilitate
Care a fost și va fi

FRICĂ

La cincisprezece ani
Furi primele mere
În sâni le ascunzi
Bagă vecinii de seamă
La șaptesprezece ani
Văd și eu
Că îți ascunsă în sân
Privirea vecinilor
La optesprezece ani
Mergi la piață
Nu vinzi acolo nimic
Dar te întorci bogată acasă
Bogăția ta aspră
Ne umple de frică

DIALOG NAIV

Câți ani ai porumbișo
Un stol un stol un stol
Mi-e frică să-ți spun
De când gângurești
porumbișo
De când îngerul a țipat
rușinat
Iartă-mă Doamne
Dacă visul mă duce-n păcat

COLIND DE DRAGOSTE

Laura: laur apoi laur din nou
Aur ură și laur în floare
Darul de durere al laurului
Durerea de durată
Al unui diamant înflorit
Dovediri de dragoste
Cu săruturi dulci
Dintr-un mileniu urât

Am comandat
Toate stele să strălucească,
Să lumineze
De aceea îți știu despre
dragoste
Ca și cum lumea și-ar pune
pe creștet
Numai cunună de laur -
mireasă
Apoi laur din nou
Grota de diamante
E darul iubirii în floare

FEMEI ÎMPODOBITE ÎN MĂTĂSURI ȘI AER

Caut chipul tău prin mulțime
Cu o privire îl strig
Văd numai mătăsuri și aer
Femei purtând ca povară
Podoabe, surâsuri, îmbrățișări
Îți văd doar absența
Numele tău spulberat ca un colb
Se întoarce spre buzele mele
Spun: Te iubesc
Și aud numai prafuri
Cum se așează pe sunete
Văd numai mătăsuri și aer
Puterea iubirii mă-ndeamnă
Să trec totuși strada

VERSURI DE DRAGOSTE

Vara eu scriu numai versuri de
dragoste
Pe care le public
Cu litere enorme, de aur
Pe papyrusul trupului tău
Vara, când laptele grâului fierbe
Eu știu numai versuri de
dragoste
Și amurgul nu mai are amurg
Doamne, vara fulgerul are
Aripă de înger
Cu fulgerul știu
Aceste poeme.
Aripa de înger mi le fură
Ducându-le imediat la tipar

FLOARE

Din cap și până-n picioare
Ea este o floare
Care ca focu-nfloarește
Buzele ei rumenite de vânt
Sădesc în aer miresme
Care stârnește furtuna în soare
Ea mă învață cum se greșește
Trăind zi de zi pe pământ

TERTINE DRAGOSTE DE

Cununi de săruturi
Azi noapte ne-am pus
Greul lor aur ne-a îmbătat
Așternutul dorinței
A-nflorit în extaz
În alba lui iasomie-am plutit
Fragi dați în pârgă
Ca-n miezul de vară
De pe buzele tale am cules

Sânii tăi
Mi-au rotunjit palmele
Aidoma gutuilor, toamna
Gura ta
Strivea o mireasmă
De busuioc infocat
Dragostea ta
Mă făcuse să uit
Cât de fidelă e moartea

SUFLETUL VERII

Hai să privim în amurg
Disperarea
Și marea-n ruină
Pădurea care și-a apus
Cununea de crengi
De câte ori ne-npăcăm
Suntem mai aproape
de Dumnezeu
Hai, vino în sufletul verii
Vom fi
Precum doi inși
Aplecați tare departe
Și adormiți

DOR

Dorul tău îl aud
Pe perna mea respirând
De mână cu mine scriind
Scrisă în zori răsărind
Te gust și rămân nesătul
Și dorul numește-l nebun
Fiindcă noi doi am aflat
Cum se întâlnește un rai
Cu alt rai
Fără să fie în lume păcat

MEIN GOTT

Se spune că femeia
E fără de Dumnezeu
Și totuși
Cum ai plămădit-o
O Doamne
Dacă în chipul ei
Ai pus sufletul Tău
Și cum se face
Că sufăr văzând-o
Și-mi vine ei să mă închin
Și uit de Tine mereu

Dacă în chipul ei
Ai pus toată dragostea
Din sufletul meu
Atunci cum se face
Că o lași pe pământ
Când Tu bine vezi
Că se vrea Dumnezeu

OCHIUL ȘI SÂNUL

1.	2.
Ce poate	Dezvelirea
Străluci mai mult	Sânului unei
Și mai mult	femei
Decât ochiul	Hrană mai
Unei femei	bună
Când se-aprinde	Decât alăptarea

ATLANTIDA

Hai să trăim
Mă rugai
Și buzele tale
Asemenea
văzduhului mării
Veneau, strigau
Cotropeau
Când plecai
Străzile în urma ta
Deveneau
Atlantidă
Scufundată
Cu mine cu tot

DARURI

Dumnezeu îi
dăruiește femeii
Ceva sfânt
Care să-i aducă
belșug.
Diavolul uneori
trage foloase
Strâmbă raza
Care-i luminează
Oglinda

B

a

k

i

l

m

e

r

j

PETRE GIGEA GORUN

DIN MEMORIA TIMPULUI

ÎN AJUN DE AN NOU,
CU EUGEN JEBELEANU, CORNELIU LEU ȘI
DAN DEȘLIU

Motto:

Trăim din amintiri, cum fumăm mucuri de țigări când isprăvim tutunul

Al. O. Teodoreanu (Păstorel)

Era Vineri 30 Decembrie 1977. Toată ziua a plouat în loc să ningă.

Am avut o zi agitată determinată de o “ședință de lucru” grea la Președinția țării și apoi urmată de o altă ședință de lucru la care au participat miniștri și specialiști de la finanțe, aprovizionare, tehnico-materială, C.S.P., Banca Națională etc.

Și tocmai acum în ajun de An Nou.

În alte țări, se ia vacanță de o săptămână ca oamenii să poată întâmpina cum se cuvine noul an cu speranța că va fi mai bun și oamenii mai fericiți.

Am ajuns acasă seara târziu, abătut și plictisit.

Deodată, cineva sună la ușă. Soția mă îndeamnă: “*Ia du-te tu și vezi, cine este la ora asta*”.

Când deschid ușa, am o surpriză plăcută. Erau scriitorul **Corneliu Leu**, un mai vechi prieten de-al meu însoțit de poetul **Eugen Jebeleanu**.

Corneliu Leu, făcuse o vizită lui **Eugen Jebeleanu** și acum împreună cu acesta îmi pătrunseseră în casă, spre bucuria mea și a soției mele. De altfel, **Eugen Jebeleanu** stătea pe aceeași stradă cu mine, adică pe Grigore Mora el la numărul 36 iar eu la numărul 2.

Pentru cititorii mei mai tineri, cred că ar fi potrivit să spun câteva lucruri despre acești doi scriitori, să poată, astfel, să-i cunoască mai bine.

Corneliu Leu, născut la Medgidia (21 iulie 1932), scriitor, este profesor și publicist. A lucrat ca redactor la revista “*Luceafărul*” și la Televiziunea română, redactor șef la Editura “*Eminescu*” iar din anul 1970 a lucrat la Consiliul Național al Cinematografiei.

Dintre lucrările sale, amintesc romanele “*Ochiu-dracului*”, “*Vârsta de aur*”, “*Puterea*”, “*Sângele și apa*”, “*Viața patriculară a lui Constant Hagiu*”, “*O familie puternică*”, “*Femeia cu ochi albaștri*”, “*Patriarhii*”, “*Romanul nopții de Februarie*”, volume de nuvele “*Dreptul la dragoste*”, “*Nopți dobrogene*” ș.a.

Multe din cărțile sale se află în biblioteca mea cu amabile dedicații pe care scriitorul **Corneliu Leu** a binevoit a mi le acorda.

Între familiile noastre s-a statornicit o prietenie sinceră, în unii ani am făcut concediile de odihnă împreună, la munte, unde acesta are o vilă de vacanță.

Eugen Jebeleanu, născut la Câmpina (24 aprilie 1911) este poet, publicist și traducător.

A colaborat și publicat la publicațiile “*Cuvântul liber*”, “*Azi*”, “*Reporter*”, “*Adevărul*”, “*Dimineața*”, “*Rampa*”, “*Caiet*”, “*Bilete de papagal*”.

A publicat volumele de versuri: “*Ceea ce nu se uită*”, “*Scutul păcii*”, “*Poem de pace și de luptă*”, “*Cântecele pădurii tinere*”, “*În satul lui Sahiia*”, “*Bălcescu*”, “*Surâsul Hiroșimei*”, “*Cântece împotriva morții*”, “*Elegie pentru floarea secerată*”, “*Versuri alese*”, “*Poeme*”, “*Din veacul XX*”, s.a

A tradus din *Ady Endre*, *A. Petöffi*, *J. Attila* etc.

Dar să revin la oaspeții mei.

I-am poftit în casă.

- *Bucuroși de oaspeți? mi s-a adresat Corneliu Leu mie privindu-mă în ochi.*

- *Mai e vorbă? Din toată inima, bucuroși cu întreaga familie.*

Ne-am îmbrățișat toți trei, prietenește și ne-am așezat pe scaune, în sufragerie.

Soția a venit și ea să-i întâmpine cu zâmbet de gazdă primitoare.

Ne-au povestit că în acea după-amiază, au stat câteva ceasuri împreună la **Eugen Jebeleanu** acasă la un “pahar de vorbă” apoi s-au decis să ia masa de seară la “Casa Scriitorilor”, un restaurant care deservea în principal pe scriitori, fiind situat în Calea Victoriei.

I-am servit în grabă cu un whisky cu alune și prăjituri. Am vrut să ne întindem la vorbă, dar **Corneliu Leu** a tăiat-o scurt:

– Știți la ce-am venit la Dumneavoastră?

– Numai dacă ne spuneți. Probabil ca să ne vedeți și să ne cinstiți casa, am răspuns eu.

– Și pentru asta, dar și pentru altceva, a intervenit imediat **Eugen Jebeleanu**.

Am venit să vă invităm să mergem împreună să luăm masa de seară la “Casa Scriitorilor”. Înțeleg prin împreună ca și Doamna **Gigea** să meargă cu noi...’

Apoi cu privirea și cu gestul de invitație al mâinii și-a îndreptat invitația către soția mea **Marieta**.

Privirile noastre, respectiv ale mele și ale soției, s-au încrucișat pentru câteva secunde, în deplin acord.

– Vă mulțumim pentru invitație, am răspuns eu... Citesc în ochii soției mele că și ea este de acord. Așa că vom merge împreună.

Peste un sfert de oră eram în drum spre restaurantul “Casa Scriitorilor” din Calea Victoriei. Întrucât era aproape, eu locuind lângă “Statuia Aviatorilor”, am plecat patru persoane. Vremea răcoroasă ne-a înviorat.

Am ajuns la orele 20.30. Aci, ne-am așezat la o masă, nouă alăturându-se și **Rodica Leu**, soția lui **Corneliu** care venise între timp fiind anunțată la telefon și poetul **Dan Deșliu**, despre care știam multe dar nu îl cunoscusem personal.

Ne-am “încălzit” repede după ce am servit vodcă cu suc de roșii, ceva gustări asortate și... trecuse vreme de o oră de când ne așezasem la masă.

Limbile s-au dezlegat, cu greu puteai să ai rând la vorbă. De regulă se spuneau anecdote, bancuri cu “Bulă”, glume și amintiri din mediul scriitoricesc.

Aflându-se că mi-a ieșit de curând volumul meu de versuri “Pentru dreptate se aprinse focul” în Editura “Scrisul românesc”, s-a mai comandat “câte un rând” pentru a se ciocni pentru “noi succese în viitor”.

Eugen Jebeleanu sau “nea Jebi” cum i se spunea în intimitate a trecut de la tăcerea sa care părea morocănoasă, la volubilitate.

Dar cei mai vorbăreți erau **Dan Deșliu** și **Corneliu Leu** care odată ce luau cuvântul, nu mai aveau rând la vorbă.

Seara era din ce în ce mai agreabilă.

De la povestiri, s-a trecut la poezie.

Aci, poetul **Dan Deșliu** s-a dovedit a fi un bun recitator și cu o memorie uluitoare.

– Ce vreți să vă recit, ne-a întrebat el, fiind bine dispus...

– Orice... i s-a răspuns. Ce vine la îndemâna memoriei.

Bine atunci, a zis **Deșliu** zâmbind.

Se cuvine ca și mai înainte și tot pentru cititorii mei mai tineri, să spun câteva cuvinte și despre **Dan Deșliu** pentru că cei mai în vârstă l-au studiat în liceu la cursul de literatură.

Dan Deșliu, născut la București (31 august 1927) este poet și publicist. a absolvit Conservatorul de Artă Dramatică. A fost actor între anii 1946-1948 apoi redactor la cotidianul “Scânteia”.

Primele sale versuri au fost publicate în revista “Lumea” editată de **George Călinescu**.

A publicat volume de versuri, așa cum sunt: “Goarnea inimii”, “Lazăr de la Rusca”, “Poezii”, “Cântec de leagăn”, “În numele vieții”, “Minerii din Maramureș”, “Cuvânt despre sergentul Belate Alexandru”, “Cântec de ruină”, “Ceva mai greu”, “Cercuri de copac”, “Drumul spre Dikson” ș.a.

Volumele sale s-au succedat în ritm rapid și s-au publicat în numeroase ediții.

În anul 1996, a murit în mod stupid, încercându-se în Marea Neagră, în timp ce făcea baie. Probabil, a fost un stop cardiac deși au circulat unele zvonuri în legătură cu moartea sa neașteptată.

În seara aceea, **Dan Deșliu** ne-a recitat unele poezii din **Eminescu**, **Păstorel**, **Victor Tulbure** și **Tudor Arghezi**.

– Voi începe cu un poem al lui **Eminescu**, care mi-a rămas în minte din tinerețea mea. Poemul se numește “Umbra lui Istrate Dabija- Voievod”. Poate unii au trecut peste această poezie fără să-I acorde vreo atenție. Eu însă o consider superbă. De aceea am și memorat-o. Vă rog, însă să aveți și răbdare pentru că poezia este cam lungă. Am “învățat-o” ca student, la Conservator.

Dan Deșliu, stătea în capul mesei. S-a ridicat în picioare și a început să recite, teatral, cu voce puternică:

*"Cum trece-n lume toată slava
 Ca și un vis, ca spuma undei!
 Sus în Cetate la Suceava
 Eu zic: Sic transit gloria mundi!
 Pe ziduri negre bate lună,
 Din vechi icoane numai pete,
 Sub mine-aud un glas ce sună
 Un glas adânc, zicând: "Mi-e sete".*

Fac o paranteză. **Deșliu** a interpretat magistral versurile. Nici o poticnire. Parcă citea rândurile săpate undeva. Erau, desigur, săpate în memoria sa.

Și tot așa am ascultat fermecatele versuri în care spunea: "Eu sunt vestitul domn Dabija, / Sunt moș Istrate-Voievod" și care atunci când este întrebat:

*"– Măria- Voastră va să-ndemne
 Pe neamul nostru în trecut?
 Ci el cu mâna face semne
 Că nu-nțeleg ce el a vrut.
 – Măria-Voastră-nsetoșează
 De sânge negru și hain?
 El capu-și clătină, oftează:
 – De vin, copilul meu, de vin...*

*Când eram Vodă la Moldova
 Hălășuiam pe la Cotnari.
 Vierii toți îmi știau slova
 Ș-aveam și grivne-n buzunar.
 Pe vinul greu ca untdelemnul
 Am dat mulți galbeni venetici:
 Aici lipsește tot îndemnul.
 În lume mult, nimic aici."*

Și mai departe, poetul comunică versurile în care Istrate- Voievod își amintește că la Cotnari a fost de multe ori și era cunoscut de negustori de vinuri iar acum se află că:

*"M-a pus cu sfinții laolaltă
 Și-n rai mă duseră de-a drept.
 Dar cum mai pune Sfântul Petre
 La rău canon pe-un biet creștin!
 Când cer să beau, zice: "Cumetre,
 Noi n-avem cimpoieri și vin".*

Și urmează așa de frumos descrierea chefurilor pe care le făcea Voievodul, prezentate în minunatul vers eminescian.

*"Și totuși Domn fusesem darnic
 Și bun de inimă cu toți.
 De câte ori l-al meu paharnic
 Umplut-am cupa numai zlofi!
 Că ce sunt recile mademuri,
 Ce aur, pietre și sidef
 Pe lângă vinul copt de vremuri,
 Pe lângă-un haz, pe lângă-un chef!
 Împresurat-am eu și beciul
 Cu oastea bună și strânsuri;*

*Soroca, Vrancea și Tigheciul
Trimis-au mii viteze guri
Să certe craii cu mânie...
Ce-mi pasă? Mie deie-mi pace
Să-mi duc Moldova-n bătălie
Cu mii de mii de poloboace.*

*Atunci când turcii, agarenii
Mureau în iureș cu halai,
Oștirea noastră, moldovenii,
Se prăpădeau într-un gulai.
Și zimbrul cel cu trei luceferi
Lucea voios pe orice cort.
Precum ne-am dus, veniram teferi
Și toți cu chef și nime mort.”*

Noi care ascultam eram muți de admirație. Cert este că **Deșliu** recita excepțional având o voce admirabilă. Versul suna frumos, aluneca precum mierea, era o poezie pe temă de petrecere iar noi eram la o masă prietenească la care se servea și vin.

De aceea redau integral și versurile:

*“Se cere ungerii și leșii...
Ce-mi pasă mie? La Cotnari
Eu chefuiam cu cimpoieșii,
Cu măscărici și lăutari:
Și sub umbrele de cetini
Norodu-ntreg juca și bea,
Iar eu ziceam: să bem, prieteni,
Să bem, pân’ nu vom mai putea.*

*Dacă venea să rătăcească
Vreun învățat archeolog,
Vorbind în limba păsărească,
Nu m-arătam ca să mă rog.
Dar ție-ți place doina, hora,
Îți place-al vieței dulce rod
Și povestește tuturora
De moș Istrate –Voievod.*

*Le spune sfatul meu s-asculte,
S-urmeze vechiul obicei,
Să verse dintre cupe multe
Și la pământ vo două-trei.
Căci are-n sân Moldova noastră
Viteze inimi de creștin;
Tineri, în veselia voastră,
Stropiți-le duios cu vin!*

*Și în Moldova mea cea dulce
Orânduim-am cu prisos:
Ca butea plină să o culce,
Cea goală iar cu gura-n jos.
Și astfel sta. Moldova toată
Cu susu-n jos ce era treaz.*

Eugen Jebeleanu, scriitor

Corneliu Leu, scriitor,
publicist

Dan Deșliu, poet, publicist
(1927-1996)

Păstorel Teodoreanu, poet,
epigramist

*Odihna multă-i lăudată
La cel chefliu, la cel viteaz.*

*Când de mănua lungii sabii
Mă rezimam să nu mă clatin,
Cântau cu toți pe Basarabii,
Pe domnii neamului Mușatin,
Pân' ce-ncheiau în gura mare
Cu Ștefan, Ștefan Domnul Sfânt,
Ce nici în ceriuri samăn n-are,
Cum n-are samăn pe pământ!"*

Recita cursiv și cu intonație, în atmosferă solemnă, ultimele două strofe:

*"Moldova cu stejari și cetini
Ascunde inimi mari de domn
Să bem cu toți, să bem prieteni
Să le vărsăm și lor în somn.
Pân' la al zilei blând luceafăr
Să bem ca și cu vechi tovarăși;
Și toți cu chef, niciunul teafăr,
Și cum sfârșim să-ncepem iarăși*

*Răpiți paharele cu palma,
Iar pe pahar să strângă pumn
Și să cântăm cu toți de-a valma
Diac tomnatic și alumn;
Cântăm adânc un: **De profundis**
Perennis humus erit rex.
Frumoase vremi! Dar unde-s? unde-s?
S-au dus pe veci! **Bibamus Ex.**"*

Când a încheiat un ropot de aplauze ale noastre dar și ale câtorva scriitori de la mese vecine, au răsplătit pe recitator și pe autorul frumosului poem.

Dealtfel, este știut că **Dan Deșliu** era amator de petreceri, de o vodcă și de un vin bun. De aceea avea atracție față de poeziile care se refereau la petreceri și mese copioase.

Dan Deșliu era deslănțuit. Era bucuros că nouă ne plăcuse atât de mult.

A urmat un schimb de vorbe și de felicitări... Fac o mică paranteză. Poate că am exagerat redând o parte însemnată a poemului eminescian "*Umbra lui Istrate- Dabija Voievod*". Dar, mărturisesc că am făcut aceasta, pentru această minunată poezie scrisă de poet în anul 1878 și care s-a publicat după moartea sa. Aceasta poezie, n-a fost publicată în toate edițiile de versuri aparținând lui **Mihai Eminescu**.

Profesorii de limba română n-au socotit necesar a fi amintită elevilor la cursurile de literatură deși ar fi meritat.

O fac eu acum, cerându-mi scuzele de rigoare în cazul că se socotește că m-am lungit.

Pe de altă parte despre **Istrate Dabija-Voievod** știam prea puțin din cele ce citisem în viața mea. De aceea, în acea noapte deși era târziu, am intrat în biblioteca mea și am căutat să mă documentez despre domnitorul moldovean.

Astfel, am aflat că **Dabija Eustratie (Istrate)** a fost Domn al Moldovei în perioada 12 septembrie 1661 până în septembrie 1665. A luat parte la două campanii ale turcilor în Ungaria, în 1663 și 1664 și că a reînființat mănăstirea din Suceava (1661).

Totodată, m-am documentat că în Moldova, după scurta domnie a lui **Mihai Viteazu** din mai-septembrie 1600 și înaintea lui **Eustratie (Istrate) Dabija** au fost domni ai Moldovei **Ieremia Movilă, Simion Movilă, Mihail Movilă, Constantin Movilă, Ștefan al II-lea Tomșa, Alexandru Movilă, Radu Mihnea, Gaspar Grațiani, Alexandru Iliș, Miron Barnovschi-Movilă, Alexandru Coconul, Moise Movilă, Vasile Lupu, Gheorghe Ștefan, Gheorghe Ghica, Constantin Șerban, Ștefăniță Lupu**, toți aceștia până la 12 septembrie 1661 când pe tron a venit **Dabija-Voievod**.

După **Dabija**, până la 5 ianuarie 1859, când a fost ales **Alexandru Ioan Cuza**, au stat în scaunul Moldovei încă 62 de domni printre care aş aminti pe **Constantin Cantemir, Dimitrie Cantemir, Antioh Cantemir, Nicolae Mavrocordat, Alexandru Mavrocordat, Alexandru Ipsilanti, Scarlat Calimachi, Mihail Sturdza, Grigore Alexandru Ghica**.

Fără să vreau, am intrat puţin şi în istoria Moldovei. Şi aceasta din “*pricina*” lui **Eminescu** care a scris poezia şi a lui **Dan Deşliu** că a recitat-o.

A trecut apoi la versul arghezian. Înainte de a recita, **Deşliu** a intervenit, cerându-ne părerea:

– *Dragii mei, sunteţi de acord ca mai întâi să vă povestesc o întâmplare cu Tudor Arghezi?*

– *Desigur, am intervenit eu prompt. Eu aş vrea să aflu, din mai multe motive: întâi că maestrul Arghezi este oltean ca şi mine, al doilea pentru că are vers frumos şi este ... Arghezi dar şi pentru că Dan Deşliu recită frumos.*

– *Vă mulţumesc mi-a răspuns Deşliu.*

S-a ridicat iar în picioare. Aşa se simţea bine, pentru că putea să şi gesticuleze cu mâna dreaptă.

Eram numai ochi şi urechi.

Dan Deşliu începe iarăşi, de data aceasta povestindu-ne:

– *Acum vreo 20 de ani, eram aci, la “Casa Uniunii Scriitorilor” câţiva scriitori la masă cu poetul Tudor Arghezi. Eu căzusem lângă el.*

La un moment dat, marele Arghezi mă fixează cu privirile prin ochelari şi mă întreabă: “Dumneata tinere, ştii vreo poezie scrisă de mine?!”

Deşliu povesteşte cu oarecare emoţie: *“Am rămas surprins. Ştiam câteva poezii argheziene dar eram în încurcătură. Cu ce să încep?! Zic: Ştii poezia “Crucea de lângă drum”...*

Maestrul Arghezi, zâmbind, zice: “Recit-o!”

Am recitat cu oarecare tremur în glas. **Tudor Arghezi** după ce a ascultat poezia pe care o scrisese, îmi spune: *“Dar de ce ai învăţat pe dinafară tocmai poezia aceasta?” I-am răspuns simplu: “Pentru că mi-a plăcut...”*

Arghezi, trage din ţigară şi zice: *“Şi mie îmi place!”...*

Dan Deşliu e plăcut la vorbă. Povesteşte cu umor.

Profitând de o mică pauză m-am adresat lui **Eugen Jebeleanu**.

– *Maestre Jebeleanu, nu aveţi la îndemână vreo amintire să ne-o redaţi şi nouă, acum?*

– *Cum să nu, a răspuns “nea Jebi”. Am chiar mai multe... Dar ca să nu ne apuce ziua am să vă spun câte ceva despre amicul Horia Lovinescu...*

Şi spre bucuria noastră, **Eugen Jebeleanu** avea chef de vorbă... Am constatat că are umor şi talent, ştie să se încadreze şi să întreţină o atmosferă plăcută.

Pe **Eugen Jebeleanu**, îl cunoşteam de la Craiova unde venea în fiecare an de mai multe ori. Era deputat de Dolj şi îşi făcea drum ca *“să se întâlnească cu alegătorii”*. Eu îndeplineam pe atunci funcţia de primar al Craiovei timp de patru ani şi apoi pe cea de prim vicepreşedinte al Consiliului Popular al Judeţului Dolj, timp de 9 ani.

Întâlnirile de la Craiova, erau calde şi plăcute. De multe ori organizam şezători literare cu scriitori locali şi alţi invitaţi de la Bucureşti, realizând reale *“spectacole”* puse în slujba literaturii româneşti, cu **Marin Sorescu, Ilarie Hinoveanu, Mihai Duşescu, Sina Dănciulescu, Victor Tulbure** ş.a.

De data aceasta, “*nea Jebi*”, îl imită - şi declar cu deplin succes - atât gestic cât şi ca voce a imitat pe **Horia Lovinescu**, reputat dramaturg contemporan. O imitaţie magistrală.

– *Hai, maestre, începeţi odată, că suntem nerăbdători*, am intervenit eu, prinzându-l prieteneşte peste umeri pe “*nea Jebi*”...

– *Imediat, zâmbeşte poetul Jebeleanu pe sub mustaţa subţire, ca două dungi negre, prelungi aşezată pe buza-i lată.*

Zice: “Maestrul Lovinescu la teatrul unde el este director, cât mai este, la ora 7.55 fix – şi aceasta în fiecare zi – până la 9-9.30, rezolvă câteva probleme administrative ale teatrului şi de altă natură, după care, cu mers agale trece strada vis-à-vis la restaurantul “Podgoria” din Piaţa Amzei. Se aşează singur la masă. Uite aşa...”

Şi îl imită, stând cu mâna pe falcă.

Apoi continuă: *“Stă cu ochi ca de şarpe privind în gol. După cum se ştie, până la ora zece, în restaurante nu este permis să se servească clienţilor, băuturi alcoolice. El stă? ce, nu are dreptul să stea? Are...Este şi el cetăţean al ţării ca oricare altul. Apoi la ora zece, zece şi două minute, chelnerul îi aduce un mic păhărel cu vodcă şi un pahar mare, mare cu lichid alb... Ar părea că este apă.”*

Apoi, **Eugen Jebeleanu** imită cum face "maestrul Horia Lovinescu", povestind: "Bea mai întâi din pământul mic... puțin... Apoi schițează ca o arsură la stomac și grimasa de rigoare.

După aceea, bea din paharul mare cu sete, în grabă. Parcă, pentru a stinge durerea... Până când termină paharul mare. Pe nerăsuflăte."

Eugen Jebeleanu, arată cum face **Lovinescu** când bea și paharul mic și pe cel mare care bineînțeles parcă ar fi cu apă minerală.

Continuă.

– "Ce credeți că este în paharul mare? Apă minerală? Nu. Nicidecum. Este... tot vodcă... dar aceasta să nu se creadă de către cei din restaurant că bea atâta vodcă... Aceasta, în înțelegere cu chelnerul care îl știa obiceiul și "patima" maestrului, dealtfel respectat de toată lumea...

Scena aceasta, am povestit-o scriitorilor din alte țări, în Polonia, Bulgaria, Uniunea Sovietică, Pakistan, Grecia, până și în Maroc.

Și i-am povestit și lui Lovinescu despre acest lucru."

– Și nu s-a supărat? I-am întrebat eu pe nerăsuflăte.

– Nu, deloc, deși credeam că mă lovește. Dar nu s-a întâmplat aceasta. A stat liniștit și... a mai băut o vodcă.

Aci, **Eugen Jebeleanu** se oprește. Ne-am amuzat... În timp ce el povestea acestea, am schițat un catren, pe care l-am scris pe un șervețel de hârtie și l-am citit comeseților mei, redactându-l astfel:

"**Eugen Jebeleanu** amintindu-și de o discuție cu **Horia Lovinescu**:

"S-a uitat mai lung la mine
Și credeam că dau de-o potcă
Încă-odată lung ... și în fine,
A mai comandat ... tot vodcă"

Atât **Eugen Jebeleanu** cât și **Corneliu Leu** și **Dan Deșliu**, zic: "E bună!" Apoi Jebeleanu, completează: "S-o semnăm și să i-o trimitem"

Și epigrama a fost semnată pe loc: **E. Jebeleanu**, **Corneliu Leu**, **Petre Gorun**, iar pe margine, **Dan Deșliu** a scris cu mâna sa în loc de numele său, "Eugen Lovinescu"

Am mai scris încă odată, epigrama, deci fiind două originale. Unul dintre acestea îl păstrez în arhiva mea personală, anexată la fila de jurnal din acea zi.

Eugen Jebeleanu se prezintă foarte bine la vârsta sa.

În timp ce stăteam de vorbă, unul cu altul, **Jebeleanu** a desenat o față pe fața de masă, care era roasă și pe care a botezat-o "Cubica"

Ca să fiu consecvent cu cititorii mei, voi spune câteva lucruri și despre **Horia Lovinescu**, pe care l-am cunoscut la Craiova în anul 1975, fiindu-mi oaspete timp de trei zile.

Horia Lovinescu, născut la Fălticeni (20 august 1917) este dramaturg, fiind nepot de frate al reputatului eseist și critic literar **Eugen Lovinescu**. A absolvit Facultatea de litere și filozofie din București, luând doctoratul în anul 1946. A fost colaborator al Radiodifuziunii Române pentru care a scris reportaje, scenarii și diferite comentarii. A fost director al teatrului "Constantin Nottara".

A scris piesele pentru teatru: "Lumina de la Ulmi", "Citadela sfârâmată", "Surorile Boga", "O casă onorabilă", "Hanul de la răscruce", "O întâmplare", "Omul care și-a pierdut omenia", "Petru Rareș", "Oaspetele din faptul serii", "Elena", "Și pe strada noastră", "Al patrulea anotimp", "Revederea", "Adolescentul" ș.a.

Piesele sale au fost jucate atât pe scenele teatrelor din București dar și la teatrele marilor orașe din România din centrele de județ.

A venit rândul ca din nou poetul **Dan Deșliu** să intervină. A cerut ascultare din partea noastră să poată recita din **Păstorel**, respectiv apreciatul scriitor **Al. O. Teodoreanu**, fratele romancierului **Ionel Teodoreanu**.

Dan Deșliu este în picioare, ca de obicei, tot în capul mesei și începe a recita după ce a schițat un zâmbet care îi stătea atât de bine:

"Și-ai să pleci domniță Leană
În rădvan cu patru suri
Ai pleca și nu te-nduri

Plângi Moldovă... scrie peană"

³ Vezi file de jurnal ale autorului din ziua de 30 dec. 1977. Arhiva personală.

⁴ Arhiva personală.

Și tot așa celelalte strofe duioase și plăcute, care la acea oră și în acea atmosferă, sunau atât de frumos, care se încheiau cu: *''Scrie peană...plângi Moldova''*.

În seara aceea, l-am cunoscut pe **Dan Deșliu**, în această postură de recitator.

De atunci nu l-am mai întâlnit într-un cadru apropiat. Am citit despre el în presă, a apărut în emisiuni-concurs la televiziunea română, apoi după 1990, în dezbateri televizate.

Revenind la aceste versuri ale lui **Păstorel**, pot spune că după aceea, am căutat în biblioteca mea cartea lui de tinerețe *''Hronicul Măscăriciului Vălătuc''* unde figurează aceste versuri, care m-au încântat și le recomand această carte și cititorilor mei pentru a-mi mulțumi pe urmă, după ce vor citi cartea, care este admirabilă.

Desigur că, amintindu-ne de **''Păstorel''**, am vorbit și despre vestitele sale epigrame inclusiv cele cuprinse în volumul *''Versuri cu pelin de mai, contra Iorga Neculai''*.

Nu a fost uitat nici epistaful lui, întipărit în conștiința contemporanilor săi:

*''Aici, zace Păstorel
Băiat bun și foarte fin
Dacă treceți pe la el,
Nu-l treziți că cere vin''*.

Dan Deșliu a mai recitat apoi versuri de **Tudor Arghezi** și **Victor Tulbure**.

Masa a fost destul de consistentă cu fripturi la grătar și după miezul nopții, chelnerul ne-a recomandat și niște *''sarmale speciale și mici''*.

La un moment dat, **Deșliu** a recitat o poezie în care era un vers cu *''Femei, grămezi de carne și minciuni''*.

Bărbații s-au amuzat dar soția mea și a lui **Corneliu Leu** s-au abținut a face vreun comentariu sau vreun gest.

În câteva minute, la această poezie am făcut pe loc un catren, și m-am adresat lui **Dan Deșliu**.

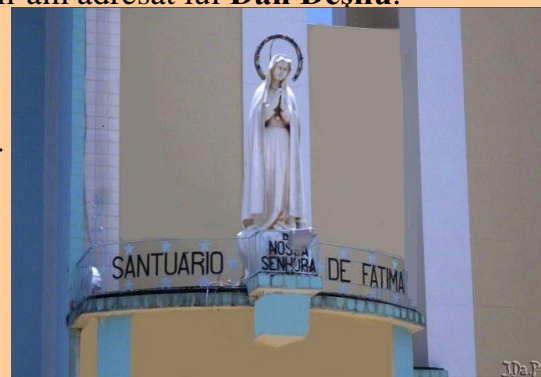
– Pot și eu să mai citesc o epigramă pe care v-o dedic?

– Da, da, să auzim, a zis Deșliu râzând.

Iat-o, am zis eu și am început să citesc:

Poetul **Dan Deșliu** recită *''Femei, grămezi de carne și minciuni''*:

*''Ai spus-o cumva mai alambicat
Femei, grămezi de carne și minciune
Deși, mărturisesc cu-adevărat
O fi ... grămezi de carne...da'e... bune.'''*

La care **Dan Deșliu** răspunde: *''Da', dar unde este rima?''*. Și eu o citesc din nou, iar el zice din nou: *''Bine...bine dar unde e rima?''*.

Eu iar citesc și el zice la fel.

La miezul nopții ne-am despărțit, satisfăcuți de această seară amicală deosebit de reușită.

La despărțire, am dat catrenul despre **Horia Lovinescu** lui **Corneliu Leu** de a-l înmâna maestrului. Desigur, unul dintre cele două originale similare.

Am chemat o mașină de serviciu de la Ministerul de Finanțe și l-am condus mai întâi pe **Corneliu Leu** și soția sa până la locuința acestora apoi am ajuns și eu acasă.

Rodica Leu mi-a spus că în noaptea de revelion, în cadrul programului, a inclus și 10 epigrame ale mele, pe care i le dădusem cu trei săptămâni înainte și care vor fi citite ca *''răvașe''* de importanți actori ai teatrului românesc...

Îi mulțumesc.

Doamne, unde este seara aceea și tinerețea noastră de atunci?! Aceasta, parafrazând oarecum, versul franțuzesc: *''Unde sunt zăpezile de-altădată''*.

Dixit!

Any Drăgoianu

Câștigătoare a premiului I la concursul „Cavaler al florii de cires,, Nichita Stanescu cu poezia

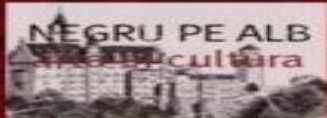
Gânduri de primăvară

între mine și Dumnezeu s-au așezat pietrele
fără să înflorească mă caută în fiecare dimineață
lăsând străjerii să doarmă amețiți de vraja
primăverii timpurii
cineva știa că sunt ecoul răsăritului din palma
stângă
ce bătrân e calul meu potcovit în viața trecută
când Nichita încălecuse albastrul

între mine și El sunt cireșii, caișii, prăpăstiile
nu vorbesc de punctul din plămânel meu stâng
respir și atât
mă gândesc la nopțile cu lună din prima țară
unde am zărit bucățile de pământ feliat exact
pentru a da pruncilor săbii

între mine și Nichita sunt multe nefericiri
avem timp să răsfoim paginile uzate
pentru a verifica dacă oamenii și îngerii seamănă
el are un bol mare de cristal unde amestecă literele
cu cifrele și culorile
când înmuguresc pomii inventăm un limbaj nou
să ne putem potrivi ceasurile după alinierea
planetelor

între o viață a lui și o viață a mea am găsit cuiele
adânc înfipte până la oasele străbunilor
ca și cum nu ar fi de ajuns o răstignire

Forumul "Negru pe alb" acorda:

Diploma

și *Premiul I*

Doamnei Ani Drăgoianu

pentru concursul de poezie

"Cavaler al florii de cires"

Ediția I - 2012

Membri fondatori:

Gheorghita Mocanu

Elena Vornicescu

Marius Robu

www.mariusrobu.wordpress.com

TESTAMENT SINUCIGAȘ

Sinucigașul se ruga înaintea morții: Sfinte,
Doamne, dă-mi pe cineva care să mi-o ia
nainte,
Ca să poată să mă bage, la ieșirea sufletului
În biserica din ceruri, via cuca dealului.
Căci oricine se decide fără zile să rămână,
Și-ar dori să-nlocuiască mâna lui cu altă
mână...
Și-a jurat țăranul ăsta care viața vrea să-și
curme
Să lase la locul faptei numai propriile urme.

ZVÂC- TOC

M-ai prins întorcând
privirea
Vinovat și curios;
Pofta, nicidecum iubirea,
Mă mai face rușinos.

M-ai prins întorcându-mi
ceasul
Ruginit de-atâta vreme,
Și-a-nceput să-ți bată pasul
Ritmul inimii când geme.

ÎNGERI ȘI CÂINI

Mozaic unitar, filogenetic și
ontogenetic, al evoluției umane

De la piatră la soft,
De la crud la răscopt,
De la lipsă la moft,
De la zero la opt...

De la dinți făcând
"clanț"
La căscat prin Bizanț,
De la înger prin șanț
La dulău gras cu lanț...

De aur la gât
Și-n cer nici atât.

Te mănânci

Nu te mănâncă
Mergi pe brânci
Nu stai de stâncă
Te latră
Ci nu te latră
Idolatri
Câini din piatră
Și te muști
Când ești mușcat
Și te guști
Când ești gustat
La final te scuipi din
gură
Mirosind a-njurătură
Și-apoi lingi unde-ai
scuipat
Înghițind ce te-a mâncat.

ALAI CERNIT

Eu am rămas la coada vieții
Ca un țăran la coada vacii,
Pierzându-mi anii tinereții
Lângă părinții mei, săracii.

Apoi m-am însurat cu tine,
Să nu fiu tată prea bătrân,
Însă nu m-am putut abține
La coada vieții să rămân.

Când o să mă vedeți în
fruntea
Unui alai cernit, funest,
Atunci voi trece peste puntea
Mândriei de a fi modest.

CHINTESENȚA NEAMULUI

Fac parte dintr-un popor
Din stejar și din topor.
De la Decebal încoace
Se tot face și desface,
Și de ce s-a apucat
Nu-i sau e neterminat.
La masă vin a băut,
N-a mâncat cât a tăcut,
Si-a vândut printr-un sărut
La poartă ce n-a putut
De la masă pân' la poartă:
Două puncte de pe hartă,
Ce-i lipsesc neconținut
Coloanei fără sfârșit
Pe care s-a răstignit
Neamul meu ne isprăvit.

Marius Robu

arhive sentimentale

Clepsidra speranței

Am pictat pe pânză
constelații ale sufletului
ce mi-e curcubeu
în vis celest
indigo adâncit de umbre
din flori și lacrimi
am sculptat
culorile în adâncul cerului
unde stelele
se unesc cu visele
am amestecat cuvinte
din infinit
cu picătura oceanului
absurd
în tăcerea adâncului
să respir cuvinte
să sorb tăceri
și colorez sentimente
fără rime
împrumut tălpilor
urme de pași
și pornesc spre
clepsidra speranței

Inima

Iubesc noaptea
în cioburi de oglindă
împart viața în bucăți
adânc în pielea mea
sângele-mi perforează
trupul
pășesc printre gânduri
așternute pe jos
izvoare argintii
de lacrimi
pe miez de cuvinte
o stea rubinie
pe bolta cerului
rupt de cometele
ce-mi umplu privirea
strigătul se sufocă
în beznă
prin zgomot
și zbatere-n gând
adânc în mine
există o inimă
pulsul dansează
cadențat
un strigăt fără ecou

Lenuș Lungu

Pășesc

Inima mi s-a oprit
pe cadran
o rază picură
frântă
pe ochii ce-mi
cântă
strălucind ca două
nestemate de pe
fundul mărilor
Torc din caerul de
timp
pășesc pe ierburi
moi de vis
cad ușor
cu fruntea-n
ceruri
oglinďă și prismă
cu-n strop de
ecou.

Sentimente

Simt trupul
cum pulsează
îmi răsar vertebre
trec prin vene
gânduri fierbinti
sângele clocoteste
în inimă cos
o speranță
te caut între
artere
zăresc iubire
un amalgam de
trairi.

Dimineți sub tălpi

Mă strecor pe
marginea
dimineții
mă apropii de tine
și te privesc
ca norul trandafirii
de deasupra cerului
mă așez în palma ta
ca o umbră îmi trec
mâna
Peste ochi, peste obraji
îți aduc dimineața
să se picure peste tine
să te învelească
cu aromă de cafea
și parfum de migdală
te voi ține în suflarea
mea
și te voi înfășura
ținându-ți blând
diminețile sub tălpi
în cupele zemoase
din ceașca ta.

Sculptez în natură

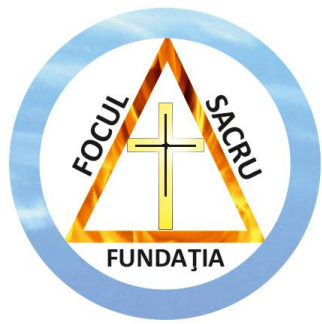
Sculptez în natură
flori albe
de măceș
lângă izvor
pete sub
clar de lună
prelinse-n
zâmbete desenate
în alb
colorate.
Sculptez
în scoarța de arțar
mozaic
de sentimente
aripi de evantai
amintiri
ciorchini de vise
mănunchi de gânduri
labirint sculptat.

Nodurile vieții

Înmoi cuvintele
în noaptea albastră
vorbesc cu gândul
mintea încearcă
să-mi desfacă
nodurile vieții
pătrunde în
interiorul
meu vibrația iubirii
contemplan cerul
cu strălucirile sale
sufletul mi se
umple
de lumină
cuvintele se opresc
în pragul buzelor
trepte înguste
pe scara gândurilor
mele
în liniștea profundă
iubirea strălucește
ca o stea

Ultima sonată de iarnă

Joc de lumini
și umbre de crengi
unde inima
încetează
să mai bată
în ritmul unei
sonate
de iarnă
în vârtoarea
senzațiilor
miros de pământ
umed
în vise răcoroase
dansând o ultimă
sonată de iarnă
ritmuri frânte
așezate pe portativ
ca note definite
valuri sparte de
nisipul rece
și umbra mea trece
dincolo de zări
căutând răspuns
la întrebări
cât este timpul
din viața mea?

SA FIM IMPREUNA

Din vremuri stravechi la portile Scolii de spiritualitate din Carpati au batut mii de oameni, dar putini au reusit sa treaca pragul lor. In fata acestora, cei care veneau cu dorinta de a invata din tainele vietii initiatic, trebuiau sa treaca primul lor test de vointa si rabdare. Astfel, inainte de a fi primiti in Scoala erau de cele mai multe ori lasati sa astepte la portile ei zile in sir - câteodată chiar saptamani - timp in care viitorii discipoli ofereau dovada dorintei lor de cunoastere, de elevare spirituala.

Prin urmare, nu oricine putea sa intre in acea veritabila „academie spirituala”. Insa, atunci cand portile ei se deschideau pentru cineva, acel om pornea pe un drum lung de instruire, plin de experiente placute dar si neplacute. Pe parcursul celor trei etape distincte de initiere, discipolul trecea prin tot felul de incercari, teste care, uneori, erau extrem de dure. Din acest motiv, multi renuntau si paraseau Scoala destul de frecvent, cu deosebire in timpul desfasurarii primei etape de pregatire. Dintre cei care reuseau sa ajunga la treapta sau etapa a II-a foarte putini mai paraseu aceasta cale initiatica. Insa, cand ajungeau practic la cea de a III-a nu mai exista drum de intoarcere. Sa nu credeti insa ca cineva ii tinea cu forta acolo. Nimeni nu-i obliga sa ramana, dar datorita gradului inalt de constientizare la care ajungeau, o faceau ei din proprie convingere. Una ferma si de nezdruccinat data de credinta puternica in faptul ca aceasta este **Calea** si ca trebuie sa o urmeze pentru a putea gasi **Adevarul si Viata**.

Principiile acestei Scolii au fost, sunt si vor fi intotdeauna cele hristice, iar ele au fost respectate intotdeauna cu abnegatie de toti discipolii ei. Despre aceste principii vom invata si noi in cadrul Scolii Focul Sacru, scoala de initiere care se doreste a fi o demna urmasa a inaltei sale precursora. Le vom analiza si vom medita pe indelete asupra lor. Apoi, asa cum au facut si inaintasii nostri, le vom pune in aplicare. Bineinteles, fiecare va face asta la nivelul sau de intelegere, de cunoastere. Unul dintre aceste principii - putem spune de baza - ale Scolii de spiritualitate din Carpati era cel al **unitatii**.

Aici discipolii invatau sa fie practic tot timpul **impreuna**. Mancau, se instruiu, meditau, se rugau, posteau, aplicau tehnicile hristice de curatare si vindecare, faceau exercitii fizice, munceau desfasurand diferite activitati gospodaresti, cantau, dormeau. Toate acestea precum si alte activitati legate de procesul de instruire le faceau intotdeauna **impreuna**. Singuri erau - efectiv - in foarte putine momente ale timpului pe care il petreceau in Scoala perioada de instruire durând pentru multi dintre ei 10-12 ani. Este adevarat ca ea era structurata pe trei ani de initiere dar putini au fost discipolii care au reusit sa o parcurga in aceasta perioada de timp, putini au putut realiza aceasta performanta spirituala. Dar oricum ar fi, izbanda tuturor celor care au absolvit-o s-a datorat intr-o mare masura si faptului ca au invatat, mai inainte de toate, ce inseamna conceptul **impreuna**.

Prin urmare, una din conditiile de baza care trebuia sa le indeplineasca un discipol era si aceea de a invata sa traiasca in colectivitate. Invatau astfel sa se respecte, sa se ierte si sa se iubeasca pe ei insisi dar si unii pe altii. Aceasta ii ajuta sa constientizeze ca uniti in jurul binelui, in jurul Marelui Preot, in jurul Iubirii, in jurul **Unicului Dumnezeu** in care credeau, sunt mult mai luminosi, mult mai puternici si mai sanatosi. Aceasta unitate se forma pe tot parcursul instruirii spirituale si ramanea asa in intreaga lor existenta terestra. Spun asta intrucat chiar daca, dupa ce paraseau Scoala, apucau in directii diferite, in tinuturi diferite ei ramaneau totusi... **impreuna**. Cum este posibil asa ceva? Atunci cand intre doi oameni se formeaza o coeziune sufleteasca formata si consolidata de o **Iubire neconditionata**, reciproca, ei nu mai pot fi despartiti practic niciodata. Chiar daca trupurile lor se gasesc la mii de kilometri departare, sufletele acestora sunt mereu **impreuna**.

Mai mult, prin calitatile lor deosebite, discipolii absolventi ai Scolii de spiritualitate din Carpati se intalneau frecvent in astral sau pur si simplu se teleportau ori de cate ori unul dintre ei avea nevoie de ajutor. Veti spune probabil, unii dintre voi, ca astea sunt fantezii spirituale. Este opinia voastra si nu voi incerca sa vi-o schimb. Nu a venit inca timpul.

Apostolii **Domnului Iisus Hristos**, spre exemplu, au fost mereu **impreuna**, nimeni si nimic nu a putut sa-i desparta, nu a putut umbri vreodata **Iubirea** ce o purtau unii fata de altii si fata de alti oameni.

In legatura cu teleportarea, fiindca stiu ca v-a surprins afirmatia mea, as vrea sa va pun cateva intrebari:

Exista sau nu teleportarea? Apartine de **Dumnezeu** sau de Satan? Daca exista (si exista) si apartine de **Dumnezeu** (apartine, **este un dar dumnezeiesc**), atunci cine credeti ca i-ar fi putut opri pe discipolii Scolii de spiritualitate din Carpati sa o practice? Cine credeti ca i-ar fi putut opri pe Sfintii Apostoli sa o practice? Cum credeti ca au strabatut acestia zeci de mii de kilometri (parcursi prin campii, munti, deserturi, jungle precum si pe marile lumii) in drumul lor apostolic? Sa trecem insa la subiectul nostru.

A fi împreuna inseamna a accesa mult mai usor principiile si valorile Invataturii si asta pentru ca **Invatatorul** ne-a spus la un moment dat: **„Ca unde sunt doi sau trei, adunati in numele Meu, acolo sunt si Eu in mijlocul lor”**. Matei 18:20

Este drept ca aceste cuvinte ascund si alte adevaruri asupra carora nu ma voi opri acum, dar unul dintre ele se refera cu siguranta asupra necesitatii ca fratii si surorile **Sale** sa fie **impreuna**. Si asta pentru ca Iubirea si Iertarea fata de altii nu se pot invata altfel. A fi impreuna cu fratii si surorile tale omule, este absolut necesar pentru evolutia ta spirituala dar si a celorlalte existente terestre a caror evolutie depinde in mare masura de tine, de modul in care ai auzit si ai pus in aplicare poruncile **Domnului Hristos**.

O singura turma si un singur Pastor nu este numai un simplu mesaj, este un **ideal hristic** si inca unul dintre cele mai mari si el face referire la toti fratii si surorile acestei Planete: **“Eu Sunt Pastorul cel bun. Eu Imi cunosc oile Mele, si ele Ma cunosc pe Mine”** (Ioan 10:14)

Este insa o greseala sa **II** identificam pe **Hristos** ca fiind Pastorul, numai al unora. **El** este de fapt **Marele Invatator** al tuturor: **“Mai am si alte oi, care nu Sunt din staulul acesta; si pe acelea trebuie sa le aduc. Ele vor asculta de glasul Meu, si va fi o turma si un Pastor.”** Ioan 10:16

Si de aceea visul **Sau** se va implini numai atunci cand toti oamenii acestei Planete vor intelege ca trebuie sa fie **impreuna** si sa traiasca pe acest Pamant conform principiilor si valorilor Invataturii **Sale**.

Marele Initiat Omraam Mikhael Aivanhov spunea referitor la unitate:

„In Fraternitate, avem obiceiul de a medita impreuna, dar si de a canta impreuna, de a lua masa impreuna, de a face unele exercitii impreuna. De ce? Pentru ca Invatamantul nostru aduce metode noi pentru ca oamenii sa invete sa traiasca mai infratiti, aprofundand din ce in ce mai mult constienta universalului. Caci ceea ce lipseste cel mai mult, chiar in invatamintele spiritualiste, este dorinta de a trai o viata colectiva, frateasca. La ei, ceea ce predomina este intelectul, acumularea de cunostinte si de puteri de care sunt atat de mandri dar ei sunt in permanenta separati, izolati; nu se simte o adevarata dragoste intre ei. Aici, din contra, incercam sa cream caldura intre noi si sa ne apropiem”.

Discipolii Scolii Focul Sacru nu trebuie sa ignore aceste aspecte, daca doresc sa urmeze **Calea, Adevarul si Viata**.

Cei care isi inchipuie ca pot strabate acest drum evolutiv singuri se inseala amarnic. Mai mult, vor merge in pas de defilare ca sa zic asa, inspre involutie. Este drept ca aceasta initiere are si o componenta individuala dar numai pana la un anumit nivel. Mai departe nu poti ramane **„viu”** omule decat in comuniune cu alti **„vii”**.

O sa spuneti probabil: bine, bine dar cu pustnicii spre exemplu, cum ramane? Ei bine, acesti oameni au misiuni speciale si sunt extrem de putini pe Pamant. Si trebuie sa mai stiti ceva. Ei nu sunt, in realitate, niciodata singuri. Sunt tot timpul impreuna cu fratii si surorile lor de pe Pamant intr-o rugaciune continua, sunt tot timpul inconjurati de slujitorii nevazuti ai lui **Dumnezeu**.

A fi uniti in jurul Iubirii inseamna a exersa in permanenta principiile si valorile unitatii, pregatindu-ne astfel pentru momentul intoarcerii **Acasa**, atunci cand, pasind pragul **Portii Sinei Dumnezeiesti**, duhurile noastre - picaturi de **Iubire** - se vor uni printr-o contopire divina, cu **Oceanul de Iubire** numit **Dumnezeu** si astfel vom fi vesnic... **impreuna**.

Scoala Focul Sacru organizeaza cursuri de initiere hristica

<http://foculsacru.wordpress.com/author/foculsacru/>

Scoala de spiritualitate Focul Sacru, ce functioneaza in cadrul Fundatiei Focul Sacru, organizeaza periodic, in diferite orase din Romania, cursuri de initiere hristica. Initierea practicata de discipolii acestei scoli de spiritualitate are la baza Invatatura Domnului Hristos, singurul **Invatator** al traitorilor acestei Planete. Initierea hristica se desfasoara in trei trepte de cunoastere, fiecare dintre acestea putand fi accesata de catre discipoli Scolii in functie de stradanii proprii depuse in directia manifestarii lui Dumnezeu.

Sintagma zalmoxiana **„Cunoaste-te pe tine insuti si-L vei cunoaste pe Dumnezeu”** este cea care in timp ne va ajuta, dupa multe stradanii, sa definim ce a vrut sa spuna **Dumnezeu** atunci cand a zis: **„Sa facem om dupa chipul Nostru, dupa asemanarea Noastra”** – Facerea 1:26.

In cadrul primei trepte de initiere hristica se analizeaza cu temeinicie „chipul” si mijloacele necesare pe care **Dumnezeu** ni le-a oferit pentru a capata „asemanarea” cu **El**. Totodata, **initiatilor li se pun la dispozitie o serie de tehnici de**

curățare și vindecare hristică care, aplicate în mod corect, au efecte miraculoase asupra trupului și sufletului uman precum și asupra celorlalte existente terestre.

Beneficiile inițierii hristice

Probabil că sunt mulți cei care se întreabă la ce folosește această inițiere hristică, cum le poate influența viața sau în ce fel îi poate ajuta. Urmand cursurile Scolii Focul Sacru, practicand inițierea hristică, tu, ca discipol, îți vei schimba efectiv viața în bine, calitățile tale se vor amplifica, vei intra încet, încet, într-o lume accesibilă doar credincioșilor adevărați.

Cunoscându-te pe tine însuți **II** vei cunoaște pe **Dumnezeu**.

Cunoscându-te pe tine însuți vei reuși să te respecti, să te ierți și să te iubești mai mult.

Învățând să te respecti, să te ierți și să te iubești pe tine în mod necondiționat, vei ști să respecti, să ierți și să iubești Creația lui **Dumnezeu**.

Vei învăța să iubești necondiționat Terra, dar și toate existențele ei trăitoare.

Vei învăța să iubești oamenii conform **Învățăturii Hristice**.

Vei învăța să-ți hrănești atât sufletul, cât și trupul, din izvorul nesecat al **Iubirii Divine**.

Vei intra în rândul acelor „fericiți” pomeniți de **Mântuitorul Iisus Hristos** în „Predica de pe munte”.

Străduindu-te să manifesti virtuțile divine vei aduce ființei tale pacea, armonia și sănătatea necesare unei vieți decente, fericite, iar această atitudine a ta se va rasfrange în mod normal, mai devreme sau mai târziu și asupra familiei tale care va trăi în pace și armonie.

Vei cunoaște bucuria de a darui necondiționat, de a fi de folos unei existente indiferent că ea este de tip mineral, vegetal, animal sau uman.

Vei evolua din punct de vedere spiritual și-ți vei mari în mod sigur șansele: de a ieși, în această existență terestră, din **Legea raului destin** (Legea karmei); de a trăi aici, pe Terra, în **Legea bunului destin** (Legea darmei) sau **Legea iubirii** și de a cunoaște mult mai repede **Împăratia** lui **Dumnezeu**.

Intr-un cuvânt, vei cunoaște și vei urma: Calea, Adevărul și Viata.

Calendarul cursurilor de inițiere hristică

Cursurile de inițiere hristică se desfășoară efectiv doar în cazul în care se formează un grup de **minim zece cursanți**. **Numărul maxim de cursanți admis într-un grup este de 20 de persoane.**

Informații suplimentare legate de cursuri sau condiții de participare și înscriere, precum și datele necesare de contact veți putea găsi accesând site-ul **www.foculsacru.ro**.

Rue Gabrielle 107, 1180 Bruxelles
Tel : +32 2 344 41 45
Fax : +32 2 344 24 79
www.icr.ro/bruxelles/

COMUNICAT DE PRESĂ

Bruxelles, 8 iunie 2012

Difuzare imediată

Emilian Galaicu-Păun invitat la festivalurile de poezie de la Anvers și Namur

Poezia din lumea întreagă este sărbătorită anual în Belgia prin două prestigioase festivaluri internaționale care au loc la Anvers și Namur. Scriitorul Emilian Galaicu-Păun din Republica Moldova a fost selecționat de organizatorii cele două importante manifestări pentru a reprezenta poezia de expresie română, participarea sa fiind posibilă datorită sprijinului acordat de ICR Bruxelles. Născut în 1964, Galaicu-Păun este autorul a zece volume de poezie și proză. Romanul său *Țesut viu* (2011) a fost nominalizat în luna mai 2012 la premiile Uniunii Scriitorilor din România.

[Felix Poetry Festival](#) are loc la Anvers în zilele de 14 și 15 iunie. Poeți din Belgia, Olanda, Marea Britanie, Franța, Estonia își vor citi creațiile în original și în versiune neerlandeză și vor participa la dezbateri cu cititorii. Emilian Galaicu-Păun, ale cărui poezii sunt traduse în neerlandeză de Jan Mysjkin, se va afla alături de belgienii Jan Lauwereyns, Luc Fierens și de Will Stone, din Marea Britanie.

[Festivalul de poezie de la Namur](#) se desfășoară între 21 și 24 iunie. Anul acesta el este conceput ca o croazieră poetică de-a lungul fluviului Meuse. Scriitori, editori, muzicieni se reunesc timp de patru zile pentru dezbateri profesionale, dar și pentru discuții cu cititorii prilejuite de câteva întâlniri-lectură, croaziere-spectacol, dar mai ales de „târgul de poezie” din 23 și 24 iunie. Emilian Galaicu-Păun se va întâlni cu poeți din Franța, Marea Britanie, Statele Unite, Spania, Catalonia, Bosnia, precum și cu poeți belgieni de expresie franceză.

Sâmbătă, 16 iunie, Emilian Galaicu-Păun va participa la un atelier de traducere organizat de ICR Bruxelles. Ultimul său volum de versuri, *Arme Grăitoare* (2009), va constitui baza discuțiilor.

-sfârșit-

Data și locul: 14-15 iunie (Anvers); 16 iunie (Bruxelles); 20-24 iunie (Namur)

Notă pentru ziariști: informații suplimentare, fotografii sau cereri de interviuri, la: bruxelles@icr.ro și www.icr.ro/bruxelles/.

Constantin FROSIN, scriitorul de geniu care deranjează ordinea valorică într-o țară care îi datorează recunoașterea și aprecierea totală

Ionuț Caragea
CANADA

Prof. univ. dr. Constantin FROSIN, de la Universitatea "Danubius" din Galați, onorează (pentru a câta oară ?) imaginea României peste hotare. A primit, în acest an, mai multe distincții și o recunoaștere care, după titulatură, îl fac să pară un scriitor venit de pe altă planetă și nu dintr-un oraș de provincie: Medalia de Aur a Renașterii Franceze pentru promovarea Culturii, acordată de Ministerele de Externe, Interne, Apărare și Educație, sub președinția de onoare a doamnei Simone Veil, de la Academia Franceză, și titlul de Doctor de Onoare al Academiei Balcanice de Știință, Cultură și Dezvoltare "Denis Jersov" din Bulgaria. Nici românii nu se lasă mai prejos și îl recompensează pe distinsul traducător și poet cu titlul de Doctor Honoris Causa al Universității "Appolonia" din Iași, iar din 5 iunie devine membru al Centrului de Excelență Academică din România.

În palmaresul impresionant al acestui *extraterestru* (nu aș vrea să folosesc cuvântul « monstru al literaturii » întrucât Constantin Frosin este o ființă adorabilă, cu un deosebit simț al umorului), figurează și alte titlaturi și premii de marcă: Ofițer al Ordinilor Naționale Franceze de Arte și Litere, respectiv, Laurii Academici; Omul Anului 2004 în SUA; Omul anului 2000 în Marea Britanie; Medalia Parlamentului European în 1995; Premiul Orion pentru Arta Traducerii în 1996; Médaille d'Argent du Rayonnement Culturel, La Renaissance Française, patronată de Președintele Franței, J. CHIRAC; Marele Premiu al Academiei Francofone în 1999; Medalia de Aur a Academiei Internaționale din Luteția în 1999; Marele Premiu pentru Literatură al Institutului Italian de Cultură și al revistei NUOVE LETTERE în 1998; Premiul European de Poezie POESIAS; Cavaler al Meritului Cultural Român în 2004; Medalia de Argint a Societății Academice ARTS-SCIENCES-LETTRES din Paris în 2009; Medalia de aur a Meritului și Devotamentului Francez în 2009 etc.

Totuși, dacă dorim să aflăm mai multe informații despre realizările sau creațiile scriitorului Constantin Frosin în presa românească, vom fi profund dezamăgiți. La o simplă căutare pe Google vom descoperi doar câteva reviste de provincie care îl promovează (deseori superficial, cu greșeli), iar în marile reviste din țară nu găsim mai nimic (mai ales cele din capitală), în condițiile în care o Românie întreaga îi datorează recunoașterea/aprecierea onestă și oficială pentru traducerile sale, din clasicii Neamului Românesc... Surprinși de comportamentul ciudat al presei, am încercat să luăm legătura cu distinsul profesor și să-i punem câteva întrebări. Concluziile le veți trage singuri...

I.C. - De ce credeți că vă evită unii diriguitori ai forurilor culturale din România și de ce marile reviste nu doresc să vă promoveze?

C.F. - Întrebarea pe care mi-o pun eu însumi este dacă diriguitorii așa-ziselor foruri de cultură au vreo legătură cu cultura - și ce fel de legătură. Din câte știu eu, de cele mai multe ori, e vorba de legături primejdioase (pentru cultură...), adică politice... Cu câțiva ani în urmă, undeva, cândva, un partiduleț a ajuns la guvernare și a ținut morțiș să-și pună oamenii lui în fruntea tuturor « forurilor ». Când s-a ajuns la inspectoratul școlar, în sală era un singur prof, mai ciudățel, mai nu știu cum, care se cam codea: om cu bun simț (se pare că pe ăsta doar îl mai avea...), nu se prea vedea el conducând destinele profesorilor din acel județ. Da' șefii de partid nu și nu, că-i musai să aibă ei frâiele puterii și că învățământul ăsta e un domeniu delicat etc. Încât bietul om (sau ce mai rămăsese din el), a trebuit să se cocoate pe ditamai scaunul de inspector șef! Cum căciula era prea mare pentru capul lui, a dat repede colțul, bănuind el că-i mai bine în cer... Cred și că spiritul sportiv, cavalerismul au dispărut sau sunt pe cale de dispariție, băieții (care se cred) deștepți nu mai au răbdare ca faptele lor să vorbească pentru ei, drept care își fac singuri statuie, că le-au cam murit laudătorii... Nu mai vrea nimeni să coboare în arenă, boschetarii se pitesc prin boscheți, pun pușca la ochi și, pac - dispare concurentul, rivalul, adversarul... Și dup-ai se aburcă ei pe soclul rămas liber de vreun coate-goale de profesor universitar sau scârța-scârța de scriitor... Complexă întrebare, stimabile - presupune multe, prea multe posibile răspunsuri... În ce mă privește, mi s-a spus că am dat buzna de nicăieri și că am deranjat ordinea valorică (pre-)existentă și asta a deranjat pe toată lumea, care m-a luat drept un veleitar; sau că nu am pupat mâna vreunui mentor ori naș, care să mă scoată în lume...

I.C. - Credeți că aveți și dumneavoastră vreo vina la toate cele întâmplate?

C.F. - Vina mea este cea a stejarului falnic, la umbra căruia nu mai crește nimic... Când alții se simt puși în inferioritate prin comparație, te elimină din competiție, conform principiului : bucuria unuia, necazul altora. Sau al regulii coșului cu crabi, care la noi funcționează impecabil: cum vrea unul să se facă remarcat, sau pur și simplu să facă și el ceva, ceilalți îl trag repede în jos, îl țin de mâini și de picioare... Și apoi, să nu uităm nerozia aia cu *Nimeni nu-i profet în țara lui...*

La noi, cum vrei să faci ceva mai deosebit, devii suspect: Ce vrea ăsta, domle ? S-ajungă șef ? Să se umple de bani ? etc... Cum s-ar zice, când ești neg (adică negi/renege impostura și subcultura...), ești lijat sau linșat...

I.C. - Cum definiți crezul și mesajul dumneavoastră artistic? Ce fel de luptător sunteți în această societate mercantilă și vulgară?

C.F. - Excluzând din start ideea de misionarism, de apostolat (s-a vorbit de așa ceva în cazul meu - nu românii, nu...) cred că simt nevoia să fac ceea ce fac și o fac cu mare plăcere și, culmea ! am satisfacția lucrului bine făcut. Modestul meu cursus honorum (zic

eu), impresionantul meu Cursus Honorum zic alții (o spun Medaliiile de aur, Ordinele naționale ale unei Mari Puteri ca Franța, în grad de Ofițer, nu de Cavaler, cum scrie nușce jurnal!), laolaltă cu cele peste 200 de cărți publicate cu ISBN, din care 40 de autor (restul fiind traduceri), pot confirma acest lucru...

I.C. - Ați avut numeroase oferte să plecați afară, de ce ați ales să rămâneți în România?

C.F. - Păi de ce să ies din matricea românească, câtă vreme sinele meu este parte a Sine-lui românesc, iar eu unul sunt amprentat de Spiritul locului acesta? Păi pot eu deveni altul în afară ? Alterizarea identității (sic !) credeți că este posibilă? Cartezian sau nu, am îndoieli... Nicăieri nu-i mai bine ca acasă – credeți că înțelepciunea popoarelor a creat gratuități ?! Asta nu este, sigur, o gratuitate... Am hălăduit din 1991 până azi destul de mult (fără a trece oceanul), dar tot acasă era mai bine... Murim cu fiecare plecare, zice o altă perlă de înțelepciune – e cât se poate de adevărat... Renaștem cu fiecare întoarcere acasă, printre ai noștri, așa spune eu. Și dacă m-am născut aici, înseamnă că am o misiune de îndeplinit aici și nu aiurea!

27/07/2005

Autoarea **Mariana Zavati Gardner**, a primit
Premiul I pentru *traduceri* al Ligii Scriitorilor Români pe anul 2011.

De asemenea a primit,

Premiul I pentru *poezie* și **Premiul II** pentru *proză* la Concursul Internațional
StarPress 2012

POEZII de Mariana Zavati Gardner

Traduse din limba germană de Ute Schlichting și Cezarina Fischer

Sommer Besuch

Ihr Sommerbesuch ging in die Berge
Die Wüste hustete Staub
Die Sonne biss und brach das Licht
Die Mitte des Tages bereitet sich vor auf das Ende
Auf dem Magischen Berg
Eidechsen
Und Kakteen kämpfen um einen Platz
Eingefangen Grillen sangen
Die Sonne brannte wie ein Ofen
Plätze mit Steinen ... Plätze mit Sand
Sand und Stein und kein Wasser
Ausstellungen mit Türkisfarbe waren im Blick
Bilder aus Sand von den Legenden
Der Menschen, die gewesen und vergangen sind
Und dort ihre Gedanken zurückließen
Einige in Stein, einige unter der Erde
Rot aus Eisen, Seelen zu sehen und zu fühlen was dort in Littel Bighorn war

Stille

Sitzen im Kreis
hängende Schatten in Ocker
zwischen verschiedenen Welten
Atome des Hungers in einer Hirngespinnstfalle
Waren zusammen geschweißt
unter dem glühenden Himmel getaucht in dem unsichtbaren Lachen
verbrannte Erde, unfruchtbare Büsche und Stöcke
blinde Asche des genauen Tages

Feuer warf Funken
Farben sich vermischten senkrecht durch Leuchter
Staub wimmerte in den Augen
Sand formte sich in dem Mund

Die dort schweben durch das Labyrinth des Schweigens
Stunten der Hirngespinnste
Hitze war krank vom Hunger
Atome bekämpfen die Luft

Eitelkeit

Ruder oben, Ruder unten
Königin des Sumpfes kann nicht einschlafen
Sie schwebt munter durch das Labyrinth der Kanäle

Ruder oben, Ruder unten
Königin der Wasser mit der Farbe des Tones
erforscht die Seele der Häuser mit Ziegeln gedeckt
Königin der alten Tiere rutscht, kreist und fliegt über den Plätzen, Palästen und Sümpfen

Die Flut kommt, die Flut geht
Königin des silbernen Sees zeichnet die Säulen und Arkaden
Gewählte Träume vom Wind genommen
Königin der Dunkelheit entdeckt die Zuflucht unter den Arkaden der Brücke

M
a
r
i
a
n
a
Z
a
v
a
t
i
G
a
r
d
n
e
r

Am Strand von Southwold

Stille ölige Hitze
 Glasur auf dem Meeresspiegel
 Bei Southwold, dem östlichsten
 Punkt von England

Stapel von Liegenstühlen
 unterbrechen den glühenden Strand
 welcher in den Farben des Meeres
 gewellt

Rosa Stickerei zeichnet Muster
 Die herunterstürzenden Möwen
 schneiden die Luft
 überqueren die Strahlen der Sonne

Auf der Mole, eine tickende Uhr
 geformt wie eine Badewanne
 schlägt eine ganze Stunde und eine
 halbe

Ihre Räder drehen sich vom
 angetriebenen Wasser des Meeres

Es ist keine Muße für bekleidete
 Mütter

in den Farben Azurblau und des
 reifenden Obstes

Die Ungezogenen satt vom
 eisgekühlten Mineralwasser

Erschöpft auf offenen
 Liegenstühlen

Männer, Frauen und Kinder
 widmen sich der Ruhe

Die Kuppel des Himmels färbt sich
 wie ein Krebs

Die sich bewegenden Schirme und
 die verdeckten Wellen
 alles ist wie vorher entlang des
 Kais

Amateurangler erforschen den
 Horizont

Im Labyrinth von Männer, Frauen
 und Kindern

auf Liegestühlen mit tierischen
 Mustern

Der Himmel bleicht das
 Alabasterblau

Alle ruhen sich, machen Einkäufe
 von Eimern, Schaufeln und fish
 and chips

Oder sie schützen sich vor den
 kreisenden Möwen

Die Flut

Ein weiterer Tag, eine weitere Nacht
 Flüsse überschwemmend das Ufer
 ein weiterer Spaziergang entlang blauen Sandes
 steife Klumpen aus geflochtenem Holz
 aneinandergereiht in den Schürzen der Blätter

Gewölbt über dem Strand
 eine kleine Düne, eine große Düne
 im Norden erschreckend
 von einer Burg in Ruinen
 Ein weiterer Tag, eine weitere Nacht

Fest gewickelt im eisigen Leinen
 Schwimmsand sammelt sich
 an der Mündung des Flusses
 wo Boote zu Haufen liegen

- Mama, halte meine Hand
- Ich würde, wenn ich könnte

Fest gewickelt in alabaster Atem
 Häuser festgebunden drängen sich
 gepeitscht unter tiefem, zerteilenden Wasser

- Mama, mir ist kalt
- Ich würde dich einwickeln, wenn ich könnte

Fest eingewickelt in luftige Hände
 soweit die Augen sehen können
 tobende Winde verschlingend
 Verwüstungen geschlagen durch den Wind

- Mama, meine Kleidung ist nass
- Ich würde sie wechseln, wenn ich könnte

Fest gewickelt in einem fließenden Schlaf
 Die Schatten sind in Schnüren der Knoten befestigt
 in der Nähe des Wassers, das wild beißt
 Haus aus Backstein

- Mama, ich bin nass bis zum Hals
- Ich hätte dich herausgezogen, wenn ich
 könnte

Fest eingewickelt
 Ein weit aufgerissener Mund des Wassers
 gleitet ein silbernes Spielzeug
 von hier bis dort.... Von Ort zu Ort

Ahornbäume in der Macchia
 feiern am trüben Ufer
 Versteckte Muscheln
 auf blauem Sand
 Rechtecke aus gequältem Holz
 waren Stütze und Ziel
 der aufgeplusterte Ibis
 pickend an der Schürze der Blätter
 Himmel trägt kleine Dünen am Strand
 an dem Tor der Stadt
 Ein anderer Tag vor den Türmen, eine weitere Nacht

M
a
r
i
a
n
a
Z
a
v
a
t
i
G
a
r
d
n
e
r

Einbildung

Einbildung über die
 Bärenhetzjagd
 Der Bär hält sich
 verborgen in dem Busch
 Eine kranke Einbildung
 Über den Bären, von
 dem Bären der
 Dunkelheit
 Über einen unsichtbaren
 gewaltigen Bären
 In den wunderbaren
 Büschen unter dem
 Dach der Nacht
 Einbildung über die
 Bärenhetzjagd
 Einbildung über einen
 Traum mit dem Fuchs
 Einbildung über den
 Fuchs der bellt
 Überbringer des
 bevorstehenden
 Unglücks
 Einbildung über den
 Specht
 Der Specht der das
 Haus vernichtet
 Einbildung die vor der
 Ewigen Abreise warnt
 Welche Einbildung,
 welche Einbildung ?

Dunkelheit

Tropfen des
 Schweigens

Herabfließend in die
 Furchen
 Aggressive Fische an
 dem Ufer
 Formen unter
 aufgewühltem Wasser

Tropfen des
 Schweigens

Angehäuft in
 Weidenkörben
 Unter dem
 schweigenden
 Lebensbaum
 Ecken von
 erschreckenden
 Gedanken

Tropfen des
 Schweigens

Spiegel der Träume

Sie war im Blick innerhalb der
Wände eines Traums
Nicht mehr nach der Mode
tapeziert
Glänzende Bände ruhen
im Leder der Aurochs
gebunden
in Schränken an den Wänden
der Schimäre
Kavalier sucht durch Papiere
Trophäen gewonnen bei
Maskenbällen
gekleidet in der Farbe beige,
leicht eingenickt
an seinem aus Eiche
geschnitztem Schreibtisch
Seine Augen badend in alten
Bänden
Aufstand der spartanischen
Gegenstände
Ihre Seele sah ihn, schaukelte
wie mondsüchtig
auf dem bunten Murano-
Leuchter
versteckend in ihrem blauen
Gedanken
kalter Hof der verlorenen
Seelen
Einer nach dem anderen zum
Würfeln und Spielen
Ein Raum in den sie ein und
ausgehen
Im Galopp, steife Menschen wie
Marionetten
blind mit verschwindenden
Händen, elektrische
Gespenster
In Schlaf gefallene Clowns in
versteckten Welten

Nichts zu befürchten

Ein Tag wie der andere
Im Spiegel
Das Zimmer mit der Tapete
Die abgegriffenen Anekdoten

Sehe die Lagune
Aus dem offenen Fenster
meiner Fensterbank
mit dem kleinen Kissen

Kann hören in dem Haus
von brennenden Worten
geschlossen in lauter Fragen

Spüre die wachsenden Büsche
In einem Spiel erfunden beim
Surfen
Über den grauen Feldern

Rieche den Geruch des
Schweißes des Schmerzes
Hebt sich wie ein gebogener
Nebel
Braun werdend in dem Wasser
des Meeres

Ich kann probieren was verloren
ist
Aus dem Traum aus den Kissen
Auf dem Grund der roten
Zungen

Eine Form wie die andere
In einem gelähmten Spiegel
Von tiefen Stimmen ohne Laut

Ohne Anfang ohne Ende

**M
a
r
i
a
n
a

Z
a
v
a
t
i

G
a
r
d
n
e
r**

**Julia May
eingeschlafen**

Schwarm von Träumen
fliegt über dem Haus

Ihr Haus ohne Fenster

Ihr Haus mit
geschlossenen Türen

Ihr Haus an
Wegkreuzungen
in einer begrenzten Zeit

Schwarm von
Schweigen fliegt über
das Haus
In der Dunkelheit die
Blutegel
erstürmen die
Fussböden
Gebastelt aus
schwebendem Holz
Eierschale von
verdorbenen Eiern

Seine Schritte gerben
die Holzbretter
In dem Zimmer mit
Klavier und Sofa
Geräusche machen
Lärm
Eingefangen von
Krallen der Leere
Eingeschlossen
zwischen den Wänden

**Viorel
Ploesteanu**

Dublin, Irlanda

Bancomatul

Mai aveam numai 20 de euro în cont. Nu mai lucrasem de două săptămâni, așa că banii se duseseră, de parcă nici n-ar fi fost. De ce mama naibii n-o fi avut nimic de zis Dumnezeu atunci când a inventat dracul banii?!

Ar fi fost mai lejer să aibă fiecare popor monedă frunza copacului cu cea mai mare răspândire pe teritoriul țării, regiunii sau, pe plan local, al satului în care trăiesc oamenii. Te duci la magazin cu căruța și o umpli cu ce-ți trece nevasta pe listă, iar la sfârșit, totalul.

O cracă și șapte frunze de dud.

Așa, ia de-aici, plus trei frunze pe de-asupra, să le dai la gândacii ăia de-ți produc mătase. Mai rău e de ăia care, cât vezi cu ochii, au numai cactuși. Ei, dar astea-s vise. Ce mă fac eu acum, că mâine vine chiria și eu mai am numai 20 de euro? Ia să mă rog eu la Dumnezeu, poate îmi spune numerele la loterie.

Cum centrul orașului era prea aglomerat la ora aia, m-am dus într-un parc, să mă concentrez în liniște. Stăteam eu pe o bancă și mă concentram, dar Dumnezeu nimic. Ori eu nu eram pe frecvență cu El, ori își terminase programul, că era mai spre seară, ori era plecat în vacanță. Dacă am văzut că nu iese nimic din toată treaba asta, mi-am zis să scot ăia 20 de euro, 10 îi joc la loto și de 10 mă îmbăt praștie.

Mi-am băgat cardul în el de bancomat, primul pe care l-am găsit, bag pin-ul și îmi apare un text pe ecran:

”Ești de acord să-ți alimentez contul cu 1 milion de dolari?”

I-auzi întrebare! Dau să apăs pe tasta ”Da”, când mă trăsnește un gând criminal. Dacă sunt băieții cu cititoarele de card pe aici și vor să-mi golească banii din cont? Mi-am adus aminte cât am în cont și m-am liniștit. Ar fi o mare țeapă pentru ei. Apăs hotărât butonul și îmi apare o altă întrebare:

”Dar ce vrei să faci cu ei?”

Și îmi dă trei variante de răspuns:

A: Să îi beau

B: Să îi sparg pe femei

C: Fifty-fifty

Mă gândesc că primele două sunt întrebări capcană, așa că, mă mulțumesc numai cu 500 de mii de dolari și apăs hotărât pe C.

Bancomatul mă congratulează pentru alegerea făcută și mă anunță că jumătatea la care am renunțat se va folosi pentru ajutorarea copiilor orfani. Nu-mi pare rău. Deja fac fapte bune. Apare un nou mesaj.

”Banii pe care ești pe cale să-i primești trebuie să fie, ca orice venit, impozitați. Impozitul este de 20%. Ești de acord?”

Asta e. Are dreptate. Apăs oarecum hotărât ”Da”.

”Ok. Vi s-au retras 200 de mii dolari impozit”

Cum mama naibii 200 de mii? La 500 de mii, 20% înseamnă numai 100 de mii.

”Impozitul a fost reținut la suma inițială de un milion”

Uite-al dracului! Mă cam enervasem, dar asta e situația. Hai să-mi iau mai repede cei 300 de mii care mi-au mai rămas. Alt mesaj. Deja mă ia cu călduri.

”Comisioanele băncilor (transfer, administrare, asigurare, inițializare, deparazitare, spălare etc) sunt în procent de 15%. Ești de acord?”

Sunt, ce mama dracului pot să mai zic, deși, tare i-aș fi tras una bancomatului. Apăs cu mâna tremurândă de iritare butonul ”Da”.

”Ok. Vi s-au retras comisioanele în valoare de 150 de mii de dolari”

Hoții dracului, tot la un milion!

”Avem o problemă. Contul tău este în euro, iar noi trebuie să-ți virăm dolari. Continuăm?”

Apăs ”Da”, ce era să fac?

”Cursul nostru este de 1,5 dolari la 1 euro.”

Mamă, ce bandiți! Escroci, frate!

”Ești de acord?”

Nuu, urlu de sperii porumbeii de pe statui, dar apăs, adică izbesc tasta ”Da”.

”Ok, transferul ar fi în valoare de 100 de mii de euro. Comisionul de transfer este de 5%. De acord?”

Zic nu și apăs ”Da”.

”Pentru a finaliza transferul trebuie să răspunzi la 7 întrebări. Fiecare răspuns greșit îți înjumătățește banii. De acord?”

Nu. Mă uit după vreo cărămidă. Nu văd. Apăs ”Da”.

”1. Cine a fost căpitanul Stelei în finala de la Sevilla din 1986?”

Uite-al naibii, ăsta știe că țin cu Dinamo! Dintre cei 5 de pe ecran îl aleg pe Tudorel Stoica și pierd 47.500 de euro.

”2. Cine este autorul Teoriei relativității?”

Habar nu am, că nu mi-a plăcut matematica și îl aleg pe Pitagora.

”Între Teorie și Teoremă este o diferență de exact 23.750 de euro”.

Dacă o ține tot așa, cred că mă scoate dator.

”3. Cine a scris poezia *Corbul*?”

Îl aleg bucuros pe Noe, că lui i-a adus corbul o ramură de măceș sau de ceva, nu știu exact.

”O literă greșită costă 11.875 de euro”.

Nu prea mă pricep la străini dar pe ai noștri îi știu pe toți.

”4. Cine a scris *Patul lui Procust*?”

Ia uite ce variante îmi dă ăsta! Numai Petrești. Gică nu, că ăsta e cu muzica. Dan nu, că ăsta e cu mingea. Florin nu, că ăsta e cu Vacanța Mare. Camil nu, că ăsta nu e nume. Cezar, ăsta e.

”Cezar te-a costat 5.937,5 euro”

Are dreptate că ăsta a fost gagicul Cleopatrei (nu site-ul, regina).

”5. În cât timp se rotește pământul în jurul soarelui?”

Al dracului, ăsta e chitit să-mi ia banii! Apăs la plesneală ”un anotimp” și mai pierd 2.968,75 euro.

”6. Cât timp durează noaptea polară?”

Deja nu mai am chef de joacă. Nu au mai rămas nici măcar 3 mii de euro. Apăs pe ”La poli nu există noapte” și mai rămân cu 1.484,375 euro.

”7. Cum îl cheamă pe fratele unchiului strănepotului bunicului tău?”

A-ha, te-am prins! Pe fratele meu îl cheamă ”Matei”.

”Greșit. Tu ești. Mai ai 742,1875 euro. Cât trebuie să plătești chiria?”

750 de euro, zic eu mirat.

”Deci, 742,1875 euro + 20 euro, cât mai ai tu în cont = 762,1875 euro. Ți rămân 12,1875 euro să joci la lotto. Numerele care vor ieși câștigătoare sunt: 7, 28, 3,15, 30 și 1”.

Cezarina Adamescu

SUFERINȚA PARTICIPATIVĂ ȘI SUFERINȚA SUBSTITUTIVĂ A POETULUI

Adrian Botez, „*Crezuri creștine*” – 70 de poeme cruciate. Vincent Van Gogh – perioada Borinage. Tumorile artei.

Un **scriitor creștin** (cel care cu adevărat își asumă această sintagmă – devenită Crez artistic) – este, fără doar și poate un trimis, un vestitor. El nu-și îngăduie să scrie aleatoriu, gratuit, despre nici un subiect, pentru că e conștient că va da seamă de orișice cuvânt gândit, rostit, scris, care, așa cum a spus Iisus Hristos, îl poate duce la osândă sau la mântuire. E o imensă responsabilitate, cu atât mai mult cu cât Cuvântul tău îl poate duce la sminteală și chiar la năruire sufletească, pe semenul său.

Cu scrisul, așadar, nu e de glumit (cu excepția celui umoristic, dar și acela trebuie folosit cu mare precauție, eliberat de ranchiună, de dorințe revanșarde, pentru a nu leza personalitatea nimănui).

Cuvântul – este știut -, are o putere de penetrație mai mare decât fapta. El străpunge ziduri, dărâamă și munți, înalță și prăbușește, în aceeași măsură.

Carnea uită, dar sufletul nu, se spune.

Am făcut această precizare ca preambul pentru a-mi stăvili emoțiile, înainte de a așterne o sumă de gânduri despre o **PERSONALITATE COVĂRȘITOARE A CULTURII ROMÂNE** despre Prof. dr. Adrian Botez, scriitor, critic și istoric literar, eminescolog, publicist - de data aceasta în calitate de poet și, mai cu seamă, de sonetist.

Socot că ar fi total neproductiv să încerc a rosti judecăți de valoare ferme, cu pretenția de a fi luată în seamă, despre acest **scriitor de excepție**.

Și nu mi-aș îngădui mie însămi. Tot ce pot să fac este să-i închin aceste gânduri, ca și cum i-aș oferi un buchet uriaș de tuberoze, al căror parfum discret îți pătrunde la încheietura sufletului cu inima. Mărturisesc că am ezitat dintru început să deschid paginile, fiindcă mă cuprinsese o sfială feciorelnică în fața **lucrării de taină** ascunsă-n Poem, așa ca și când aș pătrunde samavolnic într-o sacristie.

Fiindcă această lucrare-construcție duhovnicească se aseamă cu o biserică. Mi se părea că aș fi pătruns în cele mai intime fibre de gând și cuvânt creștin, formulate ca un Crez. Și cine Altul ar putea pătrunde în structura intimă a omului, decât Domnul și Stăpânul tuturor gândurilor, vorbelor și acțiunilor omului?

Dar această intimitate (totdeauna există o intimitate empatică, între autor, cititor și operă - altminteri, nici opera nu-și atinge țelul pentru care a fost săvârșită, nici autorul nu-și justifică truda și nici beneficiarul nu se alege cu nimic!) – această sfială a fost învinsă de o dorință impetuoasă de cunoaștere, care s-a dovedit de bun augur. Cu atât mai mult cu cât, anumite afinități de gând existau **a priori**. Și aceste lucruri se simt, se intuiesc, se caută și se găesc-(re)găesc într-o comuniune de spirit care poate atinge uneori, rotundul ideatic.

Adrian Botez, în volumul de sonete, subintitulat (sintagmă cutremurătoare!) – **sonete cruciate!** – asumându-și scrierea lor ca pe o suită de CREZURI CREȘTINE – își dezvăluie potențialitățile creatoare într-o simbolistică biblică genuină, cu prospețimi de metaforă și cu imagini absolut strălucitoare.

Pornind de la **Prefața**, și ea sub formă de sonet, în care-și motivează demersul liric și se dezvăluie ochiului dispus să privească, în starea sa „naturală” de **om**, cu tot ce implică el, dar, cu toate acestea, depărtat de cele lumești care l-ar putea împiedica de la rostul său în lume, Adrian Botez scrie:

„Afla-vei, în puținele ei file,/ O carte despre omul viu din lume,/ Ce n-a trecut prin școlile abile,// Ci-l caută pe Hristos, ca să-l îndrume./ Nu tu lamento, nici cerșiri de mile,/ Ci-și roagă lumânarea să-l consume.” (Prefață).

Faptul că tentațiile lumii în lasă „**nemuritor și rece**”, e dovada peremptorie a faptului că spiritul e cel învingător și, la urma urmei poate înălța și trîmul.

„**I. Nici chef cu provensalii trubaduri/ Și nici melancolii citind Petrarca:/ M-am depărtat de toate-aceste guri,/ Avânturi alte-mi mână-n larguri arca./ Nu beatrice, lauri mă inspiră/ Și nici palate, nici măcar lagune:/ În tot ce veți citi, ori nu, respiră/ Numai ce firea mea știe a spune.**” (Prefață).

O dată stabilit contactul cu cititorul, Adrian Botez trece la primul grupaj de sonete intitulat „**Sonetele identității**”, cu un moto în care poetul își asumă metamorfoza identitară cu Sisif, dar de data aceasta, omul învinge stihii, deși se simte, în noapte „**încoronat de fulgere**”. „**Și sunt mai singur,/ mai părăsit și mai deplin trădat/ decât oricare-al lumii împărat.**” (Motto).

Ascensiunea trudnică a acestui Sisif modern – ar fi de natură să descurajeze pe orice temerar, care ar cuteza să escaladeze muntele, spre atingerea piscului - dar poetul știe că, acolo sus, îl așteaptă Hristos: de aceea este hotărât să înfrunte orice primejdii, pentru a ajunge, cu bolovanul în spinare, la țintă. Cu toate acestea, în fața măreției și desăvârșirii omului, iată că și stihiiile naturii dau înapoi: „**Cununi de fulger ale muntelui/ de ce dați înapoi și nu mă ardeți?**”

Dar, cine-l poate opri pe om, atunci când chemarea spre Înalt, spre Divin, e atât de arzătoare?

„**Voi trece, deci, de voi, cununi de fulger/ - și mă voi afunda, pentru-a-mi ascunde fața,-n ceruri – în, blânde, beznele/ Celui care, singur îmi știe/ tragedia – fiind la fel de singur, ca și mine...// Căci numai cei puternici/ pot fi atât de singuri...**” (Motto).

Cu stigmatul însinguratului pe chip, poetul își oferă, în crucea vârstei, un prilej de reflecție asupra propriei vieți: „**Eu n-am schimbat nimic în crugul lumii:/ ca ieri – și azi zbat clopote-n văzduhuri.../ Bolnav de lepre, bântuit de duhuri,/ Sunt doar un frate răătăcit al spumii.**” (I. M-am dezvelit, în miez de sută, anii).

În dispută surdă cu acei care nu-i înțeleg, ori se prefac a nu-i înțelege lucrarea-de-sine-n-Cuvânt, poetul se simte îndreptățit să le răspundă: „**II. Mă-nvinuiți că nu îmi gustați versul,/ De parcă m-ați tocmit bucătăreasă:/ Nu fac pe plac, nu dau bucat-aleasă/ ci-i adâncesc hârtiei înțelesul.**” (II. Mă-nvinuiți că nu îmi gustați versul).

Și în acest sonet sunt reiterate câteva teme majore ale actului creativ semnat Adrian Botez:

- 1) Neînțelegerea contemporanilor față de creator și arta sa;
- 2) Puterea de penetrație a cuvântului, trasngresând spațiul și timpul;
- 3) Orbirea omenească, trupească și îndeosebi sufletească, (pentru care nu s-au inventat încă dioptrii) – neîn stare a discerne ceea ce e cu adevărat sublim în artă;
- 4) Pentru a ajunge la Înviere, la nemurire, trebuie mai întâi să bei paharul morții, așa cum a făcut și Hristos;
- 5) Opera, lucrarea în sine, este doar „ușa” care-i deschide truidorului asupra ei, - calea care-l va duce la adevărata și neînserata Lumină, în timp ce alții, intempestiv, dau buzna, spărgând ușa:

„**Răzbi-voi lumea – prin, ori peste filă -/ Și voi vâna grifonul dintre lebezi- / Iar voi veți țâțâi dojeni, tot serbezi,/ Mărturisind un sfânt dispreț și silă./ Oricâte versuri-îngeri curg din soare/ Pentru cei orbi – destramă-se cenușa.../ Hristos învie, dar întâi El moare -// Și, deci, hârtia este numai ușa,/ Pe care unii stau să o măsoare,/ iar alții-o sparg spre noi lumini și Floare.**” (II. Mă-nvinuiți că nu îmi gustați versul).

Aceeași luptă cu impostura și cu acei care, surzi și orbi – întorc spatele adevăratei valori, și adevăratei căi de urmat - răzbate și în cel de-al III-lea sonet:

„**III Sunt viu! – confirmă a lor ură,/ De câte ori respir cu duhu-n vers./ Sunt viu și pur! – adaugă-a lor scursură,/ Când îmi hulesc lumina și-al ei mers./ O Doamne al Curatului de Lume,/ De ce mă lași în pradă la orbeți?/ De ce, în loc ca glasul meu să tune,/ Îmi simt pe creștet rondul de scaieți?// Cu trupu-n smârc, cu duhul printre îngeri,/ Tot șchiopățez, între pământ și cer -/ Dar, pe când Tu învârtejești și sângeri,/ Eu doar miros, umil și menajer-/ Și-n loc de Golgote și răstigniri și frângeri,/ Mă sâcăie buboiul viager.**” (III. Sunt viu! – confirmă a lor ură).

Dar ce înseamnă suferința umană, pe lângă cea a lui Iisus Hristos, răstignit de om? Ea nu-i decât o palidă adiere, un bob în imensul ocean de suferință, strâns în Inima Dumnezeiască și Preasfântă a lui Iisus, în Oceanul ei de Milostivire.

Și dacă, unii nu au curajul unei bătălii oneste, față-n față, ci numai al hărțuirii și al loviturilor bicisnice pe la spate, Poetul – negăsind adversar pe măsura staturii sale spirituale! - e nevoit să lupte cu stihiiile minților bolnave și cu morile de vânt ale ambițiilor omenești.

„**Sunt prins între zadar și amăgire,/ Văzduhul inutil se înfierbântă/ Și goana străjii a pierire cântă:/ În loc de apărare,-i pustiire!// Dă, Doamne, limba ceasului de rost/ Cu-o viață înapoi și c-o menire!// Au adormit îngerii toți în post,/ Tocmai când lumea cere primenire!// Ce este-acum, să fie, iarăși, fost,/ Și să-i dai, Doamne, lumii, iar, pornire!**” (IV. La colț de viață-i miez de hărțuire).

Sentimentul religios este adânc impregnat în cuvânt, ființă, suflet, dar răzbate precum o aură deasupra creștetului și ca razele binefăcătoare ale astrului diurn, întremând trupuri și inimi care binevoiesc să le recepteze cu deschidere totală, cu acel sentiment sportiv – fair play – și cu prețuirea și reverența pe care trebuie să le manifestăm în fața Valorii autentice, de la care nu avem decât de câștigat.

Poetul, dedicat total Verbului, nu dorește altceva decât să-i închine Celui pe care îl slujește, întreagă suflarea sa poetică:

„**Prea-s răsfirat pe roată și pe scripet,/ Prea mult văzduh căscatu-s-a-ntre coaste -/ Nu mi-a rămas nimic păstrat în sipet// Și n-am oșteni cu cari să bat la oaste.../ De va fi mai rămas în mine-un sclipet,/ Tu fură-l, Doamne, vânturilor proaste!**” (V. Doamne-al Iubirii, miez de viețuire).

Ceea ce frapează cu adevărat la acest foarte original scriitor, care se desfășoară acum în ipostaza de poet, este faptul că versul său, fie în sonet, fie în altă subspecie lirică, este atent și minuțios cizelat, astfel încât ajunge în pagină precum o mică bijuterie perfectă, care se cere purtată cu prestanță și totodată cu discreție, în dreptul buzunarului inimii.

Căutând adâncul înțeles de sunet și imagine din fiecare strofă, nu poți să nu admiri această **perfectiune**, pusă gratuit sub

Vorbind despre vremelnicia omenească, Adrian Botez nu poate să nu recunoască faptul că un spirit ales, cu cât este mai împușinat fizic, este cu atât mai înalt spiritualicește: „*Ziduri se crapă spre a se surpare,/ Tot ce rotea sublim, a-nghițit nada - /s-a tolănit și crucea-n dezbinare.// Leul poate fi confundat cu prada,/ Când, în potir, opritu-s-a lucrare - / Sub tron, șarpele-și mușcă iarăși coada...*” (VI. Știrbit e glasul spadei, iar rugina).

Nichita Stănescu a spus în dialogul cu prietenul său, poetul sârb Adam Puslojic: „Poezia e singura avuție pe care omul o are încă nejeftuită”. Și, într-adevăr, cine oare ne-ar putea jefui de această emoție, numită, îndeobște, Poezie? Nici cu vrerea, nici cu nevrerea, nu putea-va nimeni s-o smulgă din ființa lăuntrică a omului.

Dihotomia trup-spirit, cu toate frământările și luptele ce le implică, nu se putea să nu fie simțită de poet, cât se poate de acut: „*Dar sub durere, țipăt, chip de sânge,/ Stă neclintită Roata de Lumină:/ Întinse mădulare, ea îmi frânge,/ Dar tot la ea, oștiri de magi se-nchină.// Tâlhar și sfânt, cu dreaptă jumătate,/ În mine se izbesc și se frământă./ De-aceea nu se-ncheagă în cetate// Ființa mea de demonie frântă - / Și unde-i față - acum – apoi e spate/ Și nu mai știu când țipă și când cântă*” (VII. Oriunde-s eu, e locul de osândă).

Dar iată că poetul se revarsă-ntr-un gând de iubire, în sonorități de pastel, de o frumusețe crudă: „*Mi-am făurit din flori o-ntreagă țară/ Și cârmuiesc cu păsări și cu îngeri - / De nicăieri nu se ridică plângeri,/ Iar din corole băsmuiește vară.// Ridic palate din puteri de rouă,/ Iar rugăciunea o păstrez în crini:/ Cu ochi de mir, albastrele jivini,/ Din candela iubirii, iau lumină nouă.// Unul pe altul, patru răsărituri/ Se-aprind – smerind întinsurile firii:/ Pământ și mare, se-mpletesc în mituri - / Și peste-această țară a plutirii// Și-a razelor alcătuite-n schituri - / Își ard cătuie-mpărătească Mirii.*” (VIII. Mi-am făurit din flori o-ntreagă țară).

În fața Îndurării Divine, omul rămâne veșnic prosternat:

„*Tăria-n falduri cade peste mine,/ În raze mă înmoaie și-mblânzește,/ Iar buza mea, treptat încremenește,/ Căci n-am cuvânt spre-a-ntruchipare bine.*” (IX. Tăria-n falduri cade peste mine).

Aspirația către Înalt, împletită cu dorința de a fi aidoma pământenilor, pare o sfășiere lăuntrică insuportabilă pentru Adrian Botez, aidoma celei a lui Hyperion, care-i cere Demiurgului, în schimbul nemuririi sale, doar „*o oră de iubire*”, și aici, dorința de metamorfoză identitară a autorului cu Hyperionul eminescian este evidentă:

„*N-am avut nici iubiri și nici iubită:/ Înălță, Doamne, crinul în pustie!/ Măcar ceva din mine ca să fie,/ Măcar să par că miros a ispită.// Când mă despoi, se vede doar văzduh/ Și când respir, nu prihănesc oglindă,/ Par pământean, dar nu-s decât un duh/ Hoinar, tânjind către cereasca tindă.*”

Spre o iubire ideală se-ndreaptă spiritul poetic, una care să-l înalțe, dar descinzând din „*înflorită ramură divină*”.

Altă oară poetul se adresează ființei adorate astfel:

„*Crăiasă te-am aflat a Mântuirii;/ Încarc pocal cu-otravă și lumină - / Și te poftesc la Cina de Rutină,/ Cea după care înfloresc toți Mirii.// În palma ta strecur inel de șoaptă,/ Ne închinăm cununile spre lac:/ Luna din cer, acum, va cădea coaptă,// Sub tâlpi, firesc, ne cresc jivine-albastre,/ Iar peste frunți, lebăda răcorește:/ De sus de tot, boltirile sihastru// Dau semnul tainic: raiul iar rodește/ Prin iarbă, -ncolăcirile măiastre/ Clocesc vestiri – că Înțeleptul crește.*” (XIII. Crăiasă te-am aflat a Mântuirii).

Aici se vedește o idee remarcabilă: A fi înțelept, nu înseamnă neapărat a fi și fericit. Dovadă, solomonica cerere către Yahve de a-i da înțelepciune, nu neapărat și fericire. De altfel, înțeleptul, prin firea lucrurilor, e un însingurat, colindător prin alte sfere și, neînțeles cel mai adesea, pare, și e chiar, nefericit.

„*Eu zbor și plâng, sus, peste piscuri,/ Cu palma mângâi prunci fierbinți;/ Mă-ncrunt poruncitor la riscuri,// Îndemn la risc pe preacuminți/ Și falfăi, printre-albastre discuri,/ O mantie arzând de sfinți.*” (XIV. În sânge, brazii-mi ard rafale).

În căutarea Luminii, poetul încearcă să pătrundă „*în adânc de noapte*”:

„*Pân' la izvorul beznei din lumină - / Acolo o poveste-ncet suspină,/ Și-o lacrimă-a-nflorit, cu greu, pe prund.*” (XV. Aș vrea adânc în noapte să pătrund).

Cuvântul – similar Logosului întrupat este suveran peste ființa și cugetul poetului, El îi tutelează toate mișcările, respirația, gândurile și, îndeobște, toate simțămintele, Poetul e de fapt „*Magul veghetor în pisc*”, la Porțile Cuvântului:

„*Gânditor – cu fruntea, ating titlul cărții:/ Dumnezeu e-acolo, ciocănind la bolți - / Stea cu stea voi stinge cerurile hărții.// Nu mai e nevoie ca să te revolți:/ Cumpătat în sine, cumpănit pe risc/ Singur îmi sunt Magul, veghetor în pisc.*” (XVII. Nu caut lumii harță, nici prietenie,).

Uneori, forma sonetului sparge schema clasică și mai adaugă un catren, dar păstrează ritmica și măsura (ex. sonetul : XXI, Troiene albe anii s-așezară).

Un sonet admirabil de dragoste este: **XXII. Să crezi că știu să-nstrun lăuta-n noapte** – de o frumusețe dureroasă și stranie, căci aici, poetul își strigă în tărie NEVOIA IMPERIOASĂ DE IUBIRE, acel „*dor-fără-sațiu*” – care nu poartă nume și nu poate fi tradus în cuvinte fiindcă nu se poate asemui cu nimic. El se răsfrânge – bob de rouă pe un obraz chinuit de îndoieli și spaime fără nume: „*Să crezi că știu să-nstrun lăuta-n noapte,/ Pe-aleile-ndelung fremătătoare - / Știu să-nfierbânt iubirii mii de șoapte,/ Să-nlăcrimez, duios, o sărbătoare.// Sunt fiu de flori și de privighetoare,/ Sunt prinț, pe lac ingenunchind extaze/ Și stelele îmi sunt ascultătoare,/ Iar îngerii scot capul printre fraze.// Dar cui să-nchin inima mea din lacră,/ Inima ferecată-n verb de aur?/ Dar unde-i zâna, unde-i umbra sacră?// Căreia să-i jertfesc unic tezaur?/ N-a coborât – e liniște-n Olimp:/ Voi aștepta-o, dincolo de Timp!*”(XXII. Să crezi că știu să-nstrun lăuta-n noapte).

Dar câte comori nu zac ascunse în tainița inimii, fără să fie scoase la lumină, într-o viață de om, ori, îndeobște, sunt descoperite prea târziu?

Nina Cassian are o poezie remarcabilă, care spune: „*N-am timp să dau tuturor o dovadă/ a marilor, uimitoarelor mele virtuți./ Cine are ochi de văzut, să vadă/ altminteri, ochii mei rămân necunoscuți.// Sunt unii care întâlnindu-mă au spus:/ Bine-ai venit în viața mea, minune!/ Sunt alții care n-au avut ce spune/ Și am plecat de la ei, mai departe, în sus.// Timpul, ce iute-i! Mai am câte-un dar de preț/ Și caut destinatari sub stele./ S-ar putea să-i caut în zadar/ Și-am să mă-ngrop singur, cu bogățiile mele*” (citat din memorie - „**Orgoliu**” – În: „**Cronofagie**, ediție de autor, Editura Eminescu, 1970).

Cu alte cuvinte, eu acesta sunt, Cuvântul îmi e toată averea, cine nu are ochi să-l vadă să-l înțeleagă, cu atât mai rău pentru dânsul! Este și acesta un soi de dezglolire, de dez-împodobire a omului, de orice false artificii sau măști, prezentându-se în fața lui Dumnezeu, a lumii și în fața feței sale, așa cum e. Aici e vorba, de al treilea eu: acela cu adevărat real, pentru că nu poate fi mistificat în nici un chip, dinaintea Ochiului Treimic. Și aici se relevă o altă înfățișare a poetului: acela de trezorier, de avuții inestimabile, dar, care se lovește de impactul, de a nu avea cui le dăruie! Pentru că nu găsește pe nimeni vrednic! Și, în cele din urmă le risipește-n răspântii, poate că va veni cineva să le culeagă! Face parte din destinul marilor artiști, creatori de frumos din toate timpurile și de pretutindeni. „*Magie rară, sunet de lăută,/ Prin tine, tot ce-i sterp, floarește iară,/ Și inima își șterge orice cută;/ Cât ține cântul, este primăvară;/ Luminile-și cern visul pe alee – Rămâne Ea să-nchege chip de zee.*” (XXIII. O, menestrel galant, inofensiv). Iată cum Poetul poate opera mutații asupra firii, poate înflori un boboc în toi de îngheț, și coborî și luna de pe cer, ca să folosim o sintagmă atât de uzitată. E vorba de forța revelatoare a Cuvântului.

Înfrățit prin durere și suferință cu Hristos, poetul stigmatizat, purtător de cruce, în suflet și pe umăr, la fel ca și Simon din Cyrene, ridică Crucea Mântuitorului, o poartă o vreme pe drumul Golgotei, crucea însângărându-i umărul, spinarea, brațele, și, în felul acesta, sânge divin cu sânge omenesc se amestecă, se înfrățesc, spre omenirea Dumnezeului și îndumnezeirea omului. E vorba așadar, de ceea ce în teologie este denumit cu sintagma „*admirabilul schimb*”. Atunci, ochii omului se deschid și cunoaște într-adevăr, cine este Domnul.

„**XXIV. Seara, vorbesc cu fratele Hristos,/ Ca-n-tre-osteniți vecini de veșnicie -/ Și fără grabă, ne-arătăm, sfătos,/ Unul altuia, rana cea târzie.// Îmi prinde mâna-n mâna-i sângerie,/ Și-mi suflă-ntr-înșă pulbere de stele -/ Apoi, subcoasta-mi unge cu-alifie/ Din zbor zbătut de flutur, colilie.// Treptat, se face umbră-n jurul nostru/ Și șoapta Lui devine, vast, cupola-/ Corăbii-astrale-și freacă, acuma rostru// De geamul ce-i rășfrânge-aureola.../ Dar, iată, orice rană omenească,/ Vecinul meu o face s-nflorească.” (XXIV. Seara, vorbesc cu fratele Hristos).**

Cu totul neobișnuit, Adrian Botez se adresează Domnului cu apelativul „*vecin*”, „*megieș*”, stau de vorbă firesc, își împărtășesc unul altuia, om și Dumnezeu, faptele zilei, dar nu cu pronumele de reverență, dovadă a intimității sale cu divinitatea. Acesta este un lucru cu totul remarcabil, pentru că presupune o mare încredere și prețuire din partea amândurora.

Dar oare nu scrisese și Radu Gyr acea tulburătoare poezie: „*Iisus în celulă?*”

„*Azi noapte Iisus mi-a intrat în celulă/ O, ce trist și ne-nalt părea Crist!/ Luna venea după El, în celulă/ Și-L făcea mai înalt și mai trist.// Măinile Lui, păreau crini pe morminte,/ ochii adânci ca niște păduri/ Luna-L bătea cu argint pe veșminte/ argintându-i pe mâini vechi spărturi.// Uimit am sărit de sub pătura sură:/ - De unde vii, Doamne, din ce veac?/ Iisus a dus lîn un deget la gură/ Și mi-a făcut semn să tac.// S-a așezat lângă mine pe rogojină:/ - Pune-Mi pe răni mâna ta!/ Pe glezne-avea urme de cui și rugină/ Parcă purtase lanțuri cândva.// Oftând mi-a întins truditelile oase/ pe rogojina mea cu libărci./ Luna lumina; dar zbrelele groase/ lungeau pe zăpada Lui vărgi.// Părea celula un munte, părea Căpățână/ și mișunau păduchi și guzganii./ Am simțit cum îmi cade capul pe mână/ și am adormit o mie de ani.// Când m-am deșteptat din afunda genună, miroseau paietele a trandafiri./ Eram în celulă și era lună./ Numai Iisus nu era nicăieri...// Am întins brațele, nimeni, tăcere./ Am întrebat zidul: Nici un răspuns/ Doar razele reci, ascuțite-n unghere,/ cu sulița lor m-au străpuns...// -Unde ești, Doamne? am urlat la zăbrele./ Din lună vedeam fum pe cățui.../ M-am pipăit...și pe mâinile mele,/ am găsit urmele cuielor Lui.*” (citată din memorie).

Fără a stabili o filiație cu poetul mistic Radu Gyr, Adrian Botez vorbește despre aceeași SUFERINȚĂ PARTICIPATIVĂ ȘI SUBSTITUTIVĂ între Dumnezeu și om, spre îmbunătățirea omului. Și aici se vede transferul de lanțuri, Dumnezeu-om, pentru a-i arăta omului cum trebuie primită suferința din mâna divină.

Se știe că în Istoria Creștinismului au existat, exceptându-l pe Sfântul Apostol Pavel, care purta stigmatul lui Hristos în sine, încă din secolul al XIII-lea, mulți stigmatizați, purtători de răni vizibile, ori doar în chip tainic. Și, primul stigmatizat a fost Francisc de Assisi care a primit harul rănilor vizibile și dureroase, în 1224 e muntele Verna, purtându-le apoi, încă doi ani, până la fericita sa adormire. De aceea el este reprezentat iconografic cu răni la mâini și la picioare.

Și, totuși, mărturisește Adrian Botez, marcat de suferința sa participativă la Patima lui Hristos: „*Sufletul meu e-ntr-un copil, departe -/ Agonizează încăpățânat:/ E-un ghem de fulgere și de dreptate-/ Singurul meu brav chip adevărat.*” (XXV. Sufletul meu e-ntr-un copil, departe).

Auturul relevă aici sentimentul cel mai îngrozitor: acela al *înstrăinării ființei* de propriul suflet, care, rămas undeva, într-un timp aproape uitat, înghesuit într-un colț al memoriei, nu mai ține pasul cu învelișul său ontic.

Tema predominantă a liricii lui Adrian Botez este SINGURĂTATEA, mai bine zis, însingurarea: „*Ești singur, părăsit și inutil./ Reproșuri, mii și mii îți faci, amare.../ E prea târziu, miros o de zădărie,// Te strângi arici, uitat, plângând umil./ Dacă ți-ar da a doua intrupare./ Te-ntrebi: ai bătuci altă cărare?*” (XXIX. Vara, pe malul apei, vărui de soare).

Și nu se putea ca tema fundamentală a morții – și socoteala omului cu Eternitatea, să nu-l fi ispitit pe poetul și pe omul Adrian Botez:

„**XXX. Pe muchia înghețului spre moarte/ Întreb: „Suflete, unde te vei duce/ Când vei ieși din mine – Verb, din Carte?/ Pătrunzi inima beznei – ori faci cruce// Cu fulgerul luminii dumnezeie?/ Sudoarea frunții mele-i neștiință:/ Capitulând ființa**

– ce marea/ Vor zgudui – al meu duh, în neputință, // Cât încă am privire – toate-s tulburi/ Dar când orbirea mea va fi deplină, / Vedeai-voi orizont? Cumplite volburi? // Și-n mijloc – fi-va poartă, ori lumină? / Livid și mut, sufletul m-ațintește: / Nu știe? Nu-nțelege? Se uimește?” (XXX. Pe muchia înghețului spre moarte).

Remarcabilă ideea: „Cât încă am privire - toate-s tulburi”.

Cu o măreție hristică a suferinței, Adrian Botez, își revendică demnitatea de om și cere Creatorului său un final demn: „N-am răni ca-nsemne, de-aventură/ Nici ținturi în palme, de Calvar -/ Plăgi jalnice, ici-colo-o rosătură, / Cât m-am frecat de drumuri, în zadar... // Viața mi-a fost banală-ncăierare, / Cucuie-am dobândit, ca decorații/ Dușmani – otrepe ordinare -, // Așa că, Doamne, nu vreau alte grații/ Măcar finalul să nu fi ratat:/ Dă-mi moartea omului adevărat!” (XXXI. Am suferit cam fără noimă-n lume).

A doua secvență este intitulată: „**Sonetele lumii**”.

Motivul ascensiunii este abordat chiar din primul sonet al acestui capitol: „**XXXII. Adânc și vuiet au născut lumina, / Aceleași trepte-urmează omenirea: / Contează, însă, ce avânt te mână, / Nu doar să urci în număr, lent, clădirea! // Să ai urcușu-n suflet, ca mânia, / Supremă înfruntare și iubire, / Așa doar, cel absent, poate SĂ FIE: / Cu sânge-n cer, însemne-a sa răpire! // Fierbinte duh e scara lumii vaste, / La capăt, sus, te vrea îmbrățișare/ De nu, rămâi în spații pederaste. // Un Narcis, sufocat de-nfățișare, / Scopit și jalnic hoit în forme caste/ Dac-ai respins logodne princiare!**” (XXXII. Adânc și vuiet au născut lumina).

Aceeași neliniște ancestrală, cosmică, împinsă la paroxism, cerând un semn arghezian: („vreau să te pipăi și să urlu: Este!”) – răzbate și în colocviul lui Cezar Baltag cu Dumnezeu: „Te rog luminează și fii!”

Dar, cum știm, Dumnezeu nu trebuie căutat în spațiul fizic, ci în spațiul lăuntric al omului, în rădăcina ființei care, dincolo de învelișul ontic, ascunde sămânța divinității.

Se știe că poetul este conștiința și vocea Cetății și, de cele mai multe ori., Glasul care strigă-n pustiu.

Acest, al doilea segment de sonete strânge laolaltă poeme de revoltă, de mânie stăpânită, dar evidentă, împotriva imposturii și în general, a tuturor celor care nu și-au păstrat statura și demnitatea de om: „**XXXV. Am adunat destul dezgust, în vintre/ Ca, dându-i drumul, să spurc tot prejurul:/ Au mai rămas doar oamenii lui PRINTRE - / Iar rege – s-a-nălțat, în tron, Sperjurul. // Mânânci ori bei, muncești ori doar gândești - / În toate e otravă grea: -TRĂDAREA/ Ești lăudat doar când eroi hulești, / Doar de cânti fals, te-aplaudă-adunarea. // La bălciul lumii, nu e taină-n cină:/ Veniți cu toți, vajnici patriofagi/ Voi ați băgat și timpu-n carantină. // Vă știți eterni, vă sunteți tare dragi! / Pe drum de noapte, totuși, o să vină/ Un mistic prinț! Culegători de Maci...**” (XXXV. Am adunat destul dezgust, în vintre).

Dar, nu numai tulburare și durere, neliniște și angoase găsim în sonetele lui Adrian Botez. Sunt și momente de calm și binefacere spirituală, când, în sânul neprihănit al naturii își află tihna, ca în grădina paradisului.

„**XXXVII. Iconostasul livezilor de meri/ Nimburi de fructe-ivește printre frunze:/ Coptu-s-au sfinții-n athanor de veri/ Și ard cuminți între răcori de verde. // A-ncremenit, înaltă, bolta, peste ei - / Aștepți, dintru senin, Tatăl să iasă, / Până atunci, I-albește barba-n nori, / În timp ce El mai doarme, după masă... // Atât senin: biserica-ntre munți, / Încât își cauți, prin ierburi, de odihnă, / Sub păsări ce deja aflat-au nunți... // Iar pe-unde va e-o veșnică lumină, / Iscată din unirile de frunți/ A-ntregii Scări din trainica Grădină**” (XXXVII. Iconostasul livezilor de meri).

Viziunea shakespeare-iană asupra lumii – ca un teatru este subliniată în sonetul XLIV Un teatru în care nimeni nu plătește.

Adrian Botez trage un semnal de alarmă disperat, anunțând că: „Lumea ce-o vezi în jur trage să moară; / Agonizează omu-n asfințit; / În fiecare a-ncetat să doară/ Lumina ce-n neant a tresărit. // Nu-L mai cunoaște om pe Dumnezeu, / Nu simte fiecare, -n sine, vraja/ Prin care imposibilul nu-i greu, / Iar celui rău, îi este ruptă mreaja. // Nesimțitor popor la vreo minune, / Orbi măcelari ce-n voi vă-nfîgeți/ Veni-va ziua când Dumnezeu VA SPUNE, // Dar nu spre sfat – ci nimici-va hoarda/ nedreptilor – nebunilor cu spume/ Și va schimba în cosmos toată garda!” (LIX. Lumea ce-o vezi în jur trage să moară).

În sfârșit, ultimul segment al volumului, intitulat „**Sonetele credinței**”, are un motto în formă de sonet, ciclul dedicat copiilor poetului. Unele din ele sunt aproape escatologice, prevestind un Timp Apocaliptic de la sfârșitul veacurilor. Găsim aici îndemnuri către urmași, rostite cu înțelepciune: „Fii arcuit a pândă, tinerețe! / Jivină sperioasă-n salturi, viața, / De-o scapi din ochi o clipă, ea zvâcnește // Și dusă-i! Degeaba-ți cernești fața, / întrebi pe unde-i, cauți și speri apoi- / Căci nicicând, nimeni, n-o aduce înapoi!” (LIII. Te uiți și te cutremuri: știrbe fețe).

Și crezul poetic este rostit în sonetul: „**LIV. Pe corn de crivăț năvălesc în lume/ Și viersuiesc pe aripi de-alizee – Atâtea patimi și atâtea spume/ Lovesc extatic fruntea Dumnezeu! // Ce-i Poezia –decât războire/ Cu firea nouă, împotriva firii, / Și-ntreg incendiul Verbului – delire/ Urcând, prin răni, Golgota Mântuirii? // Nu pregeta, Poete, ca-n piroane/ Să-ți răstignești cuvintele martire/ Când cititorul, moale și cu toane// Cartea-ți deschide, între două file - / În față – izbească-l sângele țâșnire, / Să simtă-a cerului arzândă-mbrățiare!**” (LIV. Pe corn de crivăț năvălesc în lume).

Poetul își asumă singurătatea ca pe un har, o menire, fiindcă doar în singurătate și jertfă, își poate duce la desăvârșire opera: „Ești străin de mumă, ți-este gura-amară, / Nimeni nu te-iubește, nici nu-ți simte lipsa, / Ești vecin cu zeii, herald la hotară, / Vestind tuturora, trează, apocalipsa! // Nimic nu-i mai vajnic decât curăția, / Deasupra de oameni, deasupra de patimi: / Cu vulturii-mparte, drept, prietenia- // Stăpân în văzduhuri, împărat pe lacrimi - / Jertfă domnitoare, împarte vecia/ Cu profetii stâncii – gânditori Mesia” (LV. Lipsă de tovarăși, în singurătate?).

Drumul spre Empireu e deschis și cărarea îmbietoare – iar poetul spune: „**LVII. Râvnesc o lume scoasă de sub stele- / Sub tirania cântului de harpă! / Rotindu-se-n lumină și-n tăcere, / Mărturisind senin – închisă-n lavă.**”

Cu câtă smerenie și reverență se adresează poetul Divinității, când spune: „În duhul meu Ți-ai pus chipul și gura,/ Iar șoapta Ta – este lumina mea.// Nu-s sclav – ci fiu și frate-al Tău pot fi;/ Te rog, ajută-mi să mă prețuiesc:/ Nu-ngenunchez, sunt demn, nu lingușesc/ Te-aș înjosi, dacă m-aș înjosi!!!/ Te caut, Te admir și mă cioplesc/ După Hristosul ce-mi stă-n față ne-ncetat:/ El trece-n mine, tot cât trec în El// Și-s mai înalt, cu cât L-am înălțat:/ Voi fi precum Tu ai vrut să fiu eu/ Când mă voi pipăi, în Tine, Dumnezeu.” (XIX. Nu eu te pot slăvi – sunt creatura).

E aici asumarea condiției de om dar și demnitatea de a fi plămădit, după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și de aceea, omul trebuie să fie la înălțimea acestei supreme demnități.

Și din nou semnul sângieru al suferinței participative a lui Hristos la toate suferințele omenirii: „**LX. Domn suferinței, Crist al nostru este:** / În orice rană-a noastră,-i a Sa rană,/ Sub orice jug, povară ce strivește,/ Îi simt, alături, umăru-I dojană.// O clipă nu-și desprinde sângerea/ De sfâșierea inimilor noastre:/ Oricând trufașă-n lume-i ne-ndurarea,/ Scuiat se lasă și străpuns în coaste.// Cum ar putea alt Dumnezeu să-mi fie,/ Când El trăiește-ngemănat cu mine?/ Și de mi-i rău și, rar, când mi-este bine.// El duh de gemăt mi-e și bucurie./ Frățește, cer și carne împărțim/ Și, amândoi – o inimă zvâcnim!” (LV. Domn suferinței, Crist al nostru este).

Și, încă o dată, asumarea condiției suferitoare, dimpreună cu Hristos, de către poet, într-un superb sonet: „**LXV. Colecționar de răni ale-omenirii,** / Poetu-nsângerat binecuvântă:/ Graiul, scurmat de-ororile vestirii,/ Suit e cu Hristos, pe Crucea Sfântă// „Veniți de luați lumină din cuvinte!”-/ Vă strigă Bardul, oferindu-și coasta./ Cu deget, ori cu suliți, ori cu mințe,/ Împărtășiți-vă din roua-i și năpasta!!!/ Să nu lăsați să se cicatrizeze/ Vreodată, rana bietului Poet!/ Ar fi lumina-n lume să-nceteze.// Copacul să înghețe în portret.../ „Veniți de luați lumină din cuvinte!”/ Învie miri – și nu mai sunt morminte.” (LXV. Colecționar de răni ale-omenirii).

Și aici este subliniată iarăși ideea că Poetul poate zămisli în durere versuri nemuritoare. Dar nu spusese oare Jose Marti: „**Dintr-o rană mai cumplită iese versul mai sublim**”?

Postfața, de asemenea, în versuri, în ton cu întreg conținutul, dezvăluie, o dată în plus, misiunea poetului. Un segment aparte îl constituie cel următor, numit: **Vincent van Gogh – perioada Borinage – tumorile artei**, poem tulburător, început în vers alb și continuat în vers clasic, care oferă atâtea imagini și idei poetice, încât anevoie se pot cita, pentru că ar trebui redat în întregime. Doar câteva versuri cităm:

„Coastele durerii au străpuns pielea lui Dumnezeu/ un schelet evadat din trup ești/ Doamne: un schelet care/ merge în paralel cu trupul – pe/ autostrada pustiului cosmic.”

Și alte imagini, de asemenea, superbe:

„Lumina-n tre degete mi s-a fărâmat/ peste-ntunerice și stânci: curgea pieziș/ nisip – ucigaș de/ clepsidră maternă.”

E ca o viziune de sfârșit de lume, în care poetul nu se ferește de cuvinte ce pot șoca, ori de imagini cât se poate de stranii:

„sadice – duhurile clopotarilor morți bat/ cu precizie de/ cari – piroane-n sicriul cerului – vast cât și/ lumea – îngust cât minunea.”

Este, de fapt, un prelungit protest, un NU! spus kistch-ului în orice domeniu, un strigăt de furie înălțat în țării către o divinitate care îngăduie, îngăduie...

Peste ororile veacului, poetul trece, însă, înălțându-se: „Trec agale – printre chipuri schimonosite de/ uri-așteptări-cratere de nădejdi/ explodate// o lume răsuflată, nebărbierită, cu/ săptămâna: eu trec călare/ pe gânduri – pe sub nasul celor care/ un ceas înainte - răcneau că vor/ pământ să mă culce// i-am și uitat/ – orice hartă de-obraz/ se șterge de la sine – în fața/ răsăritului orizont - care-a tresăltat inspirat/ și mă-ngroapă-n tăcere.”

În loc de **Addenda**, Adrian Botez a inclus „**Alte sonete, încă și mai cruciate**” – deși unele ies din schema clasică, ele se înscriu în această subspecie a genului liric. Acestea se referă în special la condiția sa de suferitor și mărturisitor al iubirii de Dumnezeu și de om, în această realitate pământescă.

Grupajul cuprinde și un sonet de iubire foarte frumos.

Adrian Botez nu se ferește de cuvinte rare și de sintagme inedite, precum : „un ochi îi linchește”; „laudele gânduri”; „încălărat pe nouri și furtuni”; „sacră alduire”; „țări hialine”; lumini fanare”, ca și cuvinte rare din inventarul poetic livresc, precum: „ondine”; „silfi”; „inorogi”; „sihlă”; zgripsor”, „stăreție”; „cruciați”; „istov”; „jilăveală”; „burmuz”; „urdori”; „putrid”, ș.a.

În lumea aceasta postulată de Dumnezeu, în care oamenii sunt risipiți în polemici sterile care nu duc la nimic, un poet, cu o dureroasă și arzătoare dorință de a-și oferi avuția lăuntrică, vine cu un volum atât de inspirat, încât nu poți să nu te lași sedus de acuratețea ideii și a formei, de puritatea și perfecțiunea rostirii, într-un timp când bolmojeala verbiajului stradal, agrează, dă buzna în suflete, răsădind acolo, scaițe și pălămidă.

După părerea mea, un singur poet a mai atins atâta sublimitate în vers clasic și în profunzimea de spirit, precum și în perfecțiunea cu care alcătuiește sonetul. Și acesta este ilustrul poet și traducător din elină Alexandru Miran.

Statura spirituală a lui Adrian Botez, a cărui puritate a expresiei este revendicată de la marii psalmiști, e menită nu numai să stârnească uimire, dar și contrarietăți și chiar respingeri, pentru că nu se află situat în nici o grupare contemporană, recunoscându-și afinități de spirit cu Eminescu, al cărui emul se declară, cu bună știință, și nu în zadar, căci, prin studiile și volumele dedicate acestuia, s-a situat demult printre marii eminescologi, nu numai ai țării, ci, ai întregii lumi.

Acest volum este ca un catharsis, ca o baie în roua dimineții, ori în apa neînțeleptă a primei dimineți de luni a lumii.

Conf. dr.

Daniela Sitar-Taut**Destinul geniului. Studiu de etnopsihologie românească**

Volumul lui Alexandru Buican, *Posteritatea lui Bacovia și Istoria... lui G. Călinescu* (Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2010), „Ediția a II-a restaurată și adăugită”, aprofundează notațiile publicate în revista new-york-eză „Polemici” al cărei director era în perioada 1988-1991, dar mai ales varianta din anul 1997. Mențiunea „restaurată”, neîntâlnită în mențiunile editoriale, reflectă dorința de a reabilita un eseu care a avut un statut ingrat încă de la început, însoțit chiar de atitudinea defensivă a celor care l-au tipărit și au ținut să releve faptul că nu aderă întrutotul la opiniile autorului. Broșura, „apărută într-un volumaș meschin, la Editura Științifică, în anul 1997, a înfățișat un text intermediar și cumva diluat. Cum nici eu nu prea înțelegeam ce voisem să spun acolo, a fost pus în circulație numai un tiraj foarte redus. Restul de exemplare, după ce a stat pe la mine prin bibliotecă un timp, a fost aruncat la gunoi”. Conținutul volumului pare a se afla în discordanță cu titlul deoarece *Istoria... călinesciană* este doar pretextul disertației asupra insului de valoare și a raporturilor acestuia cu neamul căruia îi aparține din punct de vedere etnic, aspect ilustrat analitic prin raportare la trei modele estetice, Mihai Eminescu, Alexandru Macedonski și George Bacovia. Cartea, preponderent filosofică nu este o exegeză, ci un studiu de etnopsihologie și o istorie a mentalităților subsumată statutului geniului. Scriitorul nutrește, de altfel, un dispreț suveran pentru profesia de critic literar, considerată doar o mască aptă să camufleze, sub un registru lingvistic academic și deseori indigest, vacuumul de idei și incapacitatea de a percepe valorile adevărate: „Criticii sunt scriitori ratați. Sunt asemenea unor impotenți atrași de o femeie. Dar ei sunt și niște cititori ratați. Omul obișnuit își alege volumele care îl interesează și le parcurge pur și simplu. Lui o carte îi place sau nu. Criticul însă, se vede obligat să-și spună părerea și despre autori care nu-i plac și atunci vorbește prostii”. Textul propriu-zis este consolidat de prezența notelor, polemice prin excelență, care completează meditațiile scriitorului și pot fi privite ca niște entități distincte, niște microeseuri ele însele.

Volumul debutează cu semnalarea faptului că, în ciuda coortei de elogii care au evidențiat importanța operei bacoviene, poetul își păstrează anonimul deoarece „a-l gratifica pe acesta cu aprecieri mediocre, înseamnă a nu-l recunoaște”. Punerea în discuție a felului în care G. Bacovia a fost receptat de către contemporani reprezintă prilejul unui șir de interogații, elucidate pe parcursul cărții, privitoare la soarta paradoxală a unui artist în cadrul «trăirii românești» în care recunoașterea survine cu atât mai tardiv cu cât ești mai valoros. Alexandru Buican propune o altă grilă de interpretare a acestuia, eludând componenta istoric-estetică, amendată pentru insuficiență - și militează pentru necesitatea unei perspective mai ample, aceea a insului de vocație, care se sustrage setului de norme/dogme etnice și, devansându-și comunitatea, își urmează destinul personal, „în pofida” acesteia.

Premisa revalorificării „cazului Bacovia” demarează cu problematizarea legăturii „dintre geniul literar și critică”. Deși nu contestă monumentalitatea *Istorie... lui G. Călinescu*, analistul remarcă supralicitarea importanței ei într-o cultură în care, ca urmare a condițiilor social-istorice din România postbelică, cartea a căpătat un iz legendar și a devenit o Biblie exegetică la care se raportează constant sateliții călinescieni. Eseul conține notații importante referitoare la rolul unei istorii literare, care ar trebui să aibă un rol restaurator, de rectificare valorică, „redimensionând, în numele esteticului, faime sau ignorări, fiind astfel, o reacție a timpului modern față de o epocă închisă”. Modelul ideal al unui astfel de instrument estetic este invalidat însă, în opinia autorului, de gigantescă și volumetrică *Istorie... a lui G. Călinescu*. Analistul semnalează și atitudinea mimetică a unor scriitori, perimată în raport cu epoca lor, care copiază modelul atestat deja valoric în speranța iradierii, a contaminării întru notorietate. Pleiada epigonilor eminescieni și a naratorilor crengiști încearcă să perpetueze în secolul XX o rețetă estetică improprie timpului căruia îi aparțin cronologic. Criticul literar ar trebui să fie un vizionar, elaborând o diagnoză valorică a autorilor „în perspectiva viitorului”. G. Călinescu însă menține clișeele referitoare la predecesori și, în masiva lucrare, „face nu mai mult de trei, patru mutări decisive, îndrăznețe pentru contemporani”. Acestea constituie o salubritate a perimetrului literar „de două nume goale”, Al. Vlahuță și Cezar Petrescu. Ulterior, postulează congruența valorică Alexandru Macedonski-Mihai Eminescu și elogiaza creațiile lui Camil Petrescu. În cazul celui din urmă autor Alexandru Buican remarcă diagnosticarea eronată a exegetului, care amplasează în prim-plan romanele scriitorului autenticist, iar nu dramele sale. În plus, analiza pieselor camilpetresciene este și ea superficială. Deși polemistul este unul dintre suporterii cei mai înverșunați ai lui Camil Petrescu, acesta emite verdicte valorice ferme. Astfel, „biografia dramatică, epică, Bălcescu, nu este decât o seacă producție didactică”, în vreme ce Mioara, o capodoperă („o piesă slabă», după G. Călinescu”) reprezintă un manifest incendiar unic în literatura română, în care „protestul inteligenței asupra mediului se ridică la tonul și gestul antisocial”.

Cecitatea exegetică a profesorului de estetică reiese flagrant, conform afirmației eseistului, din paginile alocate lui Bacovia. („Greu poate fi pronunțată o mai pronunțată miopie în fața unei opere de excepție”). Tonul lui Alexandru Buican devine tot mai acid, inventariind strategiile abordate de analist, precum și deformația profesională a comparatistului care nu poate emite decât potpuriuri de nume sonore, încercând să aplice un șablon uniformizant lui G. Bacovia, văzut prin raportare la tehnici și procedee simboliste, omițând însă abordarea empatică. Obsesia thanatică, asimilarea progresivă a ritualului trecerii în neființă, poetica solitudinii, „pura suferință metafizică”, transformarea acesteia în companion cotidian al eului alienat de lume sunt relevate persuasiv, fără a eluda pauperitatea percepției călinesciene în privința ploii, transformând discursul într-o pledoarie a unicității bacoviene. Meteosensibil, poetul participă epidermic la manifestările naturii și fiecare anotimp este resimțit ca o busculare ce se repercutează asupra sinelui, vampirizându-i energiile sufletești. Alexandru Buican vede tocmai într-o „astfel de senzorialitate paroxistică [...] instrumentul de cunoaștere al savantului-poet”. Notele recognoscibile ale virtuozității lirice sunt descoperite tocmai în animarea ambientului, decorul metamorfozându-se în concept care facilitează actul cunoașterii. Viziunile acestuia impregnează universul de ipostazieri ale des-ființării, iar planeta se transformă într-un locaș mortuar în care analistul remarcă similitudini cu decupajele lui Salvador Dali ce înfățișează un topos contaminat de stihii, în care natura, opresivă denunță efemeritatea și insignifianța omului. Eseistul evidențiază componenta preponderent filosofică a sistemului de gândire bacovian care-l apropie de M. Eminescu. Poetul romantic însă este mefient în fața prezentului și proiectează speranța împlinirii într-un dincolo transcendent, printr-o detașare de contingent și o reintegrare „în familia cosmică”. În cazul lui G. Bacovia însă, remarcă Alexandru Buican, sentimentul zădărniciiei este mult mai profund, iar inteligența – un excedent futil contemporaneității:

„Poezia lui Bacovia este ilustrarea desăvârșită a dramei inteligenței pe treapta cea mai înaltă de eficiență, la nivelul maxim de cunoaștere, de unde începe vidul și de unde voința, ca un auxiliar nefolositor, se desprinde, pierzându-se.” Contrar aparențelor, G. Bacovia este asociat dinamismului în privința preumblărilor, act cotidian, mecanic, de anesteziere a angoaselor, în vreme ce M. Eminescu, static, se ascunde îndărătul operei și nu lasă să transpară din acest bastion ermetizat decât gândirea. Ieșirile din interiorul încăperii sunt rememorate ulterior în incinta acesteia. Eseistul relevă faptul că M. Eminescu „Este aproape inexistent ca individ dinamic”, profesând literatura prin perorație sau soliloc, fiind definit drept un „scriitor didactic” „un filosof la masa de scris” care compune o doctrină a „geniului pentru toți”, în vreme ce G. Bacovia și Al. Macedonski, „poeți ai senzației”, traduc o experiență devorantă, fantastă a angoaselor interioare, tehnica refrenului amplificând obsesiile insului aflat într-un mediu ostil. Deseori volumul se transformă într-o oglindă inversă a Istoriei... lui G. Călinescu. Repartizarea voturilor valorice se distanțează însă violent de verdictele profesorului de estetică. Astfel, Duiliu Zamfirescu „era un om modern în timpul său, cu intuiții geniale”, L. Blaga „este tot un poet al satului, chiar dacă deghizat”, „G. Coșbuc, O. Goga sunt numai animatori de șezătoare sătească”, „T. Arghezi, L. Blaga, I. Barbu, M. Sadoveanu n-au avut geniu. În spatele scrisului lor supravegheat, se vedește astăzi a nu se găsi nimic, așa cum uneori, sub cea mai pompoasă fațadă lipsește conținutul”. O mare parte din economia cărții reflectă impactul eminescian asupra lui G. Călinescu, cel care transformă idolatria eminesciană într-o mesă, într-un recital glorificator din care inamicii modelului sunt anatemizați, în pofida faptului că tocmai indicii atipicului, ai genialității sunt amendați de pedagogul care proclamă universalitatea poetului național. Al. Buican nu este un detractor al lui M. Eminescu, ci demontează mecanismul de gândire al acestuia, semnalând nocivitatea doctrinei create de el, centrată pe teoria păturilor suprapuse, fanteza unicității românilor și supralicitarea orgoliului etnic al unei națiuni care azi se află, indiferent de tipul clasamentelor europene sau mondiale, pe ultimele poziții. Dorind o eradicare a turpitudinii și imoralității, M. Eminescu a amplificat vâna egolatră a insului mioritic, încurajându-i stagnarea, cantonarea într-o mediocritate promiscuă, prin împănarea caragialiană cu fapte din trecut, ajustate patriotic și ele.

Al. Buican evidențiază una dintre erorile comise de G. Călinescu. Încercând să-l reabiliteze pe M. Eminescu, acesta „începe să treiere în lung și-n lat «postumele»” poetului supralicitând valoarea acestora. Din punctul de vedere al eseistului, M. Eminescu este un „outsider”, din pricina culturii statice căreia îi aparține, având „o psihologie de învins înainte de luptă.” Creațiile acestuia constituie o „«autorizare» a stării de sălbăticie”. El servește conaționalilor o „doctrină de scuze”, într-un discurs sarcastic și incendiar, invocând o autoritate represivă, aptă să ordoneze haosul acestui popor cu „mentalitate de șerb”. Invocarea spiritelor restauratoare se întemeiază însă pe prolixii sau licențe istorice, precum ultracitata chemare a lui Vlad Țepeș, cel care a tras în țepă numeroși români sau cea a lui Ștefan cel Mare. Soluțiile salvatoare găsite transcriu însă labilitatea mioritică a omului care refuză să-și vadă carențele ereditare în soluționarea problemelor. În pofida xenofobiei și antisemitismului, M. Eminescu este cel care i-a încondeiat cel mai virulent pe români, conștient de vanitatea tentativelor lui de redresare morală a concitadinilor, dar verva lui incriminantă nu are vreun efect asupra acestora deoarece este considerată ca un ingredient indispensabil atitudinii refractare a geniului. Eseistul consideră că poetul se erijează în „Tătic” al românilor, pe care-i cocoloșește, disculpându-i, sperând într-un reviriment al moralității. Obstinația aceasta conduce la o etnogeneză croită mutilant și egolatră: „De atunci geniul său se prezintă asemenea unei ștampile, pe care scrie

«Român» și pe care acest nefericit o aplică apăsător, de aproape un secol și jumătate, pe umărul fiecărui nou-născut de pe aici. Nu altfel își adună turma un crescător de vite australian».

Reveria și abulia în privința terminării proiectelor eminesciene constituie tare ale unui neam aflat într-un stadiu de „gândire prelogică.” Discursul lacrimogen, efeminat al romanticului M. Eminescu este perceput drept „o cerșeală fără sens”, similară „amocului» românesc”, cu rezonanțe orientale, maneliste. La Bacovia însă femeia este doar un adjuvant funerar, o soră de caritate sau un obiect al descătușărilor sexuale cerebrale, în vreme ce la Al. Macedonski aceasta se supune obediență freneziei virile a partenerului. Al. Buican propune reîmprospătarea percepției asupra lui M. Eminescu, ce demarează cu abandonarea deificării și interpretărilor exegetice care anihilează mesajul, descoperind tinerilor „nota aceea valabilă în toate timpurile”, „culegerea grafică a poeziei din materia uriașă de proză ritmată”.

Relația dintre insul de vocație și neamul căruia îi aparține din punct de vedere etnic este una de pură asociere. Autorul ridiculizează mania românilor de a accede la notorietate făcând apel la geniile lor. „Produce de lux”, acesta este folosit justificat de etniile pigmeice valoric pentru a-și legitima unicitatea. Traseul lui însă cunoaște un destin ingrat în perimetrul românesc, fie prin omitere, fie prin anihilare, într-o conjurație a cecității inepte. Ostracizarea cazurilor singulare de artiști care s-au sustras vulgului consumist conduce înspre alienarea acestora, în cazul lui Gr. Alexandrescu, D. Bolintineanu, M. Eminescu, G. Bacovia sau exil – I. L. Caragiale, C. Brâncuși, Al. Macedonski.

Daniela Sitar- Taut

„Ce mai cauți, Neagule, pe-aici?”

Aflate deja la cea de-a șaptea ediție, Amintiri-le din pribegie ale lui Neagu Djuvara (Editura Humanitas, București, 2010) constituie un document important atât în ceea ce privește reconstituirea unei epoci, cât și ca mărturie directă a unui participant la istoria ultimelor decenii. În Prefață autorul își menționează reticența referitoare la genul memorialistic relevând, cu eleganță și modestie, că propriul destin, precum și implicarea „ocazională la evenimentele din veacul meu” i se par insignifiante prin raportare la manifestările majore, astfel încât, din punctul său de vedere, un asemenea demers nu suscită interesul istoricilor, nici a posibililor lectori. Prin raportare la actele de bravură ale disidenților, partizanilor sau celor care au avut de suferit regimul carceral al sistemului concentraționar comunist, față de care are o atitudine reverentă, înfățișarea unor „povești din lumea liberă”, în care a fost „catapultat de o providență ocrotitoare” este percepută drept o impietate: „Cum pot să îndrăznesc? Argumentul celor care m-au îndemnat e că cei ocrotiți de soartă au și ei datoria să mărturisească – altfel viitorimea ar fi lipsită de prea multe piese când va încerca să reconstituie puzzle-ul prezentului. M-am lăsat astfel tentat să înșir fărâme de amintiri din cei patruzeci și doi de ani cât am pribegit prin străinătăți, între 1948 și 1990.” Tot sub semnul hazardului pune și circumstanțele elaborării acestor rememorări, care se distanțează de discursul confesiv clasic, fiind mai degrabă un roman autobiografic.

Compartimentarea riguroasă a volumului în patru secțiuni dispuse diacronic ce constituie tot atâtea etape cronologice și geografice ale vieții acestuia, puternicul filon narativ, virtuozitatea de a traduce fiecare eveniment într-o fabulă savuros relatată, subdiviziunea cărții în capitole cu titluri incitante, fac din acesta un periplu intelectual memorabil. Spre deosebire de alte texte aparținătoare genului biografic, șlefuite meticolos, „chibzuite, cizelate, logic organizate”, cele ale lui Neagu Djuvara îmbracă forma unor „amintiri răzlețe, impresii fugare, mărturii și mărturisiri”, cu atât mai mult cu cât autorul lor nu a fost un practicant al diarismului și nici nu și-a înmagazinat experiența acumulată într-o arhivă. Menirea notațiilor personale este de a reconstitui itinerariul „unei îndelungi trăiri departe de țară”, printr-o rememorare, trunchiată poate și supusă fluctuațiilor generate de trecerea timpului, o diagnoză a unei traiectorii spirituale de excepție. Memorialistul recunoaște prob că, datorită lipsei unei ordonări a datelor existenței sale, există „riscul de a fi «telescopat» anumite fapte și de-a fi uitat multe altele”. Pe de altă parte, avertizează cu naturalețe lectorul asupra materialului tematic al volumului său ce nu oferă o alternativă la studiile istorice referitoare la fenomenul diasporei, exilului sau întronarea regimului bolșevic, ci acumulează „întâmplări mărunte și stări sufletești” ale destinului personal. Întocmai ca-ntr-un roman postmodern sau o povestire populară, plină de mărci ale oralității, Neagu Djuvara implică naratorul în discursul confesiv, făcându-l părtaș al acestora. Astfel, încă de la început, autorul semnaleză congruența situațională cu predecesorii, reflectată încă din titlul care calchiază volumul lui Ion Ghica, Amintiri din pribegia după 1848, carte modelatoare a adolescentului care se înrudea cu pelegrinul pașoptist. Urmașul are parte de o soartă similară, la un secol după emigrarea înaintașului său, iar confluența aspectelor biografice denunță repetitivitatea istoriei, astfel încât pribegia apare ca o țară atavică a spiritelor superioare.

Procesul de redactare al cărții durează 6 ani, înregistrând evenimente situate între 24 august 1944 (Stockholm) și mai 2001 (Tescani). Memorialistul se limitează la relatarea perioadei exilului propriu-zis, deși România postdecembristă i se pare deseori mai străină decât străinătatea, un teritoriu al haosului, dezorganizării, care potențează promiscuitatea etică și eludează programatic

adevăru, valorile. Firul confesiv este sistat aşadar după alegerile din 1990, de parcă istoria fie a stagnat, fie nu s-a petrecut nimic important care să merite să fie înregistrat. Cele patru părți se constituie și într-o arenă geo-politică în care istoricul nu omite mentalitățile civilizațiilor cu care a venit în contact, cutumele, bizareriile, picanteriile, delațiunile pariziene sau ale lumii a treia, într-un text unitar al cărui liant este memorialistul, în calitate de protagonist sau observator plin de vervă al mediilor plastic penelate. Secțiunile *Refugiat politic în Apus*, *În Africa subsahariană*, *Intermezzo la Paris* și *Șocol întoarcerii în țară* au o pondere inegală, cea mai amplă fiind arondată odiseei nigeriene. Deseori, discursul ia forma unei istorii neconvenționale a diasporei, autorul contrazicând uneori clișeele încetățenite.

Partea întâi înregistrează evenimente postbelice. Curier diplomatic la Stockholm, cu misiunea de a impulsiona acceptarea ofertei sovieticilor care părea mai favorabilă decât aceea a aliaților, Neagu Djuvara se vede prins într-un carusel al evenimentelor ce anihilează obiectivul deplasării sale ca urmare a loviturii de teatru de la 23 august, dar are norocul de a mai funcționa vreme de trei ani la ambasada română din Suedia, „post comod”, care-i oferă însă posibilitatea de a acorda suport instituțional sau sanitar sutelor de evreice transilvănene ce au fost expediate de maghiari naziștilor în lagăre de exterminare și de muncă forțată. Deși rechemat în țară, veștile despre atrocitățile regimului comunist, falsele procese intentate diplomaților anteriori, situația incertă a României sovietizate, îl determină să aleagă Parisul.

Neagu Djuvara semnaleză permanent diferențele în ceea ce privește valurile de emigranți, relevând degenerescenta țării în plan mondial și diminuarea creditelor ei diplomatice. Astfel, generația pașoptistă, cu puternice filiații francmasonice, apartenență deopotrivă a aristocrației este primită de cercurile occidentale, în vreme ce exilații postbelici au parte de un regim de excludere ca urmare a insinuării progresive a influenței militare și politice a rușilor care, până la Primăvara de la Praga înfățișau lumii o alură democratică. Istoricul denunță fără menajamente mitizarea Ialtei ce încuraja o politică de scuze și legitima, în mitologia mentalului colectiv, vasalitatea românilor față de sovietici. Ultracitata afirmație a vânzării de la Ialta, în urma căreia americanii ne-ar fi abandonat comuniștilor estici, nu este decât un fenomen de neimplicare a aliaților în zonele de influență rusești generat de probleme interne și cecitatea voluntară a acestora în privința fraudelor electorale din țările aparținătoare blocului comunist, din teama de a nu angrena o a treia conflagrație mondială. Membru fondator al Comitetului Național Român, apoi a Comitetului Român de Asistență, prin intermediul căruia inițiază campanii de recuperare a refugiaților din lagărele germane, Neagu Djuvara duce o existență pauperă, urmează cursurile facultății de filozofie de la Sorbona, unde nu este impresionat decât de profesorul René Poirier și de viitorul coordonator al tezei de doctorat, Raymond Aron. Portretul făcut lui Jean-Paul Sartre anihilează aura cvasiprofetică a filosofului existențialist: „mă tot întrebam ce diabolică putere o fi avut pocitania aia ca, sașiu cum era și slut ca un broscoi, să poată încânta tineretul, ba pare-se, și câteva femei?”.

Componența diasporei autohtone este vizualizată maniheic, în pofida faptului că exponenții ei amendabili sunt relevați prin eufemisme sau alte procedee stilistice ale atenuării. În categoria „cinstitelor obraze” intră Emil Cioran, perceput drept „cel mai strălucit exemplar al generației sale”, a cărui atitudine vituperantă față de decadența morală și intelectuală a românilor este tradusă ca o formă de dragoste ardentă față de țară, secundată de o la fel de mare descurajare în ceea ce privește „cusurilor pe care le găsea compatrioților săi”. Amintirile legate de Mircea Eliade sunt succinte, iar raporturile directe cu acesta nu încurajează un portret prea elogios al savantului care, din rațiuni editoriale sau infatuare acceptă apelativul de „«fost profesor la Universitatea din București»”, deși a ținut acolo doar câteva prelegeri. «Uzurparea de titlu» este motivată drept o strategie de marketing ce viza publicarea Tratatului de istorie a religiilor la „una dintre marile edituri pariziene”. Cu Eugen Ionescu are legături familiale amplificate de amicitia de mai târziu a lui Marie-France cu Domnica. Gheorghe Răut este prezentat drept un subtilizator al operelor lui Theodor Pallady, negociind ulterior cu guvernul de la București retrocedarea colecției. Henri Coandă, căruia nu-i este infirmată genialitatea în inventică este diagnosticat ca un colaboraționist și un alpinist social deopotrivă, ce acceptă postura de «ministru fără portofoliu» al regimului Ceaușescu pentru ca soția sa să poată beneficia de tratament oncologic gratuit. Fiecare dintre microcapitolele volumului ascunde câte o istorie, relatată când diacronic, când ca o digresiune, un suport exemplificator, analogic și moralist al textului.

Colaborator al postului de radio Europa Liberă, apoi angajat al Fundației „Carol” din Paris, sub tutela căreia organizează un amplu colocviu internațional dedicat centenarului Unirii Principatelor, Neagu Djuvara reconstituie, prin grila experiențelor trăite, atmosfera exilului românesc. Retragerea Premiului Goncourt lui Vintilă Horia, abia la două zile după decernare, ca urmare a unei campanii denigratoare care prezenta trunchiat biografia scriitorului, precum și pasaje antisemite, tentativa vană de reabilitare a acestuia în presa franceză, mercantilismul și grobianismul lui Constantin Virgil Gheorghiu, ajuns preot ortodox după campanii acide de denigrare a anturajului, dorința neîmplinită a lui Mircea Eliade de a-și edita la fundație nuvelele fantastice redactate în limba română dau amintirilor înfățișarea unei istorii secrete, devoalate ce-i drept, a pribegilor literați autohtoni.

Partea a doua relatează experiențele unui „exil secund”, în Africa, unde vreme de mai bine două decenii este consilier diplomatic la Ministerul de Externe al Republicii Niger, prilej de rememorare a straniețăților unei civilizații aparținătoare lumii a treia, cu condiții de trai insalubre, încărcată de superstiții și rituri arhaice, dar care dovedește abilități politice neașteptate. Mediul este radiografiat deseori în registru ironic și condescendent, selectând practici care contrariază percepția europenilor. Ghidul traiului nigerian înregistrează ceremoniile funerare la care participau doar bărbații, în vreme ce femeile își înfrânau eroic exteriorizarea durerii, poligamia, traiul co-nevestelor, clitoridectomia, vestimentația, căsniciile mixte, religiozitatea. Totodată, scriitorul remarcă mania darwiniană a imitației în privința discursurilor diplomatice, nigerienii calchiind gestual și lingvistic mostrele oratorice ale europenilor dar, basmic, deciziile politice nu erau luate decât după consilieri șamaniste.

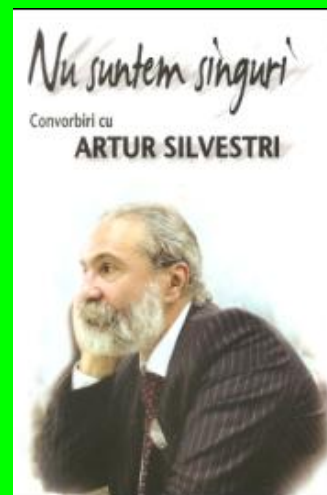
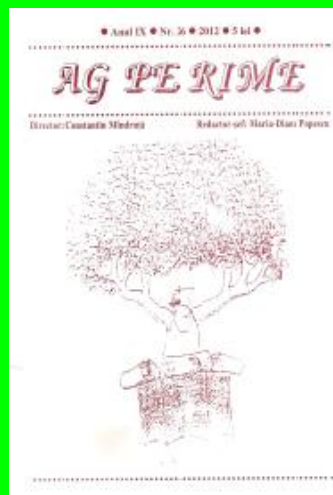
Epopeea sahariană este urmată de un Intermezzo la Paris, perioadă care configurează o altă fațetă a diasporei datorată „Casei

Românești”, fundație culturală care continua instituția patronată în perioada interbelică de Elena Văcărescu și Petre A. Ghika. Arderea Bibliotecii „Carol”, meditațiile asupra pulverizării hegemoniei rasei indo-europene, înmatricularea la 68 de ani la Institutele Naționale des Langues et Civilisation Orientales în vederea asimilării sârbo-croatei, reflecțiile referitoare la impunerea și recunoașterea literaturii noastre în mediul occidental anticipă revenirea la matcă, partea cea mai consistentă în ceea ce privește etnopsihologia valahă. Șocul întoarcerii în țară după o absență de mai bine de patru decenii, în camioane cu ajutoare umanitare constând în tehnologie IT, prezintă România ca un maidan etic invadat de semidocti, țărani urbanizați și orășeni ruralizați, în care bestialitatea irumpe la tot pasul, legitimând întronarea fariseismului și liberschimbismului. Memorialistul are senzația că Bucureștiul este un oraș de ceaușești, tip psihologic, rudimentar și viclean, snob și tâmp emanat dintr-o realitate concentraționară. Oamenii de la țară, contaminați de o vestimentație improprie, fadă, citadină sunt încărcăți de invidie, mitomanie, rea-credință, ură îndochinată împotriva celor veniți de peste graniță, spirit distructiv, manelism și muzică etno. Alegerile din 20 mai 1990 îi apar o farsă caragialiană, o imposibilitate de detașare de un regim modulator, uniformizant. Minerialele, mentalitatea retrogradă, parvenitismul, birocrăția descurajantă, manipularea mediatică îl fac să realizeze prăpastia insurmontabilă în care se află România postceaușistă, nepregătită să se ralieze civilizației decât prin maioresciene, balcanice, perene „forme fără fond”. Neagu Djuvara descoperă, în cazul românilor, o vocație a demolărilor care se perpetuează din vechime: „La noi fiecare generație dărâmă ce a clădit precedentă.” Casele boierești din secolul al XVIII-lea sunt înlocuite de «palate» ca la Viena, acestea de imobile de factură pariziană, apoi de blocuri de influență italiană. Apogeul de-construcției îl constituie „uriașul tort cu frișcă zis «Casa poporului»”. Portretul făcut conaționalilor, acid, denunță amărăciunea aristocratului oripilat de barbarie, limbaj falic omniprezent, demagogie, exhibiționism patriotic, obezitate, insolentă a celor care se complac într-o etică fetidă, mahalagistă. Românii au totuși „geniul de a organiza dezorganizarea”, așa cum remarcase încă din 1916 generalul Berthelot, necesitate resimțită de un profil negermanic, bizantin. Proximitățile, situațiile ambigue devin mediul predilect de propagare a acestei amfibii care reușește să se impună doar prin strategii sinuoase, contorsionate, printr-un „drum ocolit”, al drumetului pocit care-și atinge obiectivele. Memorialistul se întreabă redundant dacă va putea rămâne în acest loc atât de străin de spiritualitatea fecundă a climatului interbelic.

Amintiri-le din pribegie transformă istoricul într-un excelent prozator, un observator carismatic și un excelent portretist care știe să-și captiveze cititorul. Interesantă va fi continuarea confesiunilor, fresca unei Românie dezaxate care nu l-a scutit pe distinsul aristocrat de machiavarlăcurile mediului universitar și nici de boicotul de care au parte, în Mioritza-land, minților elevate.

Cărți și reviste primite la redacție

MTTLC
Masteratul pentru Traducerea
Textului Literar Contemporan

Aceste poeme sunt traduse în cadrul Proiectului Internațional Poetry PRO, coordonat de Lidia Vianu, Director al Masteratului pentru Traducerea Textului Literar Contemporan - Universitatea București,

<http://mttlc.ro>

Traducator: Alina Popa

Katherine Gallagher s-a născut în Australia, a publicat cinci volume de poezie, cel mai recent fiind *Carnival Edge: New & Selected Poems* (Arc Publications, 2010), un teritoriu al exoticii, cu nuanțe de carnavalesc și exotic, explorat dincolo de limite.

Din 1979 Katherine Gallagher trăiește în North London. Volumele sale de poezie au fost publicate în franceză, germană, ebraică, italiană, română și sârbă.

Între 1971-1979 a trăit în Paris. În 1994 i s-a publicat traducerea din franceză a lui Jean-Jacques Cely *Le Somnambule aux Yeux d'Argile* (The Sleepwalker with Eyes of Clay) – Somnambulul cu ochi de argilă (rom).

www.katherine-gallagher.com

Katherine Gallagher

Foc de ninsoare

În mănunchiuri tăcute, de bumbac,
 se învăluie încet o întregă priveliște.
 În câmpuri de-un luciul întins peste mări și țări,
 cu lumină neîntinată – urme proaspete de pași
 ce se lasă acoperite în secunde de timp

mi-am însușit întreg acest alb,
 în cel mai mic detaliu, viteza fulgilor
 am învățat-o pe de rost. În două ore,
 sub a lor știută alunecare,
 fulgii rescriu peisajul,
 nepăsători de rigiditatea pământului
 dedesubt –

o fâșie de pământ neîntinată,
 un sol înveștmântat de-o schimbare
 care dăinuie – atâta timp cât
 poate un asemenea respiro
 să renască frumosul.

[Katherine Gallagher] Acest poem a fost răspunsul meu zăpezii – felului său de a reinventa lumea, chiar dacă pentru scurt timp, atâta timp cât poate un asemenea respiro

Sonetul nostalgiei

Ai uitat oare cum am dansat ca doi nebuni
 Cum ne-am rotit în viteză nebună,
 înconjurați de adolescenți care ne priveau fermecați?
 “Ca într-un zbor” spuneai, eu în urma ta –
 cu părul-mi ciufulit și călcâiele-mi urmând ritmul, mereu,
 mereu, spre o nouă aventură –
 căutând poezia de la Adamson până la Zen,
 și cautându-ne timpul, timpul nostru pur și simplu.

Mă întreb uneori de ce nu am rămas,
 în lumina acelor zile – timpuri bune și mai mult de-atât
 ne doream să călătorim, imediat,
 să vedem cealaltă parte a lumii, ușa ei deschisă –
 fără să ne pese de orice altceva
 afară de cele mai bune zile ce urmau să vină.

[Katherine Gallagher] Acest poem a fost inspirat de curiozitatea mea legată de vieți anterioare (!), o veche iubire și despărțirea de Australia.

Viziunea

Era februarie, recolta déjà culeasă
 Și miriștea înțepătoare, galben-uscată.
 El își privi pășunea întregă,
 rășina punând stăpânire peste fiorul de viață.
 Privirile lui căutând, l-au obosit –
 l-au însemnat, Șerpii și scările,
 și mușchii lui încordați renunțând încet,
 pentru că, în ale sale cuvinte, nu a fost să fie.

Îmi amintesc aerul lui greu respirat,
 ruptura
 de realitate a tremurului unui trup
 hrănit zi și noapte cu morfină
 care nu știe decât să ofere o ușurare efemeră.

Mereu privind o fereastră către afară
 spre pășune și spre un soare care pulsează viață.

[Katherine Gallagher] Viziunea a fost scrisă pentru fratele meu fermier care a murit de cancer în Victoria, Australia, în 2007. Pentru a fi de ajutor naturii, el a plantat în Australia 25.000 de copaci din fauna originară.

Delir

(după un vers al lui Derek Walcott)

Ai văzut cum crește ziua
 în jurul tău, nici perpendiculară,
 nici orizontală –

deschisă capriciilor, noilor tendințe,
 și cerul care-și invită grămezile de nori
 Curenții de aer cu voință proprie?

cum te țin în balans
 ca pe un înger legănat între corzi de harpă,
 și tălpile care țintesc înspre sensul poeziei
 însăși!

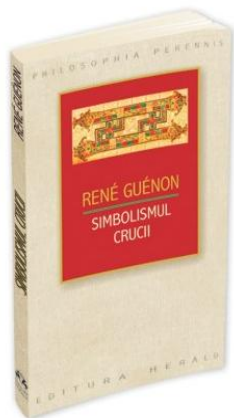
Iar tu o cauți, ești vântul, ești adierea,
 îi urci treptele – trăiești cu întreaga-ți
 simțire acea zi care te caută.

Și o primești, pregătit
 să fii surprins.

[Katherine Gallagher] Derek Walcott este un cunoscut poet, deținător al Premiului Nobel, originar din Caraibe, m-a încântat energia din creația sa și am încercat să redau ceva din propria-i energie.

Cea mai nouă apariție:
Simbolismul Crucii
 de RENÉ GUÉNON

Titlu	Simbolismul Crucii
Autor	RENÉ GUÉNON
Traducator	DANIEL HOBLEA
Format	13 x 22 cm
Pagini	208
ISBN	978-973-111-270-1
Colecție	PHILOSOPHIA PERENNIS
Pret catalog	26 RON
Pret vanzare	22 RON

Informații sau comenzi

0771 664 320
 021 319 40 60

office@edituraherald.ro

Despre autor:

Rene Guenon s-a nascut la 15 noiembrie 1886, in Blois, pe malul stang al Loirei. In 1904, a venit la Paris, inscriindu-se la Colegiul Rollin, ca student la matematici. In 1908, Guenon era deja implicat in frecventarea tuturor "scolilor" ocultiste ale epocii. Initiat in Francmasonerie, in Ordinul

Scolii Hermetice a lui Papus, el a devenit o figura cunoscuta in miscarea ezoterica de atunci. In acest an, 1908, s-a fondat Ordinul Renovat al Templului, iar Rene Guenon a devenit seful acestuia. Prin acest Ordin, Guenon a incercat, urmand o cale mai putin ortodoxa, sa influenteze mentalitatea occidentala; din pacate, incercarea s-a dovedit un esec si peste doi ani Rene Guenon a desfiintat Ordinul Templului.

In 1909, Rene Guenon a ajuns membru al Bisericii Gnostice, cu numele de Palingenius. Perioada 1908-1912 este foarte enigmatica. In aceasta perioada, *Superiores Incogniti* il investesc pe Rene Guenon cu functia de restaurator al Traditiei primordiale in Occident, mai precis, cu rolul de transmitator si talmacitor al adevarurilor absolute, in vederea modificarii mentalitatii occidentale. Oricat de absurda ar putea sa para cititorului modern aceasta referinta la *Superiores Incogniti*, ea, inteleasa asa cum trebuie, explica functia lui Guenon. Aceasta functie de transmitator, Guenon o va indeplini pana la disparitia sa din lumea fizica. Intre 1909 si 1912, realizarea metafizica (cel putin teoretica) a lui Guenon era un fapt implinit, dovada fiind articolele scrise de el atunci ce prevestesc cartile de mai tarziu. Fiindca initierea sa era una "universala", Guenon a "particularizat-o", ajungand initiat in hinduism, daoism si Masonerie. Iar in 1911-1912, Rene Guenon s-a atasat de traditia islamica, luand numele de "slujitorul Unicului", *Abdel Wahed Yahia*.

Desi opera sa, ca sambure spiritual, dar si ca expunere discursiva, era deja constituita, abia dupa zece ani Rene Guenon a inceput sa-si publice cartile. Primul razboi mondial l-a impiedicat sa se manifeste mai repede, si doar in 1921 ii apare prima carte, despre traditia hindusa. In deceniul urmator, el si-a publicat toate scrierile fundamentale, si tot acum devine "inima" si "intelectul" revistei *Etudes Traditionnelles*.

Pe de alta parte, este tot mai convins ca activitatea sa in Occident nu va reusi sa converteasca mentalitatea acestuia spre Traditie si sacru; de aceea, la 5 martie 1930, dupa moartea sotiei, a parasit definitiv Franta, stabilindu-se pentru tot restul vietii la Cairo, in Egipt. Din acest moment va adopta toate riturile si cutumele musulmane, fara a-si abandona functia universala. In 1934 s-a casatorit cu Fatima, fiica cea mare a seicului Mohammad Ibrahim. Au patru copii, doua fete si doi baieti, ultimul nascut dupa moarea lui Guenon. Desi "sihastrit" in Egipt, Guenon a continuat sa exercite o influenta peremptorie asupra Occidentului. Articolele lunare ce apareau in *Etudes Traditionnelles*, corespondenta de o vastitate uluitoare si cartile scrise in perioada celui de-al doilea razboi mondial au completat Opera sa. La biroul sau din camera de lucru din Cairo, Guenon citea rabdator toate cartile trimise spre recenzare, toate scrisorile primite de la diversi corespondenti, oricat de inepte ar fi fost aceste carti si scrisori. Si cu rabdare de maestru spiritual, raspundea tuturor.

Desi a declarat raspicat ca nu accepta discipoli, Rene Guenon a influentat pe multi prin opera sa. Cel mai valoros colaborator, cel care si-a schimbat intreaga viata si opera datorita lui Guenon, a fost AnandaCoomaraswamy. Scrierile acestuia sunt, dupa ale lui Guenon, cele mai puternice si mai sincere din domeniu traditional, cele care pot fi luate ca referinta fara nici o ezitare. Dar cea mai mare speranta (din punct de vedere initiatic) Guenon si-a pus-o in Frithjof Schuon, care, trecut la islamism, a instituit o "cale initiatica" pentru Europa. Acestei cai i s-au atasat romanii Mihai Valsan si Vasile Lovinescu. Dintre alti "invatacei" mai cunoscuti, ii vom mentiona pe Titus Burckhardt si Martin Lings. Mihai Valsan a devenit, dupa moartea lui Guenon, redactorul sef al revistei *Etudes Traditionnelles*, si a inceput publicarea operei postume a acestuia.

Dupa o suferinta fizica intensa, Rene Guenon paraseste lumea fizica la 7 ianuarie 1951. Corpul sau a fost adapostit in mausoleul familiei sotiei.

Mircea A. Tamas

Motto:

„... Fiecare loc de pe pământ are o poveste a lui, dar trebuie să tragi bine cu urechea ca s-o auzi și trebuie și un dram de iubire ca s-o înțelegi...”

MARIAN MALCIU

(Nicolae Iorga)

Așteptam ziua aceasta cu o nerăbdare pe care nici eu nu mi-o înțelegeam. Cred că s-a manifestat încă de când l-am cunoscut pe Ioan Grămadă și am auzit câte ceva despre muzeul său. Mi se părea a fi ceva imposibil să ai un muzeu proprietate privată, mai ales că, din spusele celor care-l vizitaseră cândva, era vorba de mii de exponate. O parte din vorbitori, cu ocazia lansării volumului său de versuri, au amintit de acest muzeu, de râvna ctitorului său în a colecționa articole de tot felul cu specific bucovinean, de timpul dedicat organizării acestora pe epoci și pe destinații, de priceperea sa în a primi vizitatori și în a le prezenta exponatele și multe altele.

Noaptea trecută fusese destul de scurtă și, drept urmare, nu eram suficient de odihnit. Aveam încă în minte versuri depănate pe terasă de grupul nostru obișnuit și-mi treceau prin minte vocile poezilor Zilieru, Marcu și Apetroaie, dar și ale altor autori ori doar cititori prezenți în tabără. Prezentasem și eu câte ceva din scrierile lor. Se depănau amintiri, ca de obicei, se spuneau anecdote și bancuri. Plăcerea este mare și nu-ți dai seama cât de repede trece timpul. Dar e frumos și nu poți avea păreri de rău cu atât mai mult, cu cât se realizase în timp o apropiere sensibilă între noi, o relație de prietenie dezinteresată din care fiecare avea câte ceva de învățat ascultându-i pe ceilalți. Senzația ori starea reală de oboseală s-a împrăștiat imediat după ce m-am bărbierit și am făcut un duș rapid, așa că mi-am luat pachetul de cafea și am coborât pe terasă să aprind țigara.

Se treziseră și ceilalți. Apărea când unul, când altul, dădea binețe și întreba la ce oră este plecarea. Era evident că ar fi dorit să mai doarmă. Micul dejun, bogat ca de obicei, a ocazionat reluarea momentelor vesele pe grupuri și grupulețe, dar a permis și comunicarea programului și a condițiilor impuse. Am tresărit. „Ce condiții? Se vizitează un muzeu particular doar, nu ne primește regele Mihai la Peleş?” O priveam pe Silvia întrebător. Ea râdea, deci știa. Era vorba de costumație, de un anumit „ritual”, potrivit specificului locului. Am respirat ușurat. Știam că pentru bărbați nu are gazda noastră costumele necesare. Avea, în schimb, costume pentru aproape toate femeile. De fapt, precum am observat mai târziu, în afară de Luminița Vătavului, Liliana Todirașcu, Silvia și mama domnișoarei Carmen Prepelită, toate femeile s-au îmbrăcat în costume populare din zona Bucovinei, îndeosebi a municipiului Câmpulung Moldovenesc. Dacă în ziua filmărilor nu am avut ocazia să le văd pe toate adunate la un loc, de data am asta am avut-o. Vă mărturisesc că nu-mi venea să cred cât de frumoase erau acele femei, colegile mele de tabără. Ori ele au fost permanent frumoase și nu mi-am dat seama (simțind-o pe Silvia permanent în coasta mea!), ori costumele bogate-n culori le-au dat acea înfățișare deosebită! Erau toate un zâmbet și tare mândre de costumele pe care le purtau și, bineînțeles, de cum arătau după ce se aranjaseră în fața oglinzilor vreo oră după micul dejun.

Am făcut deplasarea aproape în condiții identice cu cele din ziua anterioară, deci cu mașinile colegilor noștri. Cel puțin noi, adică eu cu Silvia, ne-am bucurat de serviciile aceluiași două frumoase și amabile doamne: Luminița și Lăcrămioara.

Unitatea muzeistică „Ioan Grămadă” este amplasată în „partea răsăriteană a municipiului Câmpulung Moldovenesc, cunoscută dintotdeauna, drept Capu’ Satului, nu departe de stația feroviară Câmpulung Est, pe str. Vornic Grigorie Sabie, nr19, apelabilă la telefon 40 722 680691” se menționează în volumul „Itinerarii turistice – Câmpulung Moldovenesc și împrejurimi” (Vasile și Otilia Sfarghiu, Editura AXA, Botoșani 2012). Odată ajunși aici (necunoscând precizarea din fraza anterioară, deoarece cartea a fost publicată abia aproape un an mai târziu!), am observat că deja erau câteva persoane în curte, în afara celor câțiva de ai noștri sosiți. Eu nu am intrat. Am rămas în drum să observ și apoi să admir împrejmuirea curții aflată la circa 4-500 de metri distanță de păstrăvăria ai cărei oaspeți fusesem cu o zi în urmă. Mă obișnuisem să văd lemn la curțile gospodăriilor țărănești și nu numai, dar aici era cu totul altceva. Întreaga fațadă a gospodăriei, în care urma să văd cu ochii mei exponatele din acel muzeu, era realizată din lemn. Gardul propriu zis, ajungând aproape de nivelul pieptului meu, era susținut de un fundament puternic din piatră și beton înalt până aproape de genunchi. Între stâlpii de lemn cu patină bucovineană, fibre încrustate artizanal, din aceleași arhaice esențe silvane, continuau împrejmuirea spațiului consacrat, conferind privirilor însetate de inedit grația verticalității cosmicizate a razelor heraldice, moștenite genetic de un neam iubitor de simbolistică solară.

Coborâsem din mașină la câțiva pași dincolo de curtea aflată în discuție și, îndreptându-mă spre poarta de intrare, în partea dreaptă a acesteia, privirea mi s-a oprit pe o troiță sculptată. Mi-am pregătit aparatul de fotografiat și m-am apropiat s-o examinez. Era așezată pe un soclu de beton împrejmuit de același stil de gard către interiorul curții față de linia drumului, ca model, material și culoare, de o frumusețe sobră, mai înaltă de aproape trei ori decât gardul, impunătoare și împodobită cu icoane. De remarcat este faptul că motivele sculpturale ale troiței se îmbină cu motivele tradiționale într-o armonie desăvârșită și este, fără îndoială, o adevărată lucrare de artă. În partea de jos a ei, pe o porțiune ce imită prin aspect și culoare secțiunea transversală a unui trunchi de

copac, sub chipul pirogravat al Lui Iisus Hristos, am citit: „Am ridicat și sfințit această troiță întru slavă și mulțumire lui Dumnezeu și pentru cinstirea eroilor. Familia Ioan și Didina Grămadă”. Aveam să aflu, mult mai târziu, din confesiunile domnului Ioan Grămadă în „Pelerini prin zestrea străbunilor câmpulungeni” (Editura AXA, Botoșani, 2010), că troița este opera sculptorului Vasile Bârgovan, artist remarcat și prin alte lucrări deosebite, dintre care autorul înscrie în cartea sa: „construcția și înălțarea, împreună cu câțiva tineri bucovineni, a unei frumoase biserici pentru o comunitate românească de lângă orașul Rokhefort din Belgia, precum și a mănăstirii Orata din comuna Fundu Moldovei”. Anterior, acest sculptor, făuritor de icoane în lemn, prapuri și cruci, donase muzeului de etnografie, la manifestarea „Sfintele Paști în Bucovina”, o icoană pictată cu chipul voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, pe care am admirat-o puțin mai târziu în incintă.

Am insistat a evidenția aceste amănunte referitoare la troiță, pentru că ea este foarte importantă, nu numai pentru ctitorul muzeului, ci și prin aceea că, potrivit obiceiului locului, cunoscut și respectat mai mult ori mai puțin în toate celelalte ținuturi românești, „toate lucrurile ies bune dacă începi cu rugăciune”, așa cum a învățat Ioan Grămadă de la tatăl său. În acest sens, preotul paroh Teodor Giosan, ctitorul bisericii „Izvorul Tămăduirii” de pe Izvorul Alb, cu ocazia oficierii slujbei de sfințire a troiței, a subliniat faptul că înălțarea unei troițe „reprezintă un simbol al jertfei Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe cruce, un gest de mulțumire și recunoștință față de Tatăl ceresc, față de părinți și eroi ai neamului”. De altfel, prea cinstitul paroh a stropit cu agheasmă inclusiv vița de vie existentă lângă troiță, aducându-i binecuvântarea sa, apreciind că ea simbolizează sângele Domnului, viața însăși. Se întâmpla în ziua de 24 septembrie 2009...

Mergând în lungul gardului, am lăsat poarta în urmă pentru a mă opri să admir și să fotografiez, în stânga acesteia, o altă lucrare în lemn, la fel de înaltă și monumentală ca troița, lucrată dintr-un trunchi de copac din a cărui scoarță groasă meșterul păstrase o bună parte, lateral și în partea de sus a sculpturii, care să vorbească vizitatorului despre vârsta și specia sa, despre istoria locurilor în care a crescut zeci de ani ori poate sute. Este vorba de „Bucovineancă cu cofițe”, operă de artă realizată de renumitul sculptor prof. Ion Maței și donată colecției Muzeului de etnografie prin bunăvoința și înțelegerea prof. Ioan Catargiu, director al Clubului Copiilor din Câmpulung Moldovenesc. Ea reprezintă simbolul ospitalității câmpulungenilor. Acestei lucrări deosebite i s-a adăugat placa ce „vorbește” privitorului despre destinația incintei: „MUZEU”, cu înscrisul pe verticală. Firesc, este confecționată tot din lemn, cu motive ornamentale specifice zonei, operă a aceluiași sculptor. Materialul lemnos - larice - a fost procurat de dl. Vasile Tanu, director al Casei de Cultură. Ambele lucrări, asemenea troiței, au acoperiș de protecție din metal și sticlă, respectiv lemn în cazul troiței, care întâmplător sau nu, se ridică la același nivel, păstrând armonia aliniamentului gardului ce constituie a patra latură a patruleterului curții în care celelalte trei laturi sunt casele familiei Grămadă.

Am intrat în curte impresionat de aspectul artistic al acestor lucrări în lemn despre care v-am vorbit, de simbolistica lor și de grija acelor oameni care le-au gândit și le-au realizat în respectul tradiției milenare, de continuitate în credință și în conviețuire românească, pe aceste plaiuri îndelung bântuite de spectrul cotropirii ori al dominației străine. M-am strecurat printre femeile din grupul nostru, la care se adăugase doamna Letiția Orșivschi și doamna Gabriela Maxim, toate în frumoase costume populare tradiționale. Tocmai se pregăteau pentru momentul festiv al întâlnirii cu gazdele noastre pe care le-am văzut în fața casei bătrânești. Era domnul Ioan Grămadă cu soția sa, Didina, având de o parte și de alta pe cei doi nepoți după fiică - Teodor Adrian și Ionela Păstrăv, care recitaseră versuri cu ocazia lansării volumului „Poezii și poeme din Bucovina”, scrisă de bunicul lor. Toți erau îmbrăcați în frumoase costume populare tradiționale. Domnul Ioan Grămadă purta pe brațe un platou acoperit de ștergar țărănesc, țesut în minunate modele și culori, pe care se afla pâinea și sarea pentru întâmpinarea oaspeților. Pâinea era, în fapt, un colac împletit frumos, rumenit și bine crescut, care-ți făcea poftă numai privindu-l. Doamna Didina Grămadă purta, pe un alt platou acoperit cu ștergar în alte culori și parcă având mai multe modele în țesătură, păhărele pline cu o băutură limpede, roșie la culoare și cu aromă plăcută. Aveam să constat, foarte curând, „gustând” vreo două păhărele, că era afinată.

Așa au întâmpinat grupul de femei ce reprezentau „Universul prieteniei”. S-au apropiat în rânduri de câte patru, după ce buciumul meșterului popular Vasile Alboi a răsunat convingător anunțând ceremonialul. În primul rând, se apropiau cu pași înceți și egali, parcă plutind pe iarba verde și bogată din curte, Mioara Vișan, Rodica Rodean, Carmen Prepeleț și Nicolina Petrov. Urma rândul doi, la mică distanță, format din Violetta Petre, Magda Pașca, Mariana Bendou și Letiția Orșivschi, apoi și celelalte doamne și domni. S-a gustat din pâine și sare, s-au ciocnit păhărelele și veselie a pus stăpânire pe întreaga adunare. Făcând poze după poze, am remarcat prezența altor oaspeți care veniseră înaintea noastră sau după noi, astfel că se bucura întreaga curte de prezența a numeroase persoane venite de pe felurite meleaguri ale patriei, de la Constanța și până la Cluj, de la Craiova și până la Iași, dornice să se cunoască, să se revadă și să comunice. Printre aceștia am recunoscut pe domni Vasile Sfarghie, Tudoreanu Simion și Victor Munteanu – șeful Muzeului Etnografic de la Iași.

Cu toții, strănși la umbră pe scaune și pe bănci în fața casei din dreapta, adică cea nouă și mai mare, construită în anul 1987, în care locuiește familia Ioan Grămadă, am ascultat „povestea expoziției de etnografie” expusă de chiar ctitorul ei, de la începuturi și până la zi, urmând ca după aceea să vizităm întregul muzeu. Amfitrionul nostru s-a dovedit a fi un povestitor demn urmaș al lui Ion Creangă, așa de ușor, de frumos și de prietenos a evocat istoria acestui așezământ minunat, pe etape, de la primul gând și prima frământare, până la acea zi în care ne aflăm și pe care am notat-o în calendar: 5 august 2011. Adevărat este că a împănat toată povestirea cu întâmplări, unele pline de haz, consumate în timpul procurării unor piese importante, altele amintind de momente pline de umor create de vizitatorii din țară ori din străinătate. Darul dat de Bunul Dumnezeu domnului Ioan Grămadă în a povesti este deosebit.

Nimic nu este întâmplător în viața unui om. Din copilărie și până la adânci bătrâneți se adună un noian de evenimente, de încercări finalizate cu reușite ori cu eșecuri, care adeseori dezamăgesc și descurajează omul, aduc tristețe, supărare și multă suferință. Se

adună enorm de multe trăiri exteriorizate ori ținute în locuri tainice ale sufletului, se însumează sentimente care au generat alte acțiuni și evenimente de natură a ridica omul într-un plan superior sau de a-l coborî etc. Ei bine, toate acestea se leagă între ele, se condiționează într-un anumit fel, se generează unele pe altele ori se exclud de la sine provocând alt gen de urmări resimțite de cele în cauză. Toate se află într-un anume raport de cauzalitate pe care-l ignorăm aproape întotdeauna ori nu-l înțelegem, nu-l simțim, trecem pe lângă evenimente fără a face legătura între ele și suntem surprinși, nevoie mare, să ne pomenim în fața unei cugetări proprii uneori. Și, uite așa ajungem, la un moment dat, să exclamăm: „Păi, dacă nu mergeam în cutare loc să fac ceea ce am făcut acolo, nu-l cunoșteam pe acel om care, benevol, mi-a deschis drumul exact când și unde eu am avut nevoie. Altfel nu puteam rezolva problema!” Sau: „Ptui, drace! Dacă nu mă cunoștea persoana aceea, care m-a oprit să fac o mare prostie, eram în pușcărie acum!”

Da, prin multe întâmplări a trecut și omul Ioan Grămadă. Unele frumoase, plăcute, benefice, altele cât se poate de neplăcute, triste, care i-au lăsat întotdeauna un gust amar. Prin unele s-a înălțat, a prins aripi și a zburat pe acea linie pozitivă a destinului său, în timp ce prin altele a dat câte un pas înapoi, a adăugat câte un fir alb în podoaba capului și, poate, și-a scurtat viața cu câte puțin din cauza suferinței provocate de nereușite, dezamăgiri, pierderi umane, materiale ori financiare.

Domnia sa a fost, în bună parte, favorizat de soartă. Născut, crescut și educat într-o familie bună, cu părinți cinstiți, știutori de carte și foarte buni gospodari, a avut ce învăța de la toți, a avut ce vedea și ce auzi, pentru că și aceștia au avut bună învățătură de viață de la părinții și bunicii lor. În asemenea circumstanțe favorizante i s-au deschis mai multe drumuri și a putut alege tot cea fost mai bun. În plus, pe lângă alegerea profesiei de viață, a avut timp și spațiu în care să-și lase micile pasiuni ori plăceri ale vieții sale să se manifeste. Poate că, fără să realizeze de ce, fiind doar o curiozitate manifestată la vârsta copilăriei, Ioan Grămadă scotocea cu plăcere prin vechiturile pe care membrii familiei le abandonau la un moment dat. Se urca prin podurile caselor bunicii și mătușilor, adeseori pe ascuns, sustrăgându-se uneori de la treburile gospodărești, pentru a căuta cu nesăț printre obiectele depozitate cu bună știință ori uitate pe acolo, răstăcite și pierdute prin toate cotloanele. Nu știa ce anume caută, dar cu timpul se oprea cu privirea numai asupra unor lucruri ce s-au dovedit a fi, mult mai târziu, deosebite, prețioase, unice. „Într-o șurică aduna obiecte de trebuință din gospodărie, pe care le înșira, zicându-și că-și face muzeu, așa cum a văzut el în centrul orașului, când doamna învățătoare i-a dus să-l viziteze. Visa ca un astfel de muzeu să fie al lui și numai al lui” (Vasile Sfarghiu și Otilia Sfarghiu, „Itinerarii turistice, - Câmpulung Moldovenesc și împrejurimi”, Ed. AXA, Botoșani, 2012). Așa s-a născut și s-a dezvoltat gustul, apoi pasiunea pentru tot ce aparținea artei, în general, respectiv artei populare în special, pasiune pe care și-a educat-o în timp, atent, cu deosebită grijă și răspundere.

Cât de multe lucruri se adună în casa unui om în decursul vieții! Pe unele le aruncă la gunoi, le distruge, pe altele le păstrează în vederea unei folosințe viitoare, sub altă formă, le depozitează pentru a se folosi cândva, la nevoie, de o parte din elementele componente, în timp ce altele se pun cu grijă de o parte, se scot din uz, dar se păstrează ca amintiri având o anumită valoare sentimentală. Dintre toate acestea tânărul Ioan Grămadă le reținea pe cele mai frumos lucrate, meșteșugite, fie ele din fier sau din lemn, din ceramică sau sticlă, din lână, în ori cânepă, hârtie sau carton. Apoi, după ce obținea încuviințarea proprietarului de drept, fie el bunic, tată sau mătușă, le sorta după criterii numai de el gândite și cunoscute, le curăța și le aranja în micuțul spațiu ce-i aparținea. Își organiza micuțe expoziții, cu multă grijă și cu mare drag. În prima fază, probabil, îi încolțise ideea de a reține drept amintiri aceste obiecte ce nu prea mai semănau cu cele obișnuite din gospodăria în care se trezise și crescuse. Cu timpul, spre maturitate, cred că a înțeles că peste lumea aceea arhaică se năștea o altă lume în care aceste obiecte nu-și mai găseau locul. Și de aceea, rostul acestor lucruri strănse cu mîgală de-a lungul timpului a căpătat o altă valoare: aceea de a conserva urme ale unei civilizații în perpetuă schimbare spre a face dovada străvechimei dăinuirii bucovinenilor în acest spațiu românesc. Nu intenționa să adune mult, fără noimă, ci să crească numărul acestor obiecte, în măsura în care, cu ajutorul lor, putea să aducă dovezi de adevărată artă bucovineană, autentică și relevantă. Aceasta era dorința sa intimă. În acest sens urmărirea valoarea etnografică a obiectelor adunate, încercând să le rânduiască astfel încât să redea evoluția în timp a culturii materiale și spirituale a populației din locurile sale de baștină.

Destinul i-a deschis calea înspre perfecționarea acestei laturi a personalității sale manifestate, între altele, prin pasiunea ce-i intrase în suflet. Elev fiind, a vizitat de mai multe ori Muzeul Lemnului din orașul natal și a avut ocazia de a merge la Rădăuți, Suceava, Fălticeni și la Vatra Dornei pentru a vizita muzeele etnografice din aceste așezări bucovinene. Autodidact, nu s-a mulțumit doar cu atât. Simțea nevoia să cunoască mai mult. Gândurile ce-l îmboldeau și ideile ce-l înflăcărau l-au determinat să studieze domeniul în care pasiunea sa prindea viață tot mai mult. A vizitat și alte muzee, nu numai din țară, ci și din străinătate. Așa a căpătat suficiente învățăminte cu privire la organizarea spațiului, la etalarea exponatelor după modul de folosință, după trebuințele și îndeletnicirile tradiționale ale gospodarului. În plus, am convingerea intimă că în timpul vizitelor amintite a fost foarte atent la explicațiile ghizilor, la modalitățile de prezentare a exponatelor, la datele ce trebuie comunicate turiștilor despre muzeu ca întreg, despre un spațiu sau o sală anume ori despre o colecție de obiecte dintr-un anumit domeniu, organizare socială sau perioadă istorică. Altfel nu se explică lejeritatea, naturalețea și precizia pe care muzeograful Ioan Grămadă le manifestă în prezentarea ctitoriei sale muzeistice.

Nu i-a fost ușor să adune piese pentru viitorul muzeu de etnografie. A apelat la rude, la vecini și la prieteni. Mai târziu a primit, prin donație, foarte multe obiecte de la cei care au vizitat prima expoziție, dar și de la diriguitori ai unor așezăminte de acest fel, de la instituții ori unități lucrative în lemn sau în ceramică. Pe altele le-a cumpărat din bani proprii, pentru unele negociind. A folosit și schimbul în natură atunci când a avut mai multe piese de același fel care erau încă în stare de folosință. Cât privește sponsorizările, acestea au apărut mult mai târziu și nu atât de consistente precum ar fi fost nevoie, după ce roadele muncii sale au fost apreciate la adevărata lor valoare...

Notă:

Ați lecturat un fragment din capitolul VII al volumului DOR DE BUCOVINA, aflat în curs de editare.

Constantin Popa

MADRID

METAFIZICA (1) – „CUNOAȘTEREA” 60x80 cm

Ce este realitatea? Pe ce baze îmi construiesc cunoașterea? Pe simțuri, urmându-i pe empiriști, sau pe rațiune, urmându-i pe raționaliști? În timp ce majoritatea filosofilor presocratici erau preocupați de întrebarea: „*din ce este construită lumea?*”, aducând diferite răspunsuri, precum Apa - Thales, Aerul - Anaximene, etc., Parmenides făcea pentru prima dată distincția dintre cunoașterea dobândită prin simțuri, pe care o considera obscură, și cunoașterea dobândită prin intelect, considerând această cunoaștere ca fiind cea autentică („*A gândi și a fi este totuna*”).

Astfel, Idealismul consideră că ideea și rațiunea sunt principalele forme ale cunoașterii, în timp ce materia este secundară, sau inexistentă. În timp ce Idealismul obiectiv afirmă că ideile există în ele însele, noi doar putând să le descoperim prin rațiune, Idealismul subiectiv consideră că ideile există doar în mintea persoanei, neexistând așadar, o realitate exterioară. În contrapozitie se află Empirismul, care este doctrina filosofică a testării, toată cunoașterea umană provenind din simțuri și experiență. Empirismul respinge ipoteza raționalistă, conform căreia oamenii au idei cu care s-au născut, considerând că la naștere omul este o „foaie albă” (tabula rasa), întreaga cunoaștere venind în urma experienței. Francis Bacon îi compară pe empiriști cu furnicile, iar pe raționaliști cu păianjenii, vrând să sugereze că primii își extrag ideile din experiență, din lumea exterioară, în timp ce ultimii își țes pânza ideatică a priori, din propria lor gândire, din propria lor substanță.

Presupunând că în urma unui accident rămân fără cele cinci simțuri, realitatea ar înceta să mai existe pentru mine. Ceea ce ar exista ar fi amintirea realității de până atunci, dobândită în urma experienței, conștientizarea faptului că trăiesc și că realitatea exterioară a încetat să mai existe. Locul realității ar fi luat de amintire și imaginație, construcții ale experienței. Însă, dacă consider că m-am născut fără cele cinci simțuri, sau ca ele nu sunt altceva decât o construcție a propriei mele minți, atunci pare justificată teoria conform căreia tot ceea ce cunosc vine în urma reprezentării simțurilor, fără a avea un corespondent în realitate, pentru că dacă elimin simțurile, realitatea așa cum o cunosc ar dispărea. Așa să fie? Solipsismul apărut în Grecia presocratică cu sofistul Gorgias din Leontini susține ideea că nu există nimic în afara propriei individualități, iar tot ceea ce se afla în afara ei reprezintă proiecții în personalitate, construcții ale percepției sau intelectului, realitatea neavând existență în afara sinelui care o percepe. Solipsismul este acea teorie care afirmă că o persoană nu poate ști nimic sigur în afară de propria existență. În efect practic, se disting două forme de solipsism. În primul caz, se poate vorbi de un solipsism care exprimă o teză metafizică, considerând că doar eu și reprezentările mele există. În al doilea caz, se poate vorbi de un solipsism gnoseologic, în care nu se poate demonstra sau cunoaște că în afară de mine însumi există alte ființe (“egos”).

Episcopul Berkeley (filosoful care a evidențiat pentru prima dată cu putere temeiurile pentru a considera că obiectele imediate ale simțurilor noastre, nu există independent de noi) lansează o idee elegantă, susținând că realitatea există și atunci când eu nu o percep senzorial (spre exemplu atunci când eu închid ochii), pentru că realitatea există în mintea lui Dumnezeu.

Descartes în căutarea mecanismelor cunoașterii se îndoiește de tot ce cunoaște (îndoiala metodică), însă nu se poate îndoii de faptul că se îndoiește și enunța faimosul citat „*Dubito, ergo cogito; cogito, ergo sum*”. Plecând de la „*Gândesc, deci exist*” Descartes construiește cunoașterea ajutându-se de patru reguli fundamentale: regula evidenței, care impune acceptarea ideilor simple care apar clar intelectului prin intuiție, regula analizei, care reprezintă explicarea detaliată a conținutului conceptului, regula sintezei, care are la bază metoda deducției, în mod strict rațional, rezultând un concept posibil de cunoscut, și regula enumerării, care presupune verificarea riguroasă a analizei și demonstrației, obținute anterior. Deși originile dualismului se regăsesc la anticii greci (Platon- ființa și devenirea, Aristotel- forma și materia), Descartes este cel care a evidențiat dualismul minte- creier (substanța gânditoare- substanța materială), și deși sunt substanțe ontologice separate, pot interacționa între ele, chiar dacă propunerea interacțiunii lui Descartes nu este convingătoare (responsabilă de aceasta interacțiune fiind glanda pineală), Kant venind mai târziu cu o propunere mult mai solidă O temă centrală în disputa dintre raționalism și empirism o constituie tema ideilor înnăscute. În timp ce raționalismul susține că ideile se găsesc în mintea noastră dinainte de naștere, înainte de orice experiență sau percepție asupra realității, empirismul susține contrariul: „*Nihil est în intellectu quod non prius fuerit în sensu*” (nu există nimic în minte care să nu fi fost mai înainte în simțuri).

Kant încearcă un echilibru între cele două concepții divergente prin afirmarea Idealismului transcendent. Pentru Kant chiar dacă întreaga cunoaștere începe cu experiența, nu toată cunoașterea se justifică prin experiență. Noțiunile de spațiu, timp și categorii, sunt condiții care fac posibilă experiența, însă sunt independente de ea, și pot fi cercetate prin metode „a priori”. Cunoașterea realității este rezultatul conlucrării sensibilității și intelectului, a aplicării categoriilor și principiilor intelectului asupra materialului

pe care îl sesizăm prin intermediul simțurilor, impresiile sensibile fiind comparate, legate între ele sau separate. Kant împarte judecățile între analitice și sintetice. O judecată este analitică atunci când predicatul este conținut în conceptul subiectului (ex: toate corpurile sunt întinse), și este sintetică atunci când predicatul nu este conținut în conceptul subiectului și avem nevoie de experiență pentru a afla adevărul (ex: unele corpuri sunt grele). Judecățile apriori sunt acele judecați a căror justificare este independentă de experiență, sunt universale și necesare, în timp ce judecățile aposteriori sunt acele judecați care depind de experiență. Astfel, există trei categorii de judecați: judecați analitice apriori, judecați sintetice aposteriori și judecați sintetice apriori. Contrar empirismului, și în speță lui Hume, Kant admite existența judecăților sintetice apriori (ex: $7+5=12$, pentru că pe de o parte conceptul sumei dintre șapte și cinci nu cuprinde conceptul de doisprezece, fiind necesară intuiția, iar pe de altă parte în conceptul acestei judecați nu este implicată nici un fel de experiență). Dacă până la Kant teoria cunoașterii avea ca obiect formularea unui răspuns la întrebarea „Ce este cunoașterea, Ce poate fi cunoscut?”, nouă paradigmă propusă de autorul Criticii rațiunii pure se centrează în jurul construirii unui răspuns argumentat la întrebarea „Cum este posibilă cunoașterea?”. Dacă până la Kant teoria cunoașterii era sub stăpânirea metafizicii, filosoful german separă net aceste domenii ale culturii: teoria cunoașterii va avea ca obiect cercetările asupra construcției și principiilor cunoașterii, în timp ce metafizica își va asuma în continuare sarcina ingrătă de a cerceta natura lumii și universul.

În continuare Kant vorbește despre noumen și fenomen. Noumenul este acel lucru care nu poate fi cunoscut prin intuiție sensibilă, ci doar prin intuiție intelectuală, și nefiind obiectul sensibilității, nu este deci, nici obiectul cunoașterii. Noumenul face referire deasemenea la „lucrul în sine”, care este lucrul în forma pură independentă de orice reprezentare și deci, imposibil de cunoscut, pentru că noi cunoaștem doar "lucrul în mine", pentru că tot ce cunoaștem, cunoaștem din perspectiva timpului nostru, a spațiului nostru, a categoriilor noastre, adică, noi cunoaștem doar fenomenul, Kant ajungând la concluzii agnostice. Deci, nu cunoaștem lucrurile așa cum sunt, ci așa cum noi le cunoaștem, cu alte cuvinte nu putem cunoaște cum este Dumnezeu, ci doar cum noi ne raportăm la ideea de Dumnezeu.

Critica adusă cunoașterii pe care Kant o postulează, vine din sânul idealismului german, în special din partea lui Hegel, considerând că este contradictoriu a vorbi de imposibilitatea cunoașterii noumenului, pentru că simplă idee de a vorbi despre ceva implica cunoașterea de o anumită formă, măcar intuitivă, a acelui lucru. Hegel își propune să-l continue pe Kant, care a rămas blocat în regimul opozițiilor dintre lucru în sine - lucru pentru noi, spirit - lume, suflet - corp, etc. „Filosofia kantiană se oprește, simplu, la opoziție și face din identitatea acesteia sfârșit absolut al filosofiei, adică pură limită, care este o negație a filosofiei; dimpotrivă sarcina adevăratei filosofii este depășirea absolută a opozițiilor”. Hegel susține că Ființa în sine nu poate fi cuprinsă dar poate fi descrisă, iar metoda acestei descrieri este dialectica.

Am văzut că existența judecăților sintetice apriori și a noumenului sunt argumente împotriva empirismului, pentru că este evident că există cunoaștere pe care o avem înaintea oricărei experiențe senzoriale (ex: cercul este rotund, pentru că cercul știu că este rotund fără să fi văzut alte cercuri mai înainte). Deasemenea, argumentul lui Kant poate fi utilizat și împotriva solipsismului, pentru că am observat că există cunoaștere a lucrurilor care sunt independente de propria mea individualitate, și că realitatea este o fuziune între intelect și sensibilitate, între mintea mea și realitatea exterioară. Și chiar dacă aș accepta că nu există nimic în afară de propria mea existență, de care nu mă îndoiesc (din pricina îndoielii metodice „Cogito ergo sum”), atunci apare dilema apariției existenței, și, presupunând că ajung la concluzia că sunt o ființă eternă, atunci de ce nu sunt conștient de asta, de ce ideea de absolut este canalizată spre ceva exterior mie, precum Dumnezeu, și în definitiv de ce m-aș autosabota? Pe de altă parte, teoria solipsismului nu are susținere din punct de vedere moral, pentru că dacă ajung să consider toată realitatea, incluzând toate ființele, ca făcând parte din mintea mea, atunci totul este permis.

Deasemenea, ceea ce percepem senzorial nu este în mod imediat adevărul separat de noi, ci numai adevărul despre anumite date senzoriale, care depind de relațiile dintre noi și obiect (așa cum consideră Russell). Adică, ceea ce percepem prin simțuri nu este decât aparență (spre exemplu culorile sau sunetele, care în realitate sunt unde electromagnetice și vibrații, noi le percepem ca culori și sunete). Așadar, realitatea nu o putem interpreta ca atare, ci în urma unei continue introspecții a rațiunii, prin intuiție suprasensibilă, existând lucruri apriorice care se află atât în afara experienței noastre senzoriale, cât și înaintea oricărei experiențe.

Platon, influențat de Socrate, care considera ca și Parmenides, că simțurile nu ne oferă decât o percepție obscură asupra adevărului și realității, ridiculizându-i pe cei care considerau că pentru ca lucrurile să fie reale trebuiau să fie palpabile, elaborează Teoria Ideilor sau a Formelor. Principala caracteristică a Teoriei Ideilor este separarea lumii pe două planuri: unul al existenței sensibile, al realității aparente, accesibilă prin simțuri, în timp ce al doilea este planul existenței inteligibile, accesibil prin cunoaștere rațională, lumea Formelor Pure și a Ideilor. Ideile, în opina lui Platon, sunt veșnice, sunt simple, există în sine și prin sine, există așadar înaintea lucrurilor, iar lucrurile există doar pentru că participă la Idee, lumea sensibilă fiind o copie palidă a lumii ideilor. Lumea ideilor este realitatea adevărată, căci numai ea este permanentă, imuabilă, eternă. Deasemenea, sufletul este asemănător cu Ideile, fiind deci etern, iar cunoașterea ideilor reprezintă o amintire a ideilor eterne pe care le-am cunoscut înainte de naștere, menirea sufletului fiind de a pregăti omul pentru moarte, care înseamnă eliberarea sufletului nemuritor din închisoarea corpului fizic, condiția eliberării fiind o viață virtuoasă, iar cunoașterea ideilor prin rațiune are ca scop pregătirea sufletului pentru recunoașterea imortalității sale. La finalul "Republicii" Platon utilizează Mitul lui Er pentru a sugera ideea că după moartea fizică persoanele morale sunt recompensate, în timp ce persoanele imorale sunt pedepsite. Idee pe care o regăsim în eshatologia marilor

religii. Așadar, în timp ce Platon împarte lumea pe două planuri, unul al experienței sensibile, celălalt al Ideilor, considerând că sufletul este nemuritor, propunând o teorie metafizică; în timp ce religiile (mă refer la cele abrahamice) consideră că Dumnezeu a creat lumea perfectă, însă Lucifer a ales răul din cauza „liberului arbitru”, iar prin Adam s-a transferat la întreaga natură umană, realitatea fiind împărțită la rândul ei în lumea noastră, sensibilă și păcătoasă, și lumea spirituală a lui Dumnezeu, oamenii fiind nevoiți să caute lumea spirituală, prin atitudine evlavioasă, pentru a avea viața veșnică, în caz contrar fiind pedepsiți la chin veșnic, sau moarte veșnică (depinzând de interpretarea religioasă), fiind deasemenea o propunere metafizică, Kant are o atitudine critică și chiar dacă împarte lumea în experiență sensibilă și experiență suprasensibilă (spațial, timpul și categoriile, cunoscute de către noi în urma judecăților apriorice), vorbește și de lucrul în sine, care se află în spatele cortinei realității, a fenomenului, și pe care noi nu îl putem cunoaște, idee combătută de Hegel care consideră că Ființa în sine nu poate fi cuprinsă dar poate fi descrisă. Cu toate că nu poate fi considerată știință, metafizica este necesară (chiar Kant o considera că necesitate inevitabilă) nu pentru a cunoaște empiric incognoscibilul ci pentru a răspunde la întrebări esențiale precum: care este sensul existenței, suntem rodul accidentului sau suntem rodul creației, suntem eterni sau muritori, există viață după moarte, există Dumnezeu?

Propunerea mea filosofică reflectată în seria „Condiția umană” nu este de a cunoaște lucrul în sine, (care ar putea fi ideea de Dumnezeu, de Infinit și Absolut), ci cum aceste concepte îmi influențează gândirea pentru a-mi demonstra prin intuiție metafizică ca existența nu este accident, că există un sens al existenței și deci, ca nihilismul nu este valid. Așadar, în urma acestei necesități metafizice împart realitatea în trei nivele de cunoaștere:

- în primul rând realitatea experienței senzoriale, a simțurilor, a aparențelor, pe care o cunoaștem în urma intuiției sensibile și a investigației empirice, prin știință. Este tot ceea ce dobândim în urma experienței individuale sau colective (precum istoria sau cultura), raportarea la această lume sensibilă făcându-se prin estetică.
- în al doilea rând este realitatea experienței suprasenzoriale, lumea ideilor, a formelor pure, o extensie a lumii materiale, de unde prin analiza apriori, aflăm adevărul despre lumea sensibilă. Aceasta realitate este formată din spațiu, timp și categorii (conceptele pure ale înțelegerii, precum ideile prototipice simple platoniene asupra lucrurilor, însă fără să fie veșnice, ci au apărut la nașterea lumii materiale, fiind elementele care stau la baza existenței materiale și a cunoașterii). Raportarea la acest nivel de cunoaștere se face prin rațiune. Ambele nivele de cunoaștere (sensibilă și suprasensibilă) au ca obiectiv prin continuă relaționare, cunoașterea lumii materiale, completându-se și justificându-se reciproc.
- în al treilea rând este realitatea experienței metafizice, absolute, infinite, Dumnezeu, necunoscută nouă, datorită faptului că suntem ființe finite, închise într-un univers material limitat la categorii reduse de înțelegere. Cunoașterea conceptului de Dumnezeu vine în urma necesității de a explica existența mai mult decât prin accident (intuiție metafizică). Lumea absolută trebuie să fie infinită, eternă, independentă de lumea materială, Dumnezeu fiind ființa necesară prin care universul material a luat ființă. Raportarea la această lume se face prin artă și filosofie. Chiar dacă reprezentarea artei este estetică (construită pe baza categoriilor limitate, precum linia și culoarea), tematica trebuie să fie căutarea adevărului filosofic, nu reprezentarea lumii sensibile.

 Seria „Condiția umană” este împărțită în: „Hazardul și nașterea angoasei” și „Metafizica”. Aceasta divizare sugerează faptul că în timp ce în prima parte se stabilesc problemele existenței umane, în partea a doua se încearcă cautarea răspunsului și sensului existenței, pentru asta fiind nevoie de introspecție în Metafizică.

„Metafizica” este o serie de șase tablouri, făcând parte din „Condiția umană”. Este încercarea de a da un răspuns la problemele apărute în Hazardul și nașterea angoasei, și anume lipsa sensului existenței, lipsa vreunui control transcendent asupra vieții (providență) și a determinismului genetic, biologic, psihologic și social. Metafizica în viziunea lui Constantin Popa este necesară pentru a da un altfel de răspuns decât cele propuse de nihilism și religie, care au „dezbrăcat” omul de demnitate, reducându-l sau la accident sau la „cerșetorul” grației divine. Metafizica este limitată, și Constantin Popa nu încearcă să facă o introspecție în incognoscibil, în Absolut sau Dumnezeu, ci încearcă să înțeleagă cum aceste concepte (pe care chiar dacă nu le putem cunoaște, le putem intui) pot ajuta la eliberarea din lanțurile angoasei prin enunțarea unui scop al existenței.

Artistul Constantin Popa s-a născut în comuna dâmbovițeană Runcu în 1979, schimbând în 2001 decorul inocenței cu cel al eforturilor pentru integrare în provincia spaniolă Alicante. Anii petrecuți în stadiul tranziției au însemnat o perioadă de puternică preocupare filosofică, de gestație artistică, dând naștere pe panză unei fuziuni între artă și filosofie. Studiază pentru un an pictura la Școala Municipală de arte frumoase- Alcoy. În 2005 decide să studieze Istoria Universală la Universitatea Ovidius din Constanța, aprofundând domeniul de studii în cadrul Universității Autonome din Madrid, unde studiază masterul de Istorie Contemporană. Astfel mutarea în Madrid îl aduce în contact cu elita culturală românească, concentrată în jurul Espacio Niram. Pe parcursul anilor, așa cum artistul a aratat în expoziții ca cele din sediul UNESCO Alcoy, galeria Nicole- Blanco, Institutul Cultural Român - Madrid, sau Ambasada României din Madrid, ideile prind conturul culorii într-un mod ce nu te poate lăsa fără întrebări. Din acest sincretism de talent, sentimente, framântare și vopsea, apare ultima serie a artistului, „Condiția umană”. Seria dă formă sistemului filosofic pe care Constantin Popa l-a conceput ca răspuns la întrebările născute din confruntările cu existența. Fiecare tablou ilustrează un concept filosofic, provocând la gândire așa cum se va observa în continuare. (George ROCA, Rexlibris Media Group, Sydney, 2012)

Eu și tata

Tata înghesuia într-un rucsac verde câteva haine, brânză și roșii. Era încruntat. Închidea rucsacul apoi îl deschidea aducându-și aminte că a uitat lanterna sau chibritul.

Ne-am urcat în tractor. Zgomotul pe care îl făcea crăpa noaptea în zi. Mi se părea că toată lumea se va trezi. Cocoșii începuseră să cânte.

Am ajuns în câmp. Se luminase puțin. Stăteam în spatele lui tata și vedeam pământul în spatele tractorului cum înflorește. Tata era tot trist.

Nu făcea nimic. Tata ținea piciorul apăsat pe o tăblie în podeaua tractorului. Volanul era imens.

I se mișca mâna câte puțin în dreapta apoi puțin în stânga. Era o mișcare continuă, stânga-dreapta.

Îi dau batista tatei. Își dă șapca jos și se șterge pe frunte de sudoare.

Mi-e cald. A ieșit soarele. Azi o să fie cald. În tractor e și mai cald. E abia dimineață și soarele nu a ieșit de mult.

Îmi plăcea mirosul lui. Își aprindea câte o țigară și nu observa că tot fumul venea spre mine. Adoram mirosul lui de fum. Nu înțelegeam de ce oamenii mari vorbesc așa de puțin cu mine dar atât de mult între ei. Mama și tata vorbeau mult mai ales în timpul mesei sau duminica, atunci când ieșeau la poartă sau când mergeam în vizită la vărul tatei, care locuia la trei case distanță. Îmi plăcea să mă ia cu el dar nu o făcea. Era singura mea amintire, acea zi la arat, ce mi se părea interminabilă și dureros de plictisitoare. Priveam plugul minute în șir. Priveam pământul cum răsare și simțeam mirosul lui amestecat cu cel de motorină. După ce am terminat de arat, tata m-a luat de mână, cu rucsacul în spinare, am mers spre canal. Îi spunea canal și mă gândeam că acolo e plin cu apă dar era doar ciment plin cu praf.

Era apă mare?

Și a plecat. Cu soarele în ochi îl vedeam pe tata doar o umbră cum se depărta. Mergea, se oprea, iar mergea apoi mai trăgea din țigară. Împingea șapca într-o parte să se ștergă de transpirație apoi o trăgea la loc. Fuma și mergea încet. În mâna dreapta ținea cuțitul. Deodată tata întinde brațul drept în fața lui. A început să fugă și l-am văzut cum ia de jos un iepure. Am început să plâng, dar mi-am zis că trebuie să termin de plâns până ajunge la mine, să nu se supere și să nu mă certe. Știu că tata nu mă certa, dar mereu am avut această frică.

Tot drumul am ținut ochii închiși și am sperat că este doar un vis și când voi deschide ochii voi vedea draperia albastră cu flori roșii din fereastră, dar nu vedeam decât pe tata cum ține în mână un iepure din care curgea mereu sânge.

A fost prima zi în care nu am călcat pe urmele lui. Îmi plăcea să fac pași pe urmele lui tata. În acea zi i-am urât urmele.

Tataie mă ținea pe genunchi și mă pupa pe păr.

Tataie mesteca halva cu pâine, apoi îmi dădea mie.

De când murise tata, m-am atașat foarte mult de tataie. Era singurul lui băiat din 7 copii. A suferit mult, dar mai tare a suferit pentru mine văzând cum îl caut în fiecare zi prin curte, pentru că uitam ce-mi spunea mama: ”tatăl tău a plecat la cer, dar el vine noaptea și doarme cu tine”. Când mă trezeam dimineața, fugeam prin casă, apoi prin curte să îl găsesc, dar niciodată nu l-am mai văzut. Am înțeles că atunci când un om moare el doar privește de sus la tine.

Poate că tata a plecat la fel de ușor și de încet ca în ziua când a omorât un iepure.

.....

-Tată, unde mergem?

-Mergem.

- Da, dar unde? De ce ai luat cuțitul?

- Pentru că ne trebuie. Ai să vezi tu.

- Tată, mi-e foame.

- Ne grăbim. Mâncăm când ne-om întoarce.

- Tată, e noapte încă.

Tata înghesuia într-un rucsac verde câteva haine, brânză și roșii. Era încruntat. Închidea rucsacul apoi îl deschidea aducându-și aminte că a uitat lanterna sau chibritul.

- Tată, mama doarme.

- Da, doarme.

- Și nu spui unde mergem?

- Ea știe.

- Eu nu.

- E o surpriză. Ai să vezi.

Ne-am urcat în tractor. Zgomotul pe care îl făcea crăpa noaptea în zi. Mi se părea că toată lumea se va trezi. Cocoșii începuseră să cânte.

Darina Șişu

Irlanda

- Mergem mult?
- Nu prea.
- Arăm?
- Arăm.
- Și cu cuțitul ăla mare ce facem?
- Prindem iepuri.
- Și îi tai?
- Păi da.
- Nu tată, nu îi tăia!
- Trebuie să mâncăm.
- Eu nu mănânc iepuri.
- Ba ai să mănânci că nu ai ce face.

Am ajuns în câmp. Se luminase puțin. Stăteam în spatele lui tata și vedeam pământul în spatele tractorului cum înflorește. Tata era tot trist.

- Tot pământul ăsta îl arăm?
- Nu chiar tot. Arăm până la prânz.
- Așa de mult? Și când prinzi iepuri?
- Mai încolo.
- Pot să conduc și eu tractorul?
- Da, dar trebuie să mergi drept să nu iasă brazda strâmbă.
- Merg drept. Îmi arăți tu.
- Uite la mine cum fac.

Nu făcea nimic. Tata ținea piciorul apăsat pe o tăblie în podeaua tractorului. Volanul era imens. I se mișca mâna câte puțin în dreapta apoi puțin în stânga. Era o mișcare continuă, stânga-dreapta.

- Ai o batistă la tine?
- Am. Vrei?
- Da.

Îi dau batista tatei. Își dă șapca jos și se șterge pe frunte de sudoare.

Mi-e cald. A ieșit soarele. Azi o să fie cald. În tractor e și mai cald. E abia dimineață și soarele nu a ieșit de mult.

- Așa sunt eu, rău de căldură, zice tata.

Îmi plăcea mirosul lui. Își aprindea câte o țigară și nu observa că tot fumul venea spre mine. Adoram mirosul lui de fum. Nu înțelegeam de ce oamenii mari vorbesc așa de puțin cu mine dar atât de mult între ei. Mama și tata vorbeau mult mai ales în timpul mesei sau duminica, atunci când ieșeau la poartă sau când mergeam în vizită la vărul tatei, care locuia la trei case distanță. Îmi plăcea să mă ia cu el dar nu o făcea. Era singura mea amintire, acea zi la arat, ce mi se părea interminabilă și dureros de plictisitoare. Priveam plugul minute în șir. Priveam pământul cum răsare și simțeam mirosul lui amestecat cu cel de motorină. După ce am terminat de arat, tata m-a luat de mână, cu rucsacul în spinare, am mers spre canal. Îi spunea canal și mă gândeam că acolo e plin cu apă dar era doar ciment plin cu praf.

- Uite, aici făceam eu baie când eram flăcău.

Era apă mare?

- Eram cam până la jumate. Hai să mergem încet spre tufele alea. Să nu faci zgomot că sperii iepurii. Tu stai aici cuminte și doar privești la ce fac eu. Da?

- Da, tată.

Și a plecat. Cu soarele în ochi îl vedeam pe tata doar o umbră cum se depărta. Mergea, se oprea, iar mergea apoi mai trăgea din țigară. Împingea șapca într-o parte să se ștergă de transpirație apoi o trăgea la loc. Fuma și mergea încet. În mâna dreapta ținea cuțitul. Deodată tata întinde brațul drept în fața lui. A început să fugă și l-am văzut cum ia de jos un iepure. Am început să plâng, dar mi-am zis că trebuie să termin de plâns până ajunge la mine, să nu se supere și să nu mă certe. Știu că tata nu mă certa, dar mereu am avut această frică.

- Gata. Hai să mergem acasă. E târziu.
- Hai, tată.

Tot drumul am ținut ochii închiși și am sperat că este doar un vis și când voi deschide ochii voi vedea draperia albastră cu flori roșii din fereastră, dar nu vedeam decât pe tata cum ține în mână un iepure din care curgea mereu sânge.

A fost prima zi în care nu am călcat pe urmele lui. Îmi plăcea să fac pași pe urmele lui tata. În acea zi i-am urât urmele.

- Mamaie, pot să merg la capră?
- Mergi mamaie, mergi.
- Mamaie, pot să dau la capră din merele astea?
- Dă-i mamaie, că-i place boalii să mănânce mere, că e capră, mamaie, și caprele mănâncă mere. Să mergi după aia la tactu-mare să

mâncați halva.

- Are tataie halva? De unde mamaie, de unde?

- Ei, iaca, a adus Ica de la oraș. Ne-a adus și nouă oleacă.

Tataie mă ținea pe genunchi și mă pupa pe păr.

-Tu ești fata lu' tataie. Tu ești sufletul meu drag.

- Tataie, de ce ai părul așa de mare?

- Alea sunt sprâncene, tătaițule. Ia și mănâncă.

Tataie mesteca halva cu pâine, apoi îmi dădea mie.

- Măi, om bătrân și tu, capră de fată mare ce ești, nu ți-e rușine să mănânci mestecat din gura lui? Nu-i mai da la față, că o îmbolnăvești și pe ea.

-Taci, hoască bătrână ce ești. De când a murit Ionel ești cu gura pe mine. Ea e sufletul meu, că tac-su privește de sus la tine acum, răutate ce ești. Ia pleacă de-aci și nu te mai uita la noi. Iote mă, să fie, auzi la ea, hă! Ia tătaițule și mănâncă, că e bun.

- Da, tataie, da.

De când murise tata, m-am atașat foarte mult de tataie. Era singurul lui băiat din 7 copii. A suferit mult, dar mai tare a suferit pentru mine văzând cum îl caut în fiecare zi prin curte, pentru că uitam ce-mi spunea mama: ”tatăl tău a plecat la cer, dar el vine noaptea și doarme cu tine”. Când mă trezeam dimineața, fugeam prin casă, apoi prin curte să îl găsesc, dar niciodată nu l-am mai văzut. Am înțeles că atunci când un om moare el doar privește de sus la tine.

Poate că tata a plecat la fel de ușor și de încet ca în ziua când a omorât un iepure.

Limba

i-am sarutat lui Mihai Bruma
Uzeanu
mana,
si mi s-a strepezit limba
de frumusetete.

Era luminos
Ca un apus de soare.

Doar mana dreapta
Era crestata
De cand se facuse
Frate de cruce
Cu lumea.

- am auzit ca Mihai
are locul langa Patrel, zic.
- nu, spune Maestrul

Dellakeza,
ci dincoace.
Uite, acolo
Am locul eu.

- si dincoace, eu,
spuse Rodica Prisacaru.
- si dincolo, noi!
Arata Iulia Cristea.

O familie intreaga
De sange de culoarea maro,
a scenei,
si-a pregatit Raiul,
in Nationalul asta...
cum o fi sa memorezi roluri
de sute de pagini
pana la optzeci de ani?

Ca eu,
La cincizeci si unu,
Daca ma iei repede,
Nu imi aduc aminte
Nici Puntea Magarului...
Teorema lui Pitagora...

Lume putina
La intrarea in Rai
A actorului Bruma Uzeanu
Mihai.
Familie de actori.

Sa tot joci.
Incercand
Sa duci lumea
Cu vorba.

- Mai, fiti buni!
- Mai, fiti cuminti!
- Mai, luati aminte!
- Mai, luati-o mai
usor!

Ca, uite,
Intram in Rai,
Si ne scoatem si acolo
ochii,
Dupa sunatori!
Si cand ma gandesc
Ca Lumea asta
Este plina de frumusetete.
Nevezuta.
Neauzita.
Nesimtitata.

Ca de la asta plecasem.
I-am sarutat lui Mihai
Bruma Uzeanu
Mana
pe catafalca
Si mi s-a strepezit
Limba
De frumusetete...

La Săliște

Pe un tăpșan
Între culmi
Gelanu' a găsit un craniu de cal,
Și l-a luat.

Ca niște colopuri
Se lăsau în iarbă
Dealurile peste care alergam

Paul Balint, la 1.93 înălțime,
Slab ca un țăruș,
Mânca la masă 3 porții,
Și mai cerea una

Cu noi, handbaliștii,
Erau fetele de la handbal,
Și baschetbalistele,

În seara de adio i-am cerut Nicoletei
pantofii mărimea 39 și am intrat în ei,
deși purtam 43,
doar călcăiele au rămas pe afară,

De la cantină
am împrumutat hainele unei
bucătărese, și un polonic de cazan,

dansul reuniunii,
s-a desfășurat în același timp
cu micul carnaval,
în care premiul I l-am luat eu,
bucătăreasa în travesti,

locul II, antrenorul nostru, Mircea
Pașec, care se dezbrăcase la chiloți,
și se înfășurase, ca o mumie,
în hârtie igienică, iar locul III,
l-a ocupat Gelanu', care
și-a făcut apariția pe întuneric,
cu craniul de cal, pe cap,
și de jos, lumina cu lanterna
ochii lui rotunzi și albaștri

**Liviu-Florian
Jianu**

ieșind prin găvanele căpățânii –

frumos a fost în tabăra sportivă
la Săliștea Sibiului,
și ce era de neimaginat
era că totul era gratuit,
și masa, și cazarea,
și transportul,
și echipamentul, și pregătirea,
înfierată cu mânie apatridă
gratuitate
a partidului comunist român,

o mai țin minte pe Vicki,
cea mai frumoasă dintre
baschetbaliste, cu trupul ei de
ciocolată, urcând pe scara
vagonului, în timp ce eu
m-am electrocutat la mii de
volți când ajutând-o să urce
i-am atins mâna...

și toate au fost gratuite,
chiar și zâmbetul ei,
chiar și zâmbetul meu...

Prof.dr

Nicoleta Milea

CREZ

Tăcerea stă astăzi cu ispita la masă...
 Firida, setoasă de netrăita viață,
 Îmi joacă la zaruri brocartul tăcerilor...
 Ce dacă moartea ia de mână
 Gloria foșnirilor de liliac!
 Desferec umbra, dorul neumblat,
 Răvășiții ploi îmbrățișați de ploi
 Și piatra întristată-n fildeşul
 așteptărilor...
 Vino, vino, încolțind în
 hergheliile ce trec
 Spre Carul Mare! Arhanghelul
 Înmiruie zdrențele întinse pe
 gardul trădării...
 Smintită roabă mă trezesc
 În ochiul amurgit al ambrei...
 Bea-mi, inimă, poftirea toată!
 Triumful cărnii candeli
 împresoară...
 Apropie-te, chihlimbar rănit!
 Peltic arlechinul îndură
 Curcubeul însângerat...
 Nătânge silabe dospite și triste -
 pe buzele potirului...
 Cifrată în miile de ani,
 În cupe și-n altare,
 Constelația ta, Femeie cu ochi de
 opal,
 Neliniști mână pe arena virgină a
 bățăilor inimii...
 Nu mă plânge uitarea, nu mă
 strigă suspinul,
 Ca un lup rănit geme veninul -
 Mister fără simbrie...
 În surdină răd mirările.
 Doar la Duminica Orbului
 Strigoaicele înfruntă necuprinsul
 întâmplării
 Pe care nu știu cum s-o strig...
 În carnea trandafirului se răscoală
 Cumpăna de la fântâna
 cefarului...
 Nimeni, în afara Poetului, nu
 știe
 Până unde se-ntinde rotund
 cerul Clipei din noi!

**BIBLIOTECA DIN
ALEXANDRIA**

Numele Tău: POETUL
 BĂRBAT,
 Liric, Seducător, Tandru,
 Original...
 -De ce tremur așa?
 -O auzi, Doamne?
 Glasul ei citește în stele:
 „Cu cât soțul devine mai
 domestic,
 Cu atât soția devine mai
 sălbatică!”
 Disperata blondă (eu nu
 eram blondă),
 Ca o planetă în travesti,
 Cu verigheta la vedere,
 Nu știe
 Ce vrea atracția ravitațională,
 Doar simte...
 Nici nu a citit
 „Jocul dragostei și-al
 întâmplării”...

Sunt o stare, sunt STAREA,
 Înțelegi,
 Sunt numai FLACĂRA!
 Ard ca Biblioteca din
 Alexandria...
 Cămila cu doua cocoșe
 Din Deșertul Corazon
 Râde în hohote!
 Are și de cine,
 Are și de ce!
 O femeie îmi smulge unghia
 De la degetul arătător.

...
 Ea nu cunoaște
 Epistemologia iubirii,
 Numai El, Cuvântul,
 Descoperit târziu, foarte
 târziu,
 De ofițerul de la evidența
 populației...
 Dumnezeu parcă nici nu știe
 Ce se întâmplă
 În bibliotecile noastre.
 Degeaba sunt critici literari,
 Ei nu iau niciun fel de
 atitudine.
 Poeții își fac de cap
 Până la dorința sinuciderii,
 Uneori din dragoste mută...
 Domnule Poet,
 Circumferința dragostei mă
 strânge!
 Nu știi cum m-am trezit
 În leagănul etno-genetic
 După cincizeci de ani?
 Simplu!
 În drum spre mănăstire,
 Pe telefonul de serviciu,
 Dumnezeu a sunat cu număr

ascuns: „Iubito,
 Am nevoie de tine
 Ca de aer!”
 Și eu am crezut
 Și eu cred
 În timp ce
 Un Adam fals îngână:
 „Ai grijă, Doamnă,
 Adam pare el om,
 Dar este mai șarpe
 Decât șarpele!
 Fii posesivă!
 Încolăcește-te în jurul lui
 Ca o liană fierbinte,
 Strânge-l bine,
 Strânge-l!
 Altfel, o să-ți scape...
 Iar un bărbat
 Scăpat din strânsoarea
 dragostei,
 Odată scăpat...
 Se duce direct la gară...“

 De la biroul de informații
 Ascult ultimul anunț:
 „De astăzi se desființează
 Căile Ferate Române!”

Prof.dr

ADRIAN BOTEZ**NOI – ĂȘTIA DIN EST**

noi – ăștia din Est (spre deosebire
 de
 sfrijiții ăia din Vest...) – păcătuim
 gras: avem și de unde ne
 pocăi – avem și de unde s-o luăm
 de la capăt cu
 păcatul

noi – ăștia din Est (spre deosebire
 de fariseii din
 Vest...) – preferăm un iad cinstit –
 unui rai
 ipocrit

...Dumnezeu – când își epuizează
 stocul
 de viață – negociază cu noi: Îi dăm
 câte ceva – pentru a putea să-I și
 cerem
 Totul

**CUM SĂ TE UIT,
VIAȚĂ...**

Ce aproape ești, toamnă!
 Aidoma pumnalului
 Răsfirat în inima florilor de
 siminoc
 Se scaldă cerul în ochii
 Poemelor...
 Dintre firele de iarbă,
 Apari Tu,
 Pistolar cu buze de gheață,
 Nechemat în vara cuvintelor,
 Nedormit în hambarul strânsorii...
 Culorile amuțesc în inima
 șopârlelor,
 Inventând Netrăitele...
 Din dragoste mută,
 Solstițiul de vară
 Binecuvântă
 Năvodul greu de neîncăpătoare
 lumină...
 Cineva,
 Lângă fântâna potcovarului,
 Ne vinde noaptea pe tăcute...

**PRIMĂVARĂ
APOCALIPTICĂ**

ciripiturile păsărilor din
 copaci – zvâcnesc ritmic
 și strident – precum
 mușcăturile necruțătoare
 ale unui
 burghiu – care găurește
 chivăra
 subțire-a răbdării – apoi –
 dușmănos – își
 afundă filetul impetuos –
 cu
 scârțâituri formidabile – în
 acoperișul
 elegantei Case-a Uitării...

...grohăie-o cioară –
 vomând țândările
 soarelui – în poala de
 mătase-a
 cerului

...se dezbină căpriorii
 Creației – și din
 întreprinderi mai
 gingașe – decât acest
 dezastru
 sonor...

Cristina Maria Necula

Actul de creație – o sărbătoare a luminii

Răzvim noi cumva la lumină”
(Marin Sorescu-IONA)

Când criticul G. Călinescu afirma că avem o „strălucită literatură”, argumentarea critică din *a sa istorie* se centra pe un implicit principiu critic: lumina.

Strălucirea literaturii este reflexul estetic al luminii spirituale, este corespondentul critic al iluminărilor interioare.

Scriitura este o formă de revelare a luminii interioare, care se revelează ea însăși ca fenomen original al creației scriitorilor. Actul scrierii este eterna cântare a luminii întru revelarea ei. Și dacă, cu fiecare text pe care îl scrie, autorul moare câte puțin, atunci opera este o înviere amânată, o ființare în lumină.

Acesta este, poate, un posibil mesaj al finalului piesei IONA structurată ca un solilocviu dramatic pe două voci:”
Și acum, dacă stau să mă gândesc, tot eu am avut dreptate. Am pornit-o bine. Dar drumul, el a greșit-o. Trebuia s-o ia în partea cealaltă.

-Iona, Iona! E invers. Totul e invers. Dar nu mă las. Plec din nou. De data asta, te iau cu mine. Ce contează dacă ai sau nu noroc? E greu să fii singur.

- Gata, Iona! Răzvim noi cumva la lumină.”

Drumul a gresit-o. Și, singur printre poeți, Marin Sorescu știe că „e greu să fii singur” și singur pornește „invers” să caute Lumina. Când o va găsi va fi singur fără singurătate.

Marin Sorescu nu mai are biografie socială. Biografia este o istorie a omului sau, în accepție pe care o dă Roland Barthes, se stabilește coerența unui destin, structura unei existențe.

Marin Sorescu este, este ființa de limbaj care ființează întru eternitate în lumina operei. În căutarea luminii, el a devenit făptură de lumină și a înviat în construcția personajelor: dacă Iona și Paracliserul sunt eu, tot eu sunt și teatrul meu istoric.” (*Extemporal despre mine*)

Lumina devine un echivalent posibil al timpului interior al creației. Paralel cu timpul istoric a existat și timpul interior al scriitorului.

Acest timp poate să coincidă uneori cu cronologia timpului istoric, fie cu mișcarea astrelor.

Mircea Eliade afirmă că noi nu trăim aceeași, ci timpuri diferite și tempo-uri. Timpul istoric este abolit sau receptat fragmentar de timpul sufletesc al scriitorului, înțeles ca timp al creației. ”Forma” de existență a acestui timp este opera. Timpul operei coincide cu timpul lecturii. Momentul receptării operei prin lectură justifică viața operei, reînvierea ei cu fiecare lectură ce amintește timpul inițial al creației.

Receptarea operei nu presupune înscrierea ei în circuitul planetar al timpului istoric, ci revelează interacțiunea timpului operei cu timpul interior al cititorului.

Interiorizându-și imaginarul lumii operei proiectate pe coordonate temporale și spațiale fictive, cititorul se integrează ca timp ficțional în timpul istoriei impunându-i însă o iluzorie discontinuitate.

Poate că ar trebui, dacă ar fi posibil, să fie studiate ”istoriile” interioare ale scriitorilor. Poate că aceste biografii interioare motivează ideea că opera apare când vrea ea, când îi vine timpul care nu coincide automat cu un timp istoric propice libertății de creație.

Poate că în cărțile ce s-au scris din 1941 până în 1989 ar trebui „să citim” biografii interioare, să citim raportul ontologic al scriitorului cu sine și cu lumea și să înțelegem că omul, ca existență finită pusă în contradicție cu sine, își depășește limitele prin cuprinderea infinității gândului creator în opera finită.

Literatura modernă și premodernă trădează acest efort al sinelui de a-și găsi adăpost în limbajul în care să locuiască poetic. Această mutație ontologică a sinelui motivează ceea ce Lovinescu numea teoria mutației valorilor estetice pe care le raporta la momentul istoric, deoarece esteticul nu trebuie privit în ”imuabilitatea ideii platoniciene”, ci în „mobilitatea ei.”

Dar mutația ontologică a sinelui care proiectează în operă „lumina” timpului interior este „factorul sufletesc” definit de Lovinescu, este fenomenul originar în virtutea căruia punctele de vedere privind raportarea directă a artei la societate, la regim, la orânduire, la politizarea judecării de valoare, pot fi considerate erezii ale criticii.

Exagerarea raportului dintre operă și biografie poate fi considerată o erezie.

Referindu-se la „hotarele criticii”, T.S.Eliot afirma: Odată cu terminarea unui poem apare în lume ceva nou care nu poate fi explicat pe deplin prin din ce s-a petrecut înainte”.

Informația biografică ar putea fi anulată din această perspectivă, dar, scrie Eliot, „orice critic care se ocupă serios de opera unui om trebuie să știe ceva despre acel om”. Roland Barthes afirmase: „eu n-am biografie”.

Biografia este „structura unei existențe”, scrie Barthes, dar nu precizează raportarea acestei existențe la real sau la imaginar, astfel încât intuim că biografia unui autor este „structurată” în opera sa creată de fantezia dictatorială a scriitorului. Autorul își inventează propria biografie care coincide cu opera.

Dacă „sensul poemului este poemul însuși”, după cum afirma E.A.Poe, putem afirma că poemul este biografia însăși, iar poemul este universul imaginar în care autorul ființează ca ființă de limbaj, în care își corespunde orfic.

Din această perspectivă se complică poate stabilirea judecării de valoare a poemelor, a operei. Criticul valorizează estetic opera și, implicit, biografia scriitorului. Se instituie astfel o critică biografică coincidentă cu o critică a valorii estetice.

Definind actul creator ca fascinație a irealului, Marin Preda vorbea despre aventura spirituală a căutării luminii: „Actul de creație este rezultatul vieții interioare secrete a scriitorului, nu se mai știe, și nu mai știe nici el exact, dacă ceea ce povestește i s-a întâmplat lui cu adevărat, dacă și-a imaginat numai, sau, dacă e vorba de un amestec de fapte reale și invenții. Este imposibil de făcut o delimitare între viața imaginată creată și exprimată într-o carte, și cea trăită de autor.”

Prin această imposibilă delimitare a realului de imaginar, scriitorul răzbește la lumină. „Sărbătoarea intelectului” a devenit „o sărbătoare” a luminii.

Avampremieră editorială

Elena Daniela SGONDEA

Arta poeziei sau ciberspațiulo

Arta poeziei este a frunzelor
Înmugurite-n pădurile care vor fi
Nervurile scriu povestea din ramuri
Clorofilei și sângelui, verzi aurii

Trec anotimpuri și-n arta ascunsă
Primăverile-s vise trezite de vânt...
Arta poeziei de timp nestrăpunsă
E marele suspin creator, din Cuvânt...

Timpul din somn nu e timpul trăit
Este celălalt timp, cel visat. La trezire
Amintirea e doar ciberspațiu

Fluturi gemeni

Semeni și gemeni ca fluturii-n spini
Înflorind de suferința luminii
Soră și frate, născuți sau visați,
Se caută-n miresme și-n culori,
legănați
În dansul cu aripi, de adieri sărutați

Eu desculță-alergam prin roua din Rai
Auriu cuibul ochilor încă așteaptă
Semeni și gemeni iubind luna Mai
A logodnelor dintre visare și faptă...

Marea iubire

Un răsunet de întrupare
poetic se aude uneori
din cuvinte ...

Culcuș cu-așternut
din aspră mătase
își face- între noi
îmbrățișarea
care nu minte

și îndepărtarea
ne reapropie
în tăceri inuman
de frumoase.

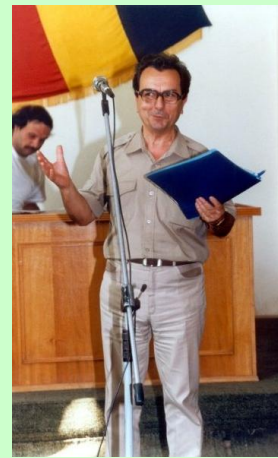

Întâlnirea din fulgere

Scrumul,
funinginea
sunt ninsoarea
dintre moarte și curgere:
noi ardem când ne iubim
și atingem starea de zbor
ca din smulgere:
întâlnindu-ne,
gemene fulgere...

PAGINI DE JURNAL
-Din caietele nr.22-23-24-

...continuare din numărul trecut

Dominic Diamant

Citești și te crucești ! Oare chiar așa să fie ?

În „Lucașul” nr.22/1998, dedicat ca număr special „dezbatelor privind relația dintre „persoana și autorul „ literar, ai ce vedea ! Numărul respectiv e foarte generos în prezentarea sintagmei de mai sus. Dacă un Eugen Barbu și Adrian Păunescu, atât de cunoscuți ca lătrăi și zeloși ai bolșevismului, nu-i mai spun nimic nou cititorului avizat, (ca și ceilalți poeți înregimentați), dacă analiza lui Gh. Grigurcu, bine instrumentată și la obiect, nu te poate lăsa indiferent și e pe deplin lămuritoare, în schimb, intervenția emfatică ex-cathedra a lui Marin Mincu te pune pe gânduri.

Stimabilul universitar, cu tolba bine încărcată, cu pana bine unsă, face o înaltă demonstrație de sofistică îmbroboditoare, care-l poate încânta pe orice profan deschizând revista.

Punând în discuție exemple ilustre, uzând sagace de arta retoricii, a elocvenței rafinate, de la o înălțime academică, tranșează astfel lucrurile încât nu lipsește mult să te convertească, până la a forța sentimentul adorației. Numai că magistrul scapă din vedere un fapt esențial. Că nu numai d-sa își face numărul în Agora, că auditoriul nu e în întregime handicapat și că există „ogari” cu mirosul fin, atât de exersați, încât e imposibil să le scape prada. Oricum, catilinară sa era demnă de o cauză mai bună, întrucât eforturile de revizuire a valorilor întreprinse de „adversari” nu pot fi nicicum considerate o „gălgie demolatoare”. Și e mult mai laudabil pentru spiritul critic onest să pună în balanță, pe lângă lumini, și umbrele inevitabile ale unui profil, decât, în mod oportunist, să estompeze până la anihilare orice fisură ce-ar dăuna integrității monumentului idolatrizat. În critică sînt preferabili Al. George, Gh. Grigurcu et comp. Și nu Marin Mincu îmbroboditorul.

—

xxx-

13 iunie 1998

Revenind la nr.22/998 al „Lucașului”, sînt demne de semnalat intervențiile Mirelei Roznoveanu și ale lui Bujor Nedelcovici . Cum să nu subscrii aprecierii M.R., după care „ceea ce a avut loc în România (în epoca totalitară-n.m.) a fost un genocid cultural” ? Și că „Pagubele aduse poporului și culturii române trebuie pedepsite de lege” ? Întrucât „nici chiar valoarea operei nu acordă imunitate autorului ei în fața legii „ ? Toate tentativele de diminuare a nocivității fenomenului (gen Marin Mincu), de discreditare a spiritului justițiar, de întreținere a confuziilor cu bună știință nu sînt decât monstruoase diversiuni, întreprinse, mai vizibil sau mai discret, pentru apărarea trădătorilor spiritului și poporului român. Or, aceștia trebuie judecați și pedepsiți căci, cum remarca d-na Mirela Roznoveanu „Dacă aceste procese nu vor avea loc curînd, atunci aceasta va fi o dovadă că scriitorii români nu au suferit sub regimul comunist”. Articolul „Cochilia și melcul” al lui Bujor Nedelcovici nu e mai puțin tranșant și edificator. Decelînd mitul „poetului geniu”, „dincolo de bine și de rău” și mitul terorii ideologice comuniste care i-ar fi determinat pe creatori să devină complici cu regimul totalitar, autorul subliniază că „Pentru adevăr momentul oportun nu sosește niciodată, pentru că adevărul este incomod și trebuie impus cu efort și strădanie”. Afirmăție întrutotul adevărată, întrucât numai eu știu câte demersuri am făcut în acest sens, fără vreo finalitate. Oportuniștilor din redacții, care au mâncat o pâine în regimul comunist, nu le pică bine intervențiile mele și nu le tipăresc. Aș vrea să văd și eu „că imunitatea civică și morală acordată artistului român va lua sfârșit în curînd și vom avea o viziune globală armonioasă asupra „operei și vieții” fiecărui creator”. Altfel, „duritatea” lui Paul Goma privind intelectualitatea se va dovedi nu numai reală dar și tragică.

-xxx-

14 iunie 1998

Evadînd în zările copilăriei, ziua de azi am petrecut-o într-un vișin din fundul curții, culegînd meticolos tot ce se putea, cățărîndu-mă —om la 63 de ani !— pe crengile-i înșelătoare. ”Nu credeam să-nvăț a muri vreodată „

-xxx-

15 iunie 1998

A te menține —ca un punct geometric— la egală distanță de toți factorii exteriori ; a nu intra în grațiile nimănui, oricît de bine situat și orientat ar fi ; a rămîne în stare de veghe, cu capul pe umeri, iată cum văd eu cinstirea și slujirea libertății, în spiritul respectului de sine și adevărului. Numai astfel, într-o totală independență și responsabilitate, îți poți exercita funcția de component și apărător al umanității. Numai așa, neîndatorat cu nimic, nimănui, dar slujind, pe deplin liber, întreaga specie, te poți privi în ochi, fără să roșești și poți muri liniștit, în orice moment.

-xxx-

18 iunie 1998

„...arta are ceva ce ține de uman,dar și de neuman”.
 „...a exprima mirarea mea perpetuă și mereu reîncepută în fața lumii „
 „...noi nu știm ce este cu adevărat realul „
 „...lumea este cu totul altceva decât ce pare că este „,
 „...există o permanentă transformare în neant.Se poate spune că lumea este miraj”.

Iată doar câteva gânduri ale lui Eugen Ionescu,dintr-un interviu acordat lui Roger Bensky la Paris în 26 aug.1976 (vezi România literară nr.23-24/1998). Cred că nu există om, cât de cât cultivat și cu înclinații metafizice, să rămână indiferent în fața unor asemenea aserțiuni.Ce să mai vorbim de creatorul de orice fel,când acesta,prin însăși condiția lui,e asaltat permanent de neliniști mai mult sau mai puțin angoasante.În fața infinității de posibilități spiritul uman își poate da o infinitate de răspunsuri,neputând avea vreo certitudine.De unde, creșterea exponențială a angoasei și sentimentul zădărniceii.De unde,spiritul eroic,donquijotesco al fiecărui creator ce se ia în serios....Și aerul nesfârșitei melancolii.Și stoicismul.Și resemnarea.Dar și grandoarea și sublima frumusețe când se depășește pe sine și mirajului îi conferă aura de miracol.

-xxx-

23 iunie 1998

Poate fi un mai prost sfătuitor decât gândul că ești un nimeni ? Ascultându-l,nu-ți mai rămâne decât suicidul.Or,cum se poate împăca acesta cu dorința firească de a realiza ceva,oricât ar fi de modest ? Așa stând lucrurile,nu-i infinit mai benefică situarea nucleică,în centrul universului ? În modul acesta poți găsi tot atâtea chipuri de concretizare a resurselor și aspirațiilor,în formele cele mai diverse,putând stimula sentimentul bucuriei,satisfacției,atât pe plan personal cât și alterității.Chiar dacă,până la urmă,totul se dovedește a fi o pură iluzie.

-xxx-

30 iunie 1998

Ce spune W.Gombrowicz despre sine în Jurnalul său ? „Metoda mea este următoarea:să scot în evidență lupta pe care o port cu oamenii pentru propria mea individualitate și să profit de toate neînțelegerile ivite între ei și mine pentru a stabili cu tot mai mare limpezime propriul eu.” Nici nu se putea o mai clară definiție a raporturilor cu lumea,care mă caracterizează și pe mine ! În fond,întreaga mea creație, așa puțină cum este,exact acest miez îl conține.Doar diferența specifică e în defavoarea mea,eu continuând să rămân un atom pierdut în pulberea universală.Dar,la proporții cosmice,câte galaxii n-or fi doar simpli atomi ?

-xxx-

2 iulie 1998

Când creatorul literar absentează mai multă vreme de la masa lui de lucru,palmaresul reușitelor sale stagnând,explicațiile ce se pot formula nu sînt decât câteva.Prima care se impune ar fi un caz de forță majoră.(Ignorăm faptul că în fața geniului sau monomanului acesta nu există).Fie deces în familie,fie nuntă,fie botez,trebuie să admitem că l-ar abate pentru un moment de la treburile sale.Avem voie să-l condamnăm pentru aceasta ? Avem,dar nu greșim ?O altă cauză a absenței de pe „baricade” ar putea fi...criza de inspirație.Creatorul se trezește într-o dimineață prost dispus, din pricina conștiinței care-i șoptește să mai stea locului,peu,că totul a fost spus și răspus(scris).În toate chipurile.Motivație serioasă, ce-l poate împinge la mizantropie.Și scepticism ireversibil.Al treilea motiv ar fi...saturația,plictiseala.Conștiința faptului că de-o viață bate apa-n piuă,ca un veritabil grafoman,fără a reuși să spună ceva,să impresioneze pe cineva.Faptul e de-o gravitate sporită, ce l-ar putea duce la sinucidere.Ar mai putea fi câteva alte explicații,în funcție de vârstă,starea sănătății și pungă.Oricare ar fi acestea,nu afectează viața societății cât o minciună sau manipulare politică.

-xxx-

7 iulie 1998

Deși,ce sens mai are,ce importanță,n-am să încetez a-mi reproșa zilele vieții irosite.Făcând recurs la cel mai simplu calcul aritmetic,dacă începând din 1967,anul debutului,aș fi scris numai o pagină pe zi,în anul de grație 1998 aș fi avut o operă compusă din 31 de volume a 365 de file.Grăitor,nu-i așa ? O fi,nu contest,dar demonul veșnic neîmpăcat din mine contracarează.Cât de grăitor poate fi faptul că,aspirând obstinat să scrii,ai rămas,totuși,un neisprăvit ? Sa fie doar inconștiența ? Doar neputința ?

-xxx-

9 iulie 1998

Dulce și răcoroasă e carnea piersicii devorată cu-atâta voluptate.Dar te-ai înclinat în fața creatorului ei,înainte de toate ?

-xxx-

15 iulie 1998

Lumina lumii e hrănită și de aura discretă răsfântă de frumoșii nebuni ai marilor ambiții. Lumina lumii e cu atât mai caldă și învăluitoare cu cât acești frumoși nebuni sînt mai mulți și mai ambițioși. Ca să te scalzi în lumina lumii și să devii nemuritor ca ea, tu însuși trebuie s-o întreții cu arderea spiritului tău. Doar câteva exemple, instantaneu sărind, grăi-vor, revelând asupra chestiunii. Badea Cârțan cu traista-ncărcată, în opinci, s-a dus până la Roma, per pedes, să se-nchine. Gorjanul fără seamăn ce-i Constantin Brâncuși a cucerit Parisul și lumea cu o daltă. Sublim e-naripatul, flacăul din Bințiți, ce-a devenit el însuși o aripă a lumii. Un diamant mirific s-a travestit în stea și taie universul s-ajungă pân-la tine. De-i noaptea cât de-adîncă și bezna cât de grea, ei în lumina lumii pulsează să-nsenine.

-xxx-

16 iulie 1998

Fără vorbe mari, fără amăgiri, fără farafastăcuri ! Dar cum l-aș mânia pe Dumnezeu dacă n-aș recunoaște că și astăzi, mai murind o zi, am trăit o eternitate ? Care nu poate încăpea, necum să fie descrisă, în o mie de tomuri ? Cine ar avea posibilitatea să mă contrazică ? Și cu ce argumente ? Iată, așa ratat cum sunt, și nevolnic, și steril, mulțumescu-Ți Ție, Doamne, că la aceasta oră a Sâmbetei, ora 23, mă pot culca, liniștit și împăcat cu soarta mea. A trăi un miracol în plin absurd nu poate fi decât dumnezeiesc.

-xxx-

18 iulie 1998

Dar viziunea mea e atât de clară ! Cu cât infinitul mic e mai prodig-proteic, cu atât infinitul mare e mai abscons-incognoscibil; Cu cât microcosmosul e mai nuanțat-fremătător, cu atât macrocosmosul e mai ocultat și mai greu de cucerit. Urmăresc siderat simfoniile galaxiilor și simt adînc fiorii tragediilor conținute în fiecare eon, în fiecare particulă vie, neconținut, fără încetare, fără putința de a se converti altfel în undele cosmice zămislitoare ale muzicii sferelor.

Pierdut pentru veșnicie în acest infinit miracol, am privilegiul conștientizării lui de-o clipă și unica șansă a transfigurării irosirii mele într-un alt conținut, cu o mai subtilă calitate.

-xxx-

23 iulie 1998

Harul divin constă în faptul că, deși conștient de insignifianța și nimicnicia sa, omul –cu deosebire cel ce are veleități de creator și le cultivă cu metodă- face tot ce-i stă în putință, frizând imposibilul, să-și ateste existența miraculoasă în fulguranta-i manifestare. Acest act, atât de complex și divers, de-un dramatism și tragism unic, îi conferă o aură aparte, deosebindu-l de restul viețuitoarelor. În acest spirit lucrînd, pînă și cel mai neînsemnat creator, care se ia în serios, nerealizînd diferența dintre aspirație și vocație, are însemnătatea și frumusețea lui și e demn de tot respectul cuvenit. A ignora aceste considerente referitoare la unicitatea și măreția omului, nu e decât o dovadă a crasei inculturii, a barbariei.

-xxx-

24 iulie 1998

În „Destinul culturii românești” M. Eliade se pronunță : ”Astăzi, oricine este înzestrat prin vocație să gîndească, să creeze, să înțeleagă, să prevadă, își poartă cu sine sentința de moarte...” Și, mai departe: ”A gîndi și a-ți iubi și păstra libertatea este cea mai gravă culpă politică...” Mă întreb dacă aceste afirmații, făcute acum o jumătate de secol, nu sînt de-o actualitate frapantă. Și dacă tocmai pentru că în scrisul meu s-a constatat că sunt un partizan fervent al cauzelor mai sus semnalate, nu s-a manifestat din plin conspirația tăcerii. Pentru că eu așa simt în fața fiecărui demers, a fiecărui refuz. Doamne, ce-mi rămîne de făcut ? Ajută-mă !

-xxx-

27 iulie 1998

După zece zile de caniculă infernală, iată că putem respira, datorită ploii binefăcătoare. Sînt orele 22,30, am închis televizorul și m-am instalat la masă, în fața geamului deschis, să-i ascult „cîntecul” liniștit, tîmăduitor. E un timp excelent pentru scris, pentru creație. Dar, pentru aceasta, e necesar un lucru extrem de important, care, probabil, mie îmi lipsește. Capacitatea de a te dărui total, eroic, și o perseverență de fier. Modul de viață tern, mizer, fără punți, fără dialog, m-a preschimbat într-un morloc.

-xxx-

29 iulie 1998

După ce am scris poezia „Chemare”, am citit în „Lettre internationale” din 1994 opinia lui Saul Bellow: ”...cred că tot ce este imaginabil poate fi înfăptuit măcar o dată –omenirea pare obligată să facă tot ce poate să conceapă”.

-xxx-

31 iulie 1998

Scrie Dan Stanca într-un articol despre Jurnalul lui Dostoievski: „Seriozitatea și constanța sunt acelea care ne salvează de la sterilitate. Cu cât omul este mai devotat muncii sale și nu se cruță, cu atât dispar așa-zisele momente de neputință sau de lipsă de inspirație „Și, mai departe: „...conștient de faptul că talentul până la urmă e amăgire, dar care trebuie cultivat pentru a nu abdica de la doctrina austeră a muncii și seriozității”. Idei de bun-simț, pentru care subscriu și care pot fi decelate în însemnările mele sporadice anterioare. Sigur că e necesar un eroism aparte și un martiriu de lungă durată ca să scrii zeci de mii de pagini ca Dostoievski ! Dar câți pot face față unui asemenea tur de forță sisific ? Și câți sînt și rămân asemenea marelui rus ? Când presiunea stressului e atât de puternică încât, nu exagerez afirmând că, te poți aștepta la o explozie distrugătoare în orice clipă. Or, în asemenea conjunctură, excedat până la anihilare de existența televiziunii, Internetului, mass-mediei, aventura scrisului depășește granițele nebuniei și se înscrie pe o orbită neverosimilă a hazardului, în plină fabulație halucinantă. Datele, deci, s-au schimbat fundamental, iar profilul omului de la masa de scris capătă noi trăsături, imposibil de anticipat sau descris în cuvintele obișnuite. Nu ezit în a afirma că orice nouă apariție în galaxia Gutenberg, dincolo de bovarism și impostură, prezintă tot atât mister și miracol ca orice nouă descoperire cosmică. Însăși existența omului, în noile condiții, devine un fenomen tot mai straniu, tot mai greu de circumscris.

-xxx-

3 aug. 1998

Se apropie de miezul nopții, nu pot să dorm de-atâta căldură, de creat, nici vorbă !, și-atunci, stau la masă, ascult greierii cântând și mă gândesc la nimicnicia ce mă copleșește, la deșertăciune și moarte. Unde-o fi ambiția ce mă înaripa ? Dorința de afirmare și împlinire ? Frenezia trăirilor de altădată ? Avatarurile și beatitudinile prin care am trecut ? Unde e încrederea fără limita în mine, ce-mi conferea acea aură specială a insolentei, îngăduindu-mi să mă situez la înălțimi siderale ? Și să privesc orgolios și suveran mascarada, bâlciul infect al lumii ? Iată-mă foarte aproape de gândacul lui Kafka, abia mai respirând, redus la o existență larvară, mizerabilă, aproape insuportabilă. Știu că mă aflu într-o pasă proastă, ca de atâtea ori, sunt conștient de caracterul cronic al crizei, de ratarea mea enormă, de insignifianța mea absolută. Însăși existența mea mi se pare ireală, neverosimilă. De fapt, nici nu știu ce mă mai reține pe aici și nu mă fac nevăzut. Poate că mai am vreo iluzie. Poate doar curiozitatea. Poate sentimentul că mai pot face ceva demn de mine. Nu știu. Or, nu există creator autentic în toată literatura universală să nu fi trecut prin asemenea situații. Numai că aceștia le-au sublimat în operele lor, pe când eu ...kaka.

-xxx-

4 aug. 1998

Prin soarele orbitor „gângania” bipedă părea că plutește pe asfaltul încins. Nicio țipenie, nicio pasăre. Doar câinii hămesiți, cu limbile scoase de-un cot, umblau în haite de colo-colo, prezentând un real pericol. Drumul spre gară părea fără sfârșit. „Gângania” abia mai respira, copleșită de puterea caniculei, înspăimântată de prezența câinilor îmbăloșați. Oricât de încetinit era procesul gândirii, oricât de greoaie înaintarea prin spațiul sufocant, vietea era uimită de starea ei insignifiantă, în total contrast cu momentele petrecute la Festivalul de Astropoezie. Câtă grandoare și frumusețe, acolo, pe fondul aceluia aranjament muzical divin, consonând cu însăși muzica sferelor ! Câtă nimicnicie, aici, străbătând ca un punct negru pustietatea orașului ! Câtă trăire și patetism, acolo, printre constelații și galaxii, câtă turpitudine, aici, în lumea bântuită de spectrul morții ! Încă de când părăsise atmosfera festivalului și se aventurase în stradă, a avut senzația că trece dintr-o lume reală, palpitantă și sublimă, în altă lume, neverosimilă, halucinantă, pustie. Sentimentul deriziunii era atât de puternic, toropeala, moleșeala și neputința atât de pregnante, încât părea că se va dizolva dintr-un moment în altul, ca și când nici n-ar fi existat.

-xxx-

5 aug. 1998

Vorbii la telefon cu Sazartinus, care a revenit în București de la Târgoviște. Mi-a spus că a ascultat casetele cu imprimările de la festival și i se par extraordinare. Așa o fi, înclin să cred și eu. Printre altele, mi-a mai comunicat impresia vicepreședintelui Organizației Internaționale a Meteorilor asupra miniantologiei de haiku-uri traduse de el (de Sazartinus), specificând că ale mele ar fi de-a dreptul strălucitoare. Ce să cred ? Mi-ar părea bine să fie așa. Măine plec la Constanța, pentru o săptămână, invitat de fratele meu.

-xxx-

6 aug. 1998

Într-un interviu acordat în pag. IV a „Aldine”-lor din România liberă/15.08.1998, printre alte lucruri edificatoare și revelatoare, părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa, referindu-se la martirii ce și-au plătit tributul de jertfă și suferință în închisorile comuniste, afirmă: „Secretul rezistenței noastre fizice a fost convingerea nestrămutată în adevărul celor în care am crezut : iubirea de Dumnezeu, de biserică și de neam”. Iată, deci, o altă mărturie, pe lângă celelalte rămase în cărțile scrise de un Ion Ioanid, un Steinhardt, o Lena Constante, etc., care nu mai are nevoie de niciun comentariu. Atâta vreme cât omul e călăuzit de un ideal și e bine structurat spiritual, nu există forță să-l domine sau să-l nimicească. Tragedia postcomunistă a românilor constă în faptul că au fost îndepărtați sistematic și diabolic de credința în Dumnezeu și de reperatele spirituale ale neamului; că societatea, în cea mai mare parte a ei, e lăsată să bătâie, la voia întâmplării, în marasmul nemărginit al imposturii, fariseismului și oportunistului generalizat ; că stafia ateismului bântuie, liberă și nestingherită, că mocirla corupției mafiotice nu poate fi asanată. În finalul interviului, făcut în cheie optimistă, părintele Calciu își exprimă speranța într-un viitor demn al acestui neam. Dea Domnul să i se adeverească premoniția !

-xxx-

17 aug. 1998

va continua.....

Phoenix, Arizona

CURPAȘ Octavian - INTERVIU CU RODICA ELENA LUPU

„Scriitoarea Rodica Elena Lupu deține un cont... de amintiri în care adună fericire și multă frumusețe”

În copilărie, scriitoarea Rodica Elena Lupu le-a dat celor mari, fără să știe, o lecție de rezistență și demnitate. Evenimentul s-a petrecut la serbarea organizată la sfârșitul primului trimestru din clasa întâia, înaintea vacanței de iarnă. Fiecare elev pregătise câte o poezioară, pe care să i-o spună lui Moș Gerilă, invitat și el la sindrofie. Atâta doar că versurile declamate cu această ocazie de Rodica Elena Lupu îi aparțineau lui Octavian Goga, poet interzis de autoritatea comunistă. În ele se vorbea de Moș Crăciun și nicidecum de Moș... Gerilă. Într-o vreme în care bradul se împodobește doar de Anul Nou, „Crăciunul copiilor”, s-a dovedit un prilej ca viitoarea scriitoare să le arate învățătoarei, părinților și odraslelor ce luau parte la festivitate, că bunul-simț și puritatea sunt adevărate arme. Și că menirea lor rămâne aceea de a le oferi putere pământurilor temători de dușmani vremelnici. Într-o societate lipsită de scrupule, ce își schimbă valorile, Rodica Elena Lupu a spus răspicat, curajos și fără teamă ce gândea și simțea. Iar gândurile și simțămintele ei de altădată, se regăsesc peste ani, în creațiile literare de mai târziu, ce îi poartă semnătura.

Rodica Elena Lupu s-a născut pe 27 ianuarie 1951, la Războieni Cetate, în județul Alba. A urmat Institutul Economic din Cluj Napoca (1970-1972) și Facultatea de Drept din București (1990-1994). În prezent, este șef serviciu relații publice în Ministerul Transporturilor și consideră că nimic nu se compară cu satisfacția de a fi reușit să muncească pentru și cu oameni. Scriitoarea are o fiică, Monia (36), de profesie manager, care i-a dăruit doi nepoței, o fetiță și un băiețel, alături de care aceasta se simte fericită și împlinită.

Octavian CURPAȘ: Vă plăcea să citiți în copilărie?

Rodica Elena LUPU: Da, foarte mult. Citeam până târziu seara, cu lanterna sub plapumă. Mama mă certa, să nu mă culc târziu, pentru că dimineața trebuia să merg la școală și atunci am găsit soluția: lanterna.

Octavian CURPAȘ: Care a fost cartea dumneavoastră preferată?

Rodica Elena LUPU: Au fost mai multe. Nu pot să nu amintesc „Poezii” de Mihai Eminescu, „Învierea” de Lev Tolstoi, „Quo Vadis” de Henryk Sienkiewicz, „Numele trandafirului” de Umberto Eco.

Octavian CURPAȘ: În poezia „Scara cu flori” spuneți: „Iar când se-aprind tăceri de piatră/ Și nu mai știm ciopli lumina/ Alunecăm pe scara florii/ Să luăm în brațe rădăcina.”

Rodica Elena LUPU: Așa este, „iarba verde de acasă,/ să mă rătăcesc prin lume nu mă lasă.”

Octavian CURPAȘ: Să ne întoarcem la rădăcina poetică a Rodicăi Lupu. Vorbiți-ne despre debutul dumneavoastră.

Rodica Elena LUPU: Nu-s de seamă vorbele, când nu se văd faptele. Am debutat la editura Curtea Veche cu „Vacanțe, vacanțe”... o carte despre călătoriile mele prin Europa.

Octavian CURPAȘ: Ce a urmat după aceea?

Rodica Elena LUPU: A urmat cartea „Sănătate și frumusețe”, o carte dedicată femeilor, din care au apărut trei ediții.

Octavian CURPAȘ: Vă rugăm să ne enumerați câteva din volumele dumneavoastră de versuri.

Rodica Elena LUPU: „Clipa”, „Voi trăi...clipa”, „Regăsire” și în curs de apariție, un volum pe care încă nu m-am decis cum să îl numesc.

Octavian CURPAȘ: Câte ore pe zi scrieți?

Rodica Elena LUPU: Opt ore pe zi scriu la birou pentru că acesta îmi este serviciul: răspund petenților. În ceea ce privește cartea, recunosc, sunt zile în care nu scriu deloc, dar asta nu înseamnă că prin mîntea mea nu trece nimic. Dimpotrivă, trec multe care apar într-o bună zi pe hîrtie.

Octavian CURPAȘ: Ceea ce scrieți vă reușește din prima sau trebuie să reveniți și să rescrieți?

Rodica Elena LUPU: Uneori, reușesc să scriu o poezie din prima, alteori revin. Nu revin niciodată atunci când scriu un roman.

Octavian CURPAȘ: Ce poeți v-au influențat?

Rodica Elena LUPU: Mihai Eminescu, Grigore Vieru și Adrian Păunescu.

Octavian CURPAȘ: Ați mai cochetat și cu alte genuri literare?

Rodica Elena LUPU: Am scris poezie, romane - „Timpul judecă și plătește”, „Miracolul vieții”, „Mîna destinului”, „Eterna poveste”, „O umbră din trecut”, „Glasul inimii” care a apărut în editia a II-a., cărți de călătorie.

Octavian CURPAȘ: Numiți-ne câteva dintre tipăriturile naționale și internaționale în care ați publicat.

Rodica Elena LUPU: „Oglinda literară” din România, „Observatoirul”, „Alternativa”, „Atheneum” din Canada, „Asymetria” din Franta, „AGERO” din Stuttgart-Germania, revista „Clipa” din SUA, „Romanian Global News” – Agenția de presă pentru românii de pretutindeni, „Analyze și Fapte” – ARP, revistele „Ecou”, „Luceafărul românesc”, „Capricorn”, „Boabe de grâu” „Semănătorul”, editate de Asociația Română pentru Patrimoniul... Pe Internet, în diferite reviste...

Octavian CURPAȘ: „Este tot ce-a putut gândul/ Vouă să vă las în dar:/ Dragostea, versul și cântul/ Numele de ardelean.” Toate acestea vreți să le lăsați în „Dar” cititorilor.

Rodica Elena LUPU: Da! Pentru mine, fiecare zi este un cadou, dacă pot să deschid ochii, să mă concentrez pe amintirile frumoase, amintiri pe care le-am adunat de-a lungul vieții. Aceasta este ca un cont în bancă, iei de acolo exact ce ai adunat. Sfatul meu este să faci și tu la fel, cititorule! Să aduni multă fericire și tot ce e frumos în contul tău de amintiri și să le mulțumești la fel cum le mulțumesc eu celor care și-au adus aportul la contul meu de amintiri, unde și astăzi strâng și mai strâng. Cititorul este timpul înșirat pe generații și el va spune totul.

Octavian CURPAȘ: Aveți o Diplomă de excelență pentru promovarea folclorului românesc. Ce realizări ați avut, prin ce v-ați făcut remarcată?

Rodica Elena LUPU: Prin emisiunea de la televiziune unde împreună cu Lucky Marinescu, marea noastră artistă, realizăm un show care are loc în fiecare sîmbătă seara și unde promovăm noi talente sau prezentăm artiști consacrați din folclorul nostru.

Octavian CURPAȘ: Sunteți directorul Editurii Anamarol. Când a început colaborarea dvs. cu această editură?

Rodica Elena LUPU: În luna mai a anului 2003. Primele cărți scrise de mine au fost editate la DACIA Cluj și la Editura CURTEA VECHE București, dar m-au deranjat prețurile mari practicate și calitatea.

Octavian CURPAȘ: Care este strategia dvs. de succes, ca director al Editurii Anamarol?

Rodica Elena LUPU: Prețuri mici, calitate, termen de realizare și livrare prompte.

Octavian CURPAȘ: Care sunt domeniile din care publicați la Editura Anamarol?

Rodica Elena LUPU: Istorie, artă, muzică, sport, beletristică, dar și cărți pentru cei mici.

Octavian CURPAȘ: Ce principii stau la baza selectării cărților care văd lumina tiparului, aici?

Rodica Elena LUPU: Editura ANAMAROL ține aprinsă flacăra speranței de a nu ne pierde încrederea în visurile, idealurile și în frumusețile vieții și de a nu ne rupe firele ce ne leagă de limba noastră românească.

Octavian CURPAȘ: Vă rugăm să ne numiți câteva din cele mai importante tiluri apărute la Anamarol.

Rodica Elena LUPU: Dintre cele peste 150 de cărți editate de mine la editura Anamarol amintesc: „Jurnal 2004, 2005 și 2006”, „Săptămâna roșie”, „Bonifacia”, „Ostinato”, „Arta refugii”, „Gherla Latesti”, „Patimile după Pitești” semnate de Paul Goma (Franța), „Vine seninul” de Gabriela Calutiu Sonnenberg (Spania), „Satire” de Valeriu Cercel (Hamilton-Canada), „Medicina alternativă văzută de un inginer” și „Cu hipnoza și tu poți face minuni” de Ovidiu Creangă (Toronto-Canada), antologii trilingve (română, engleză, franceză), poezii semnate de poete din România, SUA, Canada: „Doamnele poeziei”, „Șansele poeziei”, „Ortopezii” de Michael Cutui (Germania), „Prin sita vremii” și „Oglindiri” de Elena Buică (Pikering-Canada), „Trandafirul deșertului”, „Atingeri divine” de Mariana Eftimie Kabbout (Galați-România), „Celor fără vină” de Felicia Feldiorean (Germania).

Octavian CURPAȘ: Descrieți-ne pe scurt, serviciile oferite de editura pe care o conduceți. Sunteți mulțumită de ele?

Rodica Elena LUPU: Tehnoredactare, corectură, chiar și introducerea de diacritice pentru autori din afara țării care nu au așa ceva, copertă, înscriere în Biblioteca Națională a României, cod bare, prețuri mult mai mici decât celelalte edituri, timp scurt pentru apariția cărții.

Octavian CURPAȘ: Vă afectează actuala criză economică, s-au schimbat cererile clienților, a devenit concurența mai acerbă în ultimul timp?

Rodica Elena LUPU: Am editat două cărți pe lună, în acest an. Așadar, nu mă afectează.

Octavian CURPAȘ: Ce planuri de viitor aveți?

Rodica Elena LUPU: Să cânt, să am în continuare emisiune la TV, dar nu ca și cele de pe alte canale, care te amețesc și nu pricepi nimic din ele.

Octavian CURPAȘ: Ce hobby-uri aveți?

Rodica Elena LUPU: Călătoriile, muzica.

Octavian CURPAȘ: Cum vă petreceți timpul liber?

Rodica Elena LUPU: Dacă am așa ceva, călătorind.

Octavian CURPAȘ: Dacă ar fi să luați viața de la capăt ați schimba ceva?

Rodica Elena LUPU: Nu! Tainele mării nu se cunosc de pe mal.

Octavian CURPAȘ: Vă rugăm să le transmiteți un mesaj cititorilor noștri.

Rodica Elena LUPU: Dragi cititori, vă invit să vizionați site-ul meu: www.rodicaelenalupu.piczo.com. Sufletul să vă fie plin de bucurie, să măsurați timpul în clipe petrecute cu cei dragi și să luați din fiecare zi, o amintire! TOATE CELE BUNE!!! A dumneavoastră scriitoare și editoare, Rodica Elena Lupu...

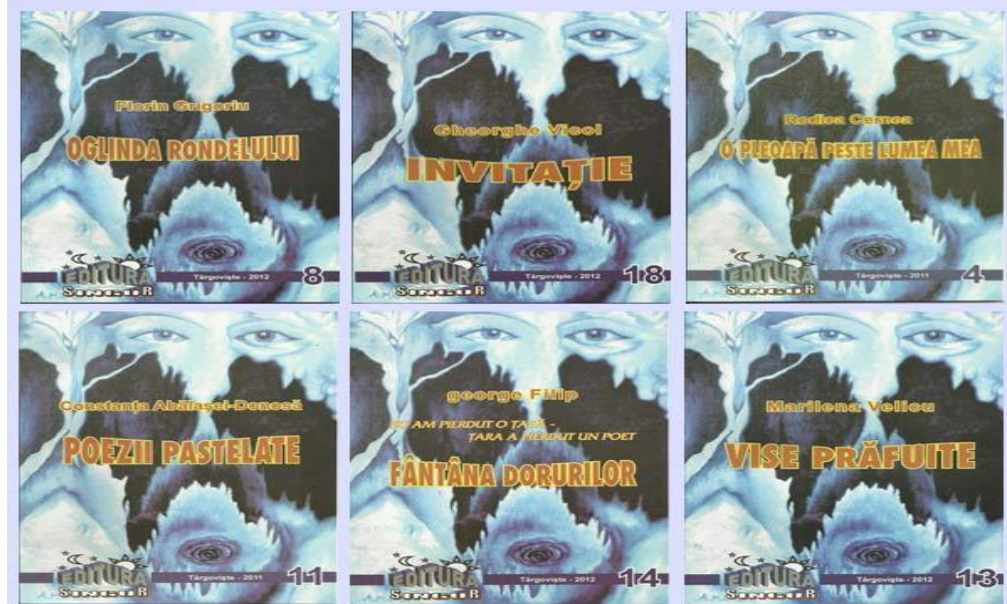

EMILIA DĂNESCU

EDITURA SINGUR: NOI APARIȚII ÎN PROIECTUL „ÎNTOARCEREA POETULUI RISIPITOR”

CĂRȚI NOI - EDITURA SINGUR - 2012

VALI NIȚU

Vali Nițu s-a născut la 12 noiembrie.1952 la Ungureni, Dâmbovița. Ciclul primar și gimnazial: la Școala Generală din Ungureni, Dâmbovița (1959-1967). Urmează Liceul nr. 2 din Târgoviște (1967-1971), apoi Școala Tehnică, Specialitatea „Laborator siderurgie” (1972-1974). Absolvent al Universității „Valahia” din Târgoviște, Facultatea de Științe Juridice, Profilul Științe Juridice, Specializarea Drept (2000-2004). Masterat în Administrație Publică Europeană (2005-2006). Absolvent al Universității „Valahia” din Târgoviște, Facultatea de Științe Juridice Sociale și Politice, Profilul Științe ale Comunicării, Specializarea Jurnalism, (2004-2008). Absolvent al Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (2007-2008). Obține definitivatul în învățământ, profesor I, la Universitatea Babeș Bolyai din Cluj-Napoca (2009). Din anul 2007 urmează Școala Doctorală la

Universitatea „Valahia” din Târgoviște, Specializarea Management, cu teza de doctorat „Reengineering în media românească”.

A publicat poezii în revistele de cultură: „Poezia” Iași, „Vatra veche” Târgu Mureș, „Dor de dor”, „Armonii culturale”, „Amurg sentimental”, „Semne”, „Singur”, „Pro Arme”, „Constelații diamantine”, „Nord Literar”, „Oglinda literară”, „Litere” a SST, „Impact cultural”, „Destine literare” – Canada. Colaborator al Asociației Culturale Agora Romagna Latina din Canada. Publică permanent din anul 2003 pe: www.poezie.ro și www.romanalibera.com .

Volume publicate: „Trăgând înapoi o noapte”, Editura CuArt, Slatina, 2008, „Polen de gând albastru”, Editura Bibliotheca, 2009, „Plouă în hohote”, Editura Bibliotheca, 2010 și volumele bilingve (română-engleză) „Despletitele dimineți” și Fluier de anotimp, Editura Bibliotheca, 2011. La Editura Amanda Edit publică volumul bilingv (română-albaneză), „Pereții cuvântului”, 2011. În anul 2012 publică volumele bilingve (română-engleză), „Salvat de un mugur” și „Ultimul impact”, Editura Bibliotheca, unde publică și volumul trilingv (română-engleză-franceză), „Secunda celestă”. Apare în antologii literare, tradus în engleză, albaneză, rusă. Este membru al Societății Scriitorilor Târgovișteni, al Asociației Canadiene a Scriitorilor Români (A.C.S.R.), membru al Societății Culturale Româno-Indiene (RICA) din anul 2007, membru al Academiei Internaționale „Mihai Eminescu” și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

RODICA CERNEA

Născută la 11 August 1953. Facultatea de Mecanică, secția Construcții Nave. Tehnolog Damen Shipyard Galatzi. Lector la Training Center Damen Shipyard Galatzi. În prezent pensionar. Ddebut: volumul colectiv „Universul Prieteniei „Toamna” - Iași 2008. Volum de versuri „Ferestre în timp” - Galați 2009. Antologia de versuri „Arta de a fi” – Galați 2010. În curs de apariție volumul de versuri „Chemarea timpului”.

Membru al cenaclului literar "Poesis Moldaviae" – Vaslui. Membru al cenaclului literar "Dirobenelu" – Benelux (<http://www.dirobenelu.com/f15-cenaclul>). Colaborator la revista „Ecuri literare” – Vaslui. Colaborator la revista „Belgianul” – Benelux (<http://www.belgianul.com/roman>) și „Antologia de poezie română azi” (<http://noulorfeu.com>)

GEORGE COANDĂ

*Scriitor, ziarist, istoric al culturii și civilizației, geopolitician. S-a născut la 12 octombrie 1937 la Șimian în vechiul Sălaj (actualmente, în Bihor; naturalizat de peste șase decenii în Târgoviște). Studii superioare în București: bilicențiat în istorie și în geografie; postuniversitar în jurnalism; doctor, cum laude, în geografie (cu o lucrare de geoistorie/geopolitică). Redactor – șef, șef de departament, senior editor, de-a lungul a peste cinci decenii, la diferite publicații, și tele-jurnalist. Professor Honorificus al Universității „Valahia” din Târgoviște, fiindu-i și unul dintre fondatori. Membru al unor academii, asociații, societăți și uniuni de creație culturală și profesională naționale și internaționale. Autor a numeroase volume de literatură beletristică și științifică și a peste 10.000 de materiale de presă. De asemenea, fondator al unor festivaluri culturale naționale și al unor mijloace de comunicare (ziare, reviste, posturi de radio). Creator al științei umaniste geocivilizația și a noi specii lirice: liriruna, cosmopoezia și poemul comentariu. I s-au conferit titlurile de „Cetățean de Onoare” al Târgoviștei, Găeștiului și Nucetului/ Dâmbovița și „Man of the Year 2005”/„Omul Anului – 2005” (American Biografic Institute), Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler, Ordinul Ziariștilor clasa I Aur, Ordinul „Crucea Memoriei” (Republica Moldova), Distincția ortodoxă „Crucea Valahă”, cât și numeroase premii și diplome de onoare, de excelență și de merit. Este vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România și vicepreședinte fondator al Societății Scriitorilor Târgovișteni. Figurează în enciclopedii, dicționare, monografiile și cărți de memorialistică din România și din străinătate.

FLORIN GRIGORIU

S-a născut la 6 aprilie 1944, la Brașov, părinții - Iulia, Ștefan. Studii: Școala Generală de 7 ani „M. Eminescu” din comuna Tansa, județul Iași (fost Vaslui), Liceul Internat „Costache Negruzzi”, Iași, Facultatea de Industrie Ușoară, Iași. Inginer, profesor. Locuiește din 2009 în București. Debut publicistic în 1964 în revista „Tribuna” din Cluj și cu poezie în decembrie 1965, în revista „Familia” din Oradea.

42 de cărți publicate: Balade- 1993, Semne de hotar -1994, Brazde și sigilii- 1994, Tansa, oameni și locuri- 1996, Aproape mire- 1996, Balada popii din Cicârlău- 1998, La judecata florilor -1998, Zece păstrăvi argintii- 1998, Lecții de haiku - 1999, Rugăciuni și psalmi- 1999, Norii se golesc, traducere a cărții doamnei Winona Baker din Vancouver-Canada- 1999, Gardul vechi - 2000, Întrebările- 2001, Cântec pentru mama- 2001, Dialoguri- 2001, 58 de clipe - 2002, Haikuul descoperit- 2003, Despre scriitori și cărți - 2003, Epistolia către români și alte neamuri- 2004, Un an de haiku-2004, Al. O. Teodoreanu – Păstorel „în penumbră”, coautor, cu Mihai Făget - 2005, Patru anotimpuri în haiku- 2005, Liceul Lehliu la a 45-a aniversare- 2005, Zborul cuvântului, antologie - 2006, Abecedarul isteților -2007, Țărmuri sfinte românești- 2 vol. 2008, Miliarele - 2008, Carte pentru Smărăndița-2008, Autoare de haiku din România, coautor cu Adina Enăchescu- 2008, Cartea copiilor năzdrăvani, în colaborare cu Laura Vega-2008, 366 lecții de haiku- 2009, Balade florilor eterne- 2009, Dor Mărunt, monografie, coautori Vasile C. Isac și George Zamfir- 2010, Vulturul- 2008, Medalioane- 2010, Poezii pentru clasa a IV-a-2011, Carte pentru tata- 2011, Florar-2011, Povești rotunde - 2011, Poemele din Țara Iubirii- 2011. Este cuprins în 88 de antologii. Premii, diplome etc.

FLORIN GRIGORIU este membru al Societății Scriitorilor Români, al Societății Române de Haiku, al Societății de Haiku din Constanța, al Clubului de Haiku „Bucurii efemere” din Târgu-Mureș, al Societății Scriitorilor Creștini din România, al Academiei Dacoromâne ș.a.

CONSTANȚA ABĂLAȘEI-DONOSĂ

Născută în Brăila, la 4 februarie 1954. Studii: Liceul de Cultură Generală, Școala Populară de Arte / Pictură. Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” - București /Proiectare-cercetare.

Activitate artistică: Literatură - Debut la Convorbiri Literare în 1970. Publică la mai multe reviste literare în țară și străinătate. A făcut grafică la peste 25 de cărți de literatură în țară și străinătate. 7 cărți publicate din care 4 poezie; 2 proză memorialistică; 1 album de artă. Este membru în Liga Scriitorilor din România, Filiala București, condusă de Elisabeta Iosif.

Artă plastică: Expoziții personale: 41, din care 37 în România, 2 Franța, 1 Canada ; 1 Republica Moldova. Expoziții de grup: peste 140 din care; 138 în România ; 3 în Franța ; 1 în Turcia. A obținut numeroase premii pentru pictură în perioada 1982-1989, iar din 2004 a obținut Premii de excelență pentru donațiile făcute cu lucrări de grafică. În anul 2008, s-a numărat printre mari personalități culturale, ca finalistă la Premiul „Dan Voiculescu”. Este membru în A.A.P. Tg.-Mureș, condus de Ilarie Gheorghe Opreș.

MARILENA VELICU

M-am născut într-o zi de iarnă, 13 februarie 1961, la Cluj. Am absolvit Facultatea de Mecanică –Galați promoția 1982 care nu are nicio legătură cu poezia. Am început să scriu poezii în toamna anului 2008, debutul fiind în antologia Liră în patru puncte cardinale -2010. Am mai publicat în antologiile : Vis și pasiune, Artă sfâșiată și în 2011 am lansat volumul propriu „Poeme pentru el”. Dacă n-ai fi existat... iubire... n-aș fi scris niciodată versuri.

GEORGE FILIP

„M-am născut în zodia Berbecului, pe 22 martie 1939, în comuna Tuzla, Județul Constanța, pe malul Mării mele cea Neagră. Sunt al cincelea din cei șase băieți ai fostului jandarm Pandele și al Floarei, trasă din vița poetului Octavian Goga. După îndelungi opresiuni politice am fost prigonit din România în 1979. M-am preumblat prin Austria, Germania, Franța, iar de 30 de ani respir la Montreal-Canada. Cu „Fântâna dorurilor” adun în palmares 33 de volume. Ce vă pot spune la cei 73 de ani ai mei? Simplu nu-i da Doamne omului soarta emigrantului. Punct...”

GHEORGHE VICOL

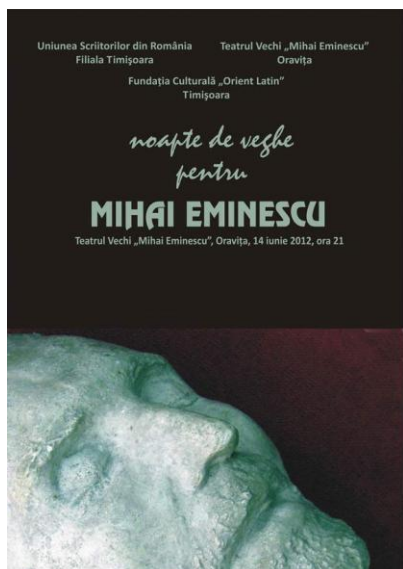
Născut în com. Vutcani, jud. Vaslui, s-a stabilit la Vatra Dornei Suceava, unde lucrează ca învățător de peste 40 de ani. Scrie literatură pentru copii. A colaborat cu diverse reviste de literatură, a apărut în antologii literare din țară dar și din Ucraina. Este membru al S. S. Bucovineni și al L. S. din România. A publicat 28 de cărți, de proză și poezie, motiv pentru care a primit numeroase diplome și premii. S-a bucurat de aprecierile critice ale unor scriitori importanți: Radu Cîrneai, Emil Satco, Emilian Marcu, Gellu Dorian, Maria Toacă și alții. George Stanca l-a numit „un scriitor mare de literatură mică”.

LEONARD IONUȚ VOICU

Mugurul inspirației prezent din copilărie, remarcat la L. I. Voicu, a atras atenția asupra sa încă din clasele primare prin compuneri alcătuite cu o abilitate ce depășea nivelul vârstei. Ore nesfârșite de lectură i-au lărgit orizonturile și i-au încolțit o dorință puternică de a călători și a cunoaște. Adolescența a sosit cu istoriile sale de dragoste și primele poezii, nimic mai firesc.

Diplomat al Institutului Agronomic Nicolae Bălcescu din București, Facultatea de Medicină Veterinară, obține un Master în Microbiologie și Imunologie la Universitatea din Montreal, pentru ca apoi să schimbe mai multe servicii pentru a reuși să materializeze dorințele mai vechi. Astfel, străbate în lung și în larg toată Canada și USA la volan de automobil, ori al vreunui camion ori autobuz și își umple memoria vizuală de sute de răsărituri și apusuri, prin Munții Stâncoși, preerii ale vestului fost sălbatic, ori zgârâie nori ale orașelor americane de pe coasta de est.

Toți acești ani nu au trecut fără a așterne din când în când pe hârtie versuri și amintiri păstrate în cotloanele memoriei. Iar cu sprijin și încurajări în cadrul Cenaclului Mihai Eminescu din Montreal precum și din partea poezilor Livia Nemțeanu-Chiriacescu și George Filip, se lansează cu primul volum de poezie „Zori de zi”, în toamna anului 2011. Era numai un început...

Ilie CHELARIU & Ionel BOTA

NOAPTE DE VEGHE PENTRU MIHAI EMINESCU!

Uniunea Scriitorilor din România – Filiala Timișoara, Teatrul Vechi „Mihai Eminescu” din Oravița și Fundația Culturală „Orient Latin” din Timișoara organizează, în 14/15 iunie a.c., între orele 21-4, la Teatrul Vechi din Oravița, o „Noapte de veghe pentru Mihai Eminescu”.

Începând de la ora 21, vom avea un recital actoricesc din lirica eminesciană, apoi poeții prezenți în sală vor lectura din versurile lor, pe scenă, până la ora 4, când s-a declarat oficial moartea poetului.

Programul va fi punctat de muzicienii invitați și de lansări de carte. De fapt, la momentul său, fiecare scriitor își va putea prezenta orice nouă apariție editorială. Au fost invitați literați și muzicieni din tot vestul României.

La ora 4 este programată o agapă. Acțiunea este o premieră națională și mondială. Sperăm ca, de anul viitor, manifestarea să disemineze în toată țara, dar și în comunitățile de români din lume.

Prezența dumneavoastră ne-ar onora și ne-ar bucura!

Tribuna Epigramiştilor - Pagini coordonate de Any Drăgoianu

Greua moştenire

Azi toate merg în țară prost
Și tot românu-i amărât,
Că multe sunt precum au fost
Și chiar mai rău decât atât.

Mihai Sălcuțan

Motivație

La urne nu vom fi în stare
Schimbări în țară a zidi,
Ne ducem totuși la votare,
C-aleși mai proști nu vom găsi.

Dan Căpruciu

Rețeta nemuririi

Cum lene-mi este ca să mor,
Filozofând puțin adânc
Voi deveni nemuritor...
De-o să mai am ce să mănânc.

Dan Căpruciu

O, tempora, o, mores!

Strămoșii noștri la butoi
Făceau aprins filosofie,
Dar azi, în jurul unui țoi,
E doar politico-beție.

Mihai Sălcuțan

Paparazzi

Deși ca om e mai anost,
Pozează, răscolește,-ntrebă –
Dar nu că ar avea un rost –
Ci numai să se afle-n treabă.

Marinica Pannduru

Apocalipsa guvernării...

Nu pot bugetul să-l reglez,
Adio țuică, pită, șuncă.
V-aduc un premier englez
Și-o să ieșiți cu toți... la muncă!

Marinica Pannduru

Independență

Prutul l-am trecut de tot
Pe pământul meu, socot -
Mă-ntrebă: Ce cați pe-aici?
- Milioane de bunci !

Marian POPESCU

Trei belele

Grea pova-i SĂRĂCIA
Ce o duc din tinerețe -
M-a salvat DEMOCRAȚIA
Chiar acum, la BĂTRÎNETE !

Marian POPESCU

Vara sunt căutate spray-urile contra insectelor

Doamna-aceea, cu mult har
Și profilul de etruscă
A primit un spray în dar...
C-au aflat că-i reia de muscă.

Petre Gigea-Gorun

Piatra

Văzură-n clișeu că are,
La rinichi o piatră mare
Și după ce-l operară
I-o făcură... funerară.

Gh.Burdușel

Autoepitaf

Am strâns în viață mult și bine,
Am tras mereu, ca un măgar,
Dar nu am luat nimic cu mine...
Că mi-a fost lene să le car!

Viorel Martin

Reclame TV la medicamente

Văzând reclame-n disperare
Și felul cum se pun accente,
Eu n-am să mai mănânc mâncare...
Am să mănânc... medicamente!

Viorel Martin

Femeia

O comoară-i, știe-oricine
Și, păzită ca să fie,
Ea, de soț e-ascunsă bine
...În bucătărie!

Florina Dinescu-Dinu

Electorală

Dacă cinci procente ai
După lege, cum se știe
Poți în CAMERĂ să stai
Patru ani fără... chirie.

Gh. Burdușel

Decizie grea

De câte ori, în situații grele,
Lipsit de-un sfat, de la amici (cam rari),
Ajung să am în față două rele...
Eu o aleg pe cea cu sânii mari.

Dan Norea

Tăria vinului

Lăsat ne-a fost ca dar divin.
De-i negru, roșu, ori ca mierea,
Oricât de tare-ar fi un vin
Tot nu îmbată ca puterea!

Florina Dinescu-Dinu

Superstiții folositoare

Îmi vin în minte sfaturile date
Demult, de străbunicul,
înțeleptul:
"De câte ori pe lume vrei dreptate,
Să intri-n tribunal mereu cu dreptul."

Dan Norea

Unuia care de la grădiniță a plecat mai devreme la școală

Este-o simplă socoteală
Oarecum și curioasă:
La 5 ani plecând la școală
N-avea șapte ani de acasă.

Petre Gigea-Gorun

Matematica distractivă – disciplină opțională în școli

De matematică, firește,
Școlarii fac abstracție,
Iar proful tună și trăsnește
Și-atunci să vezi... distracție!

Vali Slavu

Promițându-i un băiat...

Cum, în loc de un fecior,
Azi i-a dăruit doi fii,
Soțul e bănuitor:
Doamne, unu-al cui o fi?!

Ioan Toderașcu

Materiile opționale

Elevii și profesorii din școală
Aleg o disciplină-opțională,
Dar -nu se știe cine poartă vina-
Opțională-i însăși... disciplina!

Vali Slavu

Cu mama soacră, la Urgențe

Așteptând, de dimineață,
Cu privirea în pustiu,
Brusc s-a luminat la față,
La verdictul: „Prea târziu...”

Ioan Toderașcu

Femeia modernă

Remarcată prin saloane,
O privim toți încântați,
Tipa e de milioane...
Strânse de la mulți bărbați.

Geko

Uneia

Când a vrut Mefistofel
Să te aducă în ispită,
I-ai zâmbit și-ntr-o clipită
Tu l-ai ispitit pe el.

George Corbu

Femeie modernă

Plină e de grații
Și-i admir făptura;
Ei îi plac bărbații
Ce întrec măsura!

Geko

Tradițională

De când e lumea și pământul
Femeia face legea-n casă,
Iar bărbătețul, ca și sfântul
Cu sticla-n brațe....pe sub masă!

Any Drăgoianu

Trăind în România

Am mânca, am bea, am tunde
Frunze la câini, ca pirații,
Dar văzând că nu-i, de unde...
Ne mâncăm unii pe alții!

Any Drăgoianu

Importanța urnei

Un detaliu pun la punct:
Știm că-n urne sunt băgate
Ori cenușă de... defunct,
Ori speranțe înșelate.

Constantin Iurașcu- Tataia

Reforma la Români

E un mare, ne-încetat,
Formidabil paradox,
Ca poporul ortodox...
Să devină reformat!

George Corbu**Aprecieri rurale**

“Cum veșnicia s-a născut la țară”,
Cu certitudine se poate spune,
Că satul românesc e o comoară
Din care se tot ia și nu se pune.

Vasile Larco**Fetei unor grădinari**

Cică-aveau doi grădinari
Pătlăgele-așa de mari,
Însă fata lor cea mică
Se-ascundea în Pat-la-Gică

Emil Ianus**După externare**

Cu-o soră 'naltă, de statură,
Am respirat doar „gură-n gură”
Și-acum cu soața mă încaier...
Că veșnic nu-mi ajunge aer!

Ghe. Bâlici**Definiția eternității**

Eternitate, un cuvânt banal
Și-n cazul că-l supui unei
extensii,
Se poate defini ca interval
Ce se prelinge între două pensii.

Constantin Iurașcu- Tataia**Familia- celula vieții**

El cu soața și băieții
Au format celula vieții,
Dar primind soacra-n formulă
Azi e singur în ...celulă!

Emil Ianuș**Perspective europene**

Ca unic, fericit popor,
Cât timp ne mai desparte Prutul,
Noi am avea un viitor,
De-ar încăpea în el... trecutul.

Ghe. Bâlici**România, mândră floare**

O floare este țara toată,
Un trandafir, sau o lealea,
Iar unii spun că e mușcată...
Văzând câți au mușcat din ea.

Vasile Larco**Cel mai fericit medic**

Un singur doctor nu e trist
Și operează, fără teamă,
Că pacienții îl reclamă,
Și-anume...medicul legist!

Laurențiu Ghiță**O pereche modernă**

Lângă un bătrân satrap
Vezi o fată ca un soare.
Dânsei nu-i stau ochii-n cap.
Lui, bănuții-n buzunare.

Laurențiu Ghiță**Cu plocon la doctor**

Când la chirurg s-a prezentat,
Cu o găină mititică,
Destinatarul l-a-ntrebat:
„Singurică, singurică?”

Laurian Ionică**Unui prieten despre un bolnav internat**

După cât săracu-a dat,
Ca să meargă totul bine,
Zic, destul de-ngrijorat:
Chiar de scapă, nu-și revine!

Laurian Ionică

Lector univ

**Alina Beatrice
Cheșcă**

NOPTI DE SÂNGE IN DEȘERT

stele în deșert
zeii alergă
prin lumina divină

noaptea închide
și deschide
trupul lumii

în depărtare
ca-n poveștile arabe
palatul emirului

strâng mâna lui DUMNEZEU
în sufletul feeric
aștept

stăm față în față
răstigniți pe istoria
dintre noi

sinucigași din amor
dar azi
viața renaște

lacrimi căzând din cer
mâinile împreunate
Perfecțiune
sărutul de foc
înaltă trupul
atingem veșnicia
timpul crește și descrește
silabe în noapte
pline de patimi

iubirea aprinde
ruguri în aer

viață și moarte
ascultăm ultima rugăciune
împietriți în fericire miri pe veci
DUMNEZEU ne mângâie
sufletul
ce straniu destin peste ani

el mă privește prin rugi
înaripate
prea multă frumusețe

sunt femeia cerului
îngenunchiată de iubire
undeve, în vis de mii de
ani
sufletele noastre închise-n
piramidă

„o dată în viață”
îmi spune e capătul
exilului

ultima noapte-n Emirat
luminile orașului mă ard

mână în mână alergăm
spre deșert
căutând mântuirea

muzica lui Amr Diab
râni sângerânde înlăuntrul
nostru
cuvinte neînțelese rostește
cu ochii plecați
miros de nisip

rochia roz foșnește
stranie căutare
prin durerea patimii

vampirice priviri
gustul sângelui
ne amețește

„am călătorit oceane de
timp”
îmi șoptește din nou
sufletele zboară

șoapta vieții sau a
morții?
atingerea zeului
ultimul geamăt

mai cerșim o fărâma de
timp suntem una
cu sufletul universului

din nou printre dune
privesc în urmă
unde s-a scurs clipa?

fugim prin bezna
adâncă
întimitatea morții
vuietul tăcerii
îmbrățișare mută
s-a golit clepsidra
clipă înghețată

și totuși e atâta viață
DUMNEZEU e acolo
și aici...

INSTITUTUL
CULTURAL ROMÂN
BRUXELLES

Rue Gabrielle 107, 1180 Bruxelles
Tel : +32 2 344 41 45
Fax : +32 2 344 24 79
www.icr.ro/bruxelles/

COMUNICAT DE PRESĂ

Bruxelles, 8 iunie 2012

Difuzare imediată

Emilian Galaicu-Păun invitat la festivalurile de poezie de la Anvers și Namur

Poezia din lumea întreagă este sărbătorită anual în Belgia prin două prestigioase festivaluri internaționale care au loc la Anvers și Namur. Scriitorul Emilian Galaicu-Păun din Republica Moldova a fost selecționat de organizatorii cele două importante manifestări pentru a reprezenta poezia de expresie română, participarea sa fiind posibilă datorită sprijinului acordat de ICR Bruxelles. Născut în 1964, Galaicu-Păun este autorul a zece volume de poezie și proză. Romanul său *Țesut viu* (2011) a fost nominalizat în luna mai 2012 la premiile Uniunii Scriitorilor din România.

[Felix Poetry Festival](#) are loc la Anvers în zilele de 14 și 15 iunie. Poeți din Belgia, Olanda, Marea Britanie, Franța, Estonia își vor citi creațiile în original și în versiune neerlandeză și vor participa la dezbateri cu cititorii. Emilian Galaicu-Păun, ale cărui poezii sunt traduse în neerlandeză de Jan Mysjkin, se va afla alături de belgienii Jan Lauwereyns, Luc Fierens și de Will Stone, din Marea Britanie.

[Festivalul de poezie de la Namur](#) se desfășoară între 21 și 24 iunie. Anul acesta el este conceput ca o croazieră poetică de-a lungul fluviului Meuse. Scriitori, editori, muzicieni se reunesc timp de patru zile pentru dezbateri profesionale, dar și pentru discuții cu cititorii prilejuite de câteva întâlniri-lectură, croaziere-spectacol, dar mai ales de „târgul de poezie” din 23 și 24 iunie. Emilian Galaicu-Păun se va întâlni cu poeți din Franța, Marea Britanie, Statele Unite, Spania, Catalonia, Bosnia, precum și cu poeți belgieni de expresie franceză.

Sâmbătă, 16 iunie, Emilian Galaicu-Păun va participa la un atelier de traducere organizat de ICR Bruxelles. Ultimul său volum de versuri, *Arme Grăitoare* (2009), va constitui baza discuțiilor.

-sfârșit-

Data și locul: 14-15 iunie (Anvers); 16 iunie (Bruxelles); 20-24 iunie (Namur)

Notă pentru ziariști: informații suplimentare, fotografii sau cereri de interviuri, la: bruxelles@icr.ro și www.icr.ro/bruxelles/.

Octavian Lupu

CHIPUL ETERNITĂȚII DIN INSULA CETĂȚII PROIECTAT ASUPRA CATEDRALEI NOTRE DAME DIN PARIS

Am părăsit „axa istorică” a Parisului de îndată ce am pășit afară din Palatul Luvru și m-am îndreptat de-a lungul Senei către binecunoscutul Pont Neuf, care leagă cele două maluri ale acestui fluviu, dar care deopotrivă îți permite să ajungi pe renumita Insulă a Cetății, în franceză: „Île de la Cité”. Acest loc găzduiește mai multe obiective turistice obligatorii atunci când vizitezi Parisul și anume: catedrala Notre Dame, Palatul de Justiție și închisoarea de tristă amintire unde a fost întemnițată Maria Antoaneta înainte de a fi executată într-un mod barbar de către revoluționarii acelei epoci.

Insula Cetății alături de insula Saint-Louis sunt singurele „bucăți de pământ” constituite natural în mijlocul Senei ca urmare a depunerii numeroaselor aluviuni purtate de apele învolburate ale fluviului. Acest fapt sporește atractivitatea locului parcă anume pus în mijlocul Parisului cu scopul de a evoca într-un spațiu relativ îngust diversitatea de timpuri și epoci care și-au pus amprenta de neșters într-o simbioză deopotrivă stranie și contradictorie. În acest sens, relicve din perioade succesive ale istoriei se întrețes într-o structură unică fascinantă, având impresia că distingi pe rând siluetele galilor din tribul Parisii luptând cu trupele lui Iulius Cezar, pentru ca ulterior să distingi umbrele regilor merovingieni confruntându-se cu vikingii invadatori alături de proiecțiile sumbre ale asediilor, nu puține la număr, suferite de această renumită cetate a Franței.

De fapt, poziționarea centrală a Insulei Cetății în inima Parisului a condus la definirea kilometrului „zero” chiar în piața ce se întinde la apus de catedrala Notre Dame, de aici calculându-se toate distanțele din interiorul orașului. Și chiar aceasta este senzația pe care o ai atunci când parcurgi la pas străzile de pe mica insulă separată fizic, dar nu și funcțional, de restul metropolei. Este ca și cum te-ai afla în centrul unui imens carusel ce se desfășoară pe o întindere mărginită doar de către orizont. Sau ca și cum ai atinge un loc cu o gravitație maximă, în jurul căruia se mișcă tot ce este în jur. De aceea, impresiile culese de pe această insulă completează armonios tot ceea ce am putut admira pe întinsa axă istorică a Parisului ce începe de la Arcul de Triumf și se termină la Palatul Luvru.

Această insulă cu aspect de corabie plasată în mijlocul apelor îți oferă o senzație de protecție față de malurile foarte apropiate ale Senei, un fel de loc de refugiu, care a inspirat scrierea romanului „Cocoșatul de la Notre Dame” de către Victor Hugo. Trăirea pe care o ai când pășești în interiorul ei este similară intrării pe un teritoriu ce nu mai aparține omului, ci doar lui Dumnezeu, aflat sub protecția cerului în fața năvalei apelor și a pământului. De o parte și de alta se află mulțimile nenumărate ale urbei, dar pe această insulă regulile se schimbă brusc oferind senzația de eliberare și ocrotire providențială.

La extremitatea de apus a „corabiei” se află Palatul de Justiție, construit în timpul „împăratului” Napoleon al III-lea, obținând frumoasa Capelă a lui Ludovic al IX-lea. Într-un efort de schimbare a identității Parisului, manie împărtășită de către toți dictatorii din toate timpurile, Napoleon al III-lea a dorit să își impună prezența sa de mare judecător cu un palat aflat nu departe de Palatul Tuileries, unde își avea vremelnica sa reședință ca împărat autoproclamat al francezilor.

Chiar „lipită” de Palatul de Justiție se află și acea închisoare faimoasă din descrierile evenimentelor Revoluției, unde și-au petrecut ultimele momente ale vieții mulți nobili uciși în numele „poporului” de către tribunale încropite la repezeală de persoane zeloase pentru noua orânduire. Atât Palatul de Justiție, cât și această închisoare, se pot vizita la anumite ore și în anumite zile de către cei interesați. În ce mă privește, am căutat să evit o asemenea „plăcere”, spiritul regalist din timpul vizitării Palatului Luvru determinându-mă să detest pe moment o astfel de „distracție”.

Însă către extremitatea de răsărit a „corabiei” se află renumita catedrală Notre Dame, care conferă un sens unic și o strălucire cu totul deosebită Insulei Cetății. Aspectul arhitecturii acestei construcții oferă perspectiva punții de comandă a unei nave cu două turnuri gemene ce se înalță elegant și demn pe frontispiciu într-un stil gotic francez, având o vechime de aproape opt sute de ani, ultimul retuș al primei etape de ridicare a edificiului fiind făcut în jurul anului 1240. Și tocmai de aceea, nu poți vorbi despre Insula Cetății fără a face referință la această catedrală care încorporează o atât de îndelungată istorie.

În momentul în care am stat în fața catedralei Notre Dame am simțit cum întregul înțeles al locului capătă un sens cu totul nou, diferit de cel pe care îl percepușem de-a lungul malurilor Senei. Mi-am dat seama că privind din mijlocul pieței, întreaga perspectivă a Parisului devenea armonioasă, fiind centrată pe Insula de la care s-a dezvoltat întreaga urbe de-a lungul multor veacuri de existență. Oferind o simetrie în raport cu „axa” naturală a cursului Senei, Insula Cetății realizează o translatăre a orizontului istoric către o perioadă mult mai veche și deopotrivă către primordialitatea așezărilor umane care s-au întemeiat sau au dispărut în acest spațiu geografic unic.

Dacă „axa istorică” a Parisului conturează grandoarea regalității și ulterior a imperiului ajuns la apogeu, axa naturală a Senei, față de care este aliniată Insula Cetății, conferă simțământul permanenței și veșniciei formelor de relief peste care s-a suprapus zbuciumul comunității umane, mereu tulburată de imperfecțiuni și prefăceri continue. Mai mult chiar, am avut percepția timpului

absolut, care nu cunoaște schimbare, iar alegerea acestui loc pentru înălțarea unui templu spre gloria Creatorului universului mi s-a părut a fi o foarte bună alegere.

Intrând în interiorul catedralei, simțământul de sacru m-a străbătut ca un fior lăuntric în timp ce pășeam cu sfială de-a lungul coridoarelor de acces și al spațiilor special delimitate pentru circulația vizitatorilor. Știam despre faptul că o altă biserică fusese clădită în acel loc înainte ca Notre Dame să prindă chip, dar gândul m-a purtat și către vechile altare romane sau celtice de pe Insula Cetății, care au precedat creștinarea francilor sub regii merovingieni. Există puține astfel de locuri în care religiile să se suprapună armonios peste veacuri cu temple succesive comemorând o aceeași idee de divinitate ce transcende spațiul și timpul. Din acest punct de vedere, amplasarea catedralei Notre Dame corespunde noțiunii

de loc sacru, conferit de aspectul geografic al așezării respective, putând spune că astfel am avut ocazia de a mă afla în chiar inima spirituală a Parisului.

Atmosfera interioară, marcată de un amestec interesant de lumină și întuneric, avea un aspect fascinant și terifiant, deopotrivă, așa cum paradisul și infernul se proiectau prin vitralii imense încastate în ferestre ogivale sau rotunde. Iar coloanele înalte, ce susțineau acoperișul clădirii, induceau senzația de sublim pentru toți vizitatorii ce se încolonau disciplinat și tăcut pe măsură ce treceau prin dreptul diferitelor compartimente ale clădirii. Din acest punct de vedere, pot spune că în nicio altă biserică nu am avut un sentiment de o evlavie așa de profundă ca în această catedrală în care rafinamentul și stilul se îmbinau armonios.

Fără să vreau, gândul m-a purtat în perioada revoluției din 1790, când acest așezământ a fost desacralizat sălbatic de către gloatele barbare ale Parisului și când așa-zisul „cult al rațiunii” a fost instaurat, catedrala devenind un templu al ateismului declarat. Cât de trist trebuie să fi fost în acele clipe, când reprezentările creștine au fost distruse cu un elan plin de cruzime. Nu întâmplător, în catedrala Notre Dame s-a desfășurat cea mai mare ceremonie de instaurare a acestei mișcări întunecate, care a proclamat zeificarea acelei „rațiuni” nimicitoare de credință.

Acest simțământ l-am trăit intens și dureros de-a lungul perioadei tulburi a comunismului, când propaganda ateistă a căutat să distrugă credința în Dumnezeu, iar bisericile și casele de rugăciune au fost distruse cu un elan proletar. Ceea ce s-a întâmplat la Notre Dame avea să se repete ulterior în Rusia, China și Europa răsăriteană ca un scenariu trist, desprins din întunericul iraționalității oarbe. Nu întâmplător, am avut convingerea că dacă gloatele Parisului ar fi avut simțul rațiunii, atunci istoria ar fi fost cu totul alta, fiindcă indiferent cât de mult s-a greșit prin religie, nimic nu justifică desființarea credinței în Dumnezeu.

La Tuileries ateismul agresiv a detronat pe rege, dar la Notre Dame acest curent tenebros s-a încumetat să îl detroneze pe Dumnezeu într-o sfidare plină de semeție, care a devenit laitmotivul revoluțiilor din secolele următoare. „Axa istorică” a fost alterată de către oameni rău intenționați, iar „axa naturală” a fost deviată de la cursul ei firesc, oamenii uitând de Creatorul lor. De fapt, la Notre Dame nu a fost o reacție doar împotriva catolicismului, ci o contestare a Marelui Creator, indiferent de religie. Aici a fost locul unui sacrilegiu care a cutremurat din punct de vedere spiritual toate veacurile, iar ecurile sale nu se vor stinge vreodată.

M-am retras din catedrala Notre Dame, dar nu înainte de a admira ultimele raze ale soarelui din acea zi de primăvară revărsându-se asupra celor care ieșeau din clădire, oferind imaginea veșniciei Celui pe care oamenii L-au batjocorit și L-au nesocotit în atât de numeroase ocazii de-a lungul istoriei. M-am îndepărtat la suficientă distanță pentru a admira încă o dată silueta elegantă a catedralei și pentru a-mi lua rămas bun de la kilometrul „zero” al Parisului. La Luvru am fost impresionat de măreția regalității și de bogățiile nenumărate acumulate în spațiile sale generoase, însă la Notre Dame am avut descoperirea gloriei lui Dumnezeu, a unei dimensiuni spirituale mai prețioase decât orice alt lucru din această lume.

Distrugerea regalității a fost un act lipsit de rațiune, însă încercarea de nimicire a credinței a demonstrat pe deplin caracterul întunecat și răzvrătit al unei mișcări pretins „illuminate”, care de fapt nu a condus decât la dezordine și haos. Istoria are multe momente de descătușare a tendințelor negative din natura umană, dar așa cum apele Senei trec învolburate mai departe, și astfel de evenimente ajung în cele din urmă un trecut, de care tot mai puțini își mai pot aduce aminte. De aceea, am lăsat și eu ca aceste impresii să își urmeze cursul, pe măsură ce asfințitul și răcoarea serii mă grăbeau către stația de metrou cea mai apropiată. Oricum, eram fericit fiindcă descoperisem axa spirituală a Parisului, acea identitate lăuntrică transcendentă peste spații și veacuri din chiar inima Franței, ascunsă trecătorului grăbit și ferită de privirile indiscrete ale celor ce sunt doar curioși, dar care nu pot ajunge niciodată la profunzimea căutătorului de comori ce au o valoare veșnică.

Ionuț Caragea
Canada

RESULTS OF NAJI NAAMAN'S LITERARY PRIZES 2012

Dragi prieteni, am o veste frumoasa pentru voi.

În iunie 2012, Ionuț Caragea câștigă premiul de creativitate la concursul internațional "Naji Naaman" cu volumul de aforisme "Dicționarul suferinței", tradus în limba franceză de Prof. Univ.Dr. Constantin Frosin.

Careva citate in franceza aici:

<http://francais.agonia.net/index.php/author/0002743/type/personals/Personnelles>

citatele mele in limba romana aici:

http://www.ionutcaragea.ro/poezii_files/HTML_files/intreita%20suferinta.htm

Results in English, French & Arabic

Naji Naaman's literary prizes 2012: 44 new prizewinners

With 1341 participants in competition, from fifty four countries, writing in twenty three languages and dialects: arabic (literary and several spoken dialects), chinese, croatian, danish, english, euskara, french, german, italian, kabyle, macedonian, mongolian, polish, romanian, russian, serbian, slovenian, spanish and taiwanese, the tenth picking season of Naji Naaman's literary prizes (2012) rewarded 44 new prizewinners:

1- Merit prizes: Halima Malki (Algeria); 'Imadud-Dine Moussa (Syria); Al-Makki Al-Hammami (Tunisia); Sa'di Sabbah (Algeria); Shakir Majid Sifo (Iraq); Yusuf Kadel (Mauritius) and Zulikha Al-Akhdhari (Morocco).

2- Creativity prizes: Andrzej Majewski (Poland); Balkis Al-Milhim (Saudi Arabia); Cécile Oumhani (France); Charline Patricia Effah (Gabon); Choi Laisheung (Hong Kong); Dan Costinaș (Romania); Elisabeta Bogățan (Romania); Franci Čec (Slovenia); Gabriel Bițună (Romania); Grujo Lero (Bosnia & Herzegovina); Hamid Ait Slimane (Algeria); Ibrahim Sulayman Nader (Iraq); Ilya Guessal (France); Ionuț Caragea (Canada/Romania); Jean Pierre Fauchoix (France); Joseph Jamous (Lebanon); Makki Ar-Rabi'i (Australia/Iraq); Maria Postu (Romania); Mladen Vuković (Croatia); Milan Beštić (Serbia); Paul Rameau (France); Pilar Iglesias de la Torre (Spain); Tahar Laknizi (Morocco); Vasil Tolevski (Macedonia); Victoria Milescu (Romania) and Wu Xiaofang (China).

3- Honour prizes (*for complete works*): Boris Ostanin (Mongolian poet); Chan Sirisuwat (Thai Chinese poet and writer); Fernando Menéndez García (Spanish poet); Guy Vieilfault (French poet and short-stories writer); Hsu Chi Cheng (Taiwanese poet); Louis Savary (Belgian poet and man of theater); Mikhail Kuzmin (Russian poet and critic); Philippe Jacques Xavier Tancelin (French poet); Salim Abdali (Danish Iraqi poet); Wojciech Wiercioch (Polish writer and critic) and Yacoub Sheeha (American Palestinian poet).

During August 2012, laureates will found their chosen texts printed (integrally or in part) in the prizes' yearbook within the free of charge literary series published by Naji Naaman's Foundation for Gratis Culture (FGC), and shall receive an appropriate attestation giving them the honorary title of member of Maison Naaman pour la Culture.

Released in 2002, Naji Naaman's literary prizes are awarded to authors of the most emancipated literary works in content and style, aiming to revive and develop human values.

P.S.: for further information see www.najinaaman.org

N.B.: Prizewinners are invited to confirm their complete postal addresses by writing to info@najinaaman.org

Prix littéraires Naji Naaman 2012: 44 nouveaux lauréats et lauréates

Avec 1341 concourants en compétition, venus de cinquante quatre pays et qui ont écrit en vingt-trois langues et dialectes: allemand, anglais, arabe (littéraire et parlé en plusieurs dialectes), chinois, croate, danois, espagnol, euskara, français, italien, kabyle, macédonien, mongolien, polonais, roumain, russe, serbe, slovénien et taiwanais, la dixième cueillette des prix littéraires Naji Naaman (2012) a couronné 44 nouveaux lauréats et lauréates:

1- Prix du Mérite: Halima Malki (Algérie); 'Imadud-Dine Moussa (Syrie); Al-Makki Al-Hammami (Tunisie); Sa'di Sabbah (Algérie); Shakir Majid Sifo (Irak); Yusuf Kadel (Île Maurice) et Zulikha Al-Akhdhari (Maroc).

2- Prix de créativité: Andrzej Majewski (Pologne); Balkis Al-Milhim (Arabie Séoudite); Cécile Oumhani (France); Charline Patricia Effah (Gabon); Choi Laisheung (Hong Kong); Dan Costinaş (Roumanie); Elisabeta Bogătan (Roumanie); Franci Čec (Slovénie); Gabriel Biţună (Roumanie); Grujo Lero (Bosnie-et-Herzégovine); Hamid Aït Slimane (Algérie); Ibrahim Sulayman Nader (Irak); Ilya Guessal (France); Ionuţ Caragea (Canada/Roumanie); Jean Pierre Fauchoix (France); Joseph Jamous (Liban); Makki Ar-Rabi'i (Australie/Irak); Maria Postu (Roumanie); Mladen Vuković (Croatie); Milan Beštić (Serbie); Paul Rameau (France); Pilar Iglesias de la Torre (Espagne); Tahar Laknizi (Maroc); Vasil Tolevski (Macédoine); Victoria Milescu (Roumanie) et Wu Xiaofang (Chine).

3- Prix d'honneur (*pour œuvres complètes*): Boris Ostanin (poète mongol); Chan Sirisuwat (poète et écrivain chinois d'origine thaïlandaise); Fernando Menéndez García (poète espagnol); Guy Vieilfault (poète et nouvelliste français); Hsu Chi Cheng (poète taiwanais); Louis Savary (poète et homme de théâtre belge); Mikhaïl Kuzmin (poète et critique russe); Philippe Jacques Xavier Tancelin (poète français); Salim Abdali (poète danois d'origine irakienne); Wojciech Wiercioch (écrivain et critique polonais) et Yacoub Sheeha (poète palestinien vivant aux États-unis d'Amérique).

Durant août 2012, les lauréats verront leurs textes choisis imprimés (intégralement ou en partie) dans le recueil annuel des prix édité dans la série littéraire gratuite de la Fondation Naji Naaman pour la Culture Gratuite (FCG). Des attestations seront distribuées aux lauréats qui deviendront, en l'occurrence, membres honoraires de la Maison Naaman pour la Culture.

Lancés en 2002, les prix littéraires Naji Naaman sont décernés chaque année aux auteurs des oeuvres littéraires les plus émancipées des points de vue contenu et style, et qui visent à revivifier et développer les valeurs humaines.

P.S.: pour d'amples informations voir www.najinaaman.org

N.B.: Lauréats et lauréates sont invités (es) à confirmer leurs adresses postales complètes en écrivant à info@najinaaman.org

2012

تتوجُّ أربعةٌ وأربعينَ فائزًا جديدًا

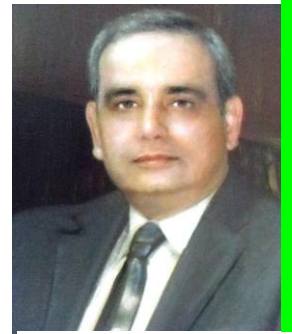
بلغ عدد المرشّحين المُتقدِّمين لنيل جوائز ناجي نعمان الأدبيّة للعام الحالي 1341 مشتركًا ومشاركة، جاءوا من أربع وخمسين دولة، وكتبوا في ثلاث وعشرين لغةً ولهجة، هي: العربيّة (الفصحى والمَحكيّة في أكثر من لهجة)، الفرنسيّة، الإنكليزيّة، الإسبانيّة، الإيطاليّة، البولونيّة، الرومانيّة، السلوفيّنيّة، الصّربيّة، الرّوسيّة، الصّينيّة، الألمانيّة، المقدونيّة، المنغوليّة، الكرواتيّة، الدنمركيّة، النّيوانيّة، لغة الباسك (الأسكارا)، لغة القبائل. وأمّا قطافُ هذا الموسم (الموسم العاشر) فجاءَ جوائزُ نالها أربعةٌ وأربعونَ فائزًا وفائزة، وتوزَّعت على النّحو الآتي:

- جوائز الاستحقاق: حليلة مالكي (الجزائر)؛ زوليا موساوي الأخضرى (المغرب)؛ سعدي صباح (الجزائر)؛ شاعر مجيد سيفو (العراق)؛ عماد الدين موسى (سوريا)؛ المكي الهمامي (تونس)؛ يوسف كادل (جزيرة موريس).

2- جوائز الإبداع: إبراهيم سليمان نادر (العراق)؛ أندري مايفسكي (بولونيا)؛ إيليسابيتا بوغاتسان (رومانيا)؛ إيليا غسال (فرنسا)؛ بلقيس محمد عبد الله الملحم (العربية السعودية)؛ بول رامو (فرنسا)؛ بيلار إيغليزياس دي لا تره (إسبانيا)؛ تشوي لايشونغ (هونغ كونغ)؛ جان بيير فوشوا (فرنسا)؛ جوزف جاموس (لبنان)؛ حميد آيت سليمان (الجزائر)؛ دان قوستيناس (رومانيا)؛ سيسيل أمهاني (فرنسا)؛ شارلين باتريسيا إفاح (الغابون)؛ الطاهر لكنيزي (المغرب)؛ غبريل بيتسونا (رومانيا)؛ غرويو ليرو (البوسنة والهرسك)؛ فاسيل تولفسكي (مقدونيا)؛ فرنس تشيتش (سلوفينيا)؛ فيكتوريا ميليسكو (رومانيا)؛ ماريا بوستو (رومانيا)؛ مكي الربيعي (أستراليا/العراق)؛ ملاين فوكفيتش (كرواتيا)؛ ميلان بيشتيتش (صربيا)؛ ووكسيوفانغ (الصين)؛ يونوتس كاراجيا (كندا/رومانيا).

3- جوائز التكريم (عن الأعمال الكاملة): نالها كل من الشاعر المنغولي بوريس أوستانين؛ والشاعر والكاتب الصيني من أصل تيلندي شان سيريسوات؛ والشاعر الإسباني فرندو ميندز غرسيا؛ والشاعر والقاص الفرنسي غي فيفو؛ والشاعر اليوناني هسو تشي تشنغ؛ والشاعر والمسرحي البلجيكي لوي سافاري؛ والشاعر والنقاد الروسي ميخائيل كوزمين؛ والشاعر الفرنسي فيليب جاك كزافييه تنسولين؛ والشاعر الدنمركي العراقي سليم عبدلي؛ والكاتب والنقاد البولوني فويتشيك فيارتشوخ؛ والشاعر الفلسطيني المقيم في الولايات المتحدة الأمريكية يعقوب شيجا.

هذا، وسينتم خلال شهر آب المقبل نشر الأعمال الفائزة، جزئياً أم بالكامل، في كتاب الجوائز لهذا العام من ضمن سلسلة "الثقافة بالمجان" التي تصدر عن مؤسسة ناجي نعمان للثقافة بالمجان، كما ستوزع الشهادات الخاصة على الفائزين، علماً بأن تلك الشهادات تمنح هؤلاء عضوية "دار نعمان للثقافة" الفخرية.

Naji Naaman

والمعروف أنّ جوائز ناجي نعمان الأدبية تهدف إلى تشجيع نشر الأعمال الأدبية على نطاق عالمي، وعلى أساس إعتاق هذه الأعمال من قيود الشكل والمضمون، والارتقاء بها فكرياً وأسلوبياً، وتوجيهها لما فيه خير البشرية ورفع مستوى أبنائها.

ولعلّ من المفيد الإشارة، هنا، إلى أنه، نظراً للإقبال الهائل على الاشتراك في جوائز ناجي نعمان الأدبية، فقد تقرّر منذ عامين خفض نسبة الفائزين فيها إلى ما دون الخمسة في المئة من عدد المشاركين كلّ عام، وقد بلغت النسبة هذا العام ثلاثة واثنين من عشرة في المئة.

لمعلومات أوفر تُرجى مراجعة www.najinaaman.org
ملاحظة: على جميع الفائزين والفائزات تأكيد عنوانهم البريدي الكامل بالكتابة إلى info@najinaaman.org

Fructul din rai...

Gust din fruct!
În uimire un vierme mic,
Tremurând de la nimic,
Cu privirea năucită,
Își oprește răsuflarea
Arcuind înrouarea
În pasul strâmb
Către un hârb,
Căutând iute scăparea...

Mă opresc!
Raiul curge între spini,
Cu noroaie, viermi,
ciulini;
Curăț fructul între mâini
Și-l îngrop la întâmplare
În amurgul cu lumini,
Scuturând mărgăritare
Prin grăunții cristalini...

Roză chiralină lină...

Am blestemat Și-am
iertat
În cuvânt de lumină,
Pașii din umbră
Dar nu am uitat, sărutat,
Gândul cu sau fără de
vină,
Roză chiralină lină...

Clipele trec, arar mă
petrec
Spre colțuri de taină
Cu neliniști arzânde,
Visele-n șoapte se-ntrec,
Picurând în suflet țărână,
Roză chiralină lină...

Cuminte...

Mă-ntorc în ploaia de
cuvinte
Și-mi scutur clipele
arzând
În horele mocnind
Vifor ...mi-e dor,
Dar nu-mi aduc aminte
De pasul ochilor călcând
Pe sufletul de taină
Și mă-nfior de atâta dor,
Schițând un vers,
Pervers pe la origini,
Pe bolta înstelată,
Unde a rămas încătușat,
Căci nu m-ai sărutat,
N-ai dezlegat blestemul
Din răstimp,
Arar o stâncă strigă-n
timp,
Reverberând între
amurguri,
Îmbrățișările târzii,
Tot te aștept să vii...
Și mă întorc în ploaia de
cuvinte!

Ardieleanu Mioara

Sărut linia din palmă...

**Sărut linia din palmă,
Nevăzutul,**
Când în haosul luminii,
În calea mea mi te-a adus
Și-a răpus clipă de clipă,
Chipul drag de nepătruns...
Ape, arse buze au ascuns,
Într-un vuiet ca răspuns
Și mă-ntreb se poate oare,
Sau nălucă-i cea ajuns,
Lângă mine între amiezi,
Te iubesc, tu să mă crezi...

**Sărut linia din palmă,
Nevăzutul,**
Că-n fiorul de privire
Pălesc stele neavând asemuire,
Lângă brațele flămânde,
Cântă, cântă între visele
arzânde...
Poate sânu-mi se ascunde,
De mă-ntreb iară pe unde...
Tu mă mângâi și adorm,
Eu sărutul ți-l transform,
Într-un dor nepieritor,
Te iubesc, amețitor...
**Sărut linia din palmă,
Nevăzutul...**

Săptămâna patimilor...

Printre lumi doar iubirea o caut,
în note suave, pian ori de flaut,
susurând nebune în vânt,
într-un gând, peste gând
și nu, al lui Iuda sărut,
ce suflet de-a pururi mi-a vrut...
nu știi mai nimic ce am fost
și ce sunt hoinărind fără rost...

Știi doar că sărutul trădării,
zguduie firea-n șoapta mirării;
mi-e greu să scutur șerpii din sân,
mi-s dragi când dorul adesea îngân,
duhuri-n clipele nerostite al Viului
Sfânt,
arzând, legănând și cer și pământ...

O altă săptămână de patimi
în cercul de foc, în cercul prea
frânt,
dezlegând șuvoaie de lacrimi
și-nflorind doar un gând, peste
gând:
**-printre lumi doar iubirea o caut
și nu, al lui Iuda vremelnic sărut-
peste pasul prea tânăr, cărunt...**

Privind in răstimpul de gând...

Mușc din gutuie,parfumând
În taină sărutul primei clipe,
Cu Graalul dorințelor fecunde
Și rătăcesc prin Pleiadele nopții,
Când Hesperide cu fructul în mână,
Păzesc sanctuarele sorții...
Delirez și șterg puf cenușiu
De pe Mărul de aur cu năframele
Brodiate în stelele pașilor vii...
Și mușc....mușc lacom
Din răstimpul amintirilor
Dulci amăru...era dorul, acum nu-i
Și mă-mbăt în aroma cuvintelor
De început cu mângâierea
Buzelor arzânde-n fior...
Se-aștern fulgii de nea,
Peste roadele visului sacru!
E timpul gutuilor amăru și de foc,
Lenevind în oglinzile altui țărâm,
Unde tinerețe fără de bătrânețe
Și viață fără de moarte arde-n
Sufletul pustiit de neliniști...

Nevăzutele...

Pasteluri calc pe umbra vremii
Și ard tăceri spre gândul șoim,
Pe alt țărâm, vibrând, ursite dorm,
Pe borangicul încrustat cu semne;

Doar tu, plutind între nevroze,
Aromele de absint și tuberoze,
Te uiți pierdut la floarea dintre stele
Și-arunci lumina-n nevăzutele

Simt...

Pipăi, vibrând în fior,
Chei din amurg,
scăldate,
În lacrima unui dor
Pierdută-n clipele-
nvolburate...

Nu aud pașii gândului
Meu, nici ai poeziei
Din stele, doar
cuvântului
Zbuciumul veșnic și-al
agoniei

Revărsându-se alene
Prin curcubeiele firii...
Nu aud Cosânzenele
Din sufletul prea plin al
iubirii

Smotocind buze
fierbinți,
Doar văd ochiul luminii
Mângâind clipe cuminți
În cercul de-absint al
fericirii...

Dau să gust din cupa de
vin
Unde melcii yin
yangului
Se-mbată în sunet divin
Transmutând esența
cuvântului

În dulcea povară a florii
De tei și miros dorințele
Făpturii din mine în
zorii
Furați de uitare; doar
apele

Curg și fac să dispară
Și pași și cuvintele
Ce arzând mă-nfioară;
Se deschid porțile,
arcale!

Magia blestemului...

Cos pe brâuul Ilenei
Cosânzene,
Floarea gerului de foc
Și-ale gândului adânci
însemne,
Căci n-a rămas în inimă un
loc,
Nesărutat, nemângâiat deloc...
La Făt-Frumos pe ii aprind
apusul,
Nemărginit în tremurul iubirii,
Cel Nenumit trecând peste
arcușul
Svâcnirilor de sân a firii și-a
privirii...

Doar ÎNTREGUL prin
cosițele flămânde,
Scutură prin veșnicii clipele
sure,
Dând de-a dura măr de aur,
Până-n ochiul de Balaur
Nemușcat, nedezlegat,
Nerostit în pasul sorții
Împletit în jocul mândrei
Dochii...

Dau să scutur un cojoc,
Unde fost-a nenoroc,
Să rămână brâu de foc-
Și-am pus flori de busuioc
Descântate prin cosițele bălai,
Bob de mir în ochiul scai,
-Hai, haide hai tu lerui lai,
Vino dragostea să-mi dai-
Că de n-ai fi TU și universul,
N-ar fi gândul și nici versul...

Cos, descos ițele sorții,
Rătăcind pasul vieții și al
morții,
Descâlcind linui lin un ochi al
porții,
Căci iubirea-i dată-n porții
Unei lumi și altei lumi în
miezul nopții...

Satul...

Toaca bate!
Prin vâlcele,
Agățat-au de scai,
stele,
Nevăzutele tălângi
Și-ntre trestii,
Doine curg,
Lângă visul
demiurg...

Iese fum din plita
veche,
Iară timpul
nepereche,
E-nsemnat de un
cucuş,
Mândru-i tare
Sfântul Moș...

Luna piere-n cerc
de nouri
Iar un muget de la
bouri,
Doar răsună în
ecouri,
Înghețând pe gărlă
sloiuri...

Lăcrimând maica
bătrână,
Își agață într-o
bârnă,
O pestelcă
peticită,
Ca o candelă s-
aprinde...

Murmur, ruga
caldă,
Când tăcerea dorul
scaldă,
Și-ntr-un colț pe
cer hazliu,
Răsărit-a Carul
Mare,
Să aprindă între
altare,
Focul viu...
Toaca bate și-i
pustiu...

Gânduri...

**E amurg și n-are pereche,
Marul de aur din livada
străveche...**

**Șoimul dorințelor zboară
Și vremea îngerilor arde**

Iar cheia din stihuri dispare
Prin frunze de aramă;
Te simt și vibrez întru tăcere,
Alături de foșnetul vântului,
Împletind firul de lumină
Cu dorul ce cântă între stele,
Căci timp s-a rătăcit între ele
Iar aripa sufletului meu,
S-a-neins în propriul Eu,
Plutind peste oglinzile de ape,
La bătaia unei pleoape;
Ades ecoul undei urmărește,
Chipul, visul din poveste,
E soare, lună, ea și el
Și cheia nevăzută a unui
menestrel,
Ce pururi cântă între lumi,
Iubirea celor mulți și buni...

**Șoimul dorințelor zboară
Și vremea îngerilor arde,**

Prinzând în formele de piatră,
Pașii nevăzuți din soartă;
Scrâșnesc în geometria lumii
Și clipocesc în cupele de jad,
Picăturile de rouă; cad
Una câte una în undele luminii,
Modelând în geometrii
Atât de neînțelese,
Gândul și cuvântul ce
Curg spre poarta înțelepciunii,
Ca Mnemosy și Lethe...
Ecoul prinde-n unghiuri,
Zbuciumul formării,
Dintr-un început al lumii...
Dar cheia?...cheia este în noi
Și-n pomii livezilor atât de goi...
Te simt și mă frământ,
Căci te iubesc și cânt,
Într-un amurg fără pereche...

**Șoimul dorințelor zboară
Și vremea îngerilor arde...**

DALAI LAMA - UNIVERSUL INTR- UN SINGUR ATOM

Printre cei mai valoroși contemporani ai generației noastre, Dalai Lama ocupă una dintre cele mai înalte și speciale poziții în gândirea prodigioasă a umanității de la răscrucilele noului mileniu. Însăși viața sa este un epos al gândirii, pe care o șlefiește cu inteligență și finețe, începând cu îndepărtata și înțeleaptă învățătura buddistă până la științele moderne de astăzi. ce

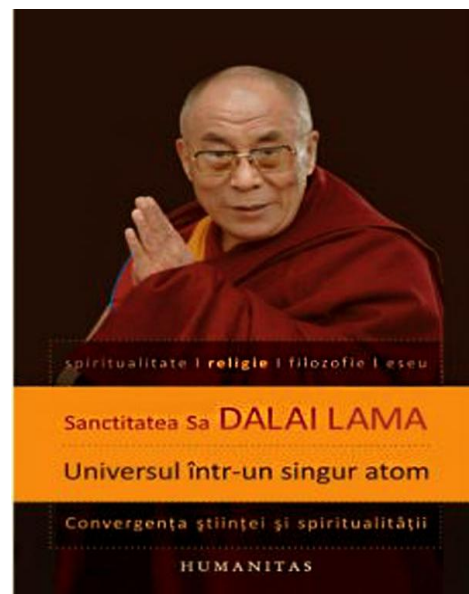
științele moderne de astăzi, ce vor să cuprindă, dezlege și să stăpânească toate tainele macroscopului și microcosmosului.

Oamenii de știință au intrat într-o competiție stranie în a domina întreg universul, pe care înțelepții buddismului, de mult, l-au băgat într-un atom, fiind doar o materie în permanentă mișcare și transformare după niște legii la care mintea științifică a lumii încă nu a ajuns.

Buddha a avut înțelepciunea să precizeze că nimic nu este stabil și veșnic în univers și fiecare trebuie să observe și să contemple tot ce este în jurul lui! Astfel, punând curiozitatea, observația și meditația înaintea unei dogme, Buddha a eliberat omul, gândirea și acțiunile sale, conturând în învățăturile sale doar că toți suntem egali între noi și trebuie să trăim în înțelegere și armonie, în cordialitate prin înțelepciune și morală. Armonia fiind sublimul conviețuirii umane.

Dalai Lama s-a născut în 1935 și la vârsta de doi ani a fost ales al 14-lea lama, adică liderul buddist al tibetanilor. La șase ani a început o prodigioasă educație cu arta și cultura tibetană, sanscrita, logica și medicina și mai ales, stăruitor cu disciplina monahală a buddismului, cu înțelepciunile lui Buddha, cu doctrina sa atât de benefice corpului și minții omenești. De la început a dat dovadă de o superioară dotare intelectuală, de avidă curiozitate și ascuțit spirit de observație ce sunt factori stimulatori ai unei gândiri superioare până în sferile înalte ale comprehensiunii absolute. În plus, Dalai Lama are un șarm personal rar întâlnit, atractiv prin modestie nedisimulată și cumsecădenie aleasă și ar fi devenit cel mai iubit și apreciat lider dacă China nu ar fi ocupat Tibetul în 1950, forțându-l în toate felurile, chiar și prin atentate să părăsească Tibetul în 1959. Este o mare nedreptate socială pentru Tibet, pentru Dalai Lama, dar și un câștig pentru cultura actulă a omenirii, pentru că el nu a rămas la stadiu de exilat urgisit ci a atins cotele cărturarului internațional recunoscut prin cele peste șaptezeci de cărți scrise și ca inițiatorul și coordonatorul ciclului de conferințe internaționale Mind and Life în care se dezbat cele mai înaintate idei și descoperiri științifice ale omenirii. Lista oamenilor de știință și cultură care participă la acest ciclu periodic de conferințe în marile metropole ale lumii sunt dovadă de prestigiu și valoare. Dalai Lama este peste tot îmbrățișat cu drag și respect, ascultat ca un mare înțelept budist ce îmbogățește filosofia omenirii. El este deținătorul Premiul Nobel pentru Pace acordat în 1989 pentru susținerea, fără violență, a eliberării poporului său de sub ocupația chineză.

De curând a apărut în Editura Humanitas o carte semnată de Sanctitatea Sa Dalai Lama „UNIVERSUL ÎNTR-UN SINGUR ATOM” pe care din curiozitate am luat-o și am citit-o cu interes dar am făcut-o pe îndelete, cu pauze de meditație mai ales în partea doua în care dezbate cuprinzător conștiința umanității. Volumul este extraordinar fiindcă m-a purtat de la atom la univers și de la amebă la encefal. E o cale foarte lungă care a durat vreo zece, cispzece miliarde de ani, și așa, pot zice de ce Dalai Lama a intitulat-o cum a făcut, fiindcă în cele 240 de pagini e ca și cum a înghesuit într-un atom o parte din întrebările și răspunsurile omenirii de-a lungul istoriei gândirii ei despre necuprinderea timpului și spațiului, iar când ajunge la întrebările cele mari de când și de cine, preferă să ne îndemne la observație și contemplare decât să ne afișeze o nouă dogmă religioasă pe lângă cele pe care omenirea le are deja, dar nu dau răspunsuri valide adevărului.

Nu, omenirea de mii de ani nu se mulțumește doar cu plăsmuiri divine sau biblice, cu porunci și canoane, cu percepte și dogme ci caută concret începutul și pe începătorul lumii, lume care a pornit de la un atom și a ajuns la univers, cu toate ale ei. Așa e omul iscoditor peste limitele sale de înțelegere și cunoaștere pe care le are. Iar, Dalai Lama mai pune paie pe focul iscodirilor afirmând: marile descoperiri din fizică, începând cu perioada copernicană au dat naștere ideii ca realitatea nu este așa cum ne pare nouă! Are dreptate înțeleptul buddist, și, să nu mai vorbim în ce bâlci idiologic a intrat lumea de atunci încoace, când după fiecare descoperire epocală tot mai înflăcărare și inflamabile devin disputele filosofice, religioase și științifice. De când au început să apară uimitoarele descoperiri și ideile aferente lor, dogmele teiste - iudaismul, creștinismul, islamismul - sunt în pierdere continuă. Pierderile au început cu Galileo Galilei, care cu luneta lui a scos mica noastră planetă, cât un bob de grâu, din centrul universului și a agățat-o, într-un colț de univers, cu o orbită de un soare ce nu-i mai mare decât un bostan ! Ce decepție pe unii orgolioși ce se credeau că universul e colonia pământului lor. Zâmbim ca Buddha, înțelegător și înțelept, pentru că învățătura lui nu a făcut asemenea greșeli absurde. Astăzi, învățăturile buddiste pot conlucra cu dezvoltarea științelor și cu cele mai avansate idei ale futurologiei, pentru că Buddha a fost mai înțelept la vremea lui; s-a abținut să răspundă la întrebarea cine și când a făcut universul, îndemnându-și discipolii la observație, experiment, gândire, ceea ce dogmatici teiști nu au făcut-o și acum rămân în urmă, tot mai în urmă, mai singuri, părăsiți. E doar o chestiune de educație și timp. Dalai Lama e prea inteligent, cult și buddist așa că nu face asemenea referiri sau aluzii, orale sau în scrise, dar prin exemplele folosite din învățăturile buddiste, reiese clar acest lucru.

Acum, lumea teistă se află în fața unui adevărat tsunami de descoperiri științifice, ce pune concepția divină într-un mare impas, total dezorientată de realitățile demonstrate științifice, nu bazate pe narațiuni biblice, minuni și miracole fără acoperiri ideologice sau științifice. Iar Dalai Lama, fără să menționeze nici cea mai mică referire la teiști, îl plimbă prin istorica galerie a științelor, ideilor și filosofiei actuale.

Cosmologia modernă, cu care începe marele tur, a ajuns deja la o concluzie fermă: Universul nostru în forma actuală nu este nici etern nici static. Această teză demonstrată reteză, fără grație, eternitățile ca realități, inclusiv conceptul de suflet. Punct. În continuare Dalai Lama etalează idei, concepte și fapte despre permanenta modificare a universului început acum, aproximativ, zece, cincisprezece miliarde de ani cu acel Big Bang – explozie de univers – după care urmează perioade de ordine și haos ale universului, până ce se sfârșește printr-un Big Crunch, pe care-l traducem în acest caz cu marea contracție, atât de mare încât tot universul, probabil, intră într-un singur atom, care apoi, din nou poate să explodeze într-un cu totul și cu totul alt nou univers. Ce frumos să dai drumul imaginației când nu ești sigur de nimic! Oricum, atât cosmologia modernă cât și buddismul nu acceptă ideea universului static, etern. Cosmologia buddistă stabilește ciclul universului în felul următor: în primul rând, există o perioadă a formării, apoi urmează perioada în care Universul dăinuie și o perioadă în care este distrus, iar în final perioada de vid, de dinaintea formării unui Univers nou (Dalai Lama, *Universul într-un singur atom*, pag 102). Paralelism absolut între învățătura buddistă de acum douămii cinsute de ani și știința actuală.

Originea vieții, Dalai Lama o prezintă așa cum trebuie, ca pe cel mai mare miracol al Universului . Este copleșit de biologie, de oamenii care au dus-o de la observații empirice și descrieri amănunțite la conceptele dezvoltării și descoperirea tainelor și forțelor selecției naturale. Este fascinat de originea speciilor a lui Darwin: „*Cred că teoria darwinistă a evoluției, cel puțin cu adaosurile de informație ale geneticii moderne, ne oferă o descriere coerentă a evoluției vieții umane pe Pământ*”. Buddismul ca învățătură a gândirii meditative libere nu îl oprește pe Sanctitatea Sa de la o asemenea afirmație ba mai mult să se entuziasmeze, și să-l îmbrățișeze, fără rezerve, pe LUCA = Last Universal Common Ancestor, considerat în genetica zilelor noastre primul organism, format din ADN (acid dezoxinucleic) nici cât o bacterie, dar cel mai vechi strămoș comun al vieții pe pământ. Apoi ne prezintă cu aceiași pasiune Genomul Uman acei 23 de cromozomi care sunt suportul zecilor de mii de gene care unindu-se cu ceilalți 23 de cromozomi ai sexului opus redau ființa omenească. Câtă memorie și forță au cei 46 de cromozonii uniți în ai reda pe Adam și Eva, cum apar ei în celebra pictură a lui Michelangelo din Capela Sixtina.

Să zâmbim senin, admirativ cât de mult omenirea savantă a descoperit din tainele vieții pe pământ , dacă știința, genetica prin metode biotehnice a ajuns să și coloneze viața dând omenirii cea mai faimoasă oaie: Dolly!

Aici în fața extraordinarei ingineriei genetice, pe cât de uimitoare pe atât de tulburătoare să ne oprim, să-l ascultăm pe Dalai Lama, să medităm și să fim precauți ca el. Lumea științifică să nu repete în genetică aceleași greșeli pe care le-au săvârșit colegii lor din fizică, în cercetarea și aplicațiile nucleare. Pentru că efectele ingineriilor genetice împinse peste limitele rațiunii și a bioeticii vor fi și mai catastrofale decât cele nucleare!

ICR FIAT LUX

Distinși prieteni!

Devenim din ce în ce mai confuzi! Pe cine să credem oare!? Am primit de curând (concomitent) două e-mailuri (vezi mai jos data și ora trimiterilor!) în care se dezbate problema ICR și a conducătorului ei!

Ei, acum vine dilema! Eu, aici în Australia, la Sydney, sunt total rupt de realitatea de acasă... Nu trăiesc „politica de matca” decât prin intermediul spațiului virtual!

Și nu avem (încă!!!) niciun ICR pe teritoriul acestui continent ca... să mă edific.

De aceea nu știu pe cine să cred, cu cine să agreez? Atașez cele două mailuri, unul pro și unul contra! Poate cineva să facă lumină!? Cu argumente vă rog! Cu cine ținem? Cu cine să votăm? Cu DA sau cu NU!? Care capră trebuie să piară? A domnului prim-ministru Ponta, sau a domnului președinte Băsescu!?

Notă: Vedeți, d'aia avem noi încă regină acilea in Țara Cangurului!

*george roca
de trei decenii stabilit la
Sydney, Australia
marți, 19 iunie 2012*

PS. Parol că acest e-mail nu este un sabotaj împotriva nici unei tabere! Doar vreau... Fiat Lux! Adică, să se facă lumină în această dispută... Să fim lămuriți!

PS2. Desigur că am modificat adresele de mail ale celor două trimiteri pentru a nu se ascuți săbiile...

From: Pavili newsletter@paviline.org

Sent: Monday, June 18, 2012 9:53 PM

Subject: **Scrisoare deschisă Primului Ministru privind ICR**

Către Guvernul României
Primului-Ministru, domnul Victor Ponta,

Organizația noastră, considerată de presă internațională drept una dintre cele mai importante organizații culturale independente din Europa Centrală și de Est, utilizează trei instrumente pentru promovarea culturii și artei contemporane românești în întreaga lume: revista PAVILION (care apare de aproape 13 ani), BUCHAREST BIENNALE - Bienala Internațională de Artă Contemporană București, aflată la cea de-a cincea ediție și PAVILION - centrul pentru artă și cultură contemporană, întâmplător situat peste drum de biroul dumneavoastră.

Prin această scrisoare deschisă, ne manifestăm indignarea și consternarea față de adoptarea OUG 27/2012 prin care are loc trecerea, deloc lăudabilă, a Institutului Cultural Român de sub patronajul Președinției, sub cel al Senatului României. Argumentațiile acestei decizii, de depolitizare a ICR, sunt puerile și ridicole în contextul în care Institutul Cultural Român este singura instituție românească care a reușit promovarea valorilor autentice ale culturii românești în străinătate, neținând cont de niciun criteriu sau argument politic. Decizia Guvernului condus de dumneavoastră afectează nu numai activitatea ICR, dar întreg spectrul artistic și cultural românesc are de suferit, forțând actorii scenei culturale să devină slugile unui sistem politic imatur, bolnav, corupt și îndreptat spre folosul propriu. Este evident că decizia de schimbare a statutului ICR este o decizie politică dar, vă rugăm, domnule Prim-ministru, țineți aceste jocuri murdare doar pentru scena politică din care faceți parte.

Este inadmisibil și iresponsabil ca după 22 de ani, viața publică românească să fie condusă sub semnul acelorași animozități politice, interese personale și jocuri de culise. ICR este parte din EUNIC (rețeaua institutelor culturale din Uniunea Europeană), iar locul său aici este foarte bine stabilit și câștigat pe drept. Conducerea ICR pune la dispoziție publică un raport anual de activitate de unde puteți afla toate detaliile legate de organizarea, funcționarea, proiectele institutului, precum și modul în care au fost folosiți banii publici.

Prin această ordonanță se produce o involuție nepermisă a instituției, riscând ca aceasta să redevină un focar de promovare a valorilor discutabile, a unei culturi tradiționale și închistate în detrimentul accentului culturii contemporane. Dacă patronajul Președinției era doar unul simbolic, cel al Senatului este clar unul politic și aservit unei decizii luate de o majoritate politică. De asemenea, formularea OUG 27/2012 dă posibilitatea ca viitorul președinte al ICR să fie membru al unui partid politic. Asemenea tentative au mai avut loc și în trecut când conducerea Administrației Fondului Cultural Național, apolitică la acea vreme, a fost înlocuită cu membri PSD.

Semnătura Ministrului Culturii, Mircea Diaconu, atașată acestei OUG ne arată destul de clar poziția și direcția spre care va merge acest minister sub conducerea domniei-sale, demonstrând că se apelează la răzbunări politice, nepotisme, favoritism, alocare discreționară a banilor și resurselor dar, cu părere de rău vă anunțăm, că de data aceasta nu vom mai sta cu mâinile în buzunare așteptând o schimbare, ci vom proceda chiar noi la ea, prin toate măsurile legale posibile, începând cu contestarea în justiție și terminând cu apelul la Curtea Constituțională.

Vă cerem să reveniți fără întârziere asupra deciziei luate, să revocați OUG 27/2012 și să atrageți atenția Ministrului Culturii că România nu este Teatrul Nottara. În felul acesta veți dovedi că promisiunile dumneavoastră nu sunt la fel ca cele ale înaintașilor nedemni de funcția de Prim-Ministru și că speranțele într-o stângă demnă și coerentă nu sunt zadarnice.

În speranța unei demne rațiuni, prof. Eugen Rădescu
prof. Răzvan Ion
co-fondatori
co-directori

BUCHAREST BIENNALE - Bienala Internațională de Artă Contemporană
PAVILION - jurnal de cultură și politică
PAVILION - centrul pentru artă și cultură contemporană

----- Forwarded message -----

From: "VIGIL" vigil...@yahoo.com

Subject: **Patapievici, Băsescu, MR Ungureanu și intelectualii cu PAPIONUL**

Date: Jun 18, 2012 10:30 PM

"Papionul" a devenit simbolul celor care urăsc, denigrează și trădează România și poporul roman. Printre figurile cele mai reprezentative ale acestiui SIMBOL sunt Băsescu - cel cu flota și cu munții -, MR Ugureanu -cel cu cloșca cu pui adică cu tezaurul României și doctorate în religii străine! și firește Patapievici!...da-s mai mulți!...în fruntea lor se afla Ungureanu cel ales de Băsescu să-i continue opera de distrugere a României!

Toți cei care și-au pus "papionul" să apere un denigrator al României și poporului roman nu sunt diferiți de cei mai sus menționați! vai de mama lor de artiști! Mă întreb de ce intelectualitatea romana - dacă cumva România a avut și mai are intelectualitate - tăce! LAȘITATE!

Vigil
material primit pe internet de la cunoscuți, felicitări autorului:

Horia Roman Patapievici (născut 18 martie 1957 în București) este un scriitor, fizician, filosof și eseist român contemporan. Din anul 2005 deține funcția de președinte al Institutului Cultural Român. Este fiul lui Denis (Dionosie)

Patapievici, ajuns după al doilea război mondial membru al Partidului Comunist Austriac, apoi al Partidului Comunist Român (PMR, la acea dată), director al Direcției Circulație Monetară la Banca Națională și reprezentant al României la CAER.

Și acum, iată opiniile președintelui "Institutului Cultural Român" despre România și români, despre Cultura și limba română:

GEOGRAFIA ROMÂNIEI:

„Radiografia plaiului mioritic este că a fecalei: o umbră fără schelet, o inimă ca un cur, fără șira spinării.” (din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.63)

POPULAȚIA ROMÂNIEI:

„23 de milioane de omuleți patibulari.”
(din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag 53)

„Un popor cu substanță târâtă. Oriunde te uiți, vezi fețe patibulare, ochi mohorâți, maxilare încrâncenate, fețe urâte, guri vulgare, trăsături rudimentare.”
(din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.34)

„Românii nu pot alcătui un popor pentru că valorează cât o turmă: după grămadă, la semnul fierului roșu.” (din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag. 64)

LIMBA ROMÂNĂ:

„Româna este o limbă în care trebuie să încetăm să mai vorbim sau... să o folosim numai pentru înjurături...” (din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.64)

ISTORIA ROMÂNILOR:

„În toată istoria, mereu peste noi a urinat cine a vrut. Când i-au lăsat romanii pe daci în formă hibridă strămoșească, ne-au luat în urină slavii: se cheamă că ne-am plămădit din această clisă, daco-romano-slavă, mă rog. Apoi ne-au luat la urinat la gard turcii: era să ne înecăm, așa temeinic au făcut-o”.

Demnitatea noastră constă în a ridica mereu gura zvântată iar ei reîncepeau: ne zvântam gura la Călugăreni, ne-o umpleau iar la Războieni, și așa mai departe, la nesfârșit.

„Apoi ne-au luat la urină rușii, care timp de un secol și-au încrucișat jetul cu turcii, pe care, în cele din urmă, având o bășică a udului mai mare (de, bețiile...) i-au dovedit.”
(din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.63)

CULTURA ROMÂNILOR:

„Puturoșenia abisală a stăutului suflet românesc... spirocheta românească își urmează cursul până la erupția terțiară, subreptice, tropăind vesel într-un trup inconștient, până ce mintea va fi în sfârșit scobită: inima devine pițtie iar creierul un amestec apos.”
(din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag49)

„Cu o educație pur românească nu poți face NIMIC.”
(Din "Politice" de H.R. Patapievici, ediția 1996, pag.56)

„România are o cultură de tip second hand”
a enunțat într-o emisiune televizată. (după Viorel Patrichi în Revista "Rost" nr.24/ 2005)

VIITORUL ROMÂNIEI:

„Eminescu este cadavrul nostru din debara, de care trebuie să ne debarasăm dacă vrem să intrăm în Uniunea Europeană.”
(după Viorel Patrichi în Revista "Rost" nr. 24 / 2005)

CELE de mai sus se pot verifica în partea întâia a volumului "POLITICE" apărut în 1996 la Editura Humanitas. Citate și în Revista "ROST" NR.24/ 2005.

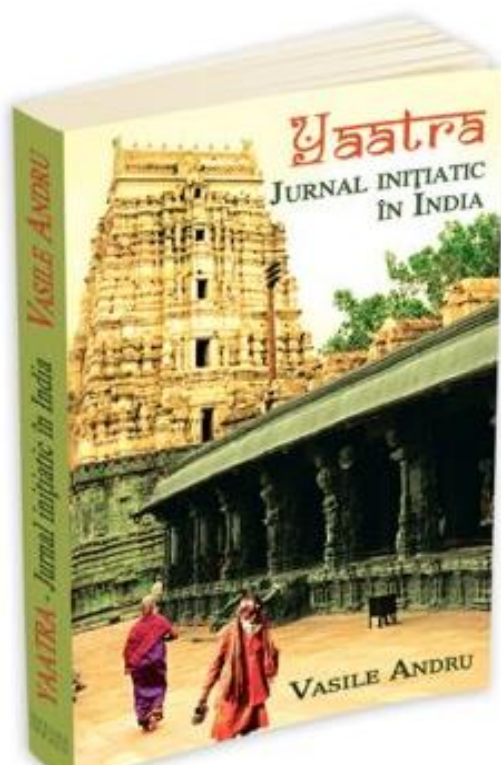
Mai oameni buni!

Acest „intelectual” este plătit din banii noștri!!! și în loc să pască undeva pe un câmp, el este președinte al Institutului Cultural Român.

Yaatra - Jurnal initiatic in India de VASILE ANDRU (2012)

Targuri si evenimente

Detalii despre cartea "Yaatra - Jurnal initiatic in India " :

 Posteaza pe Facebook

 Like

 12 likes. Sign Up to see what your friends like.

Titlu:	"Yaatra - Jurnal initiatic in India "
Autor:	ANDRU VASILE
Format:	13 x 20 cm
Numar de pagini:	272
Tipul tiparirii:	Policromie, carton laminat
ISBN:	978-973-111-285-5
Colectie:	CONFLUENTE
An aparitie:	2012
Cod catalog:	OP25
Pret de catalog:	26 RON
Pret de vanzare:	22 RON

Informatii sau comenzi

0771 664 320
021 319 40 60

office@edituraherald.ro

Vasile Andru

VASILE ANDRU s-a nascut la 22 mai 1942, in satul Bahrinesti, in nordul Bucovinei. Studii Universitare la Iasi, absolvite in 1965. Sapte ani este lector universitar. Paraseste catedra si se consacră scrisului si practicii sapientiale. In 1975 devine membru al Uniunii Scriitorilor si se stabileste in Bucuresti. Din 1980 este redactor principal la revista "Viata Romaneasca". In 1990 este ales seful sectiei de proza a Asociatiei scriitorilor Bucuresti.

Face stagii de documentare antropologica la Roma (1989) si la Paris (1990, 1991). Calatorii de studii in India cu bursa Sivananda (1992, 1996). Centrul Sivananda din Trivandrum-India i-a conferit titlul de master in filosofia Vedanta. Participa la simpozioane internationale de istoria religiilor si de psihologie.

In 1990 intemeiaza Centrul de Practica Isihasta din Bucuresti. Face trei calatorii la Muntele Athos. O efemera rezidenta in Noua Zeelanda (1999, 2000) unde elaboreaza volumul Revelatia Polineziei. Participari culturale la New York (2006, 2007) si Tokvo (2010). Intre

2001-2011 face parte din Juriul international "Balkanika" pentru promovarea culturii est-europene.

SCRIERI. A publicat 30 de carti. Volume literare (selectiv): Iutlanda posibila (1970), Mirele (1975), Arheologia dorintelor (1977), Noaptea imparatului (1979), Turnul (1985), Muntele Calvarului (1991), Pasarile cerului (1999), Cel mai indepartat paradis (2001), Gradinile ascunse (2006).

Carti pe tema optimizarii umane si "jurnale" sapientiale: Viata si semn (1989), India vazuta si nevazuta (1993), Mistici din Carpati (1998), Psihoterapie isihasta (2000), Isihasmul sau mestesugul linistirii (2002), Istorie si taina la Sfantul Munte Athos (2001), Intalniri cu maestri si vizionari (2001), Exorcismele (2004), Surad deci exist (2010).

Sexualitate si Psihanaliza de SANDOR FERENCZI (2012)

Detalii despre cartea "Sexualitate si Psihanaliza - Contributii la psihanaliza " :

[f](#) Posteaza pe Facebook

[Like](#) [f](#) 3 likes. Sign Up to see what your friends like.

Titlu: "Sexualitate si Psihanaliza - Contributii la psihanaliza "
 Autor: FERENCZI SANDOR
 Traducator: MONICA MEDELEANU
 Format: 13 x 20 cm
 Numar de pagini: 288
 Tipul tiparii: Policromie, carton laminat
 ISBN: 978-973-111-284-8
 Colectie: PSIHOTERAPIA
 An aparitie: 2012
 Cod catalog: 0W27
 Pret de catalog: 28 RON

Pret de vanzare: 23.5 RON

Informatii sau comenzi

0771 664 320
021 319 40 60

office@edituraherald.ro

Sandor Ferenczi

Sandor Ferenczi (1873-1933), cel mai mare psihanalist maghiar, a fost pentru un timp cel mai bun prieten si colaborator al lui Sigmund Freud. Si-a castigat renumele nu numai in urma stransei sale relatii cu acesta, dar si datorita disponibilitatii sale de a accepta cele mai diverse cazuri, de a lucra cu cei mai dificili pacienti. Experienta in lucrul cu acestia l-a determinat sa promoveze o interventie activa a terapeutului in practica psihanalitica.

Practica sa si elabararile teoretice au dus la afirmarea si recunoasterea scolii maghiare de psihanaliza din acea perioada. Conceptia lui Ferenczi despre clinica psihanalitica a fost preluata si dezvoltata de multi alti psihanalisti, dintre care amintim pe Maria Torok si Nicolas Abraham. Nu exageram deloc daca subliniem influenta lui Ferenczi asupra scolii britanice de psihanaliza prin influenta avuta asupra Melaniei Klein. Criticand in cele din urma metodele lui Freud, el va colabora cu Otto Rank pentru a dezvolta un model nou de interventie terapeutica.

Opera (selectiv):

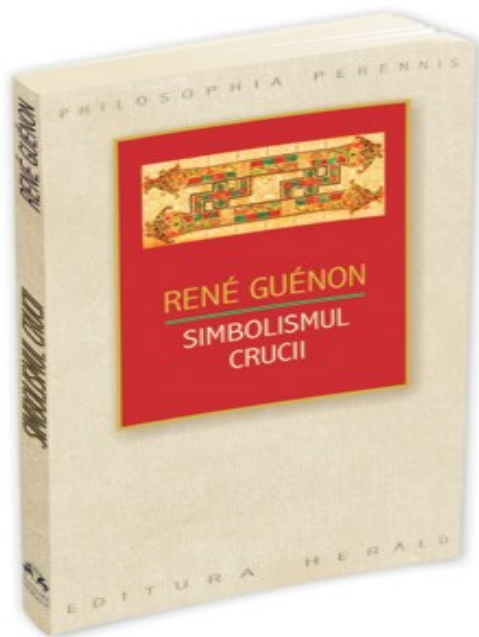
(1908-1925) 1927 Further Contributions to the Theory and Technique of Psycho-analysis. New York: Liveright. Colectie de articole traduse din limba germana.

(1924) 1949 Thalassa: A Theory of Genitality. New York: Psychoanalytic Quarterly. Initial publicata sub titlul Versuch einer Genital-theorie.

(1924) 1925 FERENCZI, SANDOR and RANK, OTTO The Development of Psychoanalysis. New York: Nervous and Mental Disease Pub. Initial publicata sub titlul Entwicklungsziele der Psychoanalyse.

Simbolismul Crucii de RENÉ GUÉNON (2012)

Detalii despre cartea "Simbolismul Crucii " :

[f Posteaza pe Facebook](#)

[Like](#) [f](#) 2 likes. Sign Up to see what your friends like.

Titlu: "Simbolismul Crucii "
 Autor: GUENON RENE
 Traducator: DANIEL HOBLEA
 Format: 13 x 22 cm
 Numar de pagini: 208
 Tipul tiparirii: Policromie, carton laminat
 ISBN: 978-973-111-270-1
 Colectie: PHILOSOPHIA PERENNIS
 An aparitie: 2012
 Cod catalog: PH010
 Pret de catalog: ~~26 RON~~
Pret de vanzare: 22 RON

Informatii sau comenzi

0771 664 320
 021 319 40 60

office@edituraherald.ro

Rene Guenon s-a nascut la 15 noiembrie 1886, in Blois, pe malul stang al Loirei. In 1904, a venit la Paris, inscriindu-se la Colegiul Rollin, ca student la matematici. In 1908, Guenon era deja implicat in frecventarea tuturor "scolilor" ocultiste ale epocii. Initiat in Francmasonerie, in Ordinul Martinist, student al Scolii Hermetice a lui Papus, el a devenit o figura cunoscuta in miscarea ezoterica de atunci. In acest an, 1908, s-a fondat Ordinul Renovat al Templului, iar Rene Guenon a devenit seful acestuia. Prin acest Ordin, Guenon a incercat, urmand o cale mai putin ortodoxa, sa influenteze mentalitatea occidentala; din pacate, incercarea s-a dovedit un esec si peste doi ani Rene Guenon a desfiintat Ordinul Templului. In 1909, Rene Guenon a ajuns membru al Bisericii Gnostice, cu numele de Palingenius. Perioada 1908-1912 este foarte enigmatica. In aceasta perioada, *Superiores Incogniti* il investesc pe Rene Guenon cu functia de restaurator al Traditiei primordiale in Occident, mai precis, cu rolul de transmitator si talmacitor al adevarurilor absolute, in vederea modificarii mentalitatii occidentale. Oricat de absurda ar putea sa para cititorului modern aceasta referinta la *Superiores Incogniti*, ea, inteleasa asa cum trebuie, explica functia lui Guenon. Aceasta functie de transmitator, Guenon o va indeplini pana la disparitia sa din lumea fizica. Intre 1909 si 1912, realizarea metafizica (cel putin teoretica) a lui Guenon era un fapt implinit, dovada fiind articolele scrise de el atunci ce prevestesc cartile de mai tarziu. Fiindca initierea sa era una "universala", Guenon a "particularizat-o", ajungand initiat in hinduism, daoism si Masonerie. Iar in 1911-1912, Rene Guenon s-a atasat de traditia islamica, luand numele de "slujitorul Unicului", *Abdel Wahed Yahia*.

Desi opera sa, ca sambure spiritual, dar si ca expunere discursiva, era deja constituita, abia dupa zece ani Rene

Rene Guenon

Guenon a inceput sa-si publice cartile. Primul razboi mondial l-a impiedicat sa se manifeste mai repede, si doar in 1921 ii apare prima carte, despre traditia hindusa. In deceniul urmator, el si-a publicat toate scrierile fundamentale, si tot acum devine "inima" si "intelectul" revistei *Etudes Traditionnelles*.

Pe de alta parte, este tot mai convins ca activitatea sa in Occident nu va reusi sa converteasca mentalitatea acestuia spre Traditie si sacru; de aceea, la 5 martie 1930, dupa moartea sotiei, a parasit definitiv Franta, stabilindu-se pentru tot restul vietii la Cairo, in Egipt. Din acest moment va adopta toate riturile si cutumele musulmane, fara a-si abandona functia universala. In 1934 s-a casatorit cu Fatima, fiica cea mare a seicului Mohammad Ibrahim. Au patru copii, doua fete si doi baieti, ultimul nascut dupa moarea lui Guenon. Desi "sihastrit" in Egipt, Guenon a continuat sa exercite o influenta peremptorie asupra Occidentului. Articolele lunare ce apareau in *Etudes Traditionnelles*, corespondenta de o vastitate uluitoare si cartile scrise in perioada celui de-al doilea razboi mondial au completat Opera sa. La biroul sau din camera de lucru din Cairo, Guenon citea rabdator toate cartile trimise spre recenzare, toate scrisorile primite de la diversi corespondenti, oricat de inepte ar fi fost aceste carti si scrisori. Si cu rabdare de maestru spiritual, raspundea tuturor.

Desi a declarat raspicat ca nu accepta discipoli, Rene Guenon a influentat pe multi prin opera sa. Cel mai valoros colaborator, cel care si-a schimbat intreaga viata si opera datorita lui Guenon, a fost AnandaCoomaraswamy. Scrierile acestuia sunt, dupa ale lui Guenon, cele mai puternice si mai sincere din domeniul traditional, cele care pot fi luate ca referinta fara nici o ezitare. Dar cea mai mare speranta (din punct de vedere initiatic) Guenon si-a pus-o in Frithjof Schuon, care, trecut la islamism, a instituit o "cale initiatica" pentru Europa. Acestei cai i s-au atasat romanii Mihai Valsan si Vasile Lovinescu. Dintre alti "invatacei" mai cunoscuti, ii vom mentiona pe Titus Burckhardt si Martin Lings. Mihai Valsan a devenit, dupa moartea lui Guenon, redactorul sef al revistei *Etudes Traditionnelles*, si a inceput publicarea operei postume a acestuia.

Dupa o suferinta fizica intensa, Rene Guenon paraseste lumea fizica la 7 ianuarie 1951. Corpul sau a fost adapostit in mausoleul familiei sotiei.

Mircea A. Tamas

Eleva **ALEXANDRA IOANA MILU**Vernisaj: **Pictura**

Miercuri, 13 Iunie 2012

CONSILIUL JUDEȚEAN DOLJ
CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI
PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE DOLJ

organizează

muzical

„FLORI ȘI SPERANȚĂ”

de eleva ALEXANDRA IOANA MILU

Vernisajul va avea loc
marți, 13 Iunie 2012, ora 17⁰⁰
la Galeria „CROMATIC”
©. Strada 14 Martiană, nr. 28, Craiova